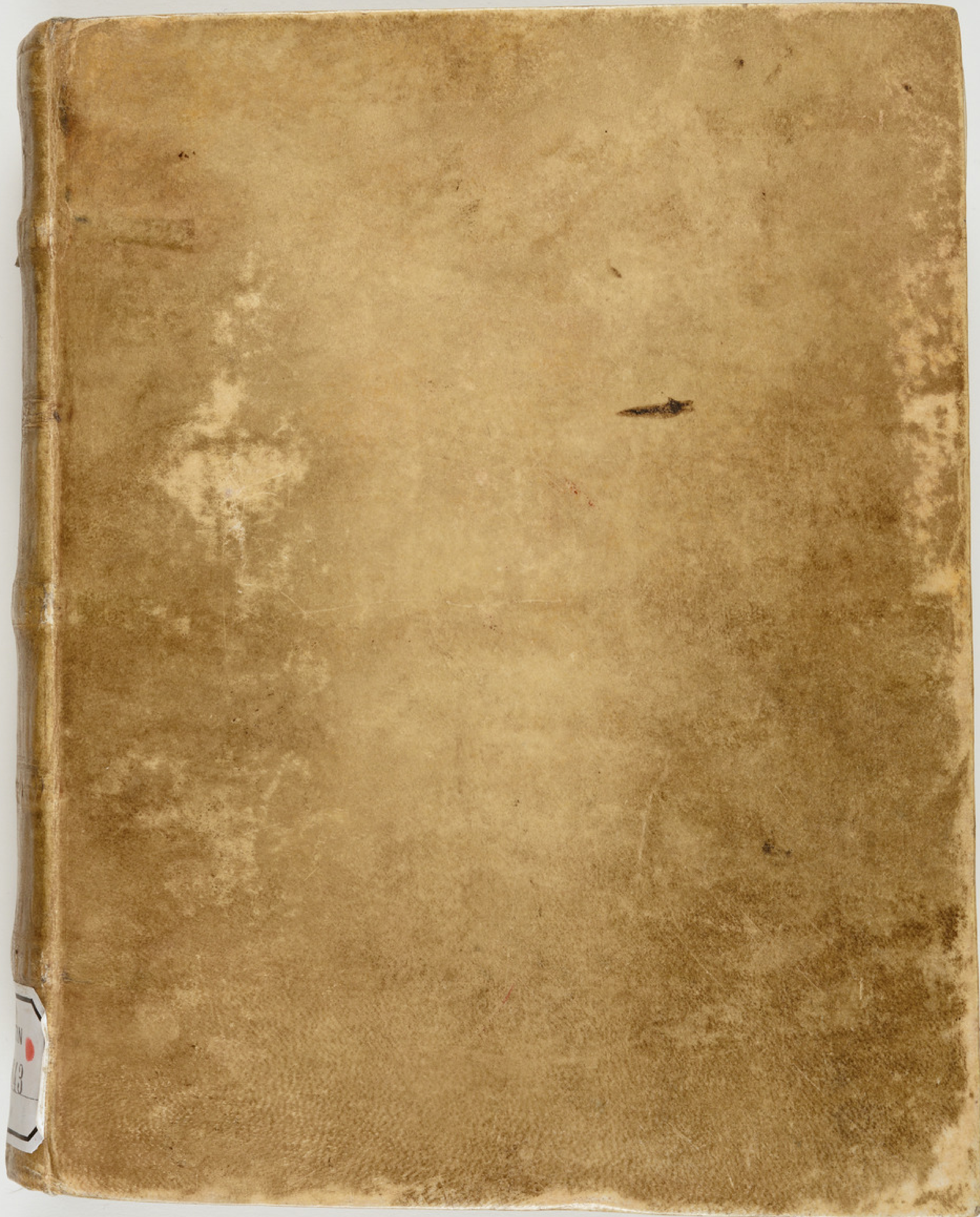
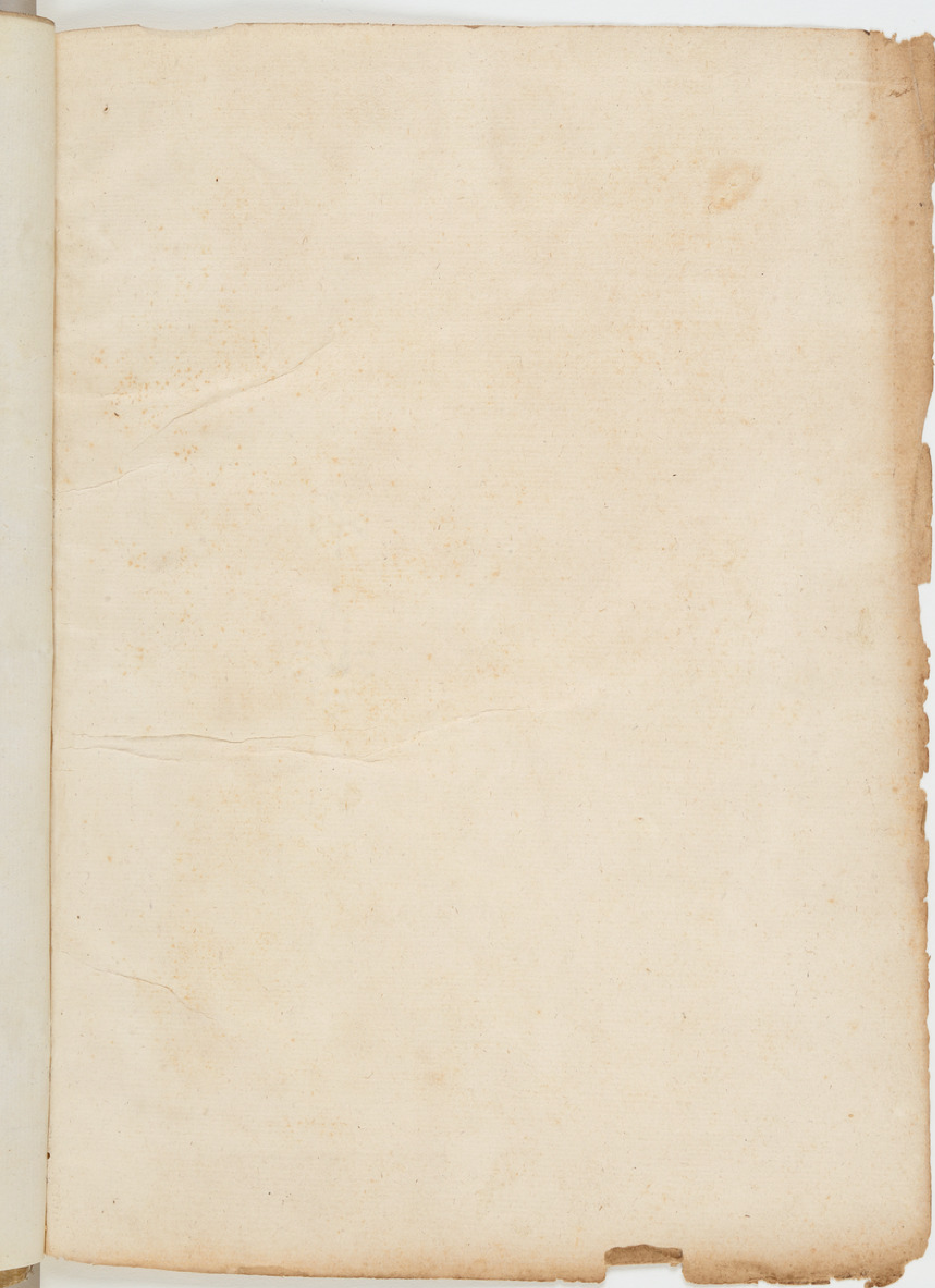

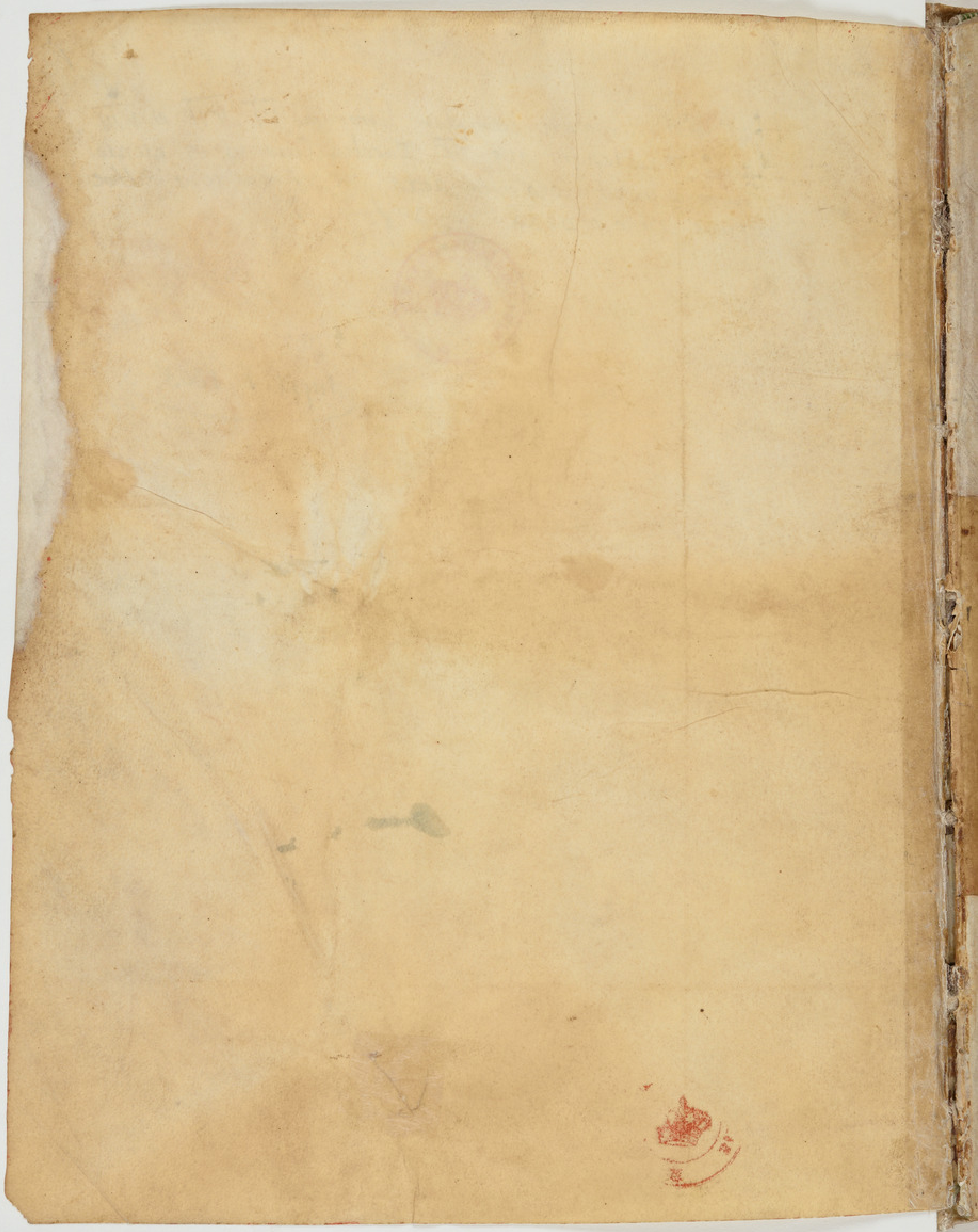

LATIN
9643

Hoc uetustissimum exemplar librorum VI VII et VIII Codicis Theodosiani quo V.C. Iacobus Cuiacius in edendo eo libro usus est dono mihi dedit, V.C. Franciscus Pithoeus patruus anno MDCXX. [signature]

I 2

le[illegible]ecau[illegible]
cleu[illegible]necessu[illegible]
cau[illegible]oscitur[illegible]
filias[illegible]ndic[illegible]seruano
hie[illegible]apolit[illegible]nam[illegible]etmer
impr[illegible]granduat[illegible]ethec[illegible]
siquissenatoriamconsecutus
ugnitumuelgenerisfelicitates[illegible]
alicuiusprofessio[illegible]enat
praediumfiscocon[illegible]
q·subtractumpubl[illegible]
quiq·consularitat[illegible]
tatesobeundaeatq·[illegible]
huiuscopiamnonha[illegible]
dicesseritsenatoria[illegible]
habitationemq·uelse[illegible]asin
conlocassenihilq·ampliusq[illegible]
nismodumuariasintraprou[illegible]
indiciopalatinisscrini[illegible]
nisinstructiofaciledel[illegible]
b·quoqueinmodoperennis[illegible]
creuerintduorumuerof[illegible]
indiscretaprofessioet[illegible]
nonhabeantquosdic[illegible]
atq·sublimiorpotes[illegible]
adinsigniapotest[illegible]
nemininexerce[illegible]
segregandisc[illegible]
disadproba[illegible]
torioordin[illegible]

...ue... ...is... tenim...
...p̄... omnes ...eu... ...onuerit
...constantinopolit... ...rbis ordi
...p... chum similit... ...senatoru·
...s praestationem ...uem... ...munes dat
...antinop· ricomere et clearcho css·
...eod· et arcad· aaa· ad aurelianum
...nquaerimonias qui se glebaliano̅
...ata est abunt... amplissimoru̅
...efinitum est esse si licet uis e plenos
...os pro sua portione conferre et quid
...mplere follium non ualere ctemeng
...amus ut omnes quib· ex censu sancius
...atis patrimonii ss ui mi rib· ē̄s liberam
...eam quatenus si conlatio ista non dis
...io amplissimi ordinis non retendan̄
...desi damnosum uidetur dignitate
...equirant· dat̄· prid· kal· sept· cons
...aug̃· iii et abundantio u̅c̅· conss·
...saa̅· florentio pu̅· omnes sena
...sima urbe consistunt licet ha
...s prouincias atq· diuersas pos
...cium in urbe persoluant
...ctorib· suis ad urbem redi
...enatorib· qui in prouin
...ias censuales qui ple
...ant quo cognoscan̄
...maerario nostro
...kal̄· oct· olybrio

3

XVI. ID. AA [illegible]

QUIB[illegible]ONES [illegible]

QUIDEM [illegible] SED QU

SEIMUS [illegible] EXPOLITIAM ET CO

NIS CORAM [illegible] MANIFESTAE INSTI

EIS IN PONI [illegible] KAL. MAI. MED. CAES

ETATI [illegible]

DAA AD SENATUM ET POPULUM POST A [illegible]

TOR PATRI [illegible] PROP [illegible] QUEM [illegible]

LIBERATIONE TRANSTULERUNT IN [illegible]

SIGNA [illegible] TEMPORE PROBATA NOBIS

SAPRIUS [illegible] PROV [illegible] IALIS

DAT XVIII KAL [illegible] MED. C [illegible]

DAA CAESARIO PPO QUIIN [illegible]

PALATI [illegible]

RINIS SOCIATI [illegible]

TUM SUSTINE A FUNCTIONE [illegible]

NEM ATQ. ONERA [illegible]

NO POLI CAESARIO ET ATTICO [illegible]

DAA FLORENTINO [illegible]

AICIIM SENATORES [illegible]

URBE CON [illegible]

PRENI PER [illegible]

SED QUONIAM [illegible]

POSSE EXSEC [illegible]

AUXILIA CONC [illegible]

3 TRARIO DAT [illegible]

DAA. FELI [illegible]

ESSE [illegible]

[illegible] LEX REE[illegible] RED[illegible] CONSECUN[illegible]R NAM CUM
[illegible] DEFERATUR N[illegible] PRE[illegible] SIO PERIRE
[illegible]O HAC ITAQ· SANCIT[illegible] DE[illegible] MUS UT HISPA
[illegible]NSTANTIUM TEMPUS BENE[illegible] INDULTIS ITA
[illegible]E[illegible]UATUR POST HAEC IN SOLUENDIS FUNCTIONIB· PROUIN
[illegible]IAM CONSUETUDINEM CETER[illegible]RUM D[illegible] U· IIII· KAL· APRIL· MED
[illegible]ORIO A· [illegible] ET EUTYCHIANO CONS·
[illegible]IONOCESI· A CONLATIONE GLE[illegible]LIS AURI UEL
[illegible]N[illegible]ALI NE DOMUM QUIDEM NOSTRAM IMMU
ESSE PRAECEPIMUS PPO· IIII· KAL· MART· MED· UINCE
[illegible]UNIO UUICE· CONSS·
[illegible]RIUS ET THEOD· AA· AD MON[illegible]A[illegible] PU· SI QUIS
[illegible] TOTA IMPLETA [illegible] AD PROXIMATU
[illegible]TITIONUM UEL MAGISTERIUM AD
[illegible] NULLA PAENITUS FUNCTIONE UEL
[illegible] PRIMU[illegible] DIGNITATEM UI
[illegible]MUNIS [illegible] TEM QUOQ· SOLIDO
[illegible]NUISSIMOS SENATORUM AD SO
[illegible]NAT· DS· IP· ESTANTIO ET ESTANECSS
DESERTAM POSSESSIONEM SUB
[illegible]ECEPERIT EUM A PRESTATIONE GLEUA
[illegible]ONUS FUNDUM MANE
[illegible]ERO PRAEDIA QUAE
[illegible] SERTIS HUCUSQ· IA
[illegible]NIB· TITULIS CONUE
[illegible]ARE SEDERIT POR
[illegible]MALTIS FUERIT DIS
[illegible]NORIO A· XI· 4
[illegible]
[illegible]ROM·

POSTALIA OBLATIONEM NOBIS AMPLISSIMI ORD
dmis IALIBERTATE PROMIS[illegible] PARTIUM REMITTIMUS [illegible]
PATRIAE COMMUNIUM [illegible] LARGIOR DAT· VI· KAL· M
RECITATA IN SENATU PER THEODOSIUM PRIMICERIUM
RUM DNN THEOD· XVI ET VAL· ANO· HAA· CONSS·
IDEM AA· PROCULO PU: POSTALIA· PRAETER EOS QUI NOTARIORU
TRORUM SCHOLAE PRAECLARO SUNT SACRAU COLLEGIO
RUM PRAE ROGATIUA NOSTRORUM AUT ETIAM SA
SISTORII DECORIONUM MILITIAM UNIUNTUR
QUI ES COLA AGENTUM IN REB· EXPLENS STIP
PRINC PATUM DUCENAE PERUENERUNT TO
PRAETORI ANAE ATQ· ETIAM URBICARIAE PRAEF
TERIQ· OMNES QUI DELATIS SIBI SENATORIIS DIGNITA
PRO SUIS UIRIB· E LEGALIS TANTUM FUNCTIONES AGNOS
UNISSACRARUM ET PRIUATARUM LARGITIONUM QUO
TIANDUM SENATORIAE DIGNITATI ADITA NOSTRA CLEM
DIDERUNT SENATORIIS FUNCTIONIB· EXIMENDIS ET QU
NATORUM CONSORTIO SEGREGENTUR IN OMNI SECU
SUERIS NEC NON ETIAM FILIIS EORUM ATQ· NEPOTIB·
DIUI CONSTANTINI ATQ· CONSTANTII CONSTITUTIONES [illegible] NE
BENEFICIUM OMNESQ· ADNOTATIO SPECIALES SUB [illegible] MO
NITATE CONT RA HUIUS SANCTIONIS FORMAM A QUOCUMQ·
OFFICIO PE RSONA SCHOLA UEL PROFESSIONE ELICITA NU
LAM HABEAT FIRMITATEM SED ALLEGATA QUOQ· ET AB AMPLE
SIMOS ITA CONTIGERIT SUSCEPTA ORDINE [illegible] CUM LIBU
ERIT RETRACTETUR TOTIUS TEMPORIS QUINTA [illegible] FLUXERIT
AB EO QUI HOC INPETRARE STUDUERIT [illegible] EXTOR
QUENDIS ET SI HOC IDEM PRAEIUDICI [illegible]
ELICITE REMITTATUR DAT PRID· KAL· [illegible]
[illegible] SALTE [illegible]

DE PRAEDIIS SENATORUM

THEOD· ARCAD· ET HONOR· AAA· AURILIANO P[..]S· QUIDSYRI
[...]DIAE A SENATORIIS POSSESSIONIB· ANNUA CONLATIONE CO·
[...]URI IUBEMUS ABOLERI DAT· III KAL· MART· [C]SIP· THEODOSIO
ET ABUNDANTIO CONSS·
[A]RCAD· ET HONOR· AA· CAESARIO PPO· SENATORIAE FUNC
[...]IS CURIAEQ· SIT NULLA CONIUNCTIO [...] ET NE LAEDE
[...]ALIB· PRAEBEATUR OCCASIO PER [...] APPARITORES
[...]RUM PROUINCIAE DE SENATORU[...] FUNDIS FIS
POSTULENTUR HABEATQ· HANC DISPO[...] NENDI SEU
[...]UI DEFENDENDI SENATUS SOLLICITU[...] DO MANDATA
[...]CURIA SIBI CENSITOREM UEL PERAEQUATOREM UO·
POSTULARE SIBI POSTULET NON SENATUI DAT· PRID· ID·
[...]SIP· ARCAD· IIII· ET HONORIO III AA· CSS·
[...]RICANO PU· A CURIALIB· TERRIS SENATORIA GLEUA DISCRE
[...]NE CULLA FIAT IN POSSIDENDO CLARISSIMARUM DOMIQU·
[...]UMQ· CONIUNCTIONE CULLO EXACTIONIS GENERE UT
[...]RIDQ· CURENT HII QUI PER CIUITATES DEFENSORUM
[...]IS OFFICIUM SUSCEPERINT QUORUM PERICULO TENE
[...]TUR QUIDDIS POSITUM FUERIT IN DISPENDIUM SENATORU·
SIN UERO CURIALES CENSITOREM UEL PERAEQUATOREM SUIS
TERRIS UOLUERINT POSTULARE AB EORU[...] PETITIONE SIT
SENATUS ALIENUS DAT· PRID· ID· AUG· CSIP· ARCADIO IIII·
ET HONORIO III AA· CONSS·
IDAA· EUTYCHIANO PPO· DOCUIT TUA SUBLIMITAS EXACTIONE
TRIBUTORUM SENATUS NON POSSE CONCURRERE ADEO UT IN
NONNULLIS PROUINCIIS SENATORII CANONIS MEDIETAS INDE
BITIS RESEDERIT ATQ· IDEO CETERIS IN PRIORIS LEGIS SERIE
PERMANENTIB· ID SOLUM CORRIGI ATQ· EMENDARI IUBEMUS

VI SENATORII FUNDI NON PER OFFICIA SED PER CURIAM
POTIUS EXACTENTUR AD EOS Q· ITERUM SOLLICITUDO
DAT· PRIDIE NON· SEPT· ANCYRA CAESARIO ET ATTICO

IIII DE PRAETORIB· ET QUAESTORIBUS

IMP· CONSTANTINUS A· AELIANO PU· RELIGIOSIS UOCIB
TUS AMPLISSIMI PERSUASI DECERNIMUS UT QUAESTO
EA PRAEROGATIUA UITANTUR QUA CONSULES ET PRAETO
ITA UT SI QUIS INTRA ANNUM SEXTUM DECIMUM NOMINA
TUS FUERIT ABSENS MUNERE EDITIONIS LEUATUR CON
DEMNATIONIS FRUMENTARIAE NEXIB· MINIME TENEATUR
QUONIAM MEMORATAE AETATI PLACET HOC PRIUILEGIO
SUFFRAGARI DAT· UIII ID· MART· SIRMIO CONSTANTINO A·
UII ET CONSTANTIO CAES· CSS·
2 IDEM A· IULIANO PU· MINORIS XXII ANNIS AETATIS CONTEMPLA
TIONE INFIRMAE HOC ETIAM REMEDIO [illegible] LEUAMUS UT EIUS
NECESSITUDINIS TITULO MINIME [illegible] TENEANTUR EIUS
LAQ· IS UINCIANTUR HI QUI POS[illegible]UICESIMUM AETATIS

UI SENATORII FUNDI NON PER OFFICIA SED PER CURIAS
POTIUS EX(re)ĀNTUR AD EOS Q(UE)· ITERUM SOLLICITUDO [illegible]
DAT· PRIDIE NON· SEPT· ANCYRAE CAESARIO ET ATTICO
co consul

IIII DE PRAETORIB(US)· ET QUAESTORIBUS

IMP· CONSTANTINUS Ā· AELIANO PŪ· RELIGIOSIS UOCE SENA-
TUS AMPLISSIMI PERSUASI DECERNIMUS UT QUAESTO-
RES EA PRAEROGATIUA UTANTUR QUA CONSULES ET PRAETO-
RES ITA UT SI QUIS INTRA ANNUM SEXTUM DECIMUM NOMINA-
TUS FUERIT AB SENSUM EDITIO MUNERIS ELEUETUR ET CON-
DEMNATIONIS FRUMENTARIAE NEXIB(US)· MINIME TENEATUR
QUONIAM MEMORATAE AETATI PLACET HOC PRIUILEGIU(M)
SUFFRAGARI DAT· UIII· ID· MART· SIRMIO CONSTANTINO Ā·
UI· ET CONSTANTIO CAES· CSS·
IDĀ· IULIANO PŪ· MINORIS XXII ANNIS AETATIS CONTEMPLA-
TIONE INFIRMAE HOC ETIAM REMEDIO SUBLEUAMUS UT EIUS
NECESSITUDINIS TITULO MINIME [illegible] TENEANTUR CUIUS
LAQ(UEIS)· UINCIANTUR HI QUI POST [illegible] NUM AETATIS

[...]E ANNUM TRANSM[...]OS ET IN PROUINCIIS COMMO rantes
[...]ES NEQUAQUAM LUDIS [...]CENSIB· AC SCAENICIS EXHI bend
[...]DIS SUI COPIAM FACIANT ET IDEO CERTO GENERE MULTA tion
[...]IS OBIECTI SUNT DAT· PRID· NON· MART· ACC· ROMAE CONS
[...]TIO ET MAXIMO CONSS· 3
[C]ONSTANTIUS A· AD MECILIUM HILARIANUM PPO· POST ALIA
pra[...]ETORES ET QUIB· IN NOMINE FUDICANDI NECESSITAS MODO
[...]S ADSCRIBTA NE PARUA QUIDEM TEMPORE COPIAM SOR tiat
[...]TUR ABEUNDI EX URBE QUALITER FECERIT MULTAE OB NO mins
[...]SIT QUAE IAM PRIDEM DIUO PRINCIPI PLACUIT ET PERSCRIB ta
[...]NEM SUMMAM MOX INFERRE COGATUR DAT· UIII
[...]PRIL· CONSTANTIO II· ET CONSTANTE AA· CONSS· 4
[...]MECILIUM HILARIANUM PPO· OMNES CLARISSIMI QUI
[...]ESIM SUBLIMITATIS TUAE DECUNI NOSTRI AUCTORI tate
[...]PRAECEPTI AD URBEM ROMAM UENIRE CUM IN PENSIS
[...]LUDIS SCAENICORUM UEL CERCENSIUM UEL MUNERIS RA tione
[...]EFEN COGANTUR ET CETERA DAT· IIII KAL· IUL· CONSTANTIO II
[...]CONSTANTE CONSS· 5 Idem ad
[...]SENATUM· PRIMAE PRAETURAE QUAE FLAUIALI NUNCUPA
[...]TIONE SIGNATUR UIGINTI ET QUINQ· MILIUM FOLLIUM ET QUIN
[...]QUAGINTA [...]RARUM ARGENTI EROGATIONEM SUMPTUSQ·
PRAESCRIB[...]MUS IN SECUNDA UERO CONSTANTINIANA UIGIN
TI MILIA FOLL[...]M ET QUADRAGINTA LIBRAS ARGENTI LARGIEN
DAS ESSE CENS[...]MUS TERTIA TRIUMPHALIS QUINDECIM MILIA
FOLLIUM AC TRIGINTA ARGENTI LIBRAS SINE INCONMODO EDI
TORIS EXPENDAT DAT· UID· SEPT· ANTIOCHIAE POST CONSS
CONSTANTI II· ET CONSTANTIS 6
[...]D A· AD SENATUM PRO EO QUEM ABSENTEM TEMPUS EDITIO
NIS INUENERIT [...]ROGATIONEM DEBITAM FISCUS EXPEN
DAT POST A[...] [...] CUNCTA QUAE PRAEROGATA FUERIN

SOLUIURO· DAT· U· ID· SEPT ANTIOCHIAE POST CONSS ...
IANII II· ET CONSTANTII ...
7 IDA· AD ORFITUM PU· LITTERIS AD HILARIANUM PPO· DES...
TIS PRAECEPIMUS SE... ORES AD URBEM ROMAM UEN...
CONPELLI UT MUNERIB... NONIS OPERAM POSSINT PR...
RES OLLEM NEM ET PROFESSIONEM EDERE CONPELL...
EOS AUTEM EDITORES QUI TEMPORE PRESTITUTO PRAES...
ESSE NEC LEXERINT IUXTA LEGES UENERABILES DIUI Q...
QUAGENA MILIA MODIORUM TRITICI URBIS ROMAE
IS INFERRE CONPELLI DAT· PRID· ID· MART· CONSTANT...
UI ET CONSTANTIO CAES II CONSS
8 IDA· AD SENATUM HAC LEGE SANCIMUS ARBITRIO ...
NOMINATIONES SOLITAS FIERI USURPATIONE IUDICUM ...
TE DAT· III· ID· APRIL· MED· LECTA ABLAVIO PROCONS...
DIE· UII ID· MAI CONSTANTIO A· IIII· ET IULIANO CAES ...
IDA· AD SENATUM PLACET NEMINUS QUINQUAGINTA...
SIMI UENIANT IN SENATUM CERTUM ESTI NAM ...
MERO LARGE ABUNDARE SUBSTANTIAM UIRTUTIS ...
DAE DAT· III· ID· APRIL· MED· LECTA ABLAVIO PROCONS...
DIE UIII ID· MAI CONSTA... TIO UIII· ET IULIANO CAES...
9 IDA· AD SENATUM DIE ... NATALI MEO CONSTANTIO
AUG· AC DEINCEPS D... ESIGNATIONIB· CURIAM O
OPERAM DARE SANCI... MUS QUOD SI FORSITAN DIES
UNUS ALTERUE NON SUFFICIT UT HAEC UTILITAS OCCUPET
QUOD ESSE MONSTRAUERIT NECESSARIO NEC UT MAG
NITUDO ET QUICUMQ· FORSITAN IMPETRAUERIT PRETIO
FUNCTORUM COETIB· ADGREGARI INDULTA EI CESSET ALLEGA
TIONIS QUAERENDUS EST HONOR SECERNIMUS ENIM AB
HIS PATRES CONSCRIPTI QUIB· MERITIS SUFFRAGATIO
CONCILIA NOSTRA BENEFICIA ET QUICUMQ· CESSANTES

suff
fragiomnib· meritis praetor uel aliam meruerit
[digni]tatem praesidio muneris nostri perpetuo perfru
[atu]r nemo sane in filium transferat uel nepotem a
[ut i]n quemlibet quod personae eius incumbit sed
[ho]norem suum capiat designatus expleat munus in
[iunc]tum dat· iiii· id mai constantio aug iiii et iuliano caes· i css·
ad senatum si quos in urbe roma perfunctos esse cla
[rissi]mi magistratib· ad nullam editionum genera deuo
[cabit]ur urbis autem romae curiam callide declinantes
[ampl]issima praeditos nomine per achaiam machedoni
[am] tum q· illyricum iussimus quaeri raro uel num
sedem dignitatis propriae frequentantes quib· lo
ngrata confinia possint esse iucunda aut carens mo
longi quae peregrinationis debeat dignitas concu
[l]ecta· p· rid· id aug· constantio a· uiiii et iuliano c· ii css·
senatum praetores designentur senatus consulto le
[ge] me celebrato itaut adsint decem e procerum numero
[qui] ordinarii consules fuerint quiq· praefecturae ges
serint dignitatem proconsulari etiam honore sublimes
themistius quoq· phi[losophus] losophus cuius auget sci
entia dignitatem etiam [...] his praesentib· qui prae
turae insignia honor[...]em q· ante susceperin[t]
latis per ordinem sente[...]ntiis designentur ita ut si
qui forte medio tempore humana sorte decesserint
alii in eorum locum qui eandem dignitatem ... utantur
ueterum uerbis subsortiti fuerant subrogetur scili
cet ut qui sequenti post eum anno eandem suscepturus
praeturam fuerat in demortui locum senatus consul
to et sententia ... substitutus praeturae insignia dignita
temq· suscipiat dat· non· ... cp· fl· taur[o] et fl· florentio css·

DATAADSENATUM EXQUINQ·PRAETORIB·QUISOLEN
DESIGNATIEDITIONEMCELEBRARECONSUERUNTTR
MEROEDITIONISNECESSITATIETPOPULIUOLUPTATISUB
DENTDUOUEROARGENTUMINFERANTEIUSDEMURB
CISPROUIDARATIONEPROFUTURUMNAMQ·CONSTA
ANAQUAEPRIORESITADEPUTARIFABRICISDEBETUR
LIBRASARGENTIPRAETOREXPENDATFLAUIALESUERO
TERTIAESIQUINGENTASOPERIB·EIUSDEMURBISEX
QUODSIQUIEXHISQUIPRAETORESFUERINTDESIGNA
DITIONEMSUBEUNDAMUENIRENONPOTUERINTU
TATEUELAEGRITUDINERETARDATIEXPONDERE
NOBISMODERANTIB·CONDICIONEMADOFFICIU
FECTIURBIPROCURATOREMDEXERUNTILICODE
SCILICETUTSCIBERETPRAESENTIAMQUODEX
RECOEPTUMFUERITCONSTRUATURHACPOLLICIT
DUMTAXATUTEIDEMOPERIEXEIUSNOMINEIN
SCRIBATURINPOTESTATECENSUALIUMDENOMIN
SITSEDANTEDECENNIUMLEGITIMOSENATUSCON
TORESDESIGNATIEDITIONEMPRAETURASQ·IPSASSENATUS
ARBITRIOSORTIANTURITANISICONUENTIDEMUENIRENEQ
LEXERINTDIMIDIUMPLUSQUAMQUANTISUMPTUUMNE
CESSITASPOSTULATUELINARGENTOUELINIPSISPIGNERIB·
ADPRAEFECTIURBIOFFICIUMDESTINETURQUODQUIDEMPRO
DUSOPERIB·PUBLICISDEBEBITADSCRIBISINEULLACOMME
DATIONEATQ·INSCRIBTIONEEIUSNOMINISQUIOFFICIADIG
NITATISPERCONTUMACIAMDETRECTARITQUODSIIUDICES
QUIPRAEF·URBIFUERINTINSCRIBTIONECONUENTIREMSEG
NIUSEXSECUNTURETNEQUAQUAMAUTIPSOSADURBEM
AUTPIGNERADESTINARINTPERSINGULOSPRAETORESIPSI
IUDICESDENASAURILIBRASOFFICIAUEREEORUMQUINASDENA

infer ita ut exerto

REDEBEBUNT[illegible]SERUATORIGOREPRAEFECTIURB· libra
[LIBR]AEAURIPONDO[illegible]EXACTUMOPERIB·FACIATMANCI pom
[PIUM]NULLAPROTRAHENDISITCAUSACUMINTANTIUMPRAE
[PRAE]FAEURBIDIGNITATE[illegible]ACTAMESZEUELIMUSUTHAECCO
[...]NATIOOBSECUTIONECONUENTIONISINFLICTAMISSIS
[E]UNDEMPRAEFECTOURBIOFFICIALIB·DEBEATPOSTULARI,
[QU]ODSIQUIFORTEUICARIAPOTESTATEPERFUNCTIPRAETURA·
[S]USCEPTUMAFERRISTUDENTSTATUTUMPONDUSARGENTI
[...]RIB·INFERRENOSTRAEURBISADIGANTURUIDELICETUTILLA
INFERANTQUANTUMEOSPRAETORESINFERREIUSSIMUS
EDITIONIBUSNECESSITATECESSANTEARGENTUMFABRICAR
CONTEMPLATIONEI·PRAEBITURISUNT·DAT·V·NON·MAI
[...]AETAUROETFLORENTIOCONSS·
[S]ENATUI·PLACUITPATRESCONSCRIBTIEOSSOLOSDESIGNARE
PRAETORESQUIALIQUIB·EDITIONIB·FUNCTISUNTSICUT
[...]NEUTPRAEUALEATNUMERUSISQUAEPRAEDICTUM
[...]PTATMAGISTRATUMQUEMPLURESCREDIDERINTELIGE
[...]DAT·XI·KAL·IUN·SIRMIOEUSEBIOETHYPATIOCONSS·
[...]SENATUI·MEMINISTISPROFECTOPATRESCONSCRIBTI
NECULLIUSTEMPORISAUELLETOBLIUIOQUODFACUNDUSEX
PROCONSULEETARSENIUSEXUICARIISPRAETORUMINSIGNIB·
SPLENDUERUNTNECQUISQUAMHORUMPUTAUITESSEPRAETU
RAMINIURIAPROPRIAMDIGNITATEMQUIDAUTEMINLUSTRIUS
HISREPPERITUREXEMPLISDEBUERATPROFECTORESISTADEBU
ERATALIOSETIAMCONMONEREPROCONSULARIAUICARIAEPRAE
FECTURAEPRAEDICTOSPOTESTATENONESSEPRAETURAMMINO
REMPROPRIISMERITISOPORTUITADPETISPLENDIDOSFASCESDECU
ITANTINOMINISGLORIAMCONCUPISCINECALIQUEMOMNINO
FASERATNOMINATIONIB·RELUCTARIQUASNECRATIOPROHIBETET
EXEMPLACONFIRMANTUOBISERGOPRAETORESPLACUITDESIG

NARIE[illegible]ESTRO[illegible]IPSIS[illegible]MUSQUIS[illegible]
FASCESEDITIONIB·OPERAMPRAEBITURI NECAD NOMI[illegible]
TRAMPRAEFECTIUEPRAETORIS CLARISSIMIUIRISU[illegible]
NATIONIB·ULLISREFERRI[illegible] XII KAL·IUN·SIRMIO E[illegible]
HYPATIO CONSS·
IDA·ADSENATUM PRAETORIS DEFERTUR HAEC IURIS[illegible]
CIENTIB·NOBIS UT LIBERALE NEGOTIUM IPSE DISCEPT[illegible]
MINE ET ADSERTIONIB·ORDINATIS QUASI IUXTA ORDINE[illegible]
CONUENIT CELEBRARI SANE INTERPONI AB EO DECRE[illegible]
NI ET UT SIUE IN INTEGRUM RESTITUTIO DEFERENDA EST[illegible]
DUMTAXAT CAUSIS AB EODEM INTERPONATUR DECRE[illegible]
TUTORIS DANDI SE ORDINANDI CURATORIS IMPLEAT[illegible]
TERPOSITO DECRETO RUM QUIPPE CUM APUT EUM[illegible]
CI IUBEAT PATRONORUM IUDICIO SEDULA SERUI[illegible]
NEC SANE DEBITA FILIORUM UOTIS PATRUUM UOTA[illegible]
AT PATENTE [illegible] COPIA LIBEROS SUOS EXUANT PO[illegible]
MAGIS PR[illegible] OPRIIS OBSEQUIIS MANCIPATOS[illegible]
INTELLEG[illegible] ANT HIS OBSEQUIIS PANCIPA PLUS D[illegible]
B·SESE MEMINERUNT UINCULIS CURIAE EXUTOS [illegible]
EUSEBIO ET HYPATIO CONSS·
IMPP UALENTINIANUS ET UALENS AA· AD OLYBRIUM PU· DIUUM
PARENTUM NOSTRUM CONSTANTINUM SANXISSE PERS[illegible]
XIMUS UT QUANDO UIUO PATRE ATQ· OMNIA COGNOSCENTE
MUNERA SENATORIA EUNDEM NOMINATUM PRAETORE[illegible]
DIEM FUNETUM ESSE PROPONETUR AC SUPERSTITES UIDERE[illegible]
TURESSE FILIAE MASCULORUM NATURAM INIMICE EXTANTE
NULLAM EXECUTIONEM HEBERENT FEMINAE IGITUR QUAN
DO EUENERIT NON SOLUM MASCULOS SUCCESSURES ESSE PA
TRI SUO UERUM ETIAM FEMINAS HEREDITARIO IURE SUCCE
DENTES ADUENIRE TAM PRAETURAM QUAM ETIAM OBLATIONE

rsas personis earundem nullo modo concedas si
plenae aetatis sive adultae consti(tu)tae fuerint sed
pro portionem hereditariam singularum perso(narum)
rum adtributa paterna subire et ipsas conpellere
rabis et si iniustum enim atq(ue) dedecus videtur mulieres
sa(e) d laticlavum atq(ue) insignia procedere tamen car
narium praeturam iuxta glebam paternae subs(tan)
antiae cognoscere poterunt dat. xviii kal. feb. ipsis a(a). coss.
volusianum p(raefectum) u(rbi). lege divae memoriae constan(tini)
qua editiones munerum sive ludorum si editionis
pore abesse voluisset condemnari pro dignitatis grad(u)
ducenta tritici quantitate praeceptis uni fixam at
mobilem volumus permanere sinceritas tua igi(tur)
his quib(us) liberum commeatum clementia nostra
concessirit in omnes reliquos promulgatam med.
iiii kal. iul. Sistani p(ost) val. a. noet ... al. et a(a). coss.
senatum ... de Frygiae ... gregib(us) equos
quattuor subiugandos quadrig(...) is hoc est simul
octo duob(us) maximarum editionum praetorib(us)
aris sancimus dat. id. april. Anthiociae Modesto et
Arintheo conss.
idem a(a). Clearcho p(raefecto) u(rbi). ineundi magistratus unum omnino
diem praetorib(us) quattuor esse oportet ianuaria
rum scilicet kalendarum et si quis vel dif(ferendum)
vel contemnendum esse crediderit non solum sta
tum editionis praetium cogatur exsolvere verum
etiam multae quoq(ue) nomine dimidium extrinsecus
pretii cogatur inferre dat. iiii id. mai. Modesto et
Arintheo conss.
impp(p). val(entini)anus valens et Gratianus aaa. ad Ampponem p(raefectum) u(rbi).

TEMPOREQUOTEMONARIIDESIGNANTURETIAMS
NOMINATIOCELEBRETURFIATQ·CONUENTIOQUĀOF
FICIUMPERCURARIOPORTETUTSIITARESEXPETIT
FICIISPROUINCIARUMADPERUESTIGANDUMFIDE
LITIQUAMCONMODATURIPSIPOTISSIMUMSUPER
SIGNATORUMNOMINIB·CONSULAMUSQUOMISSIS
SIRENUISOBLIGATISQ·IUDICIB·NONMODOTEMONA
UERUMCONPLICESQUOQ·EORUMINEXHIBITIONEMP
PRIIMUNERISURGUEANTURFINGAMUSENIMPOS
FIERIUTDESIGNATIPRIMOETSECUNDOUELTERTIOA
SUBTERFUGEREINQUIRENTIUMSOLLICITUDINEMP
CERTESEPTEMRELIQUISHAUDDUBIAEPOTERUNTREP
RIDENIQ·UTPRIUSSTATUIMUSEORUMQUIPERANTI
GULOSADCANDIDATUMATQ·HONORESCERTOSNO
TURINSCIENTIAMNOSTRAMPOSTDESIGNATION
BITAMINSINUATIONEFIDAUOCABULADEFERANT
ETINSUBROGANDISCERTISQUIB·INDIEMFUNC
CUMORDOTENEATURETLICENTIAINOLITADEROG
FIENSQUAEEXDENUNTIATIONEHUIUSMODIQUAESTU
SAEPESECUTASUNTSIMULPROUINCIALESNOSTRIAUT
ANIMENTURSPELEUIORISINPENSAEAUTCERTESEDITI
ONISSUAETEMPORECONMUNEMPATRIAMDECLINARIN
METUCONGRUAESEUERITUDINISURGUEANTURNECSANE
EXCIPIMUSEOSQUOSADPRAESENSLABORPUBLICUSOF
FICIUMUEDETENTIATPROUIDENTIASECUTURAUTAUT
CONUENTIANOBISINUICEMPROPRIAMIDONEASDIRI
GANTAUTIPSIQUIARESEXEGITSUMPTOTEMPORARIAE
CONMEATUROMAMIREDEPROPERENTSUPERPROUISI
ONEAUTEMSENATUSEGREGIIATQ·CONSULTOQUODEFI
NIRIANOBISREUERENTISSIMEDEPOPOSCITUIDUUC[illegible]

praes
ESDEHISQUINOMINANTURCANDIDATIARCAEPOSSIN
ERTOARGENTIPONDERESOCIARETUNCMELIUSAESTI
POTERIMUSCUMDUOSFOLLESAUTQUATTUORAUTCERTE
LIUSINPROFESSIONEMHABEBUNTQUIDSUSTINEREINMU
B·POSSINTAUDEBEANTQUIUEEDITIONISORDOSITEUMENT
ULOFUERITINTIMATUMCONLATAANOBISEDITIONISNECES
ATECUMSUBSIDIISFACULTATUMETPROFESSIONISMODORI
DIERITDEFINIRIQUIDUNUSQUISQ·EXPENSAEPROCAPTUUIRIU
TATSUSTINERESANEEORUMARBITRIONULLALEGEPRESCRIB
USQUIPROCONSIDERATIONEPATRIMONIINATALIUMQ·ME
DSECUNDUMSPLENDOREMHONORISPROPRIIENORMITA
INPENDIINONRECUSANTHISENIMPROUIDENDUMNOS
RATIONECENSEMUSQUINONSOLUMADMONENDISUNT
UNERISUODESINTUERUMPRAESCRIBTORUMSUMPTUU·
ILITATEACMODERATIONEPROUOCANDIDAT·XI·KAL·SEMPT·
SONACIMODESIOETARINTHEOCSS·

SENATUM·ANTE·X·ANNOSCUIUSLIBETEDITIONISPRAE
NOMINARIETINTRAQUINQ·MENSESDESIGNATUM
IUSSIMUSCONMONERIUTAUTEDITURUSPRESTETADSENSU·
AUTSIREFERTCONTRARIAMUOLUNTATEMFUTURIEXAMI
NISIUDICIUMNONMORETURNAMINTRASEPTEMMENSES
ADCELERANDAECOGNITIONISTERMINUSCONSTITUTUSDI
LATIONISLICENTIAMIMPERIOFUNDATAEDEFINITIONISEX
CLUDITNECENIMALLEGATIONIB·CUIUSQUAMULLAPOTERIT
ESSEREPARATIOPERIGNAUIAMSILENTIIPIGRIORISDEFINI
TUMTEMPUSFUERITEUOLUTUMSIPOSTHABITAMTACITUR
NITATEMSERAEUOLUERITMERITADEFENSIONISOSTENDERE
DECEMUEROAURILIBRASABUNIUERSOOFFICIOPERSINGULA
NOMINATIONESIUBEMUSINFERRISIDESIGNATUSPRAETOR
INTRAQUINQ·MENSESNULLAFUERITADMONITIONECONUE

ITAUTCUMPRAEFECTOURBIELECTIEXORDINEC
LOCUMALLEGATIONESSUASPRAETORNOMINATUS
NISISU SCIPIANTOFFICIUMAUDIRIQ·SINGULOSCUPI
PATIENTERETSIADMITTENDASUNTQUAEDICUNTUR
TRIOIUSTITIAEUINDICARISINUEROINANISPROBATUR
TIOINPROBASUOCESSEUERIORESSENTENTIAEAUCTO
TECONPESCITDISCEPTANDIERGOMODERATIOCUNCTAC
PONATCESSETPOTENTIAACSIMILITERAMBITIONISPATR
NIUMREPE LLATURNULLUMINIQ·TEMPORIB·NOSTRIS
QUOQUAMUELOPPRIMIPATIMURUELDEFENDIQUOD
SIQUISQUA IUDICUMHAECPRAECEPTATRANSCEND
UELNOUAEPRAESUMPTIONISINSANIAQUAESUNTSA
TIONIB·CONS ECRATAUIOLARITUIHOSTISPUBLICUS
EX PUGNATORUTILITATISINUENTAECONTRASEN
CONSULTAINPORTUNIFURORISTEMERITATECONGRED
ETARBITRIONOSTROETUESTROIUDICIONOTAMPERPE
CRIMINISSORTIETURSIMILISCULPAEINSIMULATION
TENDISQUICUMEODEMRESIDENTESPROPRIAEN
TISOBLITIADULANTISGRATIAETURPISSIMAMPRAE
RINTUTILITATEMNECSANEFASERITHUIUSCEMODIREISUE
NIAMRELAXARIQUIPERPATROCINIAIUDICUMDISTRAHEN
TESETSENATUSTEMPTAUERINTINFAMARECOLLEGIUMET
SUBAUCTIONEUENDIDERINTIUSROMANUMNOMINATO
RESAUTEMPRAETORUMIUDICESESSENONPATIMURQUIDU
ARBITRIUMSUUMCUPIUNTADPROBARIINSOLENTIUSALI
QUIDQUAMMODERATIOPATITURSUICONTEMPTATIONE
DECERNUNTSIQUEMUEROEXNOMINATISPRAETORIBUS
PROHUIUSAUCTORITATEGRAUIORECONDEMNATIOSAUCTAUE
RITABEDITIONISEUMPLACETONERESUBMOUERIDUABUS
UIDELICETEXSISTENTIB·CAUSISQUODUELEROGATIONIIDONEUS

[illegible]SE NONUALEATUELSUSCIPEREQUICULPAMMERUITNON
[illegible]EATDIGNITATEMCAUENDUMESTAUTEMNESUBHACPER
[illegible]SSIONECONCESSAETIAMILLISQUILENIFUE RINTEMEN da
ATIONECORRECTIHUIUSCEPATROCINIIGRATIADEFERATUR
CUMHISUTIQ·TANTUMDEBEATPROUIDERIQUOSGRAUISSI
MIDISPENDIIMOLEFATIGATOSUBITUMPONDUSOBPRES
ITQUODSIPROBABILISFUERITETIUSTACONQUESTIORELE
UATAENECESSITATISGRATIAMCONSEQUATURDAT·U·ID·
IUN·UAL·ANO·ETUALENTE III AA·CONSS·
AA· ADSENATUM·ABILLISEDITIONISPETIORDINEMNO·
DEBEREIUSTITIAPARITERETCONSUETUDO DECLARATQUI
CONSULARESACPRAETORIOSCODICILLOSSUOEXCELLENTI
MERITOACNOSTROSUNTBENEFICIOC ONSECUTILECTA
ID·IUN·UAL·ANOETUAL·TE III AA·CONSS·
IMPP·UALENSGRATIANUSETUAL·ANUS AAA· ADSENATUM
NEQUISPRAETORUMSEMELPRAESTITUTAEEXPENSIONIS
TRANSEATMODUMSEDNEOFFICIISALIQUIDLARGIATURDAT·
[illegible]·IUN·ANTIOCHIAEUAL·TE·U·ETUAL·ANOIUNIORE AA·CSS·
IMPP·GRA·ANUSUAL·ANUSETTHEOD·AAA·ADSENATUM
PRAETORESQUATTUORUOBISTOTADDIMUSQUODFUERAT
PRIMAIGITURPATRESCONSCONSCRIBTIISTANTINIANI
ETCONSTANTIANINOMINISESTPRAETURATHEODOSIANO·
ENIMETARCADIANUMPRAETORESPRIMISPRAETORIB·
ADDIDISTISUETERISTRIUMPHALEMPRAETOREMBELLI
CAEFELICITATISCAUSAREPPERERINTNOSINIUNCXIMUS
AUGUSTALEMHISOMNIB·BONORUMINSIGNIB·ROMA
NINOMINISPRAETURASOCIATURHUICSOCIAUIMUSLAU
REATUMCONSTANTINIANAEETCONSTANTIANAPRAETU
RAPERDUOSDANDALIBRISARGENTIMILLETHEODOSIA
NAUEROETARGENTIMILLETRIUMPHALISUEROETAUGUS

TALISLIBRISARGENTIQUADRINGENTISETQUINQUA
GINTAROMANAUEROETLAUREATALIBRISARGENTI
DUCENTISETQUINQUAGINTAPERAGANTURITATA
MENUTADUNAMQUAMQ·PRAETURAMCONUENIT
SUMMAEMEDIETASASINGULISUTIAMDIXIMUSCO
RATURAEBINIPOSTHAECINCIPIANTAGNOSCEREQUOD
GULIANTHEATRANSIGEBANTDAT·X·KAL·NOU·DSIP·
RICHOMEREETCLEARCHOCONSS· XXVI
IMPPP·THEOD·ARCAD·ETHONOR·AAA·AURILIANOPU
NOMINANDORUMPRAETORUMSOLLICITUDINEMINL·MA
NIFICENTIATUAADOFFICIUMCENSUALESCIATESSE
CANDAMDAT·III·KAL·MART·DSIP·THEODOSIO·AU III
ETABUNDANTIOUIROCLARISSIMOCONSS·
IMPPARCAD·ETHONOR·AA·DEXTROPPO·CUNCTOSQU
TORESETPRAETORESQUIINAGRISDEGUNTSUSCE
ETPROMISSUMMUNUSPRONOMINAOFFICIICE
LISPROEORUMDIGNITATEUELQUODSPONTANE
TATEPROFESSISUNTDAREPRAECEPIMUSDAT·KAL·
BRI·TIAEOLYBRIOETPROBINOUIRISCLARISSIMISCO
IDAA·SIMPLICIOPPO· POSTALIAQUIDUCATUMADMINISTRA
RUNTADEDITIONEMUELNOMINATIONEMPRAETURAEPER
TINEANTPRAETEREOSQUIGRAUISSIMAMARMATAEMILI·
TIAESOLLICITUDINEMLONGATEMPORUMSERIEPERTULERUNT
ETEOSQUISACRICONSISTORIINOSTRIARCANISINTERESSE
MERUERUNTHOSENIMAPRAETURAEMUNERAALIENOS
ESSECENSEMUSDAT·X·KAL·IAN·DSIP·ARCADIO·IIII·ET
HONORIO·III·AUGG·CONSS·
IDAA * PU·NUPERQUIDEMHUIUSMODIPRAECESSE
RATSANCTIOPRINCIPALISUTTHEATRALISPERPRAETORES
FACIENDADEPENSIOINAQUAEDUCTUSFABRICAMUERTERETUR

NUNC UERO IUSTA MODERATIONE FACIAS CUSTODIRI
UT PRAETORES ROMANUS ET LAUREATUS NATALIB· NOSTRI
NUMINIS SCAENICAS POPULO PRAEBEANT UOLUPTATES
DAT· IIII· KAL· IAN· CSTP· ARCADIO· IIII ET HONORIO· III AA· CONSS·
AA· EUTYCHIANO PPO· EX QUINQ· PRAETORIB· QUIA QUAE DUCTIS
THEODOSIACO FUERANT DEPUTATIONUM QUI CENTUM LI
BRARUM ARGENTI MUNIFICENTIAM SUAM DEFINITAE ROGA
NE PRAECLUDIT AETERNI PRINCIPIS AC FRATRIS MEI HONO
IN NATALIUM FESTIUITATIB· PRAECIPIO DEPUTARI DAT· PRID·
KAL· IAN· CSTANTINOPOLI ARCADIO· IIII ET HONORIO· III AA· CSS·
AD SENATUM ET POPULUM POST ALIA NEMINEM EDITORU
O SUO TIUI SUMPTUS DESIGNARI ELECTIO RESPONSUM
NOSTRAE TRANQUILLITATES SOLUAT SED DESIGNATIONUM
MODO SERUETUR ET CETERA DAT· XVIII KAL· MAI· MED· CAES
ARIO ET ATTICO CSS·
PRAETOR DIUINI NUMINIS NOSTRI PRO HIS PRAE
RIB· QUI PRIMAE EDITIONIS FUERANT ADTRIBUTI PRAEBE
POPULO UOLUPTATES DAT· UI KAL· IUL NICOMEDIA ACC PRID·
KAL· AUG· CSTP· CAESARIO ET ATTICO CONSS·
IDEM AA· SEUERO PU· PRAETORES QUI LOCO PRIMO SUNT TRECEN
TAS LIB· ARGENTI IN EXPLECANDO MUNERE NON COGAN
TUR EXCEDERE HI UERO QUI PRIMOS SECUNTUR CENTUM
QUINQUAGINTA LIB· ARGENTI DEPENSURUS ESSE COGNOS
CANT AT UERO HI QUI LOCO TERTIO NUMERANTUR CENTU
LIB· ARGENTI DEPENDANT NEC CUIQUAM PRO FUNDEN
DI LICENTIA TRIBUATUR QUIA UERO THEATRALIB· ET CER
CENSIB· LUDIS PER ANNOS SINGULOS CELEBRANDIS UNUS
PRAETOR NUTU NOSTRAE CLEMENTIAE QUINGENTARUM
LIBRARUM ARGENTI NUPER FUERAT DEPUTATUS NUNC
UERO HANC QUANTITATEM CONSTAT IN PRIORIB· PRAETORIB·

TIT. V VTDIGNITATVMORDOSERVET

IMPPP· GRATIANUSUALENTINIANUSETTHEUD· AAA·

ad Clear CHUMPU· NIHILESTTAMINIURIOSUMINCO
co ser UANDISETCUSTODIENDISGRADIB· DIGNITATU
QUAMUSURPATIONISAMBITIOPERITENIMOM
om PRAEROGATIUAMERITORUMSIABSQ· RESPECT
TEMPLATIONEUELQUALITATEETIAMPROUEC
MERITAECUSTODIENDIHONORISLOCUSPRAE
sumit POTIUSQUAMTENETURUTAUTPONORIB· ERIT
IDQUODESTDEBITUMACTIINFERIORIB· PROST
UIDETURINDEBITUMDATIIII· KALIAN· ISTP
BAUDEII· ETSATURNINOCONSS·
IDEM AAA· ADPRAETEXTATUMPPO· CAELESTISREC
recordati ONISUALENTINIANUSGENITORNUMINISNO
GULISQUIB· Q· DIGNITATIB· CERTUMLOCUMME
Q· PRESCRIB· SITISIQUISTENUIBINDEBITUMSIBI
Com USURPAUERIT, NULLASEIGNORATIONEDEFE
defendat Q· PLANESACRILEGIIREUS, QUIDIUINAPRAECE
pr neg LEXERITDAT· XII· KAL· IUN· MED· RICOMEREETCLEAR
Clear CHOUIRISCLARISSIMISCONSS·

lib. 12 tit. 8 l. 1.

21

ECONSVLIB·PRAEFECTIS MAGIS-

RIS MILITVM ET PATRICIIS

GRA·NUS UAL·ANUS ET THEOD·AAA· AD SENATUM PU·
UERSA CULMEN A DIGNITATUM CONSULATUI CEDERE
ENTIA AUCTORITATE DECERNIMUS SED UT CONSULATUS
EPONENDUS EST OMNIB· FASTIGIIS DIGNITATUM IN
UIE ETIAM CURIAE SENATORIAE ACTU SENTENTIA COE
ASI QUIS CONSUL ET UEL PRAEFECTURA UEL CULMINE MI
ICONSPICUUS EST PRIDEM CONSULARI PRAEFEREN dus.
AUT DUBIO EST PORRO SI CONTIGERIT UT AD DUAS HAS
EROGATIUAS ETIAM PATRICIATUS SPLENDOR ADDATUR
QUI ET HUIUS MODI UIRUM PRAETER CETEROS EMINE
EQ·ENIM UNUS TANTUM HONOR POTEST DUOB· AUT
RIB· ANTEFERI DUMMODO CONSULATUI EX HIS QUAE
IGNATAE SUNT DIGNITAS QUAECUMQ· SOCIETUR DAT·
PRIL· ANTONIO ET SYRIO UUCC· CONSS·

VII DE PRAEF PRETORIO SIUE URBIS ET MA GISTRIS MILITUM

IMPPP· UALENTINIANUS UALENS ET GRATIANUS AAA·
PELIUM PU· PRAEF· URBI PPO· MAGISTROS EQUITUM
PEDITUM IN DISCRETAE DUCIMUS DIGNITATIS, USQ·
UIDELICET UT CUM AD PRIUATAM SECESSERINT MA
LOCO UELIMUS ESSE POTIOREM QUI ALIOS PROMO
TEMPORE ET CODICILLORUM ADEPTIONE PRAECESSER
CIRCA EXPRESSUM ORDINEM CIUITATUM ILLIC POT
UOLUMUS CUSTODIRI UBI INTRA SECRETARIA EXTRA
NARIOSQ· CONUENTUS SUBEST RATIO UISENDI SALUT
QUE IUDICES CETERUM IN AMPLISSIMO CURIAE NOSTRA
TIMOQ· CONSESSU DIGESTAE AD ORDINATIONIB· PRI
NE ANTI DIGNITATES DAT· III· NON· IUL· NASONACIACC·
SEPT· MODESTO ET ARINTHEO CONSS·

IMPPP GRATIANUS UAL· ANUS ET THEOD· AAA· RESTU
QUISQUIS MAGISTERIUM EQUITUM PEDITUMQ· US
ET GESSERIT ANTE CAPTAM A QUOQUAM PRAEFECTURAM
CUM PRIUATUS ERIT HONOREM UEL DEPOSUERIT EX PRAEFE
TIS QUI POST PROUECTI FUERINT PRAEFERATUR SIT IGITUR
SEDIS PRIOR ANTE PROUECTIS LOCUS CONSPECTIOR DECER
NENDI LOQUENDIQ· FACULTAS ANTIQUIOR CUI EST SPLEN
DOR ADEPTI MAGISTRATUS UETUSTIOR ET CETERA DAT· UIII
KAL· IUL· THESSAL· GRA ANO· U· ET THEOD· I AA· CONSS·

Tit. vii.

DE PRAEPOSITIS SACRI CUBICULI

Impp. Lib. 12. tit. 5. l. 1.

honorius et theodosius AA. florentio p. u. quis ac
cubiculi nostri fuere praepositi uel nunc esse
perun uel quos postea sors ad ascendentis huius
[...] fastigium deuocarit ea dignitate fungantur
[...]sunt praediti qui uel eminentissimam praetorianam
uel urbanam meruerint praefecturam uel certe mili-
tem magisteriam potestatem ita ut inter eos post
depositas administrationis nulla discretio siue nostrae
[...]enitatis adoraturi admittuntur imperium siue
pro suo arbitrio sollemnis festiuitates et coetus uel sa-
lutationes uel quae liberalia officia frequententur
[...]bi et consessu iis eis ordo seruetur quem ordo promo-
tionis ostenderit sub habitu ipsis uidelicet consue-
tum manens festo decretum sit eum esse qui praeces-
sit potiorem uel illum subsequi quem recentius pro-
[...]exauerint sed ut nos ad hanc promulgationem ma-
[...]turum merita prouocarunt ita obseruationem
quoq. legis ab eius uolumus sumere prouectionis aus-
picia omnes quem ante ipsos iam fuerunt sub hac condicio-
ne praestituto honore laetentur ut non suae pro-
motionis tempora ad legis usurpationem reuoluan-
t nec praeferri se postulent his qui uel praetorianam uel
urbanam praefecturam uel militarem magisteriam
post eorum prouectionem sortiti sunt sed perinde habe-
antur ac si nunc coeperint et in eodem ordine permanentes
in quo nunc eos liberalitas nostra constituit prouectionis
uiri inl. macrobii tempora metiantur ex huius administra-
tionis exordio prout quisq. prouectus est uel fuerit prohendus
suae locum indicet dignitatis. dat. uiii id. nou. [...] honor. xiii et
theod. x. AA. conss.

+ inlustres fore

VIIII DE QVESTORIB(us) MAGISTRIS OFFICIO[rum] COMITES SACRARVM LARGITIONVM ET R[...]

Imppp· ualentinianus ualens et gratianus aaa· ad
liumpu· post alia eorum honores qui saerario
tro explorata sedulitate comprobediunt haec uolumus
uatione distingui ut quaestoratq· officiorum m
ter nec non duo largitionum comitis proconsul
honorib· praeferantur et ceteris· dat· iii· non· iul
Nac· acc iii· non· sept· modesto et arintheo conss·
Imppp gra· anus ual· anus et theod· aaa· restituto p
ali aqui ex quaestura e honore aut efficacia magis
ri aut comitiua utriusq· aerarii nostri iam conitos p
dore uiguerunt adclamatione excipiantur solita
praetereantur ut incognitateq· ut non aequa no
lis qui gesserint praefecturas sed eo obseruentur
loo omni coetu omniq· conuentu neq· enim pars est
ilo meriti etiam si interuenit dilatio ulla quoniam
herent his dignitatib· quae hisdem iure debent in
ter si aliquid inter tempora magistratuum uitam
q· priuatam actus deposit dignitas pares eos uiros
praestatq· honore consimiles qui denim in his quat
tuor dignitatib· non ex congrua diuersitate putemus
esse commune quod cum ita sit hos uiros haberi uolu
mus non ut qui meruerint tantum sed quasi qui ges
serit praefecturas cum non priuilegiis temporis
praeferantur sed honoris aequalitate laetentur
dat· uiiii kal· iun· thessalonicae gratiano· u· et
theodosio· I· aa· conss·

DE PRIMICERIO ET NOTARIIS

GRATIANUS UALENTINIANUS ET THEOD. AAA. EUTROPIO
PRAECIPUAESTNOSTRAEPIETATISINTENTIOCIRCANOT
RUMNOMENATQ. IDEOSIUMQUAMHUIUSORDINIS
LABOREMINQUIETEMMUTAUERINTUELSENECTUTEPO
ERINTSEUCUMALIADIGNITATEPOSTHANCQUALIBETUSI
NONOMITTANTPRIORISUOCABULUMMILITIAESEDCOPEN
DIUMSEQUENTISHONORISADSUMANTETSIQUISEXOF
UELPRAECIPUAESUBLIMITATISTUAETEMERARIUS
CENSUSDISCUSSIONESPERAEQUATIONESALIAMDENIQ.
IAMREMINQUIETATOREXTITERITOFFICIUMSUUM
RITUELLEUISCULPAEOFFENSIONEDETECTAGRAUISMUL
AEDISCRIMINEFATIGANDUMETINUMERARIORUMEQ.PIS
TINCTOINIURIAEAUCTOREMINUENDUMDAT.XUIIKAL.
L. THESSAL. GRATIANO U ET THEOD. I. AA. CONSS.
AD UALERIANUM PU. NOTARIORUMPRIMICERIOSSI
UEEORUMUOLUNTASFUERITDECONSISTORIONOSTRO
SINEADMINISTRATIONEDISCESSERINTNONSOLUMUICARI
ISANTEPONISEDETIAMPROCONSULIB. AEQUARISANCIMUS
ITAUTNIHILNISITEMPUSINTERSITEODEMHONOREATQ.
EODEMORDINESEQUENSPRIMICERIUMTRIBUNUSACNO
TARIUSPERFRUETURALIOSPORRONOTARIOSETTRIBUNOS
UICARIISIUBEMUSAEQUARIACSIPRIORESIDUOCARICOE
PERINTANTEFERRIADUERODOMESTICOSETNOTARIOS
CONSULARIB. SIMILIRATIONECONPONIMUSETCETERA
DAT. IIII. KAL. APRIL. ACC. XII. KAL. MAI. SYAGRIO ET EUCHE
RIO UIRIS CLARISSIMIS CONSS.
IDEM AAA. FLORO PPO. NOTARIORUMPRIMICERIUMINNUME
ROPROCONSULUMHABEMUSTAMQUAMCOMITESESSE

perfascescumcurialib·dederimuspraetor...
longeabhocadducimusutquiadtribunatumnot
huiusaccesserintorientissiueaegypti ... icem
uideanturinfulasconsecutitribunosr ... es
nisnemodubitetuicariusexequandoset ... praes
doshisquosadeptihonorispraecesserintrel...
ueroquosdomesticuminternotariosetfamili...
bisnomeninsinuatparemgradumcumconsularib
tineresancimusetceteradat·id·dec·sipsyagrioet
Imp·theod·a·etual·anuscaeshierioppo·orientis...
quiexprimiceriisnotariorumadint·meruerint
triauigiliisatq·laborib·procederesummitatem
meredigendisuntinordinemceterorumquihono
riosmeruerintcodicillosquoniametresipsaquod
primumlocumsitinmilitiaenobilisadsecutietpubli
casaereimpletaxmmoditasnumquamotiosus...
setestaturetceteradat·x·kal·oct·topisotheodos
a·xietual·anocaes·conss·

XI DE MAGISTRIS SCRINIORUM

Imppp·ual·anusual·etgra·anusaaa·adampeliumpu·postal
magistrosscriniorumnostrorumpraeferriuolumusuicarianae
potestatietceteradat·iii·non·iul·nasonaciacc·iii·nonsept·
modestoetarintheoconss·

lib. 12. tit. x. l. 1.

DE COMITIB· CONSISTORIANIS

ARCADIUS ET HONORIUS AA· SEUERINO PU· COMASIINOS
[illegible]CLARI[illegible] ET HI UIRORUM SPECTABILIUM DIGNITAS AD
HONUM[illegible] UT EOS QUI TRANQUILLITATIS NOSTRAE CONSIS
TORII DIC[illegible] COMITES MERUERUNT PROCONSULARIB· AE
QUARI GENERALITER IUBERIMUS UT EORUM MENSO
ORDINE ANTE OMNES ALIOS IPSI IN MEDIO CENT DIGNITATE·
DAT· IIII KAL· OCT· DSIP· THEODORO UC CSS·

DE COMITIB· ET TRIBUNIS SCOLARUM

lib. 12. tit. 11. l. 1.

IMPP· HONORIUS ET THEOD· AA· PRISCIANO PU· PRAEPOSITOS
AC TRIBUNOS SCHOLARUM QUI ET DEUINIS EPULIS ADHI
BENTUR ET ADORANDI PRINCIPIS FACULTATEM ANTIQUITUS
MERUERUNT INTER QUOS TRIBUNOS ETIAM SACRI TABU
LI ET CURA PALATII NUMERANTUR SI PRIMI ORDINIS CONTI
NUAM CUM PRAEPOSITURAM MERUERUNT ET CASU AD AL
TIORA NON PERUENERINT DEPOSITO SACRAMENTO INTER
EOS QUI COMITES AEGYPTI UEL PONTICAE DIOECESEOS
FUERINT QUORUM PAR DIGNITAS EST HABERI PRAECEPI
MUS IN ABSQ· HONORE COMITIUAE CUIUS LIBET SCOLAE
REGIMEN FUERINT NANCTI ABSOLUTOS MILITIA INTER EOS
QUI DUCES FUERINT PROUINCIARUM NUMERARI IUBEMUS
ET CETERA DAT· XII· KAL· APRIL· CONSTANTINOP· LUCIO UC CSS·

XLIII DE COMITIB· REI MILITARIS

lib. 12. tit. 1. l. 1.

Imppp· ualentinianusualens et gratianusaaa· amp
pu· postalia· quicontemplationemeritorum [illegible]
intraprouinciastransmarinasstrenuissime [illegible]
primiordiniscomitiuamfuerintconsecutiea
rentiaaltissimarumdignitatumuirissubiug [illegible]
utbislocumpraestentquiproconsulatusinsign
adornantur etcetera dat· iii· non· iul· nasonnacim
destoetarintconss·

Impp arcadiusethonoriusaa· florenti [illegible] nopu
postalianeminemmilitariscorporis [illegible] u·rum
uocariadcuriamliceatpostprimiordiniscom [illegible]
dummodotamprobatameritasuoatqdiulaboris [illegible]
fructumanteactioperisadsequatur ceterumse
quoquamhaecfuerintsineusupriorismilitiaeu
primauelsoladedecorandoambituturpiterimpe
taquiauideniturinfraudemquaesitanonpro
diutiustamenrepetinonlicebitetiamconsecutis
ordiniscomitiuampraemiisinpetrari etcetera dat
xii· kal· ian· med· caesarioetatticoconss·

l. 2. Impp· honoriusettheod· aa· priscianopu· postaliaeos
quisubcomitiuaeprimiordinisdignitatepeculiari
teradquamlibetprouinciamuelprouinciasdefen
dendasmilitecreditoauctoritatenostrinuminis
destinanturetcosquiuicemin l· umuirorumma
gistrorummilitumsusceperintperagendamdecib·
quipraeteraegyptiumetponticaminaliisprouinciis
administrauerintadaequamus· dat· xii· kal· april·
Isip· luciouiroclarissimocss·

DE COMITIB· QVI INLVSTRIB· AGENTIB· ADSIST[VNT]

[HO]NORIUS ET THEOD· AA· AD PRISCIAN· PU· POST ALIA
[ADS]ESSORES QUI CUM PRIMI ORDINIS COMITIVA HONORUM
[IUDICUM] IN ACTU POSITORUM SIVE IN PROVINCIIS SIVE IN SACRO
[COMITATU] IUVERINT CONSILIA VEL IUVABUNT INTER EOS QUI VICARIA[M]
[VEL] PRAEFECTURAM ADMINISTRANDO MERUERINT HABE[RI]
POST MILITIAM IUBEMUS DEPOSITAM QUONIAM ABSURD[UM]
EST PRIMI ORDINIS COMITIVA DECORATOS INFERIORES
VICARIIS SEDIS EXCELSAE QUORUM CRESCIT DIGNITAS
[CO]MMUNICARIA POTESTATE COMITIS PRIMI ORDINIS INSIGNI
DECO[RA]RENTUR ET CETERA DAT· XV· KAL· APRIL· ... LUCIO V·C·

DE COMITIB· ET ARCHIATRIS SACRI PALATII·

IMPP· HONORIUS ET THEOD· AA· PRISCIANO PU· POST ALIA· ARCHI
ATROS INTRA PALATIUM MILITANTES SI COMITIVAE PRIMI
ORDINIS NOBILITAVERIT GRADUS INTER VICARIOS TAXARI
PRAECIPIMUS SIVE IAM PRIDEM DEPOSUERINT MILITIAM
SIVE POSTEA DEPOSUERINT UT AUT INTER VICARIOS ET DUCES
QUI ADMINISTRAVERINT ET HOS QUI COMITIVAM PRIMI OR
DINIS MERUERINT NIHIL INTERSIT NISI TEMPUS QUOD QUIS
ADMINISTRAVERIT VEL COMITIVAE EST INDEPTUS INSIGNI
A ET CETERA DAT· XII· KAL· APRIL· ... LUCIO V·C· CONSS·

XXIII DE COMITIB. QUI PROVINCIAS REG[UNT]

Lib. 12. tit. 14. l. 1.

IMPP. HONORIUS ET THEOD. AA. PRISCIANO PU. POST
SILENTIO NON PRAETERIMUS HOS QUI IN ADMINIS[TRA]
[TIO]NE CIUILIAE PROUINCIAE GUBERNACULIS SUB IURIS
LICENTIA COMITES QUOQ. PRIMI ORDINIS ESSE MER[UERUNT]
NAM HOS QUOQ. UICARIAE DIGNITATIS POST DEPOSITAM
ADMINISTRATIONEM PRIUILEGIIS FRUI OPORTEBIT
DAT. XII. KAL. APRIL. CONSTANTINOPOLI LUCIO UC. CONS.

XXIIII DE COMITIB. UACANTIB.

IMPP. HONORIUS ET THEOD. AA. EPIFANIO PU. NULLAM HO
NORABILES UIRI IN PUBLICIS SALUTATIONIB. PATIANTUR INIU
RIAM NEUE SE ILLIS ULLUS ANTEPONAT QUI PRIMI ORDI
NIS COMITIUAM AUT PRAETIO IMPETRAUIT AUT GRATIA LI
CET ENIM UNUM NOMEN SIT TAMEN EST MERITIS AESTI
MANDUM EOSQ. SOLOS TEMPORA OBSERUARE CONUENI
ET QUI POST PROBATOS LABORES IN NOSTRO PALATIO CO
MITES ESSE MERUERUNT AC NE IMPUNE CUIUS TEME
RITAS CONTRA STATUTUM NOSTRUM POSSIT AUDERE
DECEM LIBRARUM AURI OFFICIIS OMNIB. Q. QUOS SALU
TATIONIS CURA CONSTRINGIT DAMNUM PRAECEPIMUS IM
MINERE. DAT. ID. OCT. RAU. HONORIO UIIII ET THEOD. U. AA. CSS.

DECONSULARIB·ETPRAESIDIB·

ARCADIUSETHONORIUSAA·MESSALAEPPO EOS
…ICONSULARITATISFUNCTISUNTDIGNITATECOMI
…ITALICIANORUMETGALLICIANORUMIUREPRAEFERI
…USSIQUIDEMAUTEXIGUUSSITTITULUSMERITORUM
COEPEREETGUBERNAREPROUINCIASDAT·III KAL·OCT·
…QUILEIASTILICONEETAURILIANOUUCC·CONSS·

…DECOMITIB·ORDINISPRIMIARTIUMDI
UERSARUM

…·HONORIUSETTHEODOSIUSAA·PRISCIANOPU· POSTALIA
…INQUOSAUTUULGARISARTISCUIUSLIBETOBSEQUIUMAUT
OPERISPUBLICICURATEMPORALESINIUNCTAAUTRERU-
PUBLICARUMPROCURATIOLEUISCOMMISSAADEOCON
MENDARITUTCOMITIUAEPRIMIORDINISDIGNITATEDONE-
TURSCIANTSEINTEREOSQUICONSULARESFUERINTAMO
TOOFFICIOQUODSUSCEPERANTNOMINANDOSNISIFOR
TEEMOLUMENTISCONTENTIQUAETEMPOREMILITIAE
PERCEPERUNTSPRETONOMINEACDIGNITATEMCONSU
LARISUIRIDUXERINTRESPUENDAMNECONLATIONISO
NUSSUSTINEANTUELFREQUENTARESENATUMALIOS
Q·HUIUSCEMODICONUENTUSQUIHONORATORUM
FREQUENTIAMFLAGITANTCONPELLANTURETCETE
RA·DAT·XII·KAL·APRIL·DSTP·LUCIOUC·CONSS·

18

XXI DE PROFESSORIB· QUI IN URBE CSTA
POLITANA DOCENTES EX LEGE MERUERI

Impp· theodosius A̅ et ualentinianus caes· theofilo p
grammaticos graecos helladium et syrianum latin
theofilum, sofistas martinum et maximum iu
ris peritum leontium placuit honorario codi
comitiuae ordinis primi iam nunc a nostra ma
tate percepisse ut eorum qui sunt ex uicaria dig
nitate potiantur quam requicumq· aliis adid
nae genus quod unusquisq· profitetur ordi
dentur si laudabilem in se probis morib· ui
esse monstrauerint si docendi peritiam fa
diamq· dicendi interpraetandi subtilitatemcop
disserendi se habere patefecerint et coetu am
simo iudicante digni fuerint aestimati qui in me
rato auditorio professorum funcantur officio
hii quoq· cum ad uiginti annos obseruatione iug
ac sedulo docendi labore peruenerint hisdem
quib· praedicti uiri dignitatib· perfruantur· dat·
iii id· mart· cstantinopoli theodosio aug· xi· et ua
lentiniano caesare conss·

33

Fragmenta
linearum 11,12.

XXI DE PROFESSORIB· QVI IN VRBE CONSTA
POLITANA DOCENTES EX LEGE MERVERI

comitiua

Impp· theodosius ā· et ual·anus caes· theofilo pu
maticos graecos helladium et syrianum lat
theofilum sofistas martinum et maximum
ris peritum leontium placuit honorari codi
comitiuae ordinis primi iam nunc a nostra ma
tate perceptis ita ut eorum qui sunt ex uicariis
nitate potiantur qua in re quicumq· alii ad id
nae genus quod unusquisq· profitetur ordi
dentur si laudabilem in se probis morib· u
esse monstrauerint si docendi peritiam fac
diamq· dicendi interpretandi subtilitatemq· co
disserendi se habere patefecerint et coetu amp
simo iudicante digni fuerint aestimati qui in me
rato auditorio professorum funcantur offici
hi quoq· cum ad uiginti annos obseruatione iug
ac sedulo docendi labore peruenerint hisdem
quib· praedicti uiri dignitatib· perfruantur· dat·
iii id· mart· cstantinopoli theodosio aug· xi· et ua
lentiniano caesare conss·

DE HONORARIIS CODICILLIS

[..]ONSTANTINUS A AD SEUERUM PU SI QUIS IUDICIO NOSTRO
[..]SE ADEPTUM CODICILLOS ADSTRUXERIT ET IDEM UEL SU
[..]NA CODICILLORUM INPRESSIO UEL SCRIBTURA ADSTI pul
[..]LETUR INTERIOR TAMEN SI AD HOC PECUNIAM CONSTABIT
[..]PERATAM NIHILO MINUS REIECTUS IN PLEBEM QUO PLUS
[..]TORQ RE CONATUS EST ABDICETUR HOS ENIM SOLOS QUI INTRA
[..]ATIUM UERSATI SUNT UEL ADMINISTRATIONIB FUNCTI
[..] HONORES EXCIPI OPORTEBIT CETERIS CUNCTIS EXEMPLIS ET
[..]IS RESTITUTIS SI QUI TAMEN BONORUM UIRORUM SUFFRA gio
[..]NULLA DATA PECUNIA UEL PROUINCIAE LEGATIONE SUSCEPTA
[..]STRIS SUNT OBUIUTIB IN LUSTRAUI DUUMUIRATUS CURAS
[..]MONIUM PROUINCIAE LUCRATI CETERA MUNERUM PUBLI
[..]UMODO BIRE NON ABNUANT QUI UERO COEMTIS PROCURATIONU
[..]MINISTRATIONIB POST LUCRA DE FISCO CAPTATA UACATIONE
[..]MERUERUNT SIUE PERFECTISSIMI SUNT SIUE INTER EGREGIORU
[..]RDINEM LOCUMQ CONSTITERINT DECURIONES NOMINENTUR
[..]UIB ILLI QUOQ ADDENDI SUNT QUI NEQ EX ADMINISTRATIONIB
SUNT ET TAMEN UT PERFECTISSIMI DELITESCUNT DAT X KAL
FEB SIRMIO ACC NON APRIL CRISPO II ET CONSTANTINO II CC CONSS
IMP CONSTANTIUS A ACONIO UICO AFRIC AB HONORIB MERCAN
DIS PER SUFFRAGIA UEL QUALIBET AMBITIONE QUAERENDIS CER
TA MULTA PROHIBUIT CUI ADDIMUS UT QUICUMQ FUGIENTES
OBSEQUIA CURIARUM UMBRAET NUMINA ADFECTAUERINT
DIGNITATUM TRICENAS LIBRAS ARGENTI INFERRE COGANTUR
MANENTE ILLA PRAETERITA INLATIONE AURI QUA PERPETUA
LEGE CONSTRICTI SUNT PP U KAL DEC ACC XVIII KAL IUN THAMU
GADI URSO ET POLEMIO CONSS 34
IDA AD MARCELLINUM PPO CUNCTI QUI PER SUFFRAGIA PRAE

SIDUMAUTRATIONALIUMADEPTISUNTDIGNITATE
in DICIB·INIUNCTAPROTINUSEXSEQUIDEBENTNAMSI
si DEPALATIOSERENITATISNOSTRAEADEXACTIONE[illegible]
TURNEQ·HISHONORINQUOSUNTPOSITIOPEMPRES[illegible]
fat ua LITATEPUBLICAPRAEUALENTEQUANTOMAGISO[illegible]
oportet IUSSISOBSEQUIPAREREPRAECEPTISINSERUIR[illegible]
proferre ma DATISEOSQUIDIGNITATISFRUCTUMANTEQU[illegible]
me RERENTURADEPTISUNTPRAESERTIMCUMEI[illegible]
statim SUARUMNOUERINTCIUITATUMETNULLIUSEXACTIO[illegible]
exactionis RATIONEMIGNORENTILLOSAUTEMADHUIUSMODI[illegible]
CIAMINIMEDEUOCARIOPORTETQUICUMQ·INRE[illegible]
CAPROUINCIARUMADSECUTISUNTDEBITASDIGN[illegible]
tates ETPERADMINISTRATIONISSERIEMATQ·ACTUS[illegible]
sn MOSPLENDOREUERSATISUNT DAT·IIII KAL·IUL·ACYNDINO
ETP·CULO CONSS·
4 IMPPP·UALENTINIANUSUALENSETGRATIANUSAAA·AMPELIOPU
POSTALIA QUICONTEMPLATIONEMERITORUMHONO[illegible]
ra RIOSMAGISTERIIEQUITUMADEPTISUNTCODICILLOSEA[illegible]
rem RENTIAALTISSIMARUMDIGNITATUMUIRESSUBIUNGA
TURUTHISLOCUMPRAESTENTQUIPROCONSULATUSINSIGNI
B·ADORNANTURETCETERA DAT·IIII NON·IUN·NASONNACI
MODESTOETARINTHEOCSS·
5 IMPPP·GRATIANUSUALTINIANUSETTHEOD·AAA·ADUALERIANUM
PU·POSTALIA OMNESQUIEXTRAPALATIUMCONSTITUTI
CODICILLISPROCONSULARIB·UELEPISTULISUICARIORUM
UELINSIGNIB·CONSULARIUMEMENDICATISATQ·ADSI
MULATICIISUESTIUNTURHISQUOSADMINISTRATIOUELMI
LITIAPROUEXITUOLUMUSESSEPOSTPOSITOS DAT·IIII·KAL·
APRIL·MED·SYAGRIOETEUCHERIOUIRISCLARISSIMISCSS·
6 IDAAA·FLOROPPO·POSTALIAOFFICIISPUBLICISATQ·MILITIAE

Syagrio Eucherio Valerio

meneri[b]

[mu]NERIB· EXPERTES QUOS HABENT I SECRETAE QUIETIS U͞T umbra[culo]
[...]CULA QUIB· HONORUM OMNIUM SPECIES SUFFRAGIO
[...]M MAGIS PARTA QUAM MERITO INTER SE POTIUS UOLU mus
[...]IS DE TEMPORE AGITARE DISCRIMEN QUAM CUM HIS q[ui] mili[t]
[...] AUSURPATIONE CONIUNGERE QUOS NON ADUM bratis
[...]TIS HONORIB· SED IN ACTU POSITIS IN IMORTALITA[te]
CO N IUXIMUS DAT· ID· DEC· CSTP· SYAGRIO ET EUCHERIO CSS
AAA POSTUMIANO PPO· IN HONORIB· HANC ORDINE͞
[U]OLUMUS CUSTODIRI NE SINGULORUM QUORUMQ· CODI cilla riae
[CI]LLARIAE DIGNITATES HIS QUI INSIGNIA ADMINISTRATIO nis
[...]NIS GESSERINT PRAEFERANTUR SCILICET UT QUONIAM
SUBLIMIS APICEM PRAEFECTURAE ORDO PROCONSULA
RIUM SEQUITUR DIGNITATUM QUISQUIS UICARIAE POTES
TATIS ADMINISTRATIONIS PERFUNCTUS EX PRAEFECTIS IM
PETRAUERIT CODICILLOS INTELLEGAT SIBI OMNIMODIS NON
USURPANDUM UT INTER EOS QUI GESTAE GAUDENT AMPLI
TUDINE PRAEFECTURAE ORDINEM SALUTATIONIS OFFICIU͞
Q· PRAESUMANT SED INTER PROCONSULARES UIROS QUI TA
MEN EIUSDEM POTESTATIS SECUREM MERUERINT FASCES
Q· SUSCEPERINT IN PUBLICIS OFFICIIS RITE PRAEBENDUM
LOCUM SIBI PATERE COGNOSCAT HIS TAMEN ANTEFE
RENDUM SEQUI IMPETRATIS FORTE PROCONSULARIB·
CODICILLIS ABSQ· ADMINISTRATIONIS PRIUILEGIO IMA
GINARIAS TANTUM ATQ· HONORARIAS MERUERINT DIG
NITATES ET ID QUIDEM CIRCA ILLOS CENSEMUS ESSE SER
UANDUM QUI UICARIAS GESSERINT POTESTATES CETERU͞
QUISQUIS EX NUMERO ORDINARIARUM POTESTATUM SEU
CONSULARIS ADMINISTRATIONIS SEU NOMINIS PRAE
SIDALIS EX PRAEFECTIS AUT ETIAM EX PROCONSULIB· HONO
RARIOS IMPETRAUERIT CODICILLOS PRAESTITUTUM INDE

FERENDIS OBSEQUIIS ORDINEM POST EOS SIBI NO
UIT ESSE SERUANDUM QUI ADMINISTRANDO ME
GESSERINT POTESTATES HAC TAMEN QUANTUM AD
NARIARUM POTESTATUM SPECTAT . . . DISC
ONE SERUAT UT HIS QUI PRAESIDALIS ADMINIS
TIONIS GESSERINT DIGNITATES SEU EPISTULAS EX
IS SIUE EX PROCONSULIB. SEU QUOD AD PETITIONEM P
UIS SOLET EX PRAEFECTIS MERUERINT CODICILLOS
SANTE OMNI AMBITIONIS STUDIO DEBEAT ANTE FERRI
PERFUNCTAE PRIUILEGIO ADMINISTRATIONIS SUS
IN PROUINCIIS CONSULARITATIS GESSERIT DIGNITATEM
MINOR QUISQ. TAMEN HONORUM MEA . . . QUISQ.
EX HIS QUI QUALIBET ADMINISTRATIONE PERFUNCTI
EUM GRADUM HONORARIAE ADITIONIS PETAT QUEM P
XIMIORE CONFINIO LOCO ORDINIS SUI COGNOUS
CONTIGUUM QUOD SI QUIS NEC LEX ET ORDINE ME
TUIT UNUM UEL AMPLIUS IN HIS DEM HONORARIIS DIG
TATIB. SURPANDUM INPETRANDUMQ. CREDIDERIT QU
PROPRII LOCI RATIO ET FORMA PERMITTIT SCIAT SE NO
SOLUM EO QUOD CONTRA LEGEM PETRAUERIT ESSE PRI
UANDUM SED ETIAM . . . AURI LIB. MULTANDUM
DAT. III KAL. IAN. CP MERO BAUDETE ET SALURINO CSS.
IMP. THEOD. A. ET UALENTINIANUS CAES. HIERIO PPO. . . .
PROBATUM EST SI QUIS PER GRADUS SUO ORDINI CONPE
TENTES IMPETRATIS HONORARIIS CODICILLIS AD SUM
MUM PRAEFECTURAE PERUENISSET USQ. FASTIGIUM
NON PRAEROGATIUA TEMPORIS UTERETUR NEC AD UER
SUS EUM QUI INDEPTUS INSIGNIA MAGISTRATUS REIP
SA QUOD MERUISSET INPLESSET QUIA INTERUALLO FU
ERIT FORTE PRAEGRESSUS AUT PRAEUENISSET IMA

primi
[...]RIO EANDEM QUAM ILLE ACTU INLUSTRAUIT APICE dignit
[...]NITATEM SIBI CREDERET ADROGANDUM SED MODIS omnib
[...]NIB· SCIRET SE IN OFFICIIS PUBLICIS EI POSTFERENDUM
[...]EUNDEM LOCUM POSITUS IN POTESTATE GESSISSET sib
[...]NOS QUOQ· UOLUMUS CUSTODIRI NE QUIS SI QUI SIBI
[...]NEM SIUE IMAGINARIOS SIUE INTERAGENTES CODI cillos
[...]OS ACCEPERIT AUT EI QUI EGERIT RATIONE TEMPORIS PRAE
FERATUR QUIN NEC DE CONSISTORIANIS COMITIB· HOC NOB·
[...]IERSI PLACERE COGNOSCANT UT HI QUI UEL ABSENTES SUNT
UEL TESTIMONIALIB· TANTUM ADEPTI SUNT DIGNITATEM
[...]CEDANT QUI ADMITTI INTRA CONSISTORII ARCANUM
[...]UERUNT ET ACTIB· INTERESSE ET NOSTRA ADIRE RES ponsa
[...]SA PRAETERQUAM SI DE ALIQUIB· PROFESSIONUM ET MI litiae
[...]E MERITIS SCRINIORUMQ· SACRORUM ET MENSIS SUDO rib
[...] LEGE SPECIALITER EST STATUTUM QUOD ET AUI NOSTRI SANC
TIO PROMULGAUIT ET NOSTRA MANSUETUDO CONSTITUIT
ITA UT OMNIB· CONUENTIB· OFFICIIS ADQ· CONSESSIB· LE
GEM EXECUTIONI TRADITAM CELSITUDO PROUIDEAT IDEST
UT PRIOR SIT SEMPER ILLE QUI LOCI SUI ADMINISTRATIONE
PERFUNCTUS EST NEC UMQUAM HONOR DELATUS EX DEBI
TO EI QUI AD SIMILITUDINEM TRIBUITUR CONPARETUR NE
MO IGITUR SIBI ARBITRETUR ANNORUM ADNUMERATIONE
PLAUDENDUM QUOD INTER EOS TANTUMMODO UALERE
DECERNIMUS QUI SE AUT ACTIB· SUBSECUNTUR AUT CODI
CILLORUM PARI IMAGINE FULCIUNTUR NON ALIAS AD
SPIRATURO QUOQUAM AD CONSISTORIANORUM COMITUM
DIGNITATEM NISI AD EIUS CLARITUDINEM ULLAM SIBI EX CO
TITUTIONIS AUITAE NORMA PRAESTUXERIT DAT X KAL OCT
PISO· THEODOSIO A XI ET UAL· ANO CAES· CONSS·

38

XXIII DE DECURIONIB(us) ET SILENTIARI[illegible]

Lib. 12. tit. 16. l. 1.

Impp. Honorius et Theod. AA. Urso pu. et Kyriliano [illegible]
ori et Strategio ppo Ill. Decuriones nostri palatii
post emensum fideliter obsequium post depos[illegible]
sacra menta militiae ex quo haec sanximus inter [illegible]
co. qui ex ducib. sunt tamquam et ipsi ad minis tra[illegible]
vert esse praecipimus in adoranda nostra serenita[illegible]
et in salutandis administratorib. et reliquis praedi[illegible]
ho noris privilegiis sed ita ut in amplissimo et vene[illegible]
rabi li ordine inter allectos et inmunes a senato[illegible]
dest tributionib. habeantur nec descriptio glebali[illegible]
eos eo adtineat. Dat. prid. Kal. Nov. Const. Honor. X. et Th[illegible]
l. 2. Dat. AA. Venantio ppo. Unusquisq. decurio vel silentiarius
sive post hanc militiam honoratam quietem me[illegible]
fuerit adprobatus sive ad superiorem gradum suc[illegible]
cces su meliore transcenderit nihil quod honoratis pro
rerum necessitate iniungitur cogatur exsolvere
sed auri numeri et equorum prestatione habeantur
inmunes nudam conlationem quae plerumq. pos
citur solvant nihil his ulla potestas iniungat aut ne
cessitas inponat. Dat. IIII. Id. Mart. Rav. Asclepiodoto
et Mariniano conss.
l. 3. Impp. Theodosius et Valentinianus AA. Flaviano ppo. De
curionib. et silentiariis vel his qui post hanc militia(m)
honoratae quieti(s) otio perfruuntur vel ad superio
rem gradum successu meliore transcendant om
nia privilegia quae etiam dudum divorum principu(m)
iudicio meruerunt legis istius praeceptione nove
res esse firmata illa quoq. quae priorib. indultis

38 39

[...]missa uidentur dicenda esse censemus ne angarias
[...]s uel parangarias siue paraueredos ulla eis ampli
ssimae praeceptionis inponat auctoritas a sordi
dis quoq· munerib· excoctione calcis et superindic
[...]ticiis titulis non praeiudicatur aqua cumq· genera
litate pragmatici peculiari eos beneficio esse iube
mus alienos permissa ueniendi ad comitatum li
centia praeterea euocatoriae securitatem et mul
ta· librarum auri iudicib· prouinciarum eorum
q· officiis infligendas si statuta numinis nostri
[...]oiderint esse temnenda dat· uiiii kal· april· Rau·
[...]no et Valerio conss·
[...]dario uiro inl· p p o or· Decurionum et silentiariorum
[...]um meritis prouocati conlata in eos beneficia
quae dominus ac filius noster Valentinianus sem
per augustus erga eos contulit confirmamus spe
cialib· eodem priuilegiis honorantes ut eorum uide
licet possessiones nullas angarias siue paranga
rias uel etiam paraueredos alicuius calumnia da
re cogantur nec sordidissimi adstricti munerib·
omni quoq· eos excoctione calcis omnis superin
dicti grauamine liberamus licentiam post mili
tiam tribuentes ut ubi eis fuerit uisum etiam acce
denti ad sacratissimum comitatum habeant fa
cultatem prouinciarum rectorib· eorumq· appa
ritionib· denarum librarum auri dispendio feri
endis si mansuetudinis nostrae statuta uiolare
temptauerint his addimus ut cum optatam quietē
acceperint et inter senatores coeperint nume
pari honore curiae sine aliqua functione lae

TENIURINMUTATISQ·GAUDIOPLENADIGNITATIS
TITIAPATIANTURNECPRAETORIANONOMI
NEPULSANDINECGLEUATIONEREPRAEGRAU
SEDUTDIGNITATEMSOLAMHABEANTEXSENATU
QUOQ·EORUMUELINHACSACRATISSIMAURBEUEL
QUALIBETALIAPOSITASCIUITATEIMMUNESABOM
HOSPITUMCUIUSLIBETDIGNITATISINQUIETUDINE
DICAMUSSUBHACUIDELICETDEFINITIONEUTTRIGIN
TATANTUMMODONUMEROHAECPRIUILEGIACON
SEQUANTURDECURIONESQUOQ·TRESQUOSNOMEN
PLURESFIERIINUETERATACONSUETUDOPERMISIT
EOSTUMDEMUMPOTIRIDECERNIMUSBENEFIC
PRASCRIBTISCUMCONTINUASTREDECIMANN
CULPATASEXCUBIASPEREGERINT·INT·AUCTORITA
STATUTANOSTRAECLEMENTIAEEDICTISPROPOSITI
ADOMNIUMNOTITIAMFACIETPERUENIREDAT·XV
KAL·APRIL·CONSTP·POSTCONSSISIDORIETSENATORIS

DE DOMESTICIS ET PROTECTORIBUS

... IULIANUS A. SECUNDO PPO. SCIAS SENUM ... CAPITUM domes
[do]MESTICIS PER SINGULAS QUASQ. SCHOLAS QUINQUAGE
[...]USSIS IN PRAESENTI ESSE IUXTA MOREM DEBERE PRAES tari
[...]CETERIS QUI ULTRA NUMERUM IN PRAESENTI ESSE UO lunt
[...]ORI NIHIL NEQ. ANNONARIAS NEQ. CAPITUM ESSE MANDA...
[...]UM SED OMNES COGENDOS AD PLURIMOS SUOS ACTER
[...]S REDIRE DAT. XU. KAL. SEPT. ANTHIOCIAE MAMERTINO ET
[...]NEUITTA CONSS.

[...]. UALENTINIANUS ET UALENS AA. AD SEUERUM COM. DO
MESTICORUM DOMESTICORUM FILIOS UEL PROPIN quos
[...]S PARUOS UEL INPUBERES DOMESTICORUM COETIB. aegre
[...]E RECAMUS ITA UT NON SOLUM MATRICULIS INSERA...
[...]UR UERUM ETIAM ANNONARUM SUBSIDIIS LOCUPLETE...
[...]UR QUATERNAS ETENIM ANNONAS EOS QUOS ARMIS GES
[...]ANDIS ET PROCINCTIB. BELLICIS IDONEUS ADHUC NON ES
SE CONSTITERIT IN SEDIB. IUBEMUS ADIPISCI HIS CONDICIO
NIB. UT ANNONAE QUAE AMPLIUS INSUMUNTUR UEL PER
TRACTORIAS DEFERUNTUR RECIDANTUR DAT. XIIII. KAL.
SEPTB. DIUO IOUIANO ET UARRONIANO CSS.

[I]DAA. AD SEUERUM COM. DOMESTICORUM SICUTI UARI
IS ITINERIB. PROTECTORUM DOMESTICORUM SCOLA CON
PRAEHENSOS AD EAM UENIRE PERSPICIMUS ITA ETIAM
SPORTULARUM DIUERSA ESSE DEBEBIT INSUMPTIO GRA
UE ENIM ADMODUM EST UIROS POST EMENSUM LABORE
QUI NULLIUS REI CUPIDIORES FUERE QUAM GLORIAE HU
IUSCEMODI EROGATIONIB. FATIGARI EOS TAMEN PAENI
TUS SOLLEMNITAS INTER QUINOS ET DENOS SOLIDUS SPOR 43
TULARUM NO[...]MINE PRIMATIB. DISTRIBUERE PRAECI

PIMUS EOS AUTEM QUI UEL SUFFRAGIO UEL POTEN…
GRATIA SACRAM PURPURAM ADORARE PERUENE…
QUINQUAGENOS SOLIDOS UOLUMUS INSUMERE DAT…
KAL SEPT MED DIUO IOUIANO ET UARRONIANO CSS…
IMPPP UALENTINIANUS THEOD ET ARCAD AAA AD EU…
PPO DOMESTICI AC PROTECTORES OSCULANDI CUM S…
UERINT UICARIOS TUI CULMINIS HABEANT POTESTATEM
POENA ENIM SACRILEGII SIMILIS ERIT SI HIS HONORIFICENTI…
NON DEFERATUR QUI CONTINGERE NOSTRAM PURPURAM
DIGNI SUNT AESTIMATI DAT PRID NON MART MED UAL…
A III ET EUTROPIO CONSS
IDD AAA AD DEO COM DOMESTICORUM OMNES QUI DO…
TICORUM INIUNCTI NOMINI NUMQUAM NOSTRIS OB…
IIS INHAESERUNT NEQ CERTIS QUIB Q OFFICIIS DE PU…
BLICAS EXSECUTI SUNT IUSSIONES PROTINUS PATRIC…
EXIMANTUR DEINDE HII QUIA MISSAM MILITIAM NOS…
IUDICIO RECEPERUNT SIQUIDEM POST UNIUS ANNI SIUE…
ENNII SPATIUM LOCO SUNT PRISTINO RESTITUI IN SUO ORDI…
PERMANENTES FRUCTUM BENEFICII NON AMITTANT SIN
ERO LONGO POST TEMPORE AMBITIONE ATQ SUFFRAGIIS
UT RURSUS SOCIARENTUR ENISI SUNT ITA NOUISSIMORUM
NUMERO IUNGANTUR NON UT NUNC TERNANTUR EXTREMI SE…
UT EUM UNUSQUISQ OPTINEAT LOCUM IN QUO ESSE E TEM-
PORE POTUIT ULTIMUS CUM ESSET POST BIENNIUM RESTI
TUTUS DAT PRID KAL IAN CP THEODOSIO A III ET ABUN
DANTIO UIRO CLARISSIMO CONSS
IMPP ARCADIUS ET HONORIUS AA AD DEO COM ET MAG UTRIUSQ
MIL DIUALE PRAECEPTUM QUOD SUPPLICANTIB DOMESTI
CIS DUDUM DEUOTISSIMIS LABORIOSOS PRAETULIT OTIOSIS
ET ABUTI PROHIBUIT TEMPORIS PRIUILEGIO EOS QUI SIBI POTIUS

[qu]idemreipublicaeomnimilitiaesuaetempestateuixi
ssentergaprotectoresquoqueualerepraecepimus
acuolumusinconcussumaeternumq·duraret [sc]
inperrenouariposs[i]nt·itaq·auctoritastuae
smilitiasoluerenonmorabiturquosnihiltam
q[u]amuelnecessitatib·nostrisuelexpeditionib·bel[licis]
isprofuisseconstiteritethislocumprioremauc[tori]
[auc]toritatehuiuslegisdecernatquosuiderisotiosis [opor]
oporterepraeferri·dat·u·non·oct·isip·olybrio
etprobinoconss·
imp·honoriusettheod·aa·epifaniop̄u·domesticisatq· [pro]
tectoresсumprimumaddecemprimatusgrad[um]
inordinemilitiaetemporisprolixitateperuene[rit]
constitutissibipraeterprimiceriumdecemsequen[tes]
essenatoriamuindicenidignitatemseq·cumallec[tione]
tioneclarissimosnostroiudiciogratulenturrece
dentib·q·proceribsuccedenssibipermatriculaeor
dinemusq·adprescribtummodumuindicetquis
quisaccedatadnullaspraetereasenatoriiordinisuo
centurexpensasquib·nonambitioseimeritumei
nostrumspontaneumcognosciturjudiciumdeta
lisse·dat·iii·kal·ian·rau·constantioetconstanecss·
dd·nn·monaxioppo·deuotissimisdomesticisquosnobis
intindicionominisapparetfamiliariusmilitandop
tatamprotulimussanctionemutpraeterprimiceri
osdecemprimieorumcumadmemoratumdecem
primatusgradumperuenerintstatimclarissimono
minedecorenturetinterallectosuelutexconsulares
abitisenatoriasepraeditosgaudeantdignitatead
eundemclarissimatushonoremsequentibcumpri 44

24

ORES EXIERINT ACCESSURIS ITA TAMEN UT IN MUNE...
TORIIS FUNCTIONIB· PAENITUS HABEANTUR DAT XV· KAL...
CSTP· THEODOSIO A· VIII ET PALLADIO CONSS·
IDAA· MONAXIO PPO· DEUOTISSIMOS PROTECTORES QUIA ...
TAM MILITIAM SUBEUNTES NON SOLUM DEFENDEND...
PORIS SUI UERUM ETIAM PROTEGENDI LATERIS NOSTRI SO...
TUDINEM PATIUNTUR UNDE ETIAM PROTECTORUM NO...
SORTITI SUNT INGLORIOS ESSE NON PATIMUR SED UIDE...
SIMIS NUPER PROTECTORIB· DOMESTICIS ITA HIS QUOQ...
REM CONGRUUM CONDONAMUS UT PRAETER PRIMI...
DECEM PRIMI EORUM CLARISSIMATUS DIGNITATE...
TUR ET PER ORDINEM PRIMIS EXEUNTIB· QUI AD DEC...
MORUM NUMERUM UOCANTE GRADU SUBIERINT CON...
CUM IPSA LOCI ACCESSIONE CLARISSIMATUS SIBI ME...
DICENT DIGNITATEM ET IN AMPLISSIMO ORDINE INTER A...
TOS UELUT EX CONSULARIB· HABEANTUR NULLIS SENATO...
MUNERIB· ADSTRINGENDI DAT XV· KAL· IAN· CSTP· THEOD...
A· VIII ET PALLADIO CONSS
IMPP· THEOD· ET UALENTINIANUS AA· HIERIO PPO· PRAETER PRIMICE...
RIOS PROTECTORUM DOMESTICORUM DECEM PRIMIS SC...
LARUM CUM AD HUIUS UOCABULI DIGNITATEM DEUOTE AC
STRENUE MILITANDO PERUENERINT STATIM CLARISSIMA
TUS HONORE DECORATI INTER ADLECTOS UELUTI EX CONSULA
RIB· ESSE MEREANTUR ITA UT ETIAM SENATORIIS FUNCTIO
NIB· PAENITUS HABEANTUR INMUNES NULLOQ· EXTRINSE
CUS ONERE PRAEGRAUENTUR CETERIS QUOQ· UBI EGRES
SIS PRIORIB· AD PRAEDICTUM SUO ORDINE NUMERUM LO
CUMQ· CONSCENDERINT PRIUILEGIIS PARIB· HONORAN
DIS· DAT· XVIII· KAL· APRIL· HIERIO ET ARDABURE CONSS·
IDAA· HELIODORO PU· CONSTANTINOPOLITANI AMPLISSIMI

45

Senatus

IUSCONSE̅SUNOSTROQ·IUDICIODOMESTICISDECURSIS (gra)
DUSSTIPENDIISSUBEOSINTGENERESENATORESUTPRIMI
CERIUSQUIDEMPOSTACCEPTUMTRIBUNATUMINTEREOS (dig)
NITATEPOTIATURQUIDUCATUMAGEREMERUERUNTALII (ve)
ROQUIDECURSISSTIPENDIISABEODEMDECEMUSQ·NU (mero)
EROSOBSEQUUNTURQUIB·IAMANTEDECRETUMEST ~~dig~~
NITATIB·PERFRUANTURSEDITAUTINTEREOSSINEDUBIO
CENSEANTURQUIINMUNITATEMSIBILABORIB·REDEMER
NTUTFRUCTUSDOMESTICISIMPLOTERMINOCONSE (quel)
ENTETIAMSIMORTALITASINTERUENERITPERIRENON (pos)
SINTSEDQUODADMODOSUPERSTESILLISSOLACIISER (uet)
UROCCASIOAESIPRIMICERIILIMENINGRESSUSINIP
DESIDERATAESPEILONGAEXPECTATIONEFRUCTUSIN
RUPERITFATINECESSITASNONSTATIMP̄QUIPRAECER
EOSQUEMUOCATSECUNDUSORDOSUCCEDATSED
LIBERISSUCCESSORIB·Q·TANTUMGRADUUENIENTIBUS
AGNATORUMQUORUMMAXIMECURAEMOLUMENTO
RUMPERCEPTIONEGAUDEBATRESIDUITEMPORISUSQ·AD
ANNUMQUAEDEBENTURSOLLEMNITERCOLLIGANTURDAT
IIIID·IUN·CONSTANTINOPOLIUALERIOETAETIOUIRISCLA
RISSIMISCONSS·

25

XXV. DE PRAEPOSITIS LABORVM

Lib. 12. tit. 18. l. 1.

IMPP. HONORIUS ET THEOD. AA. MONAXIO PPO. QUIE
TISSIMIS DOMESTICORUM SCHOLIS PRAEPOSITI LAB
NOSTRO IUDICIO ET STIPENDIORUM SUDORIB. PRO
TUR AD SIMILITUDINEM DECEM PRIMORUM DOM
RUM CLARISSIMIS INTER ALLECTOS IAM EX CO
RIB. HABEANTUR NAM SENATORIO NOMINE ETIAM
TE DIGNI SUNT QUOS NOSTRI LATERIS COMITATUS IN
DAT. III. ID. NOV. CONSTANTINOPOLI THEOD. A. VIII. ET PAL
Ladio conss.

XXVI. DE PROXIMIS COMITIB. DISPOSITIONUM
CETERISQ. QUI IN SACRIS SCRINIIS MILITANT

IMP. IULIANUS A. AD SECUNDUM PPO. IN REB. PRIMA MILI
TIA EST SECUNDUS IN LITTERARUM PRAESIDIIS PACIS OR
NATUS IDEOQ. SCRINIORUM NOSTRORUM MERITA PER
PENDENTES SECUNDUM EIS IN PRIUILEGIIS LOCUM TRI
BUIMUS UT OMNES QUIQUE IN DECEM ANNIS IN SCRINIIS
LABORAUERUNT MEMORIAE AC DISPOSITIONIB. EPISTU
LARUM AC LIBELLORUM LICET PATRE UEL AUO CETERISQ.
MAIORIB. CURIALIB. ORTI AC PRODITI SINT TAMEN AB O
NI HAC NECESSITATE HABEANTUR IMMUNES NEC AD CURI

47

reno
OCENTIO RDAT IIII KAL OCT ANTIOCHIAE ACC V ID NOV
SIS MAMERTINO ET NEVITTA VC CONSS.
GRATIANUS VAL ANUS ET THEOD AAA AD VALERIANUM
CLARISSIMOS VIROS PROXIMOS SCRINIORUM ET MAGIS
DISPOSITIONUM VICARIORUM ORDINI COPULAMUS ITA
VT PRIOR ALIANDE PROVECTUS PALATINIS HONORARIIS p
EFERATUR VT PRIUS E PALATIO CUM HUIUS MODI DIGNITA
MISSOS PRIOREM LOCUM ALIIS POSTEA MILITIA ADMI
TRATIONE VENIENTIB SORTIATUR DAT IIII KAL APRIL MED
syagrio
RIO ET EUCHERIO CONSS Eucherius postmodu ecclie Lugd. eps.
D HYPATIUM PPO OBSECUNDATORIB SACRORUM SCRI
UM QUORUM MENTIB INGENIISQ COMMITTIMUS QUID
D IN ALIOS QUOQ PERENNIUM SAEPE PROFERIMUS SANC
NUM E QUORUM AD MILITARE SUBSIDIUM AB HONORATIS
PROXIME VENIRE IUSSORUM MISSAM FACIAMUS NULLIS
ICITUR VEL AETATE PRAESENTI VEL IN RELICUUM TALE SIT QUICQUA
MERSERIT AUT E QUORUM OBLATIONIB AUT QUIB CUMQ PRAE
TEREA DE COLLATIVO OMNIUM POSTULATIS PARERE COGANTUR
DAT XVIII KAL IAN PATAVI ANTONIO ET SYAGRIO CSS. lib. 12. tit. 19.
AAA CYNEGIO PPO PROXIMOS MEMORIAE EPISTULARUM
AC LIBELLORUM ITA VICARIORUM HONORE CUMULAMUS UT IN
TER EOS MERITO DIGNITATIS HABEANTUR QUI PRO PRAEFECTIS
DIOECESIS SIBI CREDITAS TEMPERARUNT EX EO TEMPORE EX
QUO EOS SPLENDOR INDEPTI PROXIMATUS OSTENTAT INSE
QUENTIB PRAEPONENDI QUI VICARIAS POSTEA ADMINISTRA
VERUNT DAT PRID PRID KL MAI CSTP HONORIO NOBILIS
SIMO PUERO ET EVODIO CONSS.
IMPPP VAL ANUS THEOD ET ARCAD AAA CONSTANTIO PPO
IN SACRIS SCRINIIS NOSTRIS MILITANTES ORDINARII IUDI
CES A SALUTATIONE NON ARCEANT ETIAM INVITI IN CONSES

Haec habetur in cod. Just. lib. 1. tit. 46. l. ult.

lacio

sum accipiant senturis uel principe uel cornicu

uel capitib(us) eruendas si co . . . nsistorium nost

nrm saepe ingredientib(us) se . . . cretarium iudicium

ito patuerit ingressus aut . . . reuerentia non f

fuerit in salutatione delata aut sedendi cum iudice s

ue tas denegata. dat. iii id. nou. triueris timasio et p

promoto uiris clarissimis conss;

Impp arcad. et honorius aa. osio magistro offici

orum de his qui in sacris scriniorum proximi transac

bien nio conquiescant denique locum ceteris qui ad e

et mun gradum peruenire festinant coss . . . ne qui . . .

statutum in locis memoratis inuecti sunt ad . . .

gnito triennii concedimus peruenire dat. xv kal. feb

ar cad . . . io. iiii et honorio iii aa. css

Idd aa. caesario ppo. priuilegia quae diuae memoriae

iulianus in sacris scriniis militantib(us) tribuit et illud

honorem quem augustae memoriae ualentinianus his

demdetulit confirmantes scilicet ut ingredienti

sponte sine ullo nuntio secretarium iudicum et iu

om considendi etiam iudicib(us) habeant potestatem id

etiam nostra moderatione decernimus ut xx anni

in militia scriniorum memoriae epistularum libe

lorumq(ue) uersatus consulares inter allectos digni

tate cumulatus abscedat . . . eiusmodi honorem

uel a . . . pi rectorem uel in c . . . o et amplissimi se

natus obtineat ita autem . . . eos post militia

esse uolumus otiosus ut ab . . . omni publica mo

lestia habeantur inmunis nec in eum uendi quicqua

quis sine eos habeat potestatem dat. xvi kal. marti. sirm.

arcadio. iiii et honorio. iii aa. conss.

e.3.

[illegible]AVDIO PU· IN SCRINIIS PALATII MILITANTES POST VIGIN
[illegible]NOS TRANSACTAE MILITIAE SI DISCEDENDUM SIBI ESSE
[illegible]EVERINT CONSULARI [illegible] HONORE FULTI INTER ALLECTOS
[illegible]EANTUR HUNCQ· HO[illegible]NOREM DIGNITATIS IN SENATU
[illegible]ANT QUI EX CONSULARIB· DEFERRI CONSUEUERIT NEC
[illegible]OS QUISQUAM INIUNGENDO ALIQUID UEL IUBENDO POSSIT
[illegible] IMPERIO OTIOSE PARARE DAT· XV· KAL· MART· CONSTP· AR
[illegible]DIO IIII ET HONORIO III AA· CONSS·
[illegible]· CAESARIO PPO· INTER ALIA HIS A QUIB· DISPOSITIONU·
[illegible]STRARUM NORMA SERIESQ· SERUATUR EADEM PRIUILEGIA
[illegible]IA HONORESQ· PERACTAE MILITIAE TRIBUIMUS QUAE S
[illegible]NIORUM NOSTRORUM MERITIS NUPER PRAECIPIMUS
[illegible]STODIRI DAT· VII ID· APRIL· CONSTP· CAESARIO ET ATTICO CONSS·
[illegible]AA CAESARIO PPO· AD SIMILITUDINEM PROXI[illegible] MORU·
QUI IN SCRINIIS MILITANTES COMITUM DIGNITATIB· ADOR
NANTUR HII QUOQ· QUI PRIORES IN SCRINIO DISPOSITIONU·
FUERINT ET COMITES ACCEPERINT DIGNITATEM EX EO DIE
QUO PROMOTI IN SCRINIIS FUERINT EORUM NUMERO SOCI
ENTUR QUI POTESTATES UICARIAS PERCEPERUNT SCILICET
UT A NESTORIO UIRO CLARISSIMO QUI NUNC IN LOCO MEMO
RATO UERSATUR DIGNITATIS HUIUS SUMATUR EORDIUM
DAT· VIIII KAL· IUL· CONSTP· CAESARIO ET ATTICO CONSS·
IDAA· HADRIANO MAG· OFFICIORUM PER OMNIA SCRINIA
NOSTRA SINGUL[illegible]S· ANNIS E MENSIS QUI SUNT IN CA
PITE CONSTITU[illegible]TIUNO ANNO TENEANT PROXIMA
TUM LOCUM PE[illegible]R ORDINEM SUCCEDENTIB· DANTES
MANENTE PE[illegible]NES EOS NIHILOMINUS DIGNITATE
QUAMDIUUS PATER NOSTER HUIUS ORDINIS UIRIS SINGULA
RIS MERITORUM ARBITER DEDIT SCILICET UT QUICUMQ· EX
PROXIMO POST STIPENDIA TANDEM ACTA DISCESSERIT UI

CARIISCONFERATURACSIEAMIPSAMEGERITDIGNITA
INTEGRISOMNIB·PRIUILEGIISQUAECUNCTISSCRINIIS
RETROPRINCIPESDIUERSISLEGIB·PRESTITERUNT
NULLAPOSTHACDESTATUTOTEMPOREPOSSITESSEC
TIOGENUINUSNATALISNOSTRIDIESQUOTANNISCO
PROXIMATUSMANSURAINLONGUMAETATECELEBRA
UTEXPETITAMBITIONENONPOSSITQUODLABORISPRAE
SPECIALIMUNEREAESTIMAUIMUSDAT·III·NON·IUL·
CAESARIOETATTICOCONSS·
IDAA·CLEARCHOPU·OMNESQUIEXPROXIMISUENERAND
COETUISENATUSFUERINTADGREGATISIUEHIDESCRINIO
MORIAESIUEEPISTULARUMUELLIBELLORUMSIUEDISPO
NUMCOMITESFUERINTADSEPTENOSDUMTAXATANNOS
LIDOSTENEANTURNULLAQ·EXTRINSECUSCONLATIONE
TURNECMOLEMPROMISSIONISNECSCRIBTIONISINIURIAM
PERHORRESCANTDAT·PRID·ID·SEPT·DSTP·UINCENTIOETFRAUITOCSS
IDAA·ETTHEODOSIUSA·SICUTIAMPRIDEMAPRAETURAIMMU
NITATEMTRIBUIMUSHISQUOSPOSTEMERITAMINARCHISH
MILITIAMADHONOREMDUCATUSNOSTRAESERENITATIS
PROUEXITIUDICIUMITANOSTRORUMSCRINIORUMPROX
MIETIAMDEPOSITAMILITIAPRAETURAEIMMUNITATEPOTI
ANTURDAT·UIII·KAL·FEB·DSTP·HONORIO·UIIIETTHEOD·III·AACSS·
IDAA·EPIFANIOPU·QUAMUISINNUMERISLEGIB·SCRINIORU
GLORIADECORETURIUBEMUSTAMENUTPRIMOOMNIU·
SITEORUMSECURAPOSSESSIOABOMNIB·SORDIDISMUNE
RIB·EXCUSATASUPERINDICTUMNONTIMEANTGENA
LICIUMNONPETANTURSOLUMQ·CANONICAEINDICTIO
NISPRESTENTTRIBUTUMGLEUALISAURISOLUTIONEMNESCI
ATLABOREDIGNITASCONQUISITAEXTRAORDINARIUMMU
NUSIGNORETNECULLAMTEMONISPATIATURINIURIA·

[..]iorem tironumq· praestationem nullas ac nos iam
qui honorem proximi et comitiuam primi dis posi[tum]
[..]unum longi temporis sudore quaesiuit et haec
[..]adem patrimonii censuimus deferenda quib·
[..]nia inlibata seruamus quaecumq· diui genitoris
[..] nostri et cunctorum principum statuta detule
[..]runt ipsis uero ueniendi ad comitatum liberam
[li]centiam perpetuamq· praestamus nec in coru[m]
[pe]rsonis expectari augustam praecipimus iussio
[n]em quod autem omnib· constat deferri adiectu
alterius dignitatis perire non patimur ut etiamsi
[..]prosperioris fortunae iudicio ad honoris orname
ta processerint uetera tamen eis scriniis labor et
priuilegia quaesita seruentur et integrum circae
os eorumq· facultates semper maneat quod ante
rioris aetatis industria conquisitum est ceteradat·
id· oct· rau· honorio uiii et theod· ii· aa· css·
impp· honorius et theodosius aa· melitio ppo· quotien
equorum aliarumq· rerum procedit indictio in sa
cris scriniis militanter inmunes ac segreges habean
tur ita ut neq· in militia neq· post militiam huius sol
licitudinis molestiam sustineant quib· exceptis
circa alios cum ratio flagitauerit indictio postu
labitur scientib· iudicib· eorumq· apparitionib·
decem librarum auri multa se subiciendos si ab e
orum in futurum conuentionib· non tempera
rint· dat· xvi· kal· dec· rau· uaronae et uic· conss·
id· aa· faustino ppo· peculiari praeceptionis nostra
fauore praestamus ut in scriniis memoriae epis
tularum libellorumq· ab exceptorib· usq· ad mello

PROXIMOSDIGNITATEMCLARISSIMORUMHONO
Q·PERCIPIANTETSICUTRELIQUIQUIINHISDEMSCRI
LITANTLIBERUMCUMORDINARIISIUDICIB·INGRESS
CRETARIUMCONSESSUMQ·HABERELEGIB·MERUER
HIQUOQ·INQUOSHANCSTIPENDIORUMMERITISCLAR
TUSCONFERIMUSDIGNITATEMCUMSPECTABILIB·ETIAM
HABEREREUERENTIAMRECOGNOSCANTUTCONSEC
INGREDIENDIQ·SECRETARIUMSCIANTANOBISLICEN
CONTRIBUTAMSUBMULTAEINTERMINATIONEQUAM
FICIOSANCTIODUDUMINDULTACONSTITUTIDAT· UIIII ID
RAU·LUCIOUC·CONSS

IDAA·EUSTATHIOUIROINL·QUAESTORIETHELIONIUIROINL
MAG·TROOFFICIORUM PROBIENNIOANNUMSOLUMACC
DEINCEPSDECERNIMUSEOSQUIINTRIB·SCRINIISMEMO
RIAEEPISTULARUMLIBELLORUMQ·ORDINEACMERITOSTI
PENDIORUMADGRADUMPERUENERINTPROXIMORUM
SEDINTERCETERAPRIUILEGIAQUAEDIUALIB·BENEFICIIS
SACRISSCRINIISADTRIBUTASUNTQUAEQ·SALUAATQ·INTE
MERATAINPERPETUUMMANEREDECERNIMUSUTEORU
QUIPOTESTATEMUICARIAMADMINISTRAUERINTPRO
TENOREUETERUMETNOSTRARUMSANCTIONUMHIQUI
PROXIMATUMEGERINTHONORECENSEANTURSECUNDI
ETIAMORDINISCOMITIUAECODICILLOSACCIPIANTCUMEU
LOCUMNANCTIFUERINTINQUOHACTENUSTERTIAECOMI
TIUAEGRADUFRUEBANTURITAUTEXLEGEIAMDEBITOSATQ·
SOLLEMNESCODICILLOSGENUINODIENATALISMEAECLE
MENTIAEINPOSTERUMDUMAGUNTPROXIMATUMSIN
GULISQUIB·Q·ANNISACCEPIANTPOSTDEPOSITUMACTUM
INTEREOSQUIUICARIAMPOTESTATEMEGERITHONORANDI
QUAMLEGEMSECUNDAMIPSORUMPETITIONEMPRAE

eatres mello proximo si desi uenagium hypatiu·
[r theo] ndi dorum circa omnes al ios ualere praecipimus
dat iii· id· feb· Constp· theodosio a· uiii· et palladio conss·
theodosius et ualt· anus aa· acacio csl· iam proxi mo
scriniorum quam comiti dispositionum prodil tu
is comitiuae secundi ordinis dignitate uestem ex in
ro in posterum praebe(r)i ua celsitudo disponat dat·
kal· dec· Constp· dd· nn· theodosio xu· et ual· ano· ii pp· aa· css·

XVII DE AGENTIB· IN REB·

Imp Constantius a· ad ppo· post alia de age-
tib· in reb· si quis annos uiginti transierit in obsequio
minime eum ad curiam reuocari quod et circa scrinia
nostra et cancellarios et largitionales et of· ficiales
comitis rerum priuatam uolumus obseruari et ce-
tera· dat· uiii· id· mart· Constantio a· iii· et constante caes· css·
Imp Iulianus a· secundo ppo· ex his qui in palatio age-
tes in reb· militauerint post tertium annum militiae
nemo curiae tradatur nec ille qui in consulatum
eo quarto missione donatus est pp· beryto die kal·

MARI·IULIANO A·IIII ET SALLUSTIO CSS·

IMPPP·GRA ANUS UAL·ANUS ET THEOD AAA·AD FLOR
TRUM OFFICIORUM NON PLURES IN ALIQUEM GRADU
NORIS ASCENDANT QUAM QUANTOS SINGULI QUIQ
AGENTUM IN REB·SCHOLA AD FINEM EMERITI LABOR
TANTI ADUMTAXAT UT PER SINGULOS GRADUS BINO
NOBIS TANTUM ADDENDORUM EXTRA ORDINEM SERUET
TESTAS QUORUM EXIMIUS LABOR UIUIM HANC LEGIS EX
MUS EXTIOR SERIT QUOD QUIDEM SERUANDUM USQ·AD
CIIO RES ERIT NAM UIS TERNI CONTINUO QUISQ·POSSIT
QUAESTIONE ALIQUA ET SINE PRAESCRIBTIONE NUMEROS
ADNOTATIONE NOSTRA SUFFICIAT IMPETRARI IN CETERIS
TEM ETIAM SI ADNATIO SPECIALIS EXTITERIT QUAE TAMEN
DUORUM NUMERO TRANSEAT EAM ESSE IUBEMUS IN FIRM
ITA UT NE IN SEQUENTI QUIDEM ANNO HABEAT FIRMITATE
NISI IN SEQUENS ANNUS NULLUS NUMERO DUOS QUI EX ADNO
TATIONE NOSTRA AUGMENTUM ACCEPERE DEBEANT HONO
RIS INUENERIT QUOD SI POST ANTIQUAM ALIQUIS MISSIONE
UETEREMQ·MILITIAM PRAEPOSTERA SACRAMENTORUM
CUPIDITATE PER AMBITIONEM AD STIPENDIA REDIRE TEMP
TAUERIT HAC PROPOSITA OPTIONE SOCIENTUR UT ULTIMOS SE
MILITATUROS NOUERINT EQUITUM QUOD DE UNIUERSIS
QUIB·Q·OFFICIIS SPECIALITER CAUEMUS A QUIB·NON NULLI
AD AGENTUM IN REB·SCHOLAM CUM PROPRIA DIGNITATE
TRANSIERINT IIS SCILICET HIS EX QUACUMQ·MILITIA SINAN
TUR EXCEDERE QUOD IN POSTERUM CUSTODIENDUM ITA
RATUM SIT UT PERICULUM SE ET ADIUTORE ET SUB ADIU
UAE SUBITOROS ESSE COGNASCANT SI HUIUS SANCTIONIS
NOSTRAE NORMAM UMQUAM ETIAM IN SEQUENTIB·MA
GISTRIS DESIERINT INIMARE DAT·XIIII KL·IUL·THESSAL·GRA·ANO U

ET THEODOSIO· I· AA· CONSS·
[...]· PALLADIO MG IRO OFF· FORUM IN SCHOLA AGENTIU- in
REB· NEMO FACILE SUB NOSTRA QUOQ· ADNOTATIONE spe
ZEIAL· PRIORUM PALMIS IS SUB MAIORE SCHOLAE PARTE quis
LISQ· ADUENERIT PROBATIONDUS ADSISTAT QUALIS MORIB·
SIT UNDE DOMO QUAM O FFICIORUM ORIGINE
[..]SORTEM FATEATUR NOUI QUINQUENNIO UACENT A PRI-
[..]MIQUOQ· HONORIS AUSPICIIS ANTE MISSIONIB· CREBRIS
[F]UTURIS PARENT PRODANTURQ· NOMINIB· DEINC PER SI-
GULOS GRADUS IUSTA ET PRIORA PRAECEDENTIUM DIMIS-
SIONE SUCCEDANT SANE SIMILITANTIB· PROBEQ· IN ACTU
REI PUBLICAE DIUERSATIS SINGULORUM GRADUUM QUOS
MERUERINT NON NEGAMUS ACCESSUM ITA UT IPSIS QUO-
Q· SIT PRAECEDENTIUM ORDO UENERABILIS AC SUB MA-
IORE PARTE SCHOLAE ETIAM DE HUIUS GRADU BONORUM
ADTESTATIO ET CONSENSUS ACCEDAT· DAT· XII· KAL· APRIL·
CSTP· ANTONIO ET SYAGRIO CSS·
DAA· ET ARCADIUS A· CYNEGIO PPO· QUONIAM AGENTI-
B· IN REB· HUIUSMODI PRAESTITIMUS CODICILLOS UT POST
PRINCIPATUM IN AMPLISSIMO ORDINE INTERALLECTOS CON-
SULARES HABEANTIRID ETIAM HUIUS LEGIS AUCTORITATE PRAES-
CRIBIMUS UT EODEM GRADU UEL ORDINE AB UNIUERSIS IU-
DICIB· HONORENTUR DAT· III NON· MART· CSTP· HONORIO
NOBILISSIMO PUERO ET EUODIO CONSS·
IMPPP· UALT·ANUS THEOD· ET ARCAD· AAA· PROCULO PU· PRIUI-
LEGIA ERGA EUM QUI EX AGENTE IN REB· PRINCEPS FUERIT
ANTIQUA CUSTODIRI PRAECEPIMUS SIT SENATOR ET MERITO
CONSULARIB· ADGREGETUR SED UT EUM FUNCTIO ULLA NON
TENEAT CONLATIO NON DEFRAUDET DAT· UI· KAL· DEC· MED·
UALENTINIANO A· IIII ET NEOTERIO CONSS·

IMPP ARCADIUS ET HONORIUS AA OSIO MG TRO· OFFICIOR[UM]
AGENTES IN REB· QUOS DIUAE MEMORIAE PATER NOSTER
PEDITIONEM SECUTUS UNIUS GRADUS DICITUR ADIEC
CUMULASSE DELATO HONORE POTIRI PRAECEPIMUS ITA
AD CENTENAM DIGNITATEM HIC ORDO SERUETUR SIQUI
CENTENARIUS EST SECUTUS QUONIAM PRIMIS NON PA
PRAEIUDICARI QUOS CONSTAT AD HUNC LOCUM LONGO TE
RE ET PROBATO LABORE UENISSE HIS PRAEPONATUR QUI
RITO PRAECEDIT QUISQUIS AUTEM ADIPISCITUR GRADUM
HONORE CONTENTUS PRAEPONI HIS QUI HOR ORDINE PRIOR
MERUERINT NON LABORE DAT· III KAL· IUN· CONSTP· OLYBRIO
ET PROBINO UIRIS CLARISSIMIS CONSS·
IDAA OSIO MG TRO· OFF FORUM IN NUMERO AGENTIUM IN REB
CRESCANT QUOS COMITUM SECUNDI ORDINIS UEL CUBICULA
NORUM NOSTRORUM PRIMI DUMTAXAT LOCI UEL TRIBUNORUM
URBANICIANORUM PETITIO FECERIT MILITARE ITA UT URBA
CIANIS SEMEL TANTUM PER ANNI TOTIUS SPATIA SUFFRAGAN
DI LICENTIA SIT CETEROS DIUERSORUM OFFICIORUM AB OMNI
COPIA HUIUS PETITIONIS EXCLUDIMUS CELSIORIS UERO MILI
TIAE ACTAS UT CIRCUITORES NUMERARI NON NECESSARIUM FUIT CU
EOS QUOS SUPERIUS NOMINAUIMUS INSERENDO NON UNDE
INCIPERE SED QUOUSQ· PROCEDERE QUOD INFERIORIB· DE
NEGATUM EST CURAUERIMUS EXPRIMERE SED ET SUMME
TIB· DUCENARIIS PRINCIPATUM HANC TRIBUIMUS FACULTATE
UT HIS PRO SE LIBEROS [illegible] AC FRATRES SUOS IN EADEM MILI
TIA SERENITATIS NOS [illegible] TRAE NUTU LICEAT CONLOCARE
DAT· IIII KAL FEB· CONSTP ARCADIO IIII ET HONORIO III AA CONSS·
IDAA OSIO MG TRO· OFF FORUM IN QUI NUTU NOSTRO IN SCHOLA
AGENTIUM IN REB AUGMENTA PERCEPERIT NE EO GRADU IN
QUO PROMOTUS EST ULTIMUS HABEATUR NEC PRAEPONATUR

altri
[...]RI QUIINEODEMGRADUMILITIAEPRIMUSANTEAMILITAUIT
[...]EMISSAPRID·KAL·FEB·CSTP·ARCADIOIIIIETHONORIO·IIIAA·CSS·
[...]ARIOPPO· INTEREOSQUICONSULARITATISGESSERINT DIGNI
[...]TATEMETEOSQUIMERUERINTPRINCIPATUMISGRADUPO STERIORI
[...]HABEATURQUIPRIORLOCUMDIGNITATISACCEPERITQUAMSANCTIO
[...]EMOMNIADEBETUNIOFFICIACUSTODIRENONDEFUTURAPOENA
[...]QUINDECIMLIBRARUMAURIQUAMINCONTUMACESOLIM
[...]UALISSANCTIODEFINIUIT·DAT·IIIIKAL·MART·CSTP·ARCADIO
IIIIETHONORIOIIIAA·CONSS·
[...]HADRIANOMGTROOFFICIORUM CONSULTISSIMADEFINITIONE
[...]ESTATUIMUSUTEXSECUTIONEMAGENTISINREB·INCONSULTIS
[...]ISNOBISNEMOMEREATURCONCESSUMUEROQUISQUAM
[...]ECIOCARENONAUDEAT·DAT·XVIIKAL·APRIL·MED·THEODOROUCCSS·
[...]AA·THEODOROPPO·AGENTIUMINREB·SCHOLANOBISMAXI
[...]MENECESSARIANOLLOBENEFICIOIMPETRATIMUNERISUT
[...]URQUOSINORDINEMSPENDIDISSIMAECURIAEPRAESTITA
HUMANITATELICENTIAMUINDICARETCUMDIUAEMEMORIAE
PATERNOSTERHISDEMAGENTIB·INREB·UOLUERITESSECONSU
LUMMAGNIFICENTIAIGITURTUAORDINUMIUDICESADMO
NEBIT UTHISLEXDIUAEMEMORIAEPATRISNOSTRIINUIOLATA
SERUETUR·DAT·IIIIKAL·NOU·MED·THEODOROUC·CONSS·
IDAA ETTHEODOSIUS·A·HADRIANOPPO·AGENTIB·INREB·QUI
POSTIUGISMILITIAETTEMPUSUELUTIPRIMIUMLABORISEXAC
TIGESSERINTPRINCIPATUMETIAMILLUDBENEFICIONOSTRAE
LIBERALITATISADIUNGIM[hole]USUTCONLATIONEIUNIORŪ
QUINUPERHONORATISIND[hole]ICTISUNTEADUMTAXAT
CONDICIONEHABEANTUREXORTESSIPOSTPRINCIPATUSOFFI
CIUMNULLAULTERIUSHONORISFUERINTADMINISTRATIONE
tit. 20 PERFUNCTI·DAT·KAL·IUL·RAU·THEODOSIOA·I·ETRUMORIDOCSS·
IDAA·ANTHEMIOMGTROOFFORUM NULLUSDESCHOLAAGENTIU·

IN REB· DE CETERO LOCUM MORTUI CONETUR INUADERE
sed HIS QUI ORDINE STIPENDIORUM ET LABORUM MERITO AD
gr DUM MILITIAE SEQUEBATUR STATIM ATQ· ILLUM FATA
sub DUXERINT IN EIUS PRAEMIA PERCIPIENDA SUCCEDAT
a OBREPTIONE CESSANTE DAT· PRID· KAL· IUL· DSTP· HONOR
A· UI· ET ARISTENETO CONSS·
IMPP HONORIUS ET THEOD· AA· NAMATIO MAG OFF
OMNES OMNINO AGENTES IN REB· QUIB· UEL SPATIUM
co MEATUS UEL INIUNCTI NEGOTII TEMPUS EMENSUM EST
COMITATUM REUERSI AD PROBENI CAUSAS NECESSARIAS
DITATIS UI DILIGENTI CONSTET EXAMINE QUI ORDINEM SUUM
TENERE MEREANTUR QUOD NISI INTRA DIEM KALENDARUM
FEBRUARIARUM FECERINT IN PERPETUUM MATRICULIS
MENTUR MEMINERINT IGITUR RECTORES PROUINCIARUM
PER SINGULOS AGENTES IN REB· SENAS AURI UNCIAS ERUEN
DAS SIIN PROUINCIAS IBI CREDITA QUEM QU AM HUIUS
MODI DE SERTORUM POST DIEM PRAETITU TUM LA
TERE PE RMISERINT IDEOQ· SUB PROSECUTI ONE ALATI
TANTES TRANSMITTANT UT TAM EADEM ALIQUANDO AD CO
MITATUM RETRACTOS NON SOLA PERCELLAT IACTURA MILI
TIAE DAT· UIII ID· DEC· RAU· DD NN· HONORIO UIIII ET THEOD· O· IM AA·
IDAA ANTEMIO PP NEMO POST INSIGNIA PRINCIPATUS QUAE S
TIPENDIIS AC SUDORE PROMERUIT NEC REUOCARI AD ORIGINE
me SI FORTE NATUS EST CURIALIS NEC NOMINARI QUOD NEFAS QUIDE
car DICTUM EST PERHORRESCAT IN MEDIO SANE MILITIAE TEM
PORE SI QUEM HUIUS MODI LIS IURGIUMQ· PERCULERIT SUA
DEFENSIONE NITATUR NEC ENIM ORDINIS CURIATUM SUIS
DECURIONIB· PASSIM SPOLIARI OPORTET QUOD SI FORTE QUIS
UT ADSOLET HONORARII PRINCIPATUS INSIGNIB· INPETRATIS
HISDEM PRIUILEGIIS UTI UOLUERIT ITA IMPETRATA LARGITATE

ATURSINECASSUUMSEPULSARISUBIUDICIARIACOGNI
ONEPROBAUERINTNISIFORTEANNOSAMILITIAETLONGA
PENDIORUMMOLEUEXATUSETINORDINENONTEMNE
MILITIAECONSTITUTUSPRINCIPATUMNONUTLABORU
PENDIUMUOLUITEXPECTARESEDUTPORTUMQUIETIS
ALUITINDIPISCIQUODETIAMINHISCUSTODIRIOPORTETQUI
RMATAMILITIAPERFRUUNTURITAUTDIUIUALENTINIANI
NSTITUTIOUALEATPOTIANTURQ·ETIPSIFRUCTUSTIPE
DIORUMSUORUMSIEADEMSINEULLONAEUOEXCUSATIO
NISINCURREREUALUERUNTSEDHISADDIMUSUTSIQUIS
EXLUCRATIUACAUSADESUBSTANTIAALIQUIDPERCEPERIT
CURIALESPROCONTINGENTIPORTIONEONERAQUAEHUIUS
MODIFACULTATESSECUNTURETUNIUERSASDESCRIBTIO
NESSUSTINEATDAT·IIII·ID·OCT·LUCIO UCCONSS
IDAA·HELIONIMAGTRO·OFFORUM MERITOMAGNIFICENTIA
TUACO NCESSAMSIBIPRIDEMANOSTRA MAIESTA
TELICE NTIAMPROREMOUENDISHIS QUORU
CONSO RTIOAGENTIUMINREB·SCHOLA LABORA
BATADNOSTRAMDENUOAUCTORITATEMCREDIDITREUO
CANDAMNULLIIGITURPOSTHAECSINENOSTRAEMAIESTA
TISAUCTORITATEDISCINGENDIAGENTEMINREB·NULLI
EXIMENDIPATEATCOPIANAMPROBATASCOLAETANIMAD
UERSIONEMUERERIIUDICISETNULLAMDEBETTIMERECO
TUMELIAMUILITATISDAT·III·ID·NOU·CONSTP·HONORIO·X·ET
THEODOSIO·UI·AA·CONSS·
IDAA·HELIONIMAGTROOFFORUMADCHOLAMAGENTIUMINREB·
PASSIMPLURIMIUELUTAD QUODDAMASYLUMCONUOLARUNT
QUOSUITACULPABILESETORICOHABETICNOBILESETEXSERUI
LIFAECEPRORUPISSEDEMONSTRATETQUONIAMSUBLIMI
TATITUAEADNUIMUSEAMQUAMQUAESIERATPOTESTATE

ADHIBENDAESTCONPETENSMEDICINAUTNEXPE
NEDILIGENTERAGITATADISCINGENDOABICIASPUNIEN
HERCENDOSQUOREMOUISABIECTISPESSIMISCRIMINE
SPECIATAMILITIAINSTATUMPRISTINUMREUOCAT
RUMUIRORUMCOLLEGIOFREQUENTETURDAT·X·KAL
FEB·CP·THEODOSIO·A·VII·ETPALLADIOCONSS·

IDAA·HELIONIMAGISTROOFF·FORUM AGENTUMINREB·INDE
MERITAESSENONSINIMUSNECINDIGNOSFRUIPRIUILEG
LABORANTUMIDEOQ·SANCIMUSUTNULLUSEXTRNEEMENDA
TOSUFFRAGIOADHONOREMPRINCIPATUSAUDEATADSPIRA
NISIQUEMORDOMILITIAEACLABORUMTESTIMONIUMTA
HUNCHONORISGRADUMPROUEXERITQUODSIQUISCORPORI
INBECILLITATEQUASSATUSEOQ·MODOLABORISINPATIEN
LONGAMMILITIAESERIEMTOLERARENONPATITURISNRA
TEDIGNITATE PRINCIPATUSHONORARIAMMEREATUR
QUAMSI·XXI·ANNORUMSTIPENDIACONPLEUISSESCHO
LAETOTIUSADTESTATIONEDOCUERITHOSSANEQUIQUOQUO
MODOPERAMBITIONEMSINEULLOSTIPENDIORUMSUFFRA
GIOMEMORATAMPRINCIPATUSADEPTISUNTDIGNITATEM
POSTEOSQUILABORUMMERITOCONSECUTISUNTNUMERA
RIDECERNIMUSDAT·V·KAL·DEC·CP·HONORIO·A·XI·ET
CONSTANTIO·II·UC·CONSS·

IMPP·THEODOSIUSETUALENTINIANUSAA·HELIONIPATRICIOETMAGISTRO
OFF·FORUM QUIEXAGENTUMINREB·NUMEROMILITIAE
ORDINEACLABOREDECURSODUCENAEDIGNITATISMERUE
RITPRINCIPATUMAUTQUIUIROINL·MAGISTROOFF·ORUMUTPRO
BATUSFUERITADIUTOREOTEMPOREQUOIAMHONORATIS
UIRISCOEPERITADGREGARIEORUMQUIUICARIAMEGERINT
PRAEFECTURAMHONOREPOTIATURCONSERUATISSINEDUBIO
UETERIB·PRIUILEGIISDIUORUMINEOSPRINCIPUMLARGITATE

[..]ANISDAT·X·KAL·IAN·CSTP·THEOD·O·XI·ETUALAT·ANO·IIAA·CSS·
[EUS]EBIO PPO· QUICUMQ·INPLETOMILITIAESUAEORDINE ac
[..]REFINITOADDUCENAEPERUENERITPRINCIPATUMQUI
[..]MAGISTRIOFFICIORUM IUDICIOPROBATUSADIUTOREXTITE
[RI]TEMPOREQUOIAMHONORATORUMUIRORUMCOETIB·IN
[SE]RUIT EORUMQUIUICARIAMEGERINTPRAEFECTURAMIN
[SIGN]ISPERFRUANTURPRIUILEGIISPROCULDUBIOHISDEMQUIB·
[..]ANTEHACUSIUIDENTURRESERUATISDAT·X·KAL·IAN·THEO
DOSIO XI·ETUALAT·ANO·IIAACC CONSS·
[ID]A·PROCULO PU· AGENTUMINREB·SCHOLAQUAENOSTROIUDICIO
[UI]CARIANAMDIGNITATEMADEPTAESTIDQUIDEMSUOSPRIMA
TESPOSTSTIPENDIORUMFINEMMERERINONAMBIGATUERO
AMPLISSIMIORDINISADSERTIONIPAREATUTQUONIAMHIQUOS
MILITIAENISUSADPRINCIPATUSHONOREMADDUXITSENATORIIS
SEAESTIMANTFUNCTIONIB·EXIMENDOS INPRIOREDIG
NITATEPERMANEANTCUIUSINMUNITATEMAMPLEXISUNT
ETCETERA DAT·PRID·KAL·FEB·CSTP·TAUROETFELICECONSS·
IDA·A·PAULINO MG·OFFICIORUM CUNCTAQUAESUPERAGENTIU
INREB·MILITIAORDINELOCONUMEROSTATUISTIAMPLECTIMUR
INL·IGITURAUCTORITASTUAQUAENOUELLAEMATRICULAESU
PERSTATUTORUMNUMEROUELORDINECONFIRMANDOQUAE
Q·DERELIQUISORDINANDISHUIUSLEGISSANCTIONEDECER
NIMUSNAUITERSERUANDAETCUSTODIENDACOGNOSCAT
UIDELICETUISTATUTORUMNUMEROINMILLECENTUMSEP
TUAGINTAQUATTUORNOMINIB·ADSIGNATOQUIRECENTIMA
TRICULADEFINITUSESSECOGNOSCITURRELIQUIQUIEX
TRAMEMORATUMSTATUTORUMNUMERUMPOSITIESSE
NOSCUNTURITACONCESSAPOTIANTURMILITIAUTHIQUO
Q·CERTISLOCISLABORUMACSTIPENDIORUMMERITISCON
LOCATIUACANTESPRAEEUNTIUMGRADUSOBSEQUENDI

ORDINE MEREANTUR NEC TAMEN HII QUI PLURIMI[illegible]
In TISSIMISQ· CAUSIS MATRICULA UIDENTUR EXCLUSI [illegible]
QUAE EIS HUMANITATIS INTUITU SUB HUIUS MODI FOR
ma DULTA EST TAM QUAM PAENITUS SPRETA UT ABIECTI[illegible]
QUIB· BENEFICII LOCO PONENDUM EST QUOD CUM TERE[illegible]
UOCATI NON UENERINT TAMEN EIS MILITARE PERMIS[illegible]
DAT· XVI· KAL· MAI· DSTP· THEODOSIO A· XIII ET QUI FUERIT [illegible]
nunciatus

XXVIII DE PRINCIPIB· AGENTUM IN REB·

IMPPP· GRATIANUS UALENTINIANUS ET THEOD· AAA· AD POTITUM MAG· UIC
ARB· NEMO OFFICIALIUM IN MUNUS ALIQUOD NISI PRINCI
PE ORDINANTE MITTATUR SI QUIS AUTEM SCRINIARIORUM
UEL CUIUSQUAM ALTERIUS LOCI QUEMQUAM OFFICIALIUM
IN ALIQUOD MUNUS PRINCIPE NESCIENTE DIREXERIT TRIUM
LIBRARUM AURI CONDEMNATIONE PLECTETUR DAT· PRID·
NON AUG TRIUERIM ACC· VII ID· SEPT· ROMAE AU(SONIO) ET OLYBRIO CSS
IDAAA· AD PROBUM PPO· AGENTES IN REB· SI PRINCIPATUS FORTE DE
POSITA FORSITAN PROUINCIAE GUBERNACULA HISDEM NON
EUENERINT PARERIT SALUTATIONIS LOCO HIS QUIDEM QUI
PRAESIDATUM GESSERINT CEDERE SED EOS QUI RATIONALES
FUERINT PRAEUENIRE PP· IIII· ID· MART· HADRUMETO DD NN·

[G]RATIANO Ā. V. ET THEOD. A. CSS lib. 12. tit. 22. l. 1.
[...] ET ARCADIUS Ā. CYNEGIO PPO. AGENTES IN REB. POST PAL[m]
[...]MAM LABORIS EMERITI PRINCIPATUS HONORE MUNERA
[...]IS ATQ. IDEO OFFICIALES TAM AD NECESSITATES PUBLI[cas]
[...]CIS QUAM PRIVATAS NON NISI PRINCIPE MITTATUR AUCTO[re]
[...]E NULLARUMQ. SINE IPSO UNQUAM MANDETUR EXHI[bi]
[...]BITIO PERSONARUM DAT. PRID. KAL. MART. ↃSTP. HONO
RIO NOB. P. ET EVODIO CONSS.
IMPP. VALĀNUS THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA. AD PINIA
[...]NUM PRAEF. NULLA EXSECUTIO SINE ADNOTATIONE PRIN
CIPIS USURPATIONE OFFICII CONCIDATUR HOC ADIECTO UT
ETIAM SI INTERCESSIO IN LOCIS DEGENTIS OFFICII FUERIT
INPERTITA ADSCRIBTIO TAMEN PRINCIPES EXECUTIONE
FIERI DEPORTERE DEMANDET QUAE DEFINITIO SI FUERIT
PRAETERITA DECEM LIB. AURI FISCO NOSTRO AB OFFICIO
SINCERITATIS TUAE STATIM IUBEMUS INFERRI QUA ADMO
NITIONE ETIAM CAUSARUM PATRONOS VOLUMUS ESSE CO
VENTOS NE IGNORANTE PRINCIPE ULLAM POSTULATIONE
INTRODUCANT NEVE SUB UNIUS PERSONA SUSCEPTI FRAU
DE QUADAM ALIENA NEGOTIA INSERENDA ESSE PERTEMP
TENT DAT. VI ID. SEPT. MED. VALĀNO Ā. III ET EUTROPIO CSS.
l. 2. IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. THEODORO PU. OMNIA CI
TATORIA OMNIUM SCILICET CAUSARUM ATQ. PERSONARŪ
LICET SINT SENATORIAE DIGNITATIS AD PRINCIPES SPECI
ALITER REVOCARI PRAECIPIMUS ACTUS VERO CETEROS QUI
IN SACRATISSIMO COETU SENATUS TRACTARI CONSUE
RUNT IN CENSUALIUM SOLLICITUDINE CELEBRARI NEC
NEC ALIQUID PRAEIUDICII EX SUBREPTIVO RESCRIBTO
SUPPLICIB. INFERRI DAT. XII KAL. IUN. ↃSTP. OLYB. ET PRO
BINO CONSULIBUS

DAT · AD ANATOLIUM PF ILL · CRIBRATA NOBIS LEGIS MISSA AGI...
SINE NOTIONE PRINCIPUM QUI DE AGENTIUM IN REB · NOMINE
GUBERNANDA OFFICIA DIRIGUNTUR NULLA URGUENTIUM ...
PRAECEPTIO QUAE DE IUDICIO PROLATA FUERIT IMPLEATUR ...
DEM DECET ADIURNO FATIGATOS OBSEQUIO HAC SALTEM CON...
SULATIONE FULCIRI UT ADIUTI COMMODIS DE PRINCIPATU DI...
DANT DAT · PRID · ID · NOU · THEODORO UC CONSS · 1.3.
IMPP HONORIUS ET THEOD · AA · PALLADIO PPS AFRIC · PROCONS...
RIS APICES DIGNITATES ADIECTIONE PRINCIPIS AGENTES IN...
PRAECIPIMUS DECORARI DAT · IIII · KAL · OCT · RAU · UARANE ET...
IMPP THEOD · ET UALT · ANUS AA · UALERIO MAG OFF · FORUM EX
GENTIB · IN REB · PRINCIPIB · DOMESTICOS IN SUIS ACTIB · LI
BERA ELEGEAT EOS QUORUM FIDEM INDUSTRIAMQ · PROBATAM
SIBI AESTIMANT ET SI SAEPE EODEM OFFICIO FUERINT ANTE PERF...
ET SI QUI AGENS IN REB · POST · XXU · ANNORUM CURRICULA OB ADUER
SAM CORPORIS UALITUDINEM MILITIAE FINEM MINIME UALUERIT
EXPECTARE SED AD HONORARIAM EX PRINCIPE DIGNITATEM TES
TIMONIO SCHOLAE PROSILIERIT HISDEM EUM PRIUILEGIIS MUNI
RI CENSEMUS QUIB · HII QUI AD PRINCIPATUS ACTUM PROGRESSI
SUNT POTIUNTUR SED IN SALUTATIONIB · IUDICUM CONSESSIB ·
Q · PRIORES EOS QUI PER LONGAEM MILITIAE METAS AD PRINCIPA
TUS ACTUM PERUENERINT ET SI ACTUS TEMPORE POSTERIORIS
SINT ESSE PRAECIPIMUS NIHIL CENSUALIB · UEL APPARITORIB ·
ADUERSUS PRIUILEGIA EORUM EXCOGITANTIB · TAMQUAM IN
ACTU PRINCIPATUS FUERINT UERSATI UICENARUM LIBRARU ·
AURI CONDEMNATIONE PROPOSITA DAT · IIII KAL · FEB · CP ·
THEOD · A · XU ET QUI FUERIT NUNTIATUS
EODEM EXEMPLO ISIDORO PPO · REGINO PPO OILL · LEONTIO PU ·
THEODOTO COM · AEGYPTI ABTHARTIO COM · OR · CLEOPATRO PFTO ·
AUGHESYCIO PROCONS · ACHAIAE EUSTATHIO UICARIO ASIAE NEC
TARIO UICARIO PONTICAE

DE CURIOSIS

Lib. 12. tit. 23. l. 1.

CONSTANTIUS A· AD LOLLIANUM PPO· HII QUOS CURAGENDA
RIOS SIUE CURIOSUS PROUINCIALIUM CONSUETUDO APPELLAT PRO
PRIO ARBITRIO QUOS ESSE REOS PUTAUERINT FERALIB· CAR
CERUM TENEBRIS MANCIPARE NON DUBITANT MEMORATI
IGITUR CURIOSI ET STATIONARII UEL QUICUMQ· FUNGUNTUR
HOC MUNERE CRIMINA IUDICIB· NUNTIANDAM MEMINERINT
SIBI NECESSITATEM PROBATIONIS INCUMBERE NON CITRA
PERICULUM SUI SI INSONTIB· EOS CALUMNIAS NEXUISSE
CONSTITERIT CESSET ERGO PRAUA CONSUETUDO PER QUAM
CARCERALI QUOSDAM INMITTEBANT DAT· XI· KAL· AUG· MED· ACC·
KAL· SEPT· ARBITIONE ET LOLLIANO CONSS· l. 2.
IDEM A· ET IULIANUS CAES· AD TAURUM AGENTES IN REB· IN CURIS
AGENDIS ET AUECTIONIB· PUBLICI CURSUS INSPICIENDIS NOS
TRORUM MEMORES PRAECEPTORUM CREDIMUS IN OMNIB·
UELLE PROFUTURA REI PUBLICAE SED ACCEDUNT EX OFFICIO MIRAN
DAE PRUDENTIAE TUAE QUI PAREM SIBI LICENTIAM UINDICENT
CONTIGIT ETIAM UT UICARII QUOQ· MILITANTES EX OFFICIIS SUIS HU
IUSMODI NEGOTIIS OPERAM PRAEBE[...]UROS ADIMATUR ERGO HAEC
LICENTIA FACINORIB· ET OFFICIIS UNIUERSIS CURARUMQ· PUBLI
CI CURSUS COPIA DENEGETUR NAM SOLOS AGENTES IN REB· IN HOC
GENERE IUSSIMUS OBSEQUIUM ADHIBERE NEC UERO MULTOS
ESSE PER SINGULAS PROUINCIAS IUSSIMUS QUIPPE SUFFICIT
DUOS TANTUMMODO CURAS GERERE ET CURSUM PUBLICUM GU
BERNARE UT LICET IN CANALIB· PUBLICIS HAEC NECESSITAS EXPLI
CETUR NUMERUS TAMEN AMPLIOR ESSE NON DEBEAT HI UERO
PERUIGILI DILIGENTIA PROUIDEBUNT NE QUIS CITRA EUECTIONIS
AUCTORITATEM MOUEAT CURSUM UEL AMPLIUS POSTULET QUAM
CONCESSIT EUECTIO UT HABENS [illegible]IUS CUPIAM RAEDE FLAGITET

[..]TASAUTREDAMUSURPETCUIBIROTUMUELUEREDŪ
LAREPERMISSUMESTQUISQUISIGITURALIQUIDTALEPERP
fra TRARETEMPTAUERITINPROBICOEPTIPRIUETURESSECTUDE
Demōs TRETURETIAMIUDICIB·UELCURIOSISEUECTIOETSIQUIS
nobis IUBENTIB·FESTINAREMEMORETINOBSEQUIUMNECESS[..]
NECPRAEUALEATCONTUMACIAUELDIGNITASCONTIN[..]
ETIAMINCURSUCLABULARIUMFORTEQUISPROANIMA[..]
MINIMEPRAEBITISPECUNIASPENDERECOGATURLUCRO[..]
QUICURSUIPRAESIDERITINPROBEUINDICANDASERGOCON[..]
UETAMUSEXPOSCIPROANIMALIB·INCURSUMINIME[..]
TITUTISQUODSIFORTEALIQUISPERAESTIMAUERITPER[..]
fra DUMEIUSQUADRUPLUMQUODACCEPITINFERRECOGAT[..]
DAT·XU·KAL·MAI·MED·CONSTANTIOA·UIIIIETIULIANOC·II·[..]
IDA·AD·AGENTESINREB·RERIDTEMPUSQUOCURSUSUENDIS[..]
LICITUDINEMSUSTINETISCONDEMNATIONISPRAEFECTORU
PRAETORIOERGAEOSSOLUSINRITAESUNTFUTURAEQUISER
UAUERINTHONESTATEMERGAEOSUEROQUIINHONESTAE
ETCONTRADECUSSAECULIUELHONOREMMILITIAEUERSA
BUNTURNONSOLUMCONDEMNATIOMANSURAESTUERU
ETIAMSIADNOSTRAESERENITATISNOTITIAMCULPABILIA
GESTAPERUENERINTINEOSERITACRIUSUINDICANDUMPP·
PRID·KAL·DEC·EUSEBIOETHYPATIOCSS·
IDA·AD·AGENTESINREB·CESSETOMNISAMBITIOATQ·SUFFRAGIU
INSCHOLAUESTRAETENIMCUNCTIITAAGEREDEBETISQUA
TENUSLABOREATQ·ORDINEADCURSUMREGENDUMETAD
CURASAGENDASIUDICIOSCHOLAEETORDINISMERITOPRO
GAMINITAUTNIHILUESTRIPRINCIPISEXHISQUAEGERIN
REPUBLICAUIDERITISNOTITIAESUBTRAHATISSCIENTISPOENIS
EUMDEBITISSUBIUGARIQUITANTUMFACINUSAUSUSFUE
RITPERPETRAREPP·EODEMDIEHISDEMCONSS·

INHISDUMTAXATPROUINCIISINQUIB·CURSUSAPRO
UINCIALIB·EXHIBETURQUONIAMAUARITIAEOCCURRIPAENE
…NONPOTESTSINGULOSSOLIDOSPERSINGULASRAEDASID
…UASQUADRIGASUELFLAGELLAAPPELLANTPERCIPIATIS per
…ERIDTEMPUSQUOCURARUMETCURSUSTUENDISOLLICI tu
…UDINEMSUSTINEBITISECURSUUEROCLABULARISINGU las
…ANGARIASINHISSCILICETSTATIONIB·INQUIB·CURSUS est
…CONLOCATUSADEXHIBENDAMHUMANITATEMUENI
…ENTIB·EXCUSETUSNECQUISAUDEATCONTRAPRAECEPTU hor
HOCAMPLIUSACCIPEREAUTSPERAREQUICQUAMAUT
ALIQUIDEXCUSAREULTRAQUAMCONTINETFORMA
PRAECEPTI·DAT·PRID·KAL·NOU·EUSEBIOETHYPATIOCSS·
IMPPP·GRATIANUSUAL·ANUSETTHEOD·AAA·ADFLORUMMG·
TRUMOFFICIORUM FELICISNATALISNOSTRIDIEINDEMUTPRI
CIPISPRIMIQUOQ·SCHOLARUMMITTANTURADPROUINCI
ASCURIOSIANNIUERSARIUMMUNUSACTURITACAUE
ATQ·ITASOLLERTIERUTSUBBINORUMTANTUMCOPIAUE
REDORUMULTRAUSURPATIONEMCESSANTENECAPITA
CO NTRAHANTURREMOTASQUOQ·PERAGENTISTATIO
NESETCALLIDAMACHINAMENTACOMMEANTIUMACSI
MULATAEOBSERUATIONISINGENIAETFRAUDESDEPELLAN
DAT·III·NON·FEB·DIST·P·EUCHERIOETSYAGRIOCONSS·
IMPPP·UAL·ANUSTHEOD·ETARCADIUSAAA·NEOTERIOPPO·
QUIUELHONOREMILITIAEUELFIDUCIAIUSSIONISAGEN
TIB·INREB·MAIOREMABOBSISTENDUMREMURFUTU
RAMESSECONSTANTIAMEXHISQUOSINEMINENTIO
RIB·TANTUMGRADIB·SOLLICITUDINEMCURSUALEMAGE
REMANDAUIMUSMAGNIFICENTIATUANOSCATUNU·
ESSECONSIDERANDITRANSEUNTIUMEUECTIONIB·RELIC
TUMNEQ·EOSQUIUEQUAMULTRAHANCFORMAMINCURSU

36

habere commune dat̄ u· kal· iun· uat· ano· ā· [illegible]

2.4 Impp arcadius et honorius aā marcello mēt roff[illegible]

agentesinreb· singulosper singulasprouincias [illegible]

mitt dosesse censemus quib· tamen spectiendarum [illegible]

eue nonumtantum debeatcuramandariut nihil pre[illegible]

procesu communeautcumiudicib· autprouincialib· hab[illegible]

necnauesdebebuntinlicitaconcussioneuexare[illegible]

nec li bellosautcontestationessuscipereautincarcer[illegible]

quemquamtraderesedcursuisolumuacare dat[illegible]

kal· iun̄· dsip· oly· brioetprobinoconss·

Idā· euchario p̄ds· afric· cursuspublicipraeposito[illegible]

re praecipimus sisibietmilitiaesuaeconsulenti[illegible]

eoscontrauēre (ie) mdisciplinamdeberepraesum[illegible]

cuicumgeneraturiniuriahautdubiesacrilegi[illegible]

neobliganturliberaquinetiamfacultasmancipis[illegible]

contemplationepropriidiscriminiscoemtasani[illegible]

terubiusuicursusanimaliasuasollicitudinepra

parareetceteradat· prid· kal· mart· honorio· uiii· et

theodosio· u· aā· conss·

Impp honoriusettheod· aā· synesio constitutione

cessantequasupercuriosisexuirinl· comitisetma

triofforumiudiciodirigendisintracertumnume

rumformaconcluditurantiquaconsuetudoserue

turuticuriosiidoneiperdiuersasregionesatq· pro

uinciaslitorainsuperportusq· etlocaaliatrans

mittanturcommonitoriisconpetentib· atq· mandatis

instructiproadministrationetuaesublimitatico

missaproquaehuiuslegisauctoritateadquod

nosablatacuramimperialiumspecierummouitoc

casioutinpensioremsollicitudinemadhiberimag nep

69

…EIUBEREMUSQUOIDONEUSQUISQ·ATUAMAGNIFICEN
DESTINATUSINTERALIAADIUNCTAETERGUEPROCURA·
HAECQUOQ·STUDEATOBSERUAREDAT·U·ID·NOU·CSTP·
HONORIOUIIIIETTHEODOSIOU·AA·CONSS·
ADRIANOPPO· POSTALIA·CURIOSOSPRAECEPIMUSREMO
UERICURIALIB·INSPERETNAUICULARIISOMNIB·Q·CORPO
RIB·ITASUBUENIRIUOLUMUSUTNIHILAPPARITORIB·UNIUER
SORUMIUDICUMLICEATQUIEXCOLLECTAPROUINCIALIUM
PRAEDAADMAIORESMILITIASFESTINANT·DAT·U·NON·MART·
RAU·CSTANTIOETCONSTANTECSS·
IMP·PALLADIOPPO· DALMATIAELITORAOMNESQ·INSULASEQUI
QUIBUSIBICURASUINDICANTENORMIB· COMMODISPRAEGRA
UARICONPERTUMESTUTNULLUSAUDEATADLOCATUTIORAETIA·
MACERBITATETEMPORISCOGENTESUCCEDEREADQ·IDEOOM
NESOMNINOEXMEMORATISPARTIB·CENSEMUSREMOUEN
DOSUTSECURITASANTIQUAUELCONSISTENTIB·UELCONME
ANTIB·REPARETURSIQUIIGITURAUSUSFUERITPOSTHANC
PRAECEPTIONUMFORMAMIDOFFICIUMAQUODEPULSUS
ESTUSURPASSEFERROUINCTUSADUINDICIAMCURAIUDICU
DIRIGATURADSACRATISSIMUMCOMITATUMDAT·UI·ID·IAN·
RAU·HONORIO·X·ETTHEODOSIOUII·AA·CONSS·

XXX DEPALATINISSACRARUMLA[...] ONUMETRERUMPRIVATARUM

Imppp gratianus ualtanus et the[...]od aaa· basell[...]
palatiniomnesquosconsist[...]oriinostricom[...]
propterdiuersasnecessitates[...]adprouincias[...]
dri gendosputauerintsineullome[...]tuiudiciariae[...]
motionispropterquaediriguntur impleantcon[...]
niendisiudicib· moresollemni dat· uii kal· mar[...]
sirmio ausonioetolybrioconss· Cb. 12. tit 24. l. 3[...]

Idem aa· pancratio c r p· priscoiamnuncordinereuol[...]
depalatinopotiusofficioadgerendumprincipatu[...]
officiicomitisdomorumpercappadociammittantur
qualescomesetiamdomorumsisecusgesseritue
reaturidoneositaq· singulisannisenumeromitten
dariorumadhoc[...]eligeredebebisetmittere dat·
prid· non· iul· sco[...]pis ausonioetolybrioconss·

Idem aaa· caterio c s l· primiceriis scriniorum recepto
riorumetiampertrienniumiuxtainstarsacrorum
scriniorumadministrationefunganturitaut nul
nullusambitutemporadeuillongiorisusurpet· dat·
xiiii· kal· sept· bauxare auxonioetolybrio css·

l. 4. Idem aaa· ad hesperium ppo· nihilomninoullisiudicib· cum
palatinisnostraeclementiaequicumq· aconsistori
aniscomitib· diriguntur commune atq· coniunctum
sitsedexceptareuerentiaquaenonsolumabinfe
riorib· sedetiamamaiorib· rectoriprouinciaede
beturatq· defertursus quisq· necessitatib· obsecu
detnectemereapparitorprouincialisdebitureum

abdnat

…ATIONALISOFFICIUMADSOLUTIONEMCOGIT
…DUCAT DAT·IIII·ID·DEC·SIRMIO AUXONIOETOLYBRIO ess.
…EBRIDIO CRP· QUIDAMPOSTINPLETUMORDINE l.5
MILITIAEPALATINA … EQUAMGESSERANTHONOREMQ·
TRANSACTUMAD … EXCEPTORUMSCRINIATRANSIRE
…NTURHACIGI… TURLEGESANCIMUSUTNULLIPR…
…SDEHINCISTAA … UDENDIRELIQUATUROCCASIOSED
UNUSQUISQ·EIUS … SCRINIIQUODPRIMUMMILITANDO
DELEGITORDINEMPERSEQUATURNECINALTERIUSLOCO
FINEMMILITIAEREQUIRATQUIIAMPROPRIIORDINIS
TRANSEGERITPRINCIPATUM DAT·U·ID·OCT·CSTP·MERO
BAUDEIIETSATURNINOCONSS·
…AADPROBUMPPO·ABOFFICIISPALATINORUMEXCEL l.6
LENTIASCIATITAPAENITUSRECEDENDUMUTNEQ·IPSA
POSTMODUMLICITUMSIBICREDATHISDEMALIQUIDIN
IUNGEREETPRAETEREAPROUINCIARUMRECTORESPRO
HIBEATQUICQUAMULTERIUSTALE CONARI DAT·UII KAL· NI
ID NOU·MED·POSTCONSSMERO BAUDISSECUNDOETSATNI
…AAA·TRIFOLIO CSS· SCRINIISOMNIB·LARGITIONUM l.7
COMITATENSIUMINFRASCRIPTASDECERNIMUSDIGNITA
TESUTHISCONTENTIAMBIENDISIBIADITUMINTERCLU
SUMESSECOGNOSCANTETIAMSISPECIALEBENEFICIU
EMENDICATOSUFFRAGIOQUISQUAMUOLUERITIMPE
TRAREANNONASETIAMIUXTADEFINITUMDIGNITA
TUMMODUMUOLUMUSPOSTULARINECAMPLIUSQUIC
QUAMPRAESUMIBREUISQUASDIGNITATESPERSIN
GULASCRINIAOFFICIUMSACRARUMLARGITIONUM
HABERESTATUTUMESTSCRINIUMEXCEPTORES
PERFORD·PRI·I·DUCENARII· N·II· SCRIN·TABULARIORUM
PERFORD·III·CENTENARII N· II· PERFECTISS ORD III

N̄ · I · perfectiss · cum consulares N̄ II · epis
tu larii N̄ · II ducenarius N̄ · I · ducenarius N̄ · I ·
formae prim · N̄ IIII · centenarius N̄ · I · cente
narii N̄ II form · sec · N̄ II epistulares N̄ [illegible]
epistulari N̄ III form · III N̄ II forma I · N̄ · III
formae prim N̄ · VI scriniacan · form · sec · N̄ [illegible]
mittendarii form sec N̄ · V · perfectiss · sal · N̄ [illegible]
ducenarii N̄ II formae tertiae N̄ III centenarii
centenarii N̄ · VI scriniarii numeror epistu
la lares N̄ · III epistular · N̄ XLII per form secund
N̄ · I formam prim · N̄ IIII form prim N̄ · X
form · sec N̄ · IIII form · sec N̄ · XLII dat · IIII · id
iun · heracliae richomere et clearcho conss
Idem AAA · trifolio c̄s̄l̄ · placuit iustae omnib · mittenda
xii palatinis officii pro futura successio quam singuli
ut ex hisdem annuis singuli ex ducena riis terni ex
centenariis habito provisionis in tantu cingulo libe
rentur dat · IIII · id · mart · const · arcadio a · I · et bau
tone uc consulibus
Idem AAA · trifolio c̄s̄l̄ · de mittendariis palatinis annui
singuli ex ducenariis terni ex centenariis habito
provisionis in tantu cingulo liberentur et prioribus
decedentib · locus sequentib · deferr · dat · IIII · id ·
mart · const · arc · a · I · et bautone css ·
Idem AAA · ad principium ppo · si quis iudicum palatino
vel pro flicatione debitorum putaverit
esse mandandam vel eius inpertiendum
litigatoria auxilium nulle privatam in se quam
eius officium per singulos quib · ut ita curata
da con misericuquinas [illegible] fiscii rib · inferre

cogat.

[…]catur dat. prid. kal. sept. aquil. arcadio a. ii et bautone conss.

idem a. proculo p. u. olim statuimus ut ultra definitas dig-
nitates nullus nec annonas nec strenas perciperet
sed quia plerosque de diversis palatinis officiis sub oc-
casione indepti honoris strenas et vestes ceteraque sol-
lemni ultra statutum numerum percepisse cogno-
vimus etiam quod ex superfluo praebitum est exigi
iubeas et deinceps ultra statutas dignitatem nihil prae-
beri permittas dat. non. mai. constp. acc. a valerio p. u. ho-
norio nob. p. et euodio conss.

impp. valentinianus theodosius et arcadius aaa. seve-
riano com. et castrensi nullus eorum qui palatinis
intra aulam obsequiis deputandi sunt ad aliquod
munus debet admitti nisi cui adnotatione nostra sug-
gerenda [illegible] alis militiae copiam patefecerit dat. xvi
kal. feb. [illegible] med. val. ano a. iiii et neotherio conss.

impp. arcadius et honorius aa. osio com. officium quod
sublimitatis tuae iussionib. obsecundat eas tantum
modo teneat dignitates quas divae recordationis
valentis constitutio conpraehendit nihil ultra nec peti
convenit nec sperari dat. iiii kal. dec. constp. olybrio
et probino conss.

idem aa. martiniano com. officiorum palatinorum scrinio-
rumque primiceri biennio transacto discedant
nec ulterius in eadem militia commorentur eos
sane qui ante hoc statutum in locis memorat[is]
inventi sunt ad metas triennii concedimus perve-
nire dat. xv kal. feb. constp. arcadio iiii et honorio iii aa. conss.

idem aa. stab. com. his abiectis de officio palatino qui
inconsiderate et vulgo sunt congregati is statutos

DUCENTOSUIGINTIQUATTUORSUPERNUMERARIOSSEX
TOSDECEMELECTISSIMOSINHEREREPRAECEPIMUSET
IUXTAINSTRUCTIONEMEMINENTIAETUAEQUAEADNE
ESTSINGULISSCRINIISUELRECTORIB·DEFINITUMNUME
RUMSUPERNUMERARIORUMDEPUTARIS·IQUISSANE
ADMEMORATAMMILITIAMACCEDEREUOLUERIT
SAGENERISFIDETUNCDEMUMADNOTATIONENOSTRE
MINISPALATINORUMCOETUISOCIETURDAT·XIIII KAL
ↃSTP·THEODOROUC·CONSS·

IDAA·MESSALAE PPO·SALUTARIDE [illegible] FINITIONECENSUIMUS
DAXLETS·DEOFFOCOM·SACR [illegible] ARUMLARGITIONUM
TRECENTIOSPRIUATARUMQUI [illegible] TAMENNULLIS
CORPORIB·OBLIGATIRELIQUOSSUISOFFICIISETORDINIB
ESSEREDDENDOSSINGULISTAMENITAMATRICULISRE
DOSUNTPATRIAEPROUINCIAPARITERCONSCRIBATURIU
DICIB·ADMONENDISDENUMEROSTATUTOUTCETERIADSUA
OFFICIARETRAHANTURNECPOSTHACSUB [illegible] SPECIEMILI
TIAEINTRAPROUINCIAMPOSSITDELITISC [illegible] EREQUISIBI
NECINDULTUMCOMMEATUMNECPUBLICAMNECESSITA
TEMDOCUERITESSEMANDATAMCURIALEMSUUMMUNICI
PESUINDICETICOLLEGIATUMPROPRIUMCORPUSADSTRI
GATNECIUDICEMSUUMAPPARITORQUONDAMDESERTO
REUADATSIBIQUISQ·IURETAMENOBNOXIUMEXSEQUA
TURADIUTORIB·QUOQ·QUIMATRICULASTRACTANTSUPPLI
CIUMDEPORTATIONISCUMAMISSIONEFACULTATUMSUB
EUNTIB·SIQUEMQUAMULTRANUMERUMPRAESTITUTU
SIUERINTMILITAREDAT·XI KAL·IAN·MED·THEODOROUCCSS·

IDAA·LONGIANOCSL·SERENITASNOSTRASALUBRISANCTIONE
DISPOSUITUTQUINGENTIQUADRAGINTASEXQUIDTAMENNU
LLISSUNTCORPORIB·OBLIGATIPALATINISINTSUPERNUMERARII

…riem ex quib· in decedentium locum quos ratio inue
nerit singulis subrogentur ad originem tractis deser
torib· sciente adiutore officii palatinis siquis supra sta
tutum numerum uel cohibentia uel neglegentia eius
inrepserit auaritiam eius proscribtione omnium facul
tatum ac deportatione plectendam reliquos autem qui
superfluo fuerint prouinciis sine dilatione datis aucto
ritatib· restituangr· dat· x kal· ian· med· theodoro uc· css·
idem nestorio com r p· non aliter quilibet in officio sacra l. 9
rum priuatarum [hole] cingulum militiae sibi sumendu·
xisti met nisi n[hole] tr aemansuetudinis adnotatio
nem meruerit dat[hole] prid· id· aug· ancyrae stilichone
h et anthemio conss·
Arc· et theod· a· monaxio ppo· domninum ex primiceriis
sacrarum largitionum speciali beneficio ex uicari
is ad similitudinem proximorum sacrorum scrinio
rum ess[hole]e praecepimus ceteros primicerios scrinio
rum et [hole] qui post illum primicerii totius scrinii officii
palatini ex consularib· inter allectos esse decernimus
dat· xvi· kal· feb· cst p basso et philippo uiris carissimis ess·
Impp· honorius et theod· aa· iohanni ppo· palatinos l. 10
qui sacrarum remunerationum ratione tractan
tes inculpatim ad calcem terminumq· militiae perue
nerint praecepimus ea habere priuilegia adiutore·
et primicerius diuersorum officiorum quae nuper
agentium in reb· sholae nostra sunt mansuetudine
contributa scilicet ut a tironum praebitione memora
ti reddantur exortes ceteraq· onera non agnoscant
quae ante acum nihil de hac re statuissemus addigni
tatis dispendium sustinebunt dat· iiii· id· iun· rau· p· css

HON VIIII ET THEOD V AA.
IDÃ AA. ANYSIO C̃SL ET TAURO C̃RP̃ ADSIMILITUDINEM[...]
TIONIS QUAM DE PROXIMIS SACRORUM PROMOTO[...]
MUS SCRINIORUM ETIAM IN OFFICIO SACRARUM LA[...]
TIONUM ATQ PRIUATARUM PRO BIENNIO ANNUM S[...]
PERPETUA OBSERUATIONE PRAECIPIMUS CUSTODIRI[...]
UENERABILI NATALI PERENNITATIS MEAE THEODOS[...]
XEMPLUM PROXIMORUM ANNUS SUSCIPIAT EXORD[...]
PROMOTIONIS ET PRIUILEGIA QUAE HUIUS MODI OFFICI[...]
UEL PRIMICERIIS SACRIS LEGIB DEFERUNTUR INTEGRA[...]
LIBATAQ SERUENTUR DAT IIII KAL IUL CSTP THEOD Ã VIII ET PAL[...]
IDÃ AA ANYSIO C̃SL CESSANTIB CUNCTIS QUAE SUPER BIENN[...]
DE ACTU MITTENDARIORUM OLIM STATUTA SUNT AD SIMI[...]
TUDINEM EXCEPTORUM EIUSDEM MILITIAE CONPLETO A[...]
RECEDERE EOS SUBTILARIS EUNDEM LOCUM SEQUENTIB[...]
PRAECIPIMUS ILLIS QUI NUNC AGUNT BIENNII ACTUM EXQ[...]
COEPERUNT CONPLENTIB DAT IIII NON MAI CSTP MONAXIO
ET PLINTA CONSS
IDÃ ASCLEPIODOTO C̃SL QUATTUOR MITTENDARIOS QUI PER AN
NOS SINGOLUS EX OFFICIO PALATINO EXIRE SOLLEMNITER
CSUERUNT BENEFICIIS QUIB TUO CULMINI UISUM FUERIT
EX HIS UIDELICET QUAE SUAE IURISDICTIONIS ESSE NEC ALIIS
EX CONSUETUDINE CAELITUS DEPUTATA COGNOUERIT TUA
SUBLIMITAS PROSEQUATUR ETIAM IN POSTERUM HAEC CON
SUETUDINE PERMANSURA UT CIRCUMUENTIONE DAM
NATA PROLIXA STIPENDIA SINE DEBITA SOLACIA CONSE
QUANTUR DAT III KAL MAI CSTP HONORIO XIII ET THEOD X AA
IMP THEODOSIUS Ã ET UALẼ̃TANUS C̃ HIERIO PP NOSTRAE
MODERATIONIS ARBITRIO PRESTITUTUM EST UT PRIUATIANI
PRIUILEGIA LARGITIONALIS OFFICII PERPETUO CONSEQUANTUR

hoc
[H]OC EST UT TAM PRIMICERIUS OFFICII PRIUATARUM QUAM alij
QUATTUOR RELIQUORUM PRIMICERII SCRINIORUM EIUS DEM
IN CONTEMPLATIONE MILITIAE EX CONSULARIB· INTER aller
[...]EOS ESSE MEREANTUR ETIAM IN HAC ALMA URBE QUA
[...]QUINCIIS HONORE POTIANTUR CUM IN UTERI MEMORA
[...]LUM COMITES DIGNITATUM ITA SIMILI HUC ETERIN FULARU
[SP]LENDORE DECORENTUR UT NON CULMINE DISCINGANTUR AE
QUALI SED TEMPORE DAT· XV· KAL· DEC· CONST· THEOD· A· XI ET UAL· ANOC· cs

illustres

XI DE STRATORIBUS

Lib. 12. tit. 26. l. 1.

IMPP· UAL[ENTINI]ANUS ET UALENS AA· AD ZOSIMUM PRAESIDEM NOUI
EPIRI· PER OMNES PROUINCIAS EDICTUM GENERALEM MISI
MUS UT AB STRATORIB· UNUS TANTUM SOLIDUS PROBAENO
MINE POSCERETUR ET IN OFFERENDIS QUIS CERTAM FORMA
STATURAM AETATEM PROUINCIALES NOSTRI CUSTODIENDA
ESSE COGNOSCERENT QUOS ETIAM FISCO CERTO SOLIDORU
MODO OBNOXIUS FECIMUS SI QUOD STRATORES PETERENT
QUAM METUUNT ILLI DARE STATORIB· NON TIMERENT OFFI
CIUM QUOQ· GRAUITATIS TUAE CENTUM ARGENTI LIBRAS
MULTABITUR SCIENS PRAEDICTAM REM GESTAM FUISSE NON
ILICO EAM SEUERITATI IUDICIARIAE PRODIDISSE· DAT· XIIII KAL·
IUL· APOLLONIAE UAL· ANOC ET UALENTE AA· CONSS·

XXXIIII

XXXII DE CASTRINSIANIS

Impp. honorius et theodosius AA. narsi ... uiro sp(ectabili)
com. et castrensi s(acri) p(alatii). In officio spectabilitatis tuae
secundum formam diualium responsorum post
tempus praefinitum id est biennium priorib. dege(ntib.)
tib. insequentes ad locum pro merito laborum
diorumq. succedant nec ulla licentia tribuatur his
qui impletum deposuerint officium denuo ad eandem
militiam uel sollicitudinem remeandi dat. VI id. f...
Dstp. theod. A. VIII et qui fuerit nuntiatus.

Idem AA. scholastico uiro spectab. com. et castrensis
palatii nonnulli diuinis impetratis apicib. primae
uel secundae formae sacri ministerii supernume
rarii ordinati sunt quib. interpositis et locum qui uaca
uerit occupantib. statutis secundae uel tertiae for
maede superiorib. gradib. excluduntur ideoq. decer
nimus ut qui in prima uel secunda forma diuino bene
ficio supernumerarii repperiuntur statuti qui in eius
secundae uel tertiae formae alternis uicib. hoc est
per uicissitudinis promoueantur ut nunc unus ex is
to nunc alter ex illo ordine ad superiorem statuto
rum locum si uacauerit progrediatur de cetero
obseruando ut si quis primae uel secundae uel tertiae
formae specialiter inter statutos gradum caelitus
ualuerit impetrare supernumerarios ultimus for
fae tertiae in matriculis habeatur dat. prid. id. ian.
Dstp. honorio XIII et theodosio X AA. conss.

XIII DE DECANIS lib. 12 tit. 27 l. 1.

[Im]p. hono[]rius et theod. aa. helioni com. et mag. of-
[fici]orum. quattuor qui ex corpore decanorum ad
primum militiae gradum peruenerint biennii spa-
tio primiceratus gerant officium neq. ulterius eu
quam hoc loco liceat immorari ut omni gratia et
ambitione cessante post duorum annorum cur-
ricula succedant prioribus subsequentes dat prid.
non. nou. cstp. theod. a. uiii et palladio uc css.

XXXIIII DE MENSORIBUS lib. 12 tit. 28 l. 1.

Imppp. arcadius honorius et theodosius aaa. aemili-
ano mag. officiorum primicerius mensorum ad
instar scriniorum biennio expleto agentes in reb.
ultimam militiam sortiatur dat. x kal. aug. ancyrae
stilichone ii et anthemio conss.

XXXV. DE PRIVILEGIIS EORUM QUI IN SACRO PALATIO
MILITARUNT

Imp. constantinus a. palatinis bene meritis suis sa-
lutem. palatinis tam his qui obsequiis nostris
inculpata officia praebuerunt quam illis qui in s-
criniis nostris id est memoriae epistularum libel

LORUMQ·UERSATISUNTPROCULUNIUERSASCA
NIASSIUENOMINATIONESIUBEMUSESSESUMO
TASIDQ·BENEFICIUMADFILIOSEORUMATQ·NEPOTES
IPSOORDINESANGUINISUERUENIREATQ·INMO
EOSACUNCTISMUNERIB·SORDIDISETPERSONA
PERMANERECUMUNIUERSISMOBILIB·ETMANC
PIISURBANISNEQ·INIURIASEISABALIQUIB·INFERRI
UTQUIHAECCONTEMPSERITINDISCRETADIGNITATE
POENASDEBITASEXIGATURDAT·IIIIKALNOUTRIUERI
UOLUSIANOETANNIANOCONSS

IDAA·ADPROCULUMPROCAFRIC·SIEXMEMORIALIB·UEL
PALATINISNOSTRISALIQUISADAGENDASCURASRE
PUBLICEUELALTERIUSOFFICIIFUERITDESTINATUSE
NIMEABEOREPRAESENTATIOPOSTULETUREQUORU
QUIAUTEMINPALATIOOBSEQUIANONPRAEBUERUNT
SEDEXALIOHOMINUMGENERESUNTEQUOSOLLEMNES
PROHUIUSMODIACTUREPRAESENTENTDATUIIKALAUG
DISTANTINOPA·LIIIETLICINIOCONSS

IDAA·ADRUFINUMPPO·DECUBICULISNOSTRISUACATIONE
DONATOSUELDIUERSISOBSEQUIISPALATINISAUTSCRI
NIISMEMORIAEEPISTULARUMLIBELLORUMQ·UELOF
FICIOLARGIONUMCOMITATENSIUMSINGULARUMUE
URBIUMSEDETOFFICIOADMISSIONUMADLEGUMNOS
TRARUMPRIUILEGIAUOLUMUSPERTINERETUNECIPSI
NECFILIINECNEPOTESEORUMADCURIAMUELHONO
RESUELONERAMUNERAMUNICIPALIADEUOCENTUR
MERITOQ·HISIUNGIMUSLARGITIONALESURBIUMSI
GULARUMNEPRIUILEGIOSEPARENTURQUOSDIGNITAS
PROPEMODUMSIMILISEOPALATINIMEMORATINAMQ·
PALATINORUMMATRICULISADTINENTURQUIQ·SUBEAS

81

cast

TRENSI MILITIANI QUIB· OMNIB· ↄDONAMUS NEC EXACTO
RUM UEL TURMARIORUM QUOS CAPITULARIUS UOCANT
CURAM SUBEANT UEL OBSEQUIUM TEMONARIORUM UEL
PROTOTYPIAE NAM BENEFICIIS NOSTRIS ITA DIGNI SUNT
UT ETIAM SI QUIS AD DIUERSAS ADMINISTRATIONES POST
OBSEQUIA PALATINA PERUENERIT HISDEM DEBEAT UTI
PRIUILEGIIS QUONIAM MAIOR DIGNITAS NULLA DEBET PRAE
IUDICIUM FACERE NEMO IGITUR EX FILIIS PRAEDICTORŪ
UEL SERUIS CASTRENSI PECULIO CUMQUISITIS PROFESSIO
NIB· CENSUALIB· INSERATUR UEL NUMERO ADCRESCENTIU
LOCO UEL DEFICIENTIUM SUBROGETUR SI NON FUERINT IN
TEXTUS UOLUMINIB· CENSUALIB· PERSONALIB· ETIAM ET
CORPORALIB· MUNERIB· LIBERENTUR SIUE ADHUC IN PALATIO
OBSERUENT SIUE OPTATA QUIETE DONATI SUNT qui IB· OMNIB·
PRIUILEGIIS CONIUNGIMUS AGENTES IN REB· LICET MERI
TIS MILITARIB· UIDEANTUR ESSE SUBNIXI DAT· V· KAL· MAI·
SIRMIO CONSTANTINO A· V· ET LICINIO C· CSS·
IDEM A· AD IULIUM IUUIRUM UICARIUM ITALIAE PALATINIS NOSTRIS QUI
OB SPECTATUM LABOREM MOTIIO DONATI SUB OTENTU PENSI
TATIONUM QUAE REPRAESENTARI CONSUERUNT TOLERAN
TIAM MUNERUM SORDIDORUM ATQ· INDIGNI ONERIS QUO
RUNDAM TEMERITATE INPONITUR QUOD FACINUS LICET
GRAUIORE POENA PLECTIEM DUM EST TAMEN ITA UOLUMUS
EMENDARI UT GRAUITAS TUA EX OFFICIO RATIONUM AERIS
SPECIEM POSTULET ET IN TABULAS EI FORMATAE LEGIS HU
IUS APICES INPRIMAT UT SI QUID TALE SUSTINEANT AD EASI
LICO QUASI AD PRAESENTIA REMEDIA PERFUGIANT ABQ·
ABINTENIAM ONERE LIBERENTUR PP· ID· MART· CRISPO· II
ET CONSTANTINO II CC· CONSS·
IDEM A· AD UNIUERSOS PALATINOS AB HIS QUI POST INPLETA OFFICI A

FIDELISOBSEQUIIADMINISTRATIONESPUBLICASQ
ERUNTCONCESSAQUIDAMCONANTURPRIUILEGIA
QUERENECINTELLEGUNTFASTIGIISPROMOTIONUM
SUBLIMEPROUECTOSABINMUNITATELEGITIMAEXIM
MINIMEOPORTEREIDE OQ·PRAECEPIMUSUTPALA
TRIEXPLETOMUNEREFIDELISOBSEQUIICUMADDIG
TATU CUMULOSELATIFUERINTNIHILDECONCESSIS
LEGIIS·PERDANTSEDINCREMENTISDIGNITATUM
GEATURIMMUNITASDEQUAREADPRAEFECTOSPRAETORI
ETADPRAEFECTUMURBISSCRIBIADIREXIMUSDAT·
NONIUL·VSCOM·IANUARINOETIUSTOCONSS·
IMPP·UALANUSETUALENSAA· HARTEMIANUB·
TIADMODOSUMUSTENONCON SIDERATISPRIUI
LEGIISPALATINORUMQUOSDAM EXEORUMNUME
SUSCEPTORIB·UELLECONIUNGERECUMIDMINIMELE
GISNOSTRAESENTENTIACONPRAEHENDAETCETERADAT
XIII KAL·OCT·AQUILEIADIUOIOUIANOETUARRONIANOCSS
IDAA·ADPRAETEXTATUMPU·OMNESQUIINTRACONSISTO
RIISECRETAUENERANDANOTARIORUMFUNGUNTUROFFICIO
QUIBQ·INSCRINIISMILITANTQUIQ·INTERAGENTESINREB·
PLENUMUIGILIARUMMUNUSEXERCENTADMISSIONALES
ETIAMETQUISUBCASTRENSIOFFICIOSIUECOMITATENSIB·
SIUEPRIUATISLARGITIONIB·OBSECUNDANTCUMPROMERI
TOPROBATISETFIDEIACCESSUIISTIUSFUERINTSPLENDORIS
ORNATICONSTETQ·EOSTUNCTEMPORISHONORATOSCUM
APALATINISMITTERENTUROBSEQUIISAPRIMISQUIB·Q·GRA
DIB·USQ·ADPERFECTISSIMATUSORDINEMTAMETSIPROSE
SECUTORIARUMADIUMENTANONHABEANTPRAEROGA
TIUACONCESSIHONORISUTANTURCOMITIB·AUTEMQUO
RUMIAMCELSIORLOCUSESTETTRIBUNISITADEMUMPRO

...NALLECTIOSISACRAADURBANAEOFFICIUMPRAEFEC
...RAESCRIBTAPERTULERINIQUIB·EORUMUITALAUDETUR
HAECPECULIARITERROMAESERUENTURUTHABITULOCI
HONORISQ·DELECTUHABITOETIAMUIRIUMFORTUNARU
QUAEDISCRIMINEETLABORI... B·SINGULORUMCONGRUA
PRAEMIAREPENDATURETHIS ADIMPETRATAMADLECTIO
NEMPERTINEANTQUOSPOSTGLORIOSUMLA... BOREM
EXAURIRISENATORIISSUMPTIB·NONOPORTETDAT·XIIII
KAL·DEC·TRIUERISACC·IIII·ID·DEC·LUPICINOETIOUINOCSS
...A·ADPROBUMPPO·CIRCAPALATINOSNOSTROSQUIESIN
...BATAPERMANEATQUOINTELLEGANTCUNCTINEOFFI
...AINPUNITUM... HABERENECIUDICESSIINQUIETE
...URHIQUIB·POST... DOCUMENTAFIDELISOBSEQUIISUB
NOSTRISACTACO... NSPECTIB·PLENAESTINPERTIENDA
TRANQUILLITASDAT·III·KAL·SEPT·BRISIACIUAT·ANONO
BILISSIMOPUEROETUICTORECONSS
IMPPP·GRA·ANUSUAT·ANUSETTHEOD·AAA·ADARBORIUM
PU· OMNESQUIEPALATIOSACROUELPRIUILEGIISAM
BIUNTURUELPROUINCIALIADMINISTRATIONEDONATISUNT
NULLISUOLUMUSCONUENTIONIB·FATIGARIQUISQUISIGI
TURAGENTEMINREB·ALIUMUEPALATINADIGNITATESUB
FULTUMQUIUELPOSTADMINISTRATAMPROUINCIAMHO
NORATIAUCTORITATEFULCITURUELTESTIMONIINOSTRIAD
ADSERTIONECONFIDITFREQUENTERSUPERDIGNITATESUA
INTERPELLATIONEPULSAUERITQUINQ·LIBRARUMAURIIN
LATIONETENEBITURDAT·XVI·KAL·MART·TRIBERIMGRATIANO
V·ETTHEOD·I·AA·CONSS
IDAAA·ADPROBUMPPO· RECTORESPROUINCIARUMINFERIU
ESSECOGNOSCANTQUEMQUAMQUIEPALATIOGLORIOSAAD
MINISTRATIONEPERFUNCTUSSEUUACATIONEDONATUS

Arborius

84

SINULLINECESSITATIEXTRAORDINEMSUBIUGANDUM
PRAETERQUAMSEMELADPROFESSIONEMPROPRIAE
RISNONMODOULLACONUENTIONECOGENDUMUERUMNE
LEUISALTEMCOMMONITIONEPULSANDUMQUODSIQUIS
IUDEXHOCPRAECEPTUMTEMERARECONTENDERIT
OFFICIUMPAENESQUODCULPAMNEGLECTAEIUSSIONIS
HAEREREMANIFESTUMESTQUINQ·LIB·RARUMAURI
DEMNATIONEMULTANDUMESTDAT·VI·KAL·IUL·AQUILEIAE
GRATIANO·U·ETTHEOD·I·AA·CSS· L.3.
IDAAA·EUTROPIOPPO·ABOMNIB·EXAULANOSTRADECEDEN
TESUIRIINIUNCTISHABEANTURINMUNESNUMERA
RUMFASTUSUELRAPACESQUAESTUSTAMQUAMNE
RIENTESETIDONEIPOTIANTURNECPOSTEMERITAMMIS
SIONEMADMINISTERIASENESDEBILESSEUUACANTES
OBLITERATALABORISEXACTICONSIDERATIONEREUOCEN
TURDAT·III·NON·FEB·CP·EUCHERIOETSYAGRIOUIRIS
CLARISSIMISCONSS·
IDAAA·ADCYNEGIUMC̄ST·QUOSCUMQ·PALATINAEMILITIAE
OFFICIISDEPUTATOSPERDECEMANNORUMSPATIAQUIS
QUAMADORDINEMSIBIDEBITUMREPETERECESSAUE
RITPOSTEASUPERPETITIONEPERSONAEAGERENIHILPO
TERITDAT·III·NON·MART·CP·MEROBAUDEIIETSATUR
NINOUIRISCLARISSIMISCONSS· L.4
IMPPP·UALANUSTHEOD·ETARCADIUSAAA·ADPINIANUM·
PU·OMNESQUIINPALATIOMILITANDODIUERSISACTIB·
PARUERUNTSECUNDUMLEGEMDOMINIGERMANINOS
TRIINTANTUMEIUSDIGNITATISCUIUSMERUERINTMISSI
ONEMOPTINERENORINTINSIGNIAUTHISOMNIB·PRAE
FERANTURINORDINEATQ·CONSESSUQUIPOSTERIORETEM
POREREGENDASPROUINCIASDIGNITATESQ·SUSCEPERINT

pala
palatinas hoc autem generale decretum si quisquam
teme
temeraria usurpatione uiolare temptauerit sacri legii
collegii
gii reus legib· censeatur dat· prid· non· iul· med· acc·
kal· sept· honorio n̄p· et euuodio css·
Imp· honorius et theod· aa· ad asclepiodotum pro· qui
extra nostra scrinia uel agentum in reb· uel palati
norum tam comitis largitionum quam comitis priua tar
rum quin uel apparitionis amplissimae praefecturae
praetorianae sacramenta sedeuouerit et qui in dece
m transcursu curriculo nulla fuerit a collegis con
tentione pulsatus adsupti cinguli honore laetetur
secemessa militia relicta eo originis inuidia quatia
arin cohortalinorum autem militia praedicta tem
pora propaganda censemus non quod maiores in ipsis
reipublicae uiris sint quam in curialib· constitutae
sed quod non hisdem priuilegiis inferioris sortis ho
mines debeant honorari ideoq· decernimus ut si in
ea militia ad quam transire conati sunt uiginti quin
q· annos singula fortunae suae conuentione perege
rint et in officiis sine inquietudine et intermissione
permanserint quib· se quamuis inlicitae sociarunt
ipsi quoq· securi sint et a prioris condicionis macula
liberentur liberos autem curialium uel cohortali
um quandoq· susceptos siue ante praerogatiuam
et tempora expraessa praesumptae militiae siue
post decursa stipendia originalem sequi condicio
nem oportet quoniam satis est parentib· eorum ua
cationem a nostra clementia pro remuneratione
fuisse concessam haec autem lex non ad illos per
tinet qui uel curiis uel suis officiis per sententias

86

IUDICUMTRADITISUNTQUOSQUIDEMPROPRIA[illegible]
SEESTCUIADDICTISUNTQUOFORTIUNONAMPLECTIM[illegible]
ADEOSDEQUORUMCONDICIONEINIUDICIISQUAESTIO
UERTITURUTDATAIAMFORMAMCOGNITORESOBSERUENT
DAT·XU KAL·IUN·DSTP·ASCLEPIODOTOETMARINIANO[illegible]
IMP·CONSTANTINUS·A·ADSEUERUMPU· OMNESPALA
ti NOSQUOSEDICTINOSTRIIAMDUDUMCERTAPRIUILEG
gia SUPERFUNDUNTREMSIQUAMDUMINPALATIONRO
Lib. 12. tit. 31. l. 1. MORANTURUELSIPARSIMONIAPROPRIAQUAESIE
RINTUELDONISNOSTRISFUERINTCONSECUTIUTCASTRE
ex SEPECULIUMHABEREPRAECIPIMUSQUIDENIMTAM
ex CASTRISESTQUAMQUODNOBISCONSCIISACPROPE
CONSPECTIB·NOSTRISADQUIRITURSEDNECALIENISIT
sit APULUEREETLABORECASTRORUMQUISIGNANOSTRA
COMITANTURQUIPRAESTOSUNTSEMPERACTIB·QUOS
INTENTOSERUDITISSTUDIISITINERUMPROLIXITASETE
ex PEDITIONUMDIFFICULTASEXERCETIDEOQ·PALATINI
NOSTRIQUIPRIUILEGIISEDICTIUTIPOTUERINTPECULIA
SUAPRAECIPUARETINEANTQUAEDUMINPALATIOCONS
TITUTISUNTAUTLABOREUTDICTUMESTPROPRIOAUT
DIGNATIONENOSTRAQUAESIUERINTPP·X KAL·IUN
CONSTANTINOA·UI ETCONSTANTIOCAES·CONSS·

XVI DE EQVESTRI DIGNITATE

C. th. 12 tit. 32 l. 1.

Impp. ual. anus et ualens aa. ad mamertinum ppo
equites romanos quos secundi gradus in urbe rom ana
umo optinere uolumus dignitatem ex indignis ro
manis et ciuib. elegantur uel his peregrinis
quos corporatis non oportet adnecti et qui aua
uos huius modi uiros esse priuilegiis non opor
tet corporalium eos iniuriarum et prosecutio
num formido non uexet ab indictionib. quoq.
quae senatorium ordinum manent habebun
tur immunes dat. prid. kal. nou. philippopoli
diuo iouiano et uarroniano conss.

XVII DE PERFECTISSIMATUS DIGNITATE

ut sup. tit. 33

Imp. constantinus a. ad pat ernum ualeriano
codicillis perfectissim atus fruantur
qui impetrauerint si ab horreant
a condicione seruil uel fisco aut
curiae obnoxii non sini uel si pisto
res non fuerint uel non in aliquo

d. Vigné

DE RE MILITARI

lib. 12. tit. 36.

IMP CONSTANTINUS A SI QUIS BARBARIS SCELERATA FA-
TIONE FACULTATEM DEPRAEDATIONIS IN ROMANOS
DEDERIT UEL SI QUIS ALIO MODO FACTAM DIUISERIT
UIUUS AMBURATUR DAT IIII KAL MAI SEUERO ET RUFINO
IMP CONSTANTINUS A AD SILUANUM COM ET MAG EQ
EQUITUM ET PEDITUM SI QUIS MILES PER COMMEATUM
DIMISSUS FUERIT A TRIBUNO UEL PRAEPOSITO AUT INCO-
SULTO EODEM AB OBSEQUIO MILITARIS SIGNISQ DISCESSE-
RIT PER SINGULOS MILITES TRIBUNI ET PRAEPOSITI QUINA
PONDO AURI FISCO INFERANT DAT UI KAL IUN SIRMIO LI-
MENIO ET CATULLINO CONSS l. 10.
IDA AD IULIANUM PPO QUICUMQ MILITUM EX NOSTRA AU-
TORITATE FAMILIAS SUAS AD SE UENIRE MERUERINT NON
AMPLIUS QUAM CONIUGIA LIBEROS SERUOS ETIAM DE PECU-
LIO CASTRENSE EMPTOS NEQ ADSCRIBTOS CENSIB AD EOS DE
EXCELLENTIA TUA DIRIGI FACIAT DAT III KAL IUN LIMENIO
ET CATULLINO CONSS
IDA AD CRETIONEM UC COM QUAMUIS OMNI TEMPORE
OPERA DARI DEBUERIT NE SACRAMENTIS MILITARIB SEPA-
RATIOTRADERENTUR QUI NEC STIPENDIORUM NUMERO
NEC CONTRARIA CORPORIS UALETUDINE QUIETE PERFRUI
DEBENT TAMEN PRUDENTIAE TUAE PROSECUTIONE AD-
MISSA QUIA APUD NOS UERBIS FACTA EST PRAECEPIMUS UT
QUI ANTE STIPENDIA EMENSA UEL INTEGRA CORPORIS UALE-
TUDINE OTIO MANCIPATI SUNT RESTITUANTUR PRISTINIS NU-
MERIS DAT U KAL IUL SERGIO ET NIGRINIANO CONSS
IMPP UALĀ ANUS ET UALENS AA EORUM LIBEROS QUI ARMIS
INHESERUNT AD USUM BELLICUM ET CASTRA REUOCANTES

s quoq. eorum stipendiorum copiam deferemus
qui alterius gradus militiae salutarem maximae
rei publicae operam persecuntur quod si quos aut
aut inbecillitas ualitudinis aut habitudo corporis
aut mediocritas procreationis ab armatae militiae excu-
sationes submouerit eos iubemus in officiis celeris
militare nam si post definitam a nobis aetatem ignobi-
le otium adamauerint curiis obnoxii erunt sine con-
trouersia pro curiarum qualitate ita ut hi quos debili-
tas fortuita aut morbus et corporis ualitudo confec-
tam enarrauerint ut ad usum castrorum militiae
idonei esse non possunt uacationem perpetuam
depulsis curialium munerum sollicitudinib. conse-
quantur et cetera. dat. III k. mai. hadrianop. d(omi)no io-
uiano et uarroniano conss.

Idem a. mauris sitifensib. si quis armatae sacramenta
militiae in pecro quinquennii labore periuerit
auo licet ac patre sit decurione progenitus ab omni
nexu curiali personam dumtaxat propriam uendi-
cauerit diuersis autem officiis seruientes quinq. et
uiginti annis in militia decursis pari securitate dona-
mus et cetera. dat. VIII k. mai. treueris ualentiniano et ualente aa. css.

Idem a. modesto ppo. equitum uel peditum plures de diuer-
sis numeris ante completa stipendia ad indebitos ho-
nores suffragiorum ambitione perueniunt siue igi-
tur eos purpuram adorasse constabit siue excepis-
se aliquas dignitates eo quem coeperint honore sol-
uantur ita ut qui ceteros in labore positos festina-
cupiditate transierint nec testimonium quidem emeriti
laboris accipiant quod si aliquib. fortasse rationib. ad

TINENTUR INPLICITI AD EOS NUMEROS DE QUIB·P[illegible]
BITIONEM EXIERANT REUERTANTUR DAT·PRID·KAL·[illegible]
MED· UAL·ANO ET UALENTE AA·CONSS·
IDD AA· AD EQUITIUM COM·ET MAG·MIL· OMNIB·OMN
UETERANIS AUCTORITAS TUA DENUNTIET QUOD SI QU
FILIUM SUUM ARMORUM HONORE CONDIGNUM NO
PROPRIA UOLUNTATE MILITIAE QUAM IPSE SUDARIT
obtu LERIT NOSTRAE SIT LEGIS LAQUEIS INPLICANDUS DAT·[illegible]
KAL·OCT·HERACLEAE UAL·ANO ET UALENTE AA·CONSS·
IDD AA· AD IOUINUM MAG·EQUITUM TAM DUCES QUAM ET
COM·ET QUIBUS RHENI EST MANDATA CUSTODIA SINC
ri TAS TUA PROUINCIAS ADMONEBIT UT NEQ·REGALIB·NEC
LEGATIS SUA MILITES IUMENTA SUBPEDITENT ETENIM
PROPRIIS ANIMALIB·EOUSQ·UENIENDUM EST UBI OBSEQU
qui TAM CURSUALES SUCCEDIT SANE SOLLICITUDINEM CONPETEN
TEM AUCTORITAS TUA IUBEBIT ADHIBERI UT EORUM PECORIB·
te UBI CONLOCAUERINT MANSIONUM ALIMENTA NON DESIN
DAT·IIII KAL·FEB·REMIS LUPICINO ET IOUINO CONSS·
IDD AA· AD IOUINUM MAG·MIL· PLERIQ·MILITES SECUM HOMI
NES CONDICIONES INGENUAE PROPINQUITATE SIMULATA
UEL CONDICIONE LIXARUM FREQUENTER ABDUCUNT DE
OQ·IT NUMEROSISSIMA PUBE CERESCAT EXERCITUS MO
NEANTUR ET IPSIS PONTE HUIUSCEMODI HOMINES QUOS
PENENES SE ESSE MEMINERINT TRIBUNIS SUIS SIUE PRAE
POSITIS OFFERANT AD TIRUM OFFICIUM DIRIGENDOS AUT
SCIANT SE NON ABSQ·DEUOTIONIS NOTAET MORSU HONO
RIS ALIENI COMMILITONIB·ESSE POSTPONENDOS ETENI
HIS QUI OCCULTATORES PERFIDOS PUBLICAUERINT PRO PRAE
MIO HUIUS INDICII GRADUS UNUS ADDETUR HI UERO AD IN
FERIOREM ORDINEM REUOLUENTUR QUI CASTRIS IDONEOS

iuuenis studio iner[...]tis obsequi putauerint occu
culendos dat· xvi kal· mart· remis lupicino et iouino conss·
aa· ad seuerum mag· mil· hi qui inter adcres^c^entes
agriculis adtinentur iam diu alimoniam a parentib·
sumant quod ad gerendis armis idonei fuerint aestiman
tur cesset super eorum nomine praebitio fiscalis
annonae dat· iiii kal· mai· triuer· modesto et arintheo css·
impp gratianus ual· anus et theod· aaa· cynegio ppo·
tribuni uel milites nullam euagandi per possessiones .l. ii.
habeant facultatem cum signis propriis in mansionib·
solitis ac publicis maneant qui si quis tam necessaria
scita contempserit de eo ac tribuno eius ad nostram sci
entiam rectorum ac defensorum relationib· protinus
deferatur dat· iiii id· april· isip· ricomere et clearco css·
aaa· richomeri com· et magistro utriusq· mil· cum supra l. ii
uirentes fluminum ripas omnis legionum multitudo
consistit id prouida auctoritate decernimus ut nullus
omnino inmundo fimo sordidatis fluentis commu
ne poculum polluat neue abluendo equorum sudore
de properus publicos oculos nudatos incestet atq· ita
et turbido potum caeno misceat et confundat aspectu
sed procul a cunctorum obtutib· in inferiorib· partib·
fluuiorum id est infra tentoria uacus natatus anima
lium pro uni libitum uidetur exerceat subl· igitur mt· id
sollicitudinis studio et admonitionis praecepto faci
et custodiri ut unusquisq· tribunos agnoscat gra
ui se subdendum esse supplicio in cuius parte nec lec
tum probabitur quam agnoscit imperatum dat· ui
kal· iun· uincentia et tatiano et symm· css·
imppp· theod· arcad· et honor· aaa· theodoto magistro

OFFICIORUM QUICUMQ· INFANTES UEL PUERI MIL
fare COEPERUNT STERNI EOS INTER ULTIMOS IUSSIMUS
UT EX EO TEMPORE EX QUO PARERE COEPERINT LOCUM
SIBI INCIPIANT UINDICARE UT LABORUM SUFFRAGIO
INCREMENTA MILITIAE CONSEQUANTUR DAT· III· KAL· MAR
CONSTP· ARCADIO III· ET HONORIO II AA· CONSS·
IMPP ARCADIUS ET HONORIUS AA· REMISTHEO DUCI ARME
NIAE SI QUIS POSTHAC MILITEM IN PRIUATO OBSEQUIO
*re*EXPERTUS FUERIT RETINERE QUINQ· LIBRAS AURI MULTAE
*no*MINE FERIATUR DAT· XII· KAL· MART· CONSTP· ARCADIO III
et HONORIO III· AA· CONSS· *l. 3. in fine*
IDD AA· THEOFILO UICO ASIAE SI QUOS MILITES PER PROUIN
CIAS RELICTIS PROPRIIS NUMERIS PASSIM UAGARI COG
*no*UERIS CORREPTOS FACIAS CUSTODIRI DONEC DE HIS CLEMEN
TIAE NOSTRAE AURIB· INTIMETUR ET QUID FIERI OPORTEAT
DECERNAMUS ITA UT SI QUIS MILITIB· IN PROUINCIA SINE SUO NU
MERO REPERTUS FUERIT AC POST ELAPSUS ESSE NONTIABI
TUR FACULTATUM SUARUM PERICULO TOTIUS OFFICII EQ· IDE
NATIONE GRAUISSIME UINDICETUR DAT U· KAL· FEB· CONSTP·
HONORIO A· IIII· ET EUTYCHIANO CSS· *l. 3.*
IDD AA· ROMULIANO PU· SI QUI MILES EX HIS QUI PRAESENTES DI
UINO OBSEQUIO NOSTRAE CLEMENTIAE DEPUTATI SUNT ET
QUI IN HAC ESSE URBE PRAESENTE COMITATU CONCESSI SUNT
QUIUE DE ALIIS NUMERIS UEL LEGIONIB· SUNT REPERTUS FU
ERIT UEL SIBI UACANS UEL ALIENO OBSEQUIO CONTENTUS NO
BIS ILICO NUNTIETUR ITA UT CONSENQUI TALIUM PRAESENTI
AM NON PRAEBUERINT UIGINTI LIBRAS AURI SCIANT ESSE MUL
TANDOS SIN UERO QUISQUAM MISSUS A NUMERO UEL A TRI
BUNO AD COMITATUM SERENITATIS NOSTRAE PERUENERIT
ILICO SEUERIS INDICIB· COMITIB· OFFERRE FESTINET ET CAUSAS

[pr]ofectionis exponat ut et responsum caelestem e[reat]
[...]atur et citam remeandi accipiant facultatem
[...] xi kal. feb. cstp. honorio a. iiii et eutychiano css. 2.4
[...] stilichoni mag. mil. Contra publicam utilitatem
nolumus a numeris ad alios numeros milites nos
tros transferri sciant igitur comites uel duces quib.
[...] regendae militiae cura commissa est non solu[m]
de comitatensib. ac palatinis numeris ad alios nu
meros militem transferri non licere sed ne ipsis
quidem seu de comitatensib. legionib. seu de ripari
ensib. castricianis ceterisq. cuiquam eorum trans
ferendi militem copiam adtributam quia honoris
augmentum non ambitione sed labore ad unum
quemq. conuenit deuenire quod si qui contra fecerint
per singulos milites singulas auri lib. a se nouerint
exegendas. dat. xiiii kal. april. med. stilic(h)one et aureliano css.

LI. QUI PROBA[R]E DEBEANT AD QUAMCUMQ. MIL. VENIENTES

Imppp. Gratianus Ualentinianus et Theod. aaa. Pos
tumiano ppo. Quotienscumq. se aliqui militiae cre

DIDERITOFFERENDUMSTATIMDENATALIB·IPSIUS[illegible]
DEOMNIUITAECONDICIONEEXAMENHABEATURITA[illegible]
DOMUMGENUSNONDISSIMULETETPARENTESNECTA[illegible]
MENHUICIPSIREINISIHONESTISSIMORUMHOMI[illegible]
TESTIMONIOADSTIPULANTECREDATURITAENIMFIET
UTETCURIASNEMODECLINETETADMILITIAMNULLUS
ADSPIRETNISIQUEMPAENITUSLIBERUMAUTGENERE
AUTUITAECONDICIONEINQUISITIOTAMCAUTADEPRE
HENDERITDAT·XIIII KAL·AUG·ISTP·MEROBAUDE·IIET
ETSATURNINOCONSS·
IDAAA·ADNEOTHERIUMPPO· QUISQUISCINGULISACRA
MENTADESIDERATINEABURBEQUANATUSESTUELIN
QUADOMICILIUMCONLOCATPRIMITUSACTACONFICI[illegible]
ETSEOSTENDATNONPATREN[illegible] AUOESSEMUNICIP[illegible]
PENITUSQ·ABORDINISNECESSITATIB·ALIENUMSCIT[illegible]
RUSSEINPERPETUUMREUOCANDUMNECTEMPORIS
NECMILITIAEPRAEROGATIUASITANONGESSERITDE
FENDENDUMORDINESETIAMURBIUMNOUERINTSICU
QUAMPRAESTITISSEGRATIAMDOCEANTURACNON
UERAACTISPROMENDOPERMENDACIUMQUEMQUAM
ABIREPERMISERINTSEPERICULOSUBIACEREDAT·UI
ID·IUL·MED·ARC·A·I ETBAUTONECONSS·

QUIS IN GRADU PRAEFERATUR

[Im]pp. Theodosius Arcadius et Honorius AAA. Rufino
[...]. In omnib. qui militiae nomen dederunt ratio e[st]
[...] habenda meritorum ut is potissimum potiore[m]
adi[p]iscatur gradum qui meruerit de laboribus suffra
[g]ium nec quaeratur quis militare primus sed
[q]uis manserit in studio apparitionis adsiduus dat.
[...]d. id. feb. Cstp. Theodosio A. III et Abundantio vc. css.
[Im]pp. Honorius et Theodosius AA. Anthemio ppo. Cum
[q]uis in altiores militiae gradus iugis observatio
non nullos in eadem militiae statione caeleste
pervexisset oraculum ac tempore provehendae
dignitatis exo reretur contentio quis nam pri
or incederet quisve subsequeretur cum uterq.
pari eiusdem gradus niteretur auspicio non in me
rito placuit ut quotiens codicillis vel sacris affa
tib. ullus ex alio ad alium gradum cum hisdem sti
pendiis emigrarit triennio ei postponatur quem
sors militiae in eum progressum duxerit dat. x kal.
oct. Honorio IIII et Theod(osi)o III AA. conss.

96

97

IIII DE EROGATIONE MILITARIS ANNON

IMP CONSTANTINUS Ā · HABE FELIX KNB · TRIBUNOS SIUE PRAE
POSITOS QUI MILITES NOSTROS CURANT ANNONAS PER
SINGULOS SCRIPTIONIS INDICIO SIBI DEBITAS IN HORREIS
RELINQ·RE NON OPORTET UT PROCURATORES SEU SUSCEP
RES UEL PRAEPOSITI PAGORUM ET HORREORUM EAM CO
PARENT HINC ENIM FIT UT A PROUINCIALIB· NON ANNONAS
SED PECUNIAS POSTULENT MEMORATI IPSIS ETIAM S
REMANENTIUM UITIATIS ADQ· CORRUPTIS CONSTITUIMUS
DERELICTAE ANNONAE FISCO CONPENDIUM UINDICARI S
CRIBENDARIO ET OPTIONE GLADIO FERIENDIS QUONIAM F
IERI NON POTEST UT UEL PROUINCIALES ITERATA CONLATIONE
GRAUENTUR UEL MILITIB· CORRUPTAE SPECIES DIUIDANTUR
DETRECTATIONIB· MEMORATIS AD IDEM SUMERE ANNO
NAS SUAE CONGRUAS DIGNITATI IN QUA CULPA SI QUIS FUERIT
ADPRAEHENSUS NEC PERSONAE MERITO NEC HONORIS
FASTIGIO DEFENDENDUS EST · DAT · XIIII KAL · NOU · AQUIS
PAULINO ET IULIANO CONSS ·

IMP CONSTANTIUS Ā · AD TAURUM · CUM MILITIB· PER AFRI
CAM CONSTITUTIS LARIDUM UEL RECENS FORSITAM CARO
DEINCEPS EROGABITUR UNCULAS ORISQ· TANTUMMODO
SUMMITATEM PRAECIDI AMPUTARIQ· PRAECIPIMUS NE
PORCINA INTEGRA SEPARETUR SED EROGATIONI PROFICIAT
ANNONARIAE · DAT · IIII · ID · APRIL · ARBITIONE ET LOLLIANO CSS ·

IDĀ · ET IULIANUS CAES · AD TAURUM · COMES MILITARIS REI PER
AFRICAM CONSTITUTUS CONTRA UETITUM SPECIES ANNONA
RIAS DE CONDITIS ARBITRIO SUO DICITUR USURPASSE HOC
DE CETERO CITRA UICARI ARBITRIUM FIERI NON POTEST NISI
UICARIUS COMITIS SCRIPTIONE CONUENTUS DIDICERIT QUI

VII NUMERUS ANNONARUM ET QUIB· DEBET EROGARI ATQ·
A QUO FIERI OPORTERE CENSUERIT· DAT· XV· KAL· IAN· SIRMIO
CONSTANTIO A· VIIII ET IULIANO C· CONSS·
ID· A· HELPIDIO CUM IN EXPEDITIONEM MILITES DEGANT BIDUO
EXPEDITIONALEM ANNONAM TERTIO DIE PANEM CONSE
QUANTUR AC UINUM DAT· IIII KAL· IAN· DORIDAE DATIANO
ET CEREALE CONSS·
ID· A· HELPIDIO PPO· EXPEDITIONALEM ANNONAM EX HORRE
IS MILITES UIGINTI DIERUM DEBENT SUSCIPERE UT EAM
TRANSUEANT PROPRIIS IN EXPEDITIONE NECESSITATIB·
PROFUTURAM DAT· PRID· ID· MART· CONSTP· EUSEBIO ET HYPATIO CSS·
ET IULIANUS CAES· HELPIDIO PPO· REPETITA CONSUETUDO
MONSTRABIT EXPEDITIONIS TEMPORE BUCCELLATUM AC PA Lib. 12 tit. 38
NEM UINUM QUOQ· ATQ· ACETUM SED ET LARIDUM CARNEM l. 1.
ET UERBECINAM ETIAM MILITES NOSTROS ITA SOLERE PERCIPE
RE BIDUO BUCCELLATUM TERTIO DIE PANEM UNO DIE UINUM
ALIO DIE ACETUM UNO DIE LARIDUM BIDUO CARNEM BERBE
CINAM DAT· XVI· KAL· IUN· HIERAPOLI CONSTANTIO X ET IULIA
NO C· III· CONSULIBUS
IMP· IULIANUS A· SALLUSTIO PPO· MILITES AD UICENSIMUM LA
PIDEM CAPITUM PETERE IUSSIMUS· DAT· IIII· ID· IAN· MAMER
TINO ET NEUITTA CONSS·
IDA· SECUNDO PPO· MILITIB· AD KALENDAS AUGUSTAS CAPITA
TIO DENEGETUR EX KALENDIS AUGUSTIS PRAEBEATUR· DAT·
KAL· AUG· NICOMEDIAE MAMERTINO ET NEUITTA UU CC CSS·
IMP· IOUINUS A· SECUNDO PPO· E UICENSIMO NON AMPLIUS
LAPIDE MILITES SIBI IUBEMUS PALEAS CONUECTARE DAT·
V· KAL· OCT· AEDESA IOUIANO ET UARRONIANO CSS·
IMPP· UALENTINIANUS ET UALENS AA· AD SYMMACHUM PU· PRO
TECTORES FORI RERUM UENALIUM IUXTA UETERIS MORIS

OBSERUANTIAM IN ANNONARUM SUARUM CONMO[DIS]
PRAETIA CONSEQUANTUR DAT X KAL MAI ANTHIOC[H]
DIUO IOUIANO ET UARRONIANO CONSS
IDAA AD MAMERTINUM PPO SUSCEPTOR ANNONAE QUAM [DI]
URNAM PITTACIUM AUTHENTICUM AB ACTUARIIS [AC]
CEPERIT NON EROGET QUOD SI ABSQ PITTACIO FACTA [ERO]
GATIO ID QUOD EXPENSUM EST DAMNIS EIUS POTIUS [IN]
PUTETUR IN QUA RE OFFICIUM GRAUIA DISCRIMINA [PERI]
CULI ESSE DEBEBIT NON SINE DETRIMENTO PROPRI[ARUM]
FACULTATUM ID FUTURUM SCIENS NISI NEC LEX ERIT [ET]
PRAESCRIBTAE FORMAE TENOR CUSTODIATUR NEC P[RO]
DE HORREIS SPECIES PROFERANTUR ET MAXIME CAPI[TU]
LATIONIS QUAM UT DICTUM EST AD DIEM PITTACIA AU
THENTICA FUERIT PROROGATA DAT ID DEC TRIU DIUO IOUI
ANO ET UARRONIANO CONSS
IDAA AD UICTOREM MAG MIL IN PROUINCIIS STATIONES
MILITUM ADFICI POSSI POSSIDENTES URSICINI COMITIS
SUCGESTIONE COGNOUIMUS A QUIB SUPERSTATITORU
GRAUE ATQ INUSITATUM QUODDAM NOMINE CENATICORU
FUERIT INTRODUCTUM QUOD MAGNIFICA AUCTORITAS
TUA MISSIS CONPETENTIB LITTERIS IN OMNIB PROUIN
CIIS IUBEBIT ABOLERI UT MILITES RECORDENTUR COMMO
DA SUA QUAE IN ANNONARUM PERCEPTIONE ADIPISCUN
TUR EXTRINSECUS DETRIMENTIS PROUINCIALIUM NON
ESSE CUMULANDA DAT UI KAL IAN BONAMANSIONE
DIUO IOUIANO ET UARRONIANO CONSS
IDAA AD POPULUM ACTUARII PER SINGULOS UEL UT MULTU
BINOS DIES AUTHENTICA PITTACIA PROROGENT ET HOC
MODO IN MISSIS PITTACIIS SPECIES CAPITUM ANNONA
RUM UEL EX HORREIS PROFERANTUR QUOD NISI FUERIT

CUSTODIUMACTUARIUSETSUSCEPTORSEDETOFFICIU·
IUDICANTESQUODNONINSTITERITHUICIUSSIONISTATUTAE
OBNOXIUMTENEBITURDAT·KAL·OCT·AQUIL·UAL·ANO
ETUALENTEAA·CONSS·
AASECUNDOPPO· RIPARIENSESMILITES MENSIB·NO
UEMINIPSASPECIECONSEQUANTURANNONAMPROTRI
BUSPRAETIAPERCIPIANTACC·KAL·DEC·CALCEDONEUA
LENTINIANO ETUALENTEAA·CONSS· l. 4
IDAA·ADAUXONIUMPPO·SICUTFIERIPEROMNESLIMI
TESSALUBRIPROSPECTIONEPRAECIPIMUSSPECIESAN
NONARIASADUICINIORIB·LIMITIB·PROUINCIALIB·ORDI
NABISADCASTRACONFERRIETINUITOONERISCASTRIS
CONSTITUTISMILITESDUASALIMONIARUMPARTESIBIDE
DECONDITISSUMANTNECAMPLIUSQUAMTERTIAMINPAR
TEMIPSIUEHERECOGANTU RDAT·U·NON·MAI·MARCIA
NOPOLIUAL·ANO·NP·ETUICT ORECONSS· l. 5
IMPPP·UALANUSUALENSETGRA·ANUS·AAA·ADPROBUM
PPO·ACTUARIINISIEXPLETOTRIGINTADIERUMSPATIO
PITTACIAAUTHENTICACONFESTIMTRADIDERINTSPECIES
QUASEXFISCALIB·CONDITISDISSIMULARINTEXCLUDE
REUELNUMEROCUIUSRATIOCINIAPERTRACTANTSUPER
SEDERINTEROGAREDEPROPRIISFACULTATIB·UELMILITIB·
IPSISUELFISCALIB·HORREISADIGANTURINFERREDAT·UI
ID·APRIL·SIRMIOUAL·ANOETUAL·TEAA·CONSS·
IDAAA·ADMODESTUMPPO· FORTISSIMIACDEUOTISSIMI
MILITESFAMILIAEQUOQ·SEDETCETERIQUIB·CUMQ·PRAE
DITIDIGNITATIB·ANNONASETCAPITUMSINGULISDEBUS
AUTCERTECONPETENTITEMPOREIDESTPRIUSQUAMAN
NUSELABATURDEHORREISCONSEQUANTURAUTSIPER
CEPTIONEMSUAMACSIDEBITAMSTUDIOUOLUERINT

protelare id quod conpetenti tempore minime
perceperint fisci nostri commodis uendicetur
dat. prid. non. april. antiochiae Gratiano A. IIII et
Merobaude uc. conss.

Imppp. Ualentinianus Theod. et Arcadius AAA. Abun-
dantio Stilichoni et ceteris com. et mag. utriusque
mil. Ne quis pro specieb. annonariis pretia temptet
exegere uel si contra legem datam uenire tempta-
in pretio expetit permittatur exigere nec illud quod
uerit nec illud quod suo tempore accipere in specie
neclexerit consequatur dat. IIII kal. aug. CSTP. Theod.
A. III et Abundantio uc. conss.

Idd. AA. Tatiano pp̄o. Officiorum annonas dispositione
prouidentissima his prouinciis distributas quae
nec transuectioni publicae nec arcae possunt ali-
quod deferre conpendium conprobamus dat. prid.
L. 7 kal. aug. CSTP. Theodosio A. III et Abundantio uc. css.

Idd. AAA. Rufino pp̄o. Nulli militarium pro his annonis
quae in prouinciis delegantur repudiata ad tem-
pus specierum copiae et inopiae occasione captata
pretia liceat postulare ita ut si quis propter anni
abundantiam suscipere oblata neclexerit ac post
ea inpositis pro necessitate rerum praediis repu-
diata taxauerit neq. id quod contra hanc legem ex-
petiit sinatur exigere neq. illud quod accipere dis-
simulauerit consequatur dat. IIII kal. aug. CSTP.
Theodosio A. III et Abundantio uc. conss.

Impp. Arcadius et Honorius AA. Caesario pp̄o. Si a mili-
taribus prouincialis quaelibet damna pertulerint
hac non ipsas species quae in prouinciis a posses-
sorib. congregantur fuerint consecuti licointer

pellato iudice admissum crimen ad nostram cle
mentiam perferatur ut admissum crimen con
grue uindicetur si uero tantum nefas simili ta
citurnitate contexerint praeterea multam
quam rectores officiaq· subire conueniet etiā·
detrimentorum quantitas in duplum de eorum
facultatib· exigitur reddenda ac restituenda his
qui dispendia talia pertulerunt dat xu kal· mar
arcadio IIII· et honorio III· aa· conss·
idaa· hilario ppo· neq· scolae neq· uexillationes co
mitatenses aut palatinae neq· legiones ullae neq·
auxilia qualislibet ad prouincias delegatorias
de specierum braebitione pertulerint audiantur
si pretia poscant ultra ea q· generali lege diui pa
tris senioris ualentiniani constituta sunt nec enī
fas est ut exigendis annonis militum nostrorū·
seruientiis noua possessorib· pro arbitrii proprio
indicant siue mentionem etiam pretiorum nul
lam delegationem ualere praecipimus dat III kal·
iun· med arcadio IIII et honorio III aa css·
idaa· hilario ppo· prouincialium commodis non co
uenit subuenire ad omnium utiq· numerorū
siue uexillationum aut etiam scholarum tribu
nos peruirosint· com· sublimitas tua faciat per
uenire ut meminerint faenum militib· hisdem
capitib· prestandum iuxta legem diui ualentini
ani de quinta decima indictione nec tamen ad op
pidum deferendum dat· xui kal· iul· arcadio a· IIII
et honorio III aa· conss·
idaa· excellentia tuae rogationis per

102

SUSCEPTORESFACILEMODUMQUANTITATEBREUIUM
CONFERRIPERFICIATITAUTEXQUODIENUMERISDA
SITDILIGENTIUSEXPLORETURACSIQUIDAMPLIUSACT
ARIOSUELOPTIONESACCEPISSECONSTITERITQUAM
BREUIUMDATORUMSCRINIISNOSTRISUERITASCONTIN
MEMORATIINDUPLUMREDDERECONPELLANTURSUS
CEPTORIB·EASUMMAINPUTANDAQUAMSEMELFLAG
ITANTIB·HISDEMEROGASSEMONSTRAUERINTNAMAD
INLUSTRESQUOQ·MAG·UTRIUSQ·MIL·AESACRIAPICES
CUCURRERUNTQUIB·PROUIDASANCTIONEDECREUIMUS
UTBREUESANTEINDICTIONISPRINCIPIUMSUMMAFI
DEACUERITATECONFECTIADNOSTRASCRINIADIRIGAN
TURSECUNDUMQUOSASUSCEPTORIB·EROGATIOCELE
BRETURDAT·IIII KAL·APRIL·ↄSTP·HONORIO·A·IIII ET
EUTYCHIANOUC·CONSS·

IDAA·EUTYCHIANOPPO· QUONIAMCLEMENTIANOSTRA
POSCENTIEPIFANISORDINICONSENSITUTNOUEMBRI
MENSENOUELLUMUINUMMILITIPRAEBERETURPROP
TEREAQUODUETERISDISPENDIOSAUIDETUREROGATIO
INL·AUCTORITASTUAPEROMNESPROUINCIASCUNCTIS
NUMERISACMILITIB·ANOUEMBRIMENSEDENOUELLE
UINOANNONAMDARIDISPONAT·DAT·X KAL·IUN·ↄSTP·
HONORIOA·IIII ETEUTYCHIANOUC·CONSS

IDAA·PROUINCIALIB·PROUINCIAEPROCONSULARIS·OM
NAIORIB·NULLUMSITCUMPROUINCIALICONMERCIU·
ITAUTAIUDICIB·UELOFFICIOPROUINCIALIOMNISSUM
MADEBITIPOSTULETURINTRAANNISPATIUMCONFERE·
DADAT·PRID·KAL·APRIL·MED·UINCENTIOETFRAUITOↄSS·

IDAA·ETTHEODOSIUSA·ANTHEMIOPPO· NULLASPROTEC
TORUMUELDOMESTICORUMCUIAUTTUITIOLOCORU·

[...]quaedamlongiorestcommissanecessitasaut
certeiudicumnostrorumpraeceptisiussusabi
ieritobtemperatannonasuelemolumentaper
cipiatnisicircumactoannitemporepostconple
tumconsulatuminalteriusannoconsuliscommo
nitoriumreparare curauerit dat·kal·april·Cstp·
arcadio a̅·ui·etprobo uc conss·
Imppp·arcadiushonoriusettheod·aaa·anthemiopp
aprouinciarumrectorib·caueaturutiamnume
risquamfamiliisnecnonetinpedimentispraete
reasiannonasquaeaderanturidtantuminspecie
praebeaturquodmilitisflagitaritinspectioneactu
ariorumfraudib·ullarelinquatursuperpostula
tionisoccasiocumperpraepositospistorumetdia
dotaslegisformacaueaturutnulliomninonul
lainspeciepraebeaturannonanisiquemsubstan
temadq·inpraesenticonstitutumpostularecons
titerithocquoq·legisauctoritateconplexoutsem
perdierumperquasresistentestribuniemolumē
tigratiasollemnitersullaturaenominecon secu
turspeciesnonalteradaerenturnisiutinfororerū
uenaliumdistrahuntur dat·u·id·april·Cstp·arcadio
a̅·ui·etprobo uc·conss·
Impp·honoriusettheodosiusa̅a̅·anthemioppo·siquas
subgratiadonationisamilitib·auferuntquamme
renturannonasducesseutribuniiuxtanumma
riadefixapretiasinenulladubitationepercipiant dat·
iiii·non·mai·Cstp·honorio·uiii·ettheodo·ii·aa·conss·
Idaa·anthemioppo·limitaneimilitesetpossessorū
utilitateconspectaperprimamsecundamactertiā

palestinam huiuscemodi norma processit ut pre
tiorum certa taxatione depensa specierum in[…]
mittatur exactio sed ducianum officium sub uer
samini et moenoeni castri nomine salutaria[…]
sta tuta conatur euertere ideoq· lege repetita cen[…]
cense mus ut si quis interclusam specierum exactio[…]
nes refricare temptauerit uel adaerationis sta[…]
tas ausus fuerit inmutare tam uir spectabilis dux[…]
ae tum librarum auri quam etiam eius officium p[…]
pari condemnationis summa quatiatur adiecta sa
crilegii poena quae diualium scitorum uiolator
palam insequitur· dat· x kal· april· cstp· hon o[…]
ā· uIII et theodosio· III· aa· conss·

Idem aa· ad anthemium ppo· militarib· comm[…]odis
prospicientes adaeratarum annona[…]rum
quae familiis apud orientem uel aegyp[…]tum
praeberi consuer[…]nt certa ac distincta lo
cis et numero pret[…]ia statuimus uerum
quia in hoc et prou[…]inciali[…]um nobis
habenda est cura p[…]raecipu[…]a ne nimia
festinatione poscendi conlatoru[…]m uires ad
teri uideantur certum constitui tempus placet
quo eadem pretia debeant praeberi poscentib·
quapropter uniuscuiusq· indictionis annona
riam in praeteritis rationem transactae ea sequen
tis indictionis mense nouembri conpleto pra
beri praecipimus dat· prid· kal· dec· cstp· honorio
uIII et theodosio III aa· css·

Idem aa· lepontio uiro inl· pf· illyrici procuratores cu
riarum annonarum et cellariensium specieru(m)

[.]ullam minime fatigentur quas indignitatib· consti
tuti iudes rectores prouinciarum et comites solent
accipere nam cum ad aerationis aestimatio prius
per centum et uiginti capita exactione solidi tene-
retur per sexaginta recens redegit auiditas ex in
de quae iam nutrit a licentia ad tredecim tributari
os non dubitauit artare procuratore damnum quo
ipse subditus fuisset prouincialib· infligente ideoq·
per cornicularium cuiusq· prouincialis offici
hanc sollicitudinem inpleri conuenit et ita ut nulla
ab eodem exactionis molestia prouincialib· infe
ratur sed erogandas species ex horreis publi
cis et cellariensium nomine aurum ex titulo
ma[…]nifesto eidem delegatum pro erogationis
q[…]ualitate suscipiat etiam pretium his quia d
ae[…]rare uoluerint depensurus iuxta nundina
tionem quae aut foro […] rerum uenalium con
tinet […] aut amp[…]lissimae praefectu
rae es[…]iculmi[…]ni deputata necent-
quaeri[…]poteru[…]nt qui uel species acci
piendi e[…]b et as dignitati uel si auri percep
tione laetentur aequari se tanto culmini non de
bebunt temerantium etiam audacia punienda
officio tui culminis quinquaginta librarum auri
multa continuo percellendo si rite disposita ob
seruare neglexerit dat· xvi· kal· sept· dstp honorio
uiiii· et theodosio· iii· aa· conss·
d aa· hadriano ppo· ne interiectae quoris tractus
quaerellae prouincialium pereant flauianum et
caecilianum uiros inll· per africam audientiam

CUNCTISPRAEBEREDECERNIMUSMILITAREMQUOQ
ANNONAMQUAEINTRAAFRICAMCONTUBERNALIBUS
EROGATUREORUMDILIGENTIAINDAGARIPRAECIPIMUS
UTNIHILHISPOSTEORUMEXAMENADDATURETCETERA
DAT·U NON·MART·TRAU·CONSTANTIOETCONSTANTEUU
IDAA·CONSTANTIOMAG·MIL·HISSCHOLARIB·QUIB·LABORIS
INTUITUREGENDOSNUMEROSDEDERIMUSDEAERA
riis ANNONISSINGULOSSOLIDOSPEROPINATORESCABALLA
tio NISQUOQ·RATIONEMPROADMINISTRATOTEMPORE
de BITAMQUANDOMILITIB·EROGATURSINEMORAPRAEB
beri OPORTETUELSIQUISEORUMANTEQUAMACCIPIATINFA
fata CONCESSERITQUODEXUTRAQ·CAUSAEIDEBEBATURHERE
DIB·EIUSRESTITUIDAT·XIIII·KAL·DEC·CONSTANTIOETCONS
TANTEUUCC·CONSS·
IDAA·ASCLEPIODOTOPPO· ANNONASOMNESQUAEUNIUER
SISOFFICIISATQ·SACRIPALATIIMINISTERIISETSACRISSC
NIISCETERISQ·CUNCTARUMADMINICULISDIGNITATU
ADSOLENTDELEGARIQUASQ·HIIQUIADEARUMEXACTIO
NEMMITTUNTURPROCUPIDITATEACLIBIDINESUAGRA
UITEREXPROUINCIALIUMUISCERIB·ERUEBANTADSIMI
LITUDINEMMILITUMQUIB·AERARIAEPRAEBENTURAN
NONAEADAERARIPRAECIPIMUSUTOMNIB·SUPERIUS
DESIGNATISEMOLUMENTADEBITAINPRAETIISDISPOSI
TIOCULMINISTUIPROPUBLICAAUCTORITATETAXATIS
PRAECIPIATEROGARIDAT·XUI·KAL·MART·CSTP·ASCLE
PIOTODOETMARINIANOCONSS·
IDAA·PROCOPIOMAGISTROMILITIAEPERORIENTEMSIQUAN
DOTRIBUNISIUECOMITESUELPRAEPOSITINUMERORUM
PERPROUINCIASANNONASUOLUERINTHOCESTQUASPRO
DIGNITATESUACONSEQUUNTURINAEREPERCIPERENON

alias eas

[...]as praetiis nisi quae in foro rerum uenalium
habeant iura adaerandas esse cognoscant si alias an
nas quae non suae dignitatis erunt sed alio modo
dum tamen licito suis commodis adquisitas in
[pre]tio sibi dari duces siue tribuni uoluerint illis pre
[cep]tis contentis nisi quae in forma aerariarum anno
narum uniuersis militib. sollemniori seruatione
[pr]aebentur sanctionis temerator sciat se et ad
ministratione simul et dignitate spoliandum et
facultatum suarum percellendum dispendio dat.
iii non. dec. Ↄstip uictore uc. conss.

V DE EXCOCTIONE ET TRANSLATIONE ANNONARU[M]

Lib. 12 tit. 39 l. 1.

Impp. Arcadius et Honorius AA. Stilichoni com. et mag.
utriusq. mil. Opinatores quib. species in diuer
sis prouinciis delegantur ut pretium maiore taxa
tione deposcant contra omnes m consuetudine.
nullis consistentib. familiis excoctionem panis et
flagitant inll. igitur auctoritas tua nouam usurpa
tionem congrua auctoritate percellat ut cum opi
natores in prouinciis delegantur uetus consuetudo

b. 2. 56

SERUETURDAT·ID·SEPT·MED· THEODOROUC·CONSS·
IDAXETTHEOD·A·ADHADRIANUMPPO· INEXCOCTIONE
BUCCELLATIQUODDEUOTISSIMISMILITIB·CONUENIT
PRAEPARARIETINTRANSLATIONEETIAMANNONAE
nul LIUSEXCIPIATURPERSONAUIDELICETUTNENOSTRA
QUIDEMDOMUSABHISHABEATURIMMUNISET
quis QUAMQUODNONOPINAMURIMPLEREQUAESUNTPRAE
CEPTANEGLEXERITINPROCURATOREMEIUSSEUE
rissi MEUINDICETURITAUTSIHUIUSMODICONTUMACIAE
ho er MINUMCONSCIUMESSECONSTITERITQUADRUPLU
IDQUODPROEIUSCAPTATIONEPOSCITURPOSTHABITA
d. LATIONESOLUATURDAT·VIIII·KAL·APRIL·ROM·HON·A·VI
ETARISTENETOCONSS·

VI DE MILITARI VESTE

IMPP UALENTINIANUSETUALENSAA· ADMAMERTINUM
PPO· SIUEEXPRINCIPALIUMSIUEEXHONORATORUM
NUMEROSUSCEPTORUESTIUMNOMINETUREXCEPTIS
UIDELICETHISQUIPALATINAEMILITIAEPRIUILEGIISFUL
CIUNTURUELQUIOFFICIISACMINISTERIISPERFUNCTIME
RITOSTIPENDIORUMCONSECUTISUNTDIGNITATESETUIR
SPECTABILISPROCONSULAFRICAEMONEATURUTADEX
CLUDENDASFRAUDESUNOANNONONPLUSHAECNE

109

cessitas procuretur ita tamen ut creationis peri
culum a proconsulari officio non recedat dat. XIIII
kal. mai. med. uat. ano et ualente aa. conss. lib. 12. ti. 40 l. 1
aa. auxonio ppo. omnem canonem uestium ex ka
lendis sept. ad kal. april. nostris largitionib. tradi
praecipimus proposita rectori prouinciae uel eius
officio condemnationis quae tuae iustitiae uidebi
tur poena dat. XIIII kal. dec. marcianopoli uat. ano et
ualente conss. l. 2
impp. ualens gratianus et uat. anus aaa. modesto
ppo. prouinciae trachiarum per uiginti iuga seu ca
pita conferant uestem scythae et musia in triginta
iugis seu capitib. interim annua solutione defendant
per aegyptium et orientis partes in triginta terre
nis iugis per asianam uero et ponticam dioecesim
ad eundem numerum in capitib. seu iugis annua
uestis collatio dependatur ita ut per orientem pro
uinciae in titulo auri conparaticii quod per iuga
tionem redditur conpensationis gratia perfru
antur exceptis osroenae et hisauria nam eas
dem constat aurum conparaticium minime red
hibere dat. u. id. aug. hierapoli gratiano a. IIII. et
merobaude uc. conss. l. 3.
impp. arcadius et honorius aa. martiniano com. st.
fortissimis militib. nostris per illyricum non bi
nos trimisses pro singulis clamydib. sed singulos
solidos dari praecipias dat. XVI kal. feb. cstp. ar
cadio IIII et honorio IIII aa. conss. l. 4
impp. honorius et theodosius aa. asclepiodoto ppo.
militaris adaeratio uestis a conlatorib. exigatur

SACRATISSIMIS NOSTRIS LARGITIONIB· INFERRI
ITA UT QUINQ· EIUS PARTES FORTISSIMIS MILITIB· EROGE
NTUR IN PRAETIO SEXTA UERO PORTIO AC GYNECIARIIS
...UENIAT NOSTRAE ABSQ· ULLA UEL IPSORUM UEL PU
BLICA INCOMMODITATE PRO EADEM CONTEXTIONE
SUSCEPTIONIORIB· GREGARIIS QUOQ· MILITIB· ...
MAXIME EOS DESIDERARE CONSTITIT SPECIE PRAE
BEATUR DAT· VIII· ID· MART· CONST· ASCLEPIODOTO ET
MARINIANO CONSS·

VII DE PASCUIS

IMPP· UALENTINIANUS ET UALENS AA· AD GERMANIANU
COM· S· L· DEDIMUS LITTERAS AD UIROS CLARISSIMOS
PPO· UT AB HIS CONUENIENTI RECTORES PROUINCIARUM
SCIRENT IN LOCIS REI PRIUATAE AUT COMMENTA PENSIONU
NON ESSE FACIENDA NEC SINIRENT PASCUA ANIMA
LIUM EX REB· PRIUATIS NOSTRIS PROUINCIALIUM LICI
TATIONE PRAEBERI DAT· V· KAL· FEB· ROM· UAL̄NO ET
UALENTE AA· CONSS·
IDEM AA· AD RUFINUM PPO· CUM NULLA RATIO SIT CUR IN PASCUIS
SALTIB· REI PRIUATAE DEBEAT AMPLIARI NEQUAQUAM
PROHIBITIONE EORUM INMUNIA AUGMENTA FACIENDA SUNT

etenim idcirco om̄ grauiorem pensionem inponi
ab ordinib· accipimus ut animalia ex reb· priuatis
industris a locorum pastib· arceantur quod fieri nō
oportere diuae memoriae iulianus prorogata ius
sione constituit quare excellans auctoritas tua
conuenientis rectorib· prouinciarum non eam licita
tionis necessitatem patiatur inferri quam repen
tinam faciunt ciuitatis sed eam manere decernant
quam statuit antiquitas· dat· uiiii kal· oct· luceriae
ualentiniano et ualente aa· conss· L. 2
impp arcadius et honorius aa· simplicio com· et mgtro
utriusq· mil· insignis auctoritas tua hac condi
cione a publicis pratis apamenis animalia militu
prohiberi praecipiat ut uniuersi cognoscant de
emolumentis eorum tuiq· officii facultatib· duo
decim libras auri fisci com modis exigendas si quis
quam posthac memorata prata mutilare temp
tauerit non minore decernenda poena si etiam pa
tria priuatorum antiochenorum fuerint deuastata
ita tamen ut sine lesione prouincialium prouideant
curiales quo pacto animalium militarium pastui con
sulatur dat· u· id· mart· dsp· honorio a· iiii et eutychi
ano u c consulibus
impp honorius et theod· aa· aureliano ppo· et patri
cio possessores nihil plus debent quam quod nos
tro arbitrio nostrae perennitatis et magnificae sedis
tuae dispositione per annos singulos iubentur in
ferre nec uero militis aliquid praesumere debent
nisi quod largitate nostri numinis consequentur
ideoq· possessores uel colonis uper pratis nulla

MOLESTIAM PATIANTUR DAT· NON· SEPT· DD NN· HON
X· ET THEODOSIO UI· AA· CONSS·

ID AA· COMITIB· ET MAGISTRIS MILITUM PRATA PROUINCIA
LIUM NOSTRORUM PERNICIOSUM EST MILITUM MOLESTIA
FATIGARI IDEOQ· LEGEM AD AMPLISSIMAM PRAEFECTURAM
PROMULGATA CENSUIMUS NE HOC DEINCEPS USURPE
SUPER QUA RE UNIUERSOS QUORUM INTEREST CONUE
RE TUA MAGNIFICENTIA NON MORETUR NE PER
TANI POSSESSORES UEL COLONOS PRATORUM GRA
QUALIBET INPORTUNITATE UEXARI DAT· NON· SEPT· HON
X· ET THEODOSIO UI· AA· CONSS·

VIII DEMETALIS

IMPP· UALENTINIANUS ET UALENS AA· REMIGIO MAG OFFICIORU
IN SYNAGOGAM IUDAEICAE LEGIS HOSPITII UELUT ME
RITO INRUENTES IUBEAS EMIGRARE QUOS PRIUATORU
DOMUS NON RELIGIONUM LOCA HABITATIONUM MERI
TO CONUENIT ADIRE DAT· PRID· NON· MAI· TRIUERIS
UAT· ANO ET UALENTE AA· CONSS·

IMP· CONSTANTINUS A· AD SENATUM INUITIS SENATORIB·
NOSTRIS IN EORUM DOMIB· NULLUS HOSPITALI IURE CO

maneat dat. u. non. mai. tauro et florentio conss.

Imppp. Gratianus ualent. anus et Theodosius aaa. Palla
dio mag. off. orum. Ad hospitalitatis munere do
mum priuatorum nullus excuset praeter eos
qui ex praefectis summum sibi fastigium digni
tatis agendo pepererunt et ex magistris equitum
ac peditum quos decursi actus inlustrat aucto
ritas adq. ex comitib. consistorianis qui par
ticipantis augusti pectoris curas agendo cla
ruerunt ex praepositis quoq. sacri cubiculi quos
tantae iam adsidua nostri numinis cura inter
primas posuit dignitates ea tamen lege ut singulas
domos sibi ad manendum quas uoluerint tene
ant hospitib. uero ceteras solito iure praebeant.
dat. xui. kal. oct. cp. richomere et clearcho conss.

Imppp. ual. anus theod. et arcad. aaa. theodoto mag.
tro officiorum. Si quis mensorum nostrorum
cod. 12. tit. 40 manu qua deputatas singulis quib. q. domus eno
tant et postib. hospitaturi nomen adscribunt de
lere non dubitauerit ad instar fal. si reus ex hac
auctoritate teneatur dat. ui kal. nou. cp. dn.
theodosio a. iii et abundantio uc. conss. L. 2

Impp. Arcadius et Honorius aa. Osio mag. officiorum. In
qualibet uel nos ipsi urbe fuerimus uel hi qui nobis
militant commorentur omni tam mensorum
quam etiam hospitum iniquitate summota duas
dominus propriae domus tertia hospiti deputata
eatenus intrepidus ac securus possideat portiones
ut in tres domus diuisa partes primam eligendi do
minus habeat facultatem secundam hospis quam

uoluerit exequatur tertia domino relinquenda
plenum enim aequitate atq· iustitia est ut qui aut
successione fruitur aut emptione uel extructione cau
de te lectam praecipue iudicio suam rem teneat et
ei relictam ergasteria uero quae mercimoniis de
pu tantur ad praedictae diuisionis iniuriam non le
uo centur sed quieta sint et liberae tab omnib· hospi
tantium iniuria defensa tā̄lis dominis conducto
rib· q· deseruiant sane si stabulum ut ad solet mi
litari uero in tertia domus parte defuerit ex ce
teris nisi nos dominus qualibet occasione prouide
rit pro animalium numero uel domus qualitat
deputabitur inlustrib· sane uiris non tertiam par
tem domus sed mediam hospitalitati deputari
decernimus ea dumtaxat condicione seruata
ut alter ex his quilibet qui uel maluerit diuisio
nem arbitrii aequitate faciat alter eligendi ha
beat optionem et firmissimus perpetuo quod
iussimus perseueret ita ut triginta libras auri
qui inlustris sunt praebiti dignitate fisco nostro
se inlaturos esse cognoscant ceteri uero mili le
tias ciani se esse priuandos si genera
praeceptum amplius usurpando quae
iussimus reprehensibili temeritate
uiolauerint dat· uiii· id· feb· dsip· hon
iiii· et eutychiano conss·
dat· uincentio ppo· cunctos iudices scire uolumus
115 a praetoriis ordinariorum iudicum his praesentib·
abstinendum dat· xvi· kal· feb· med· stilichone et
aureliano uu· cc· conss·

Idem pa.

[...] POMPEIANO PROCONS AFRIC· PRAEDIA EX GILDONIS
HOSTIS PUBLICI ET SATELLITUM EIUS BONIS SOCIATA DOMUI
NOSTRAE NE TRANSEUNTES HOSPITIIS GRAVARENTUR DECER
NIMUS UT SCIANT OMNES A POSSESSORIB· NOSTRIS PAENITUS
ABSTINENDUM QUINQ· AURI LIBRAS MULTAE NOMINE
INFERRE COGENDO QUISQUIS PRAEDIUM NOSTRUM MANE
DI CAUSA INPORTUNUS INTRAUERIT DAT· VI· ID· IUN· MED·
STILICHONE ET AURILIANO CONSS e.4.
[IDEM] AA AEMILIANO MAG· TRO OFF· FORUM SECUTI SUGGESTIONE
TUAM A FABRICENSIUM DOMIB· OMNEM MODESTIAM
HOSPITUM PRAECIPIMUS AMOUERI DE QUA RE ET AD INL· UIRU
COMITEM ET MAGISTRUM MILITUM PER ORIENTEM SACRAS
LITTERAS DEDIMUS UT DE ANTHIOCENAE CIUITATIS FABRI
CENSIB· EXCUSANDORUM HOSPITIORUM FACULTATEM ABS
ENTE SCILICET SACRO COMITATU QUO ET ANTHIOCENS[I]B·
ET CETERARUM CIUITATUM FABRICIS SIMILIS DOMO[RU]M
EXCUSATIO PRAEBEATUR DAT· XI· KAL· FEB· CSTP STILIC HO
NE ET AURELIANO CONSS
IMPP· HONORIUS ET THEODOSIUS AA· SAPIDIANO LICET PRO
XIME IUSSERIMUS QUINQ· LIBRARUM AURI CONDEMNATIO
NE PROPOSITA PRAEDIA QUAE EX GILDONIS BONIS AD NOS
TRUM AERARIUM DELATA SUNT AB HOSPITIB· EXCE
SARI NUNC ETIAM PRAECIPIMUS UT OMNES DOMUS
EX EODEM IURE UENIENTES IN QUIB· LIBET CIUI
TATIB· SUNT CONSTITUTAE AB HOSPITIB· EXCUSE
TUR QUO POSSINT CONDUCTORES FACILIUS INUE
NI REI SI QUIS IGITUR CONTRA NOSTRAM FECERIT IUSSIO
NEM MULTA PRIDEM FERIETUR INFLICTA PP· O· KART HAG· 116
VIII· ID· AUG· HONORIO VIII ET THEODOSIO III AA· CONSS·
IDD AA IOHANNI PPO· DEUOTUM POSSESSOREM AB OMNIUM
e.5

QUIETUDINELIBERAMUSPRIMOIGITUROMNIU͞QAD
nul LUMPRAEDIUMPERAFRICAMUELPUBLICUMUELPRIUA
privatae DOMUSNOSTRAEUELCUIUSCUMQ·IURISNULLUSMETA
ACCEDATSIAQUOQUAMFUERITDESTINATUSLICENTIA
ENIMDOMINOACTORIB SIQ·PLEBISERENITASNOS
Ira CONMISITUTEUMQUIPRAEPARANDIGRATIAADPOS
SESSIONEMUENERITMULTANDIEXPELLENDIHABEAT
FACULTATEMNECCRIMINEALIQUODPERTIMESCATCU͞M SIBI
ARBITRIUMULTIONISSUAESCIATESSECONCESSUMREC
freq SACRILEGIUMARCEATQUIPRIMUSINUENERITADMINISTRA
TEMUEROEIUSQ·OFFICIIPROCERESQUORUMPRAECEP
TOINHIBITAMPERSONAMADAGRUMALIQUEMDESTI
na te RITINTEMPOREPROSCRIBIDEBERECENSEMUSSOLA
SANEHOSPITALITATEMSUBHACOBSERUATIONECONCE
di MUSUTNIHILABHOSPITEQUODUELHOMINUMUELANIMA
ma LIUMPASTUINECESSARIUMCREDITURPOSTULETUROMNI
u .QUAESITADCELERATUMITERATQ·CONTINUUMNECULLILI
CEATRESIDERENEDIUTURNITASCONMANENTIUMULLA
EXPARTEPRAEDIUMUEXETDECEMETIAMLIBRARUMAUR
MULTAFERIETURQUISQUISADMINISTRATORTOGATUS
APPARITORULLUSAUTMILITANSUELITERAGENSULLOINLO
COALIQUIDABHOSPITEPOSTULARITINTANTUMENIMINHI
BERISCELERATUMMOREMIUBEMUSUTIPSISQUOQ·PRAE
BENTIB·INPUNITUMESSENONPATIMURSIQUIDUELSPON
TECONTRAPRAECEPTUMNOSTRUMPROBATI* FUERINTOB
TULISSEDAT·PRID·ID·IUN·RAU·POSTCONSS·HONORI·UIII ET
THEODOSIO·U·AA·CONSS·
117 IDAAPROBOCST·POSTALIA DEHOSPITALITATEIUDICUMETOM
NIUMPERSONARUMQUIDSIBIETIAMIPSEPOSSESSORPRAE
SUMEREDEBEATQUAUECENSURAOMNIAQUAEADSUIDISPE

ediumpertinebantsubnotasintiammissassuper
hacreauctoritasdeclaravitpraelatalitterisadeu
thianumpraef· fundidie IIII id· ian· constantioetcons
tante uucc· conss· c.6.
[Id]· hadrianoproc· afric· hocprospectumestutinfam
usiahospitalitatispraebitiotolleretur necpriu
atumquisq· adominoaediumpostularetetcetera
u· non· mart· rau· constantioetconstanteconss· c.7
eustathiopp̄o· devotissimosmilitesexprocinctu re
deuntesvelproficiscentesadvelamuri· novisa
atissimaeurbissingulaeturrisinpedeplanissuis
suscipiantnecaliquispossessorumgraviterferatquasi
nulladispositioneq· superpublicisaedificiisprocesserat
atuiolataecumprivataequoq· domustertiamparte· tal
alisreigratiasoleantexhibere datu· non· mart· cstp·
honorio VIII et theod· x aa· conss·
pp· theodosiusetvalentinianus aa· haelionipatricioetmag
istroofficiorum universicuiuslibetordiniscuiuslibet
etiamdignitatissiquidemfeliciterprosaluterei publ· ex
expeditionibusoccupatialiarumprovinciarum
aliarumqueurbiumdomiciliisdetinenturpropriis
domibusnullovetanteprodignitatibussuisvel
prestitissibibeneficiisperfruantursiveeossecun
dumcommuniavotasecuritintrahuiusflorentissimae
urbistectaresidemusnulliusspecialiterdomum
inluumquoq· etiamsiadsummaconscenderintfas
tidiadignitatumpraetersingulastantuminquib·
eosdemmanereconstiteritexcusariabhospitib· 118
praecipimuscessanteomnebeneficioprincipali
dat· x kal· iul· cstp· hierioetartabureuucc conss·

+ muricis, furn

Id. AA. Iohanni com. et mag. officiorum. Nemo in
alma hac aliena urbe qui proprie domus possessione lae-
tatur militaris sacramenti dignitatis alterius domum
infestare pertemptet sed a vi sua contentus abste-
neat alienis aut certe in suis recipiat quem in alterius
sibi metatum existimat vindicandum nec enim vi-
detur esse conveniens cum in urbibus unam in qua
ipsi habitant domum excusare concessum sit alios et
seasomnib· domus extruere et alienis aedibus infe-
re molestiam. Dat. IIII Kal. Mart. Cstp. Theudosio A. XIII
et qui fuerit nuntiatus

Id. AA. Valerio mag. off. forum et ex cons. ordinario
consularis urbinas proprias domos in hac alma urbe
ab hospitum molestia habeant inmunes sin vero
iati munus expliuerint adq· ad liberos vel parentes
fratres sorores vel uxoris etiam domus eorum fue-
rint delatae una aedq· ab· alienas tamen metatorum
molestias sed et si unam quis eorum dereliquerit do-
mum illa ipsa in memoratorum excusetur personis
his vero qui praefecturae dignitatem aut ipsius apicis
administratione aut actum magisteriae militum pote-
tatis aut quod praepositi sacri nostri cubiculi fuerint
aut quod honorarius eiusdem praefecturae meru-
erint codicillos cum priore lege una domus excusa-
retur alterius etiam si habere in hac alma urbe
eos contigerit dimidiam partem nostra liberalita-
te dum in vita versantur ita excusari decernimus
ut de altera parte dimidia pars tertia hospitib· depu-
tetur· post fata vero si ad parentes liberos fratres
sorores uxoresve fuerint delatae duas ab una

119

domo partes ipsi selectionem habentib. metatorum mo
lestia liberari tertiae videlicet partis parte tertia hospitib.
praestanda. aliis sane inlustrib. viris quib. una domus hono
ris excusatur gratia hoc praebendum esse censemus ut
si ipsi decesserint et eorum domus ad suprascribtas per
sonas pervenerint medietatem domus quam ipsi elegerint
habeant excusatam, alteram videlicet parte dimidia hos
pitiorum brevitioni in parte tertia subiciendo. dat. IIII id.
mart. Cstp. dn. Theodosio A. XV. et qui fuerit nuntiatus

VIIII DE SALGAMO HOSPITIB. NON PRAEBENDO

Impp. Constantius et Honorius AA. ad provinciales quicum
q. propria voluntate eum quem domum receperit neces
sariis reb. oleo et ligno aliis ve huius modi voluerit adiuva
re fa[c]ultatem sibi istius resciat esse concessam quod
si quis contra interdictum nostrum eadem ipsa a vob.
violenter voluerit usurpare interpellandi praeposi
tum habebitis copiam de qua iniuria conquaerendi libe
ram facultatem ut nec spontanea in vobis humanitas
retardetur nec contra voluntatem vestram ac patro
norum vestrorum familiaris res adteratur. dat.

PRID· ID· AUG· ACC· CAPUAE· ACYNDINO ET PROCULO CONSS

Lib. 12 · tit. 42 · L. 1

IDD AA· LEONTIO PPO· NEQUIS COMITUM UEL TRIBUNORUM UEL
[ant] PRAEPOSITORUM AUT MILITUM NOMINE CULCITAS LIGNUM
OLEUM A SUIS EXTORQ(UEAT) HOSPITIB(US) NEC UITIS UEL MAGIS
[stra] TRATIB(US) UEL HOSPITIB(US) IN PRAEDICTIS SPECIEB(US) ALIQUID AUFERAT
SED PROUINCIALES SINT NOSTRI AB HAC TĒ PRAEBITIONE
CUM COMITIB(US) TRIBUNIS UEL CETERIS PRAEPOSITIS MILITUM
Q(UE) GRAUI UEXATIONIS SUBIACENTIB(US) DAT· UI ID· OCT· CONSS·

IMPPP· UALENTINIANUS· THEOD· ET ARCAD· AAA· ABUNDANTIO ET STILICO
NI ET CETERIS COMITIB(US) UTRIUSQ(UE) MILITIAE NEMO MILI
[fas] A SUO HOSPITE SAL[ca]MIA ALIQUID NOMINE POSTULET DEST
[nec] LIGNUM AUT OLEUM CULCITAE UE POSCANTUR DAT· IIII KAL·
AUG· CP· THEOD· A· II ET ABUNDANTIO UC CONSS·

IMPP· HONORIUS ET THEODOSIUS AA· AURELIANO· II· PPO· NUL
LUS EORUM QUI PER QUAS LIBET AEDES HABITACULI CAUSA
RECEPTI FUERINT UEL OLEUM ET LIGNA FLAGITARE CONTE
DAT NAM ETSI MILITIB(US) NOSTRAE SUFFICIENT LARGITATES
ET CONLATORIB(US) ANNUAT AN TUM MODO SEMPER IM
MINEBIT INDICTIO DAT· UI ID· MAI· THEODOSIO· A· UII
ET PALLADIO UIRO CLARISSIMO CONSS·

NE QUIS IN PALATIIS MANEAT

IMP. ARCADIUS ET HONORIUS ET THEOD. AAA. AD ANTHEMIU. PP.
PO. NULLI MANENDI INTRA PALATIA NOSTRA IN QUALIBET
CIVITATE VEL MANSIONE FACULTAS PATEAT SED EAS PRO
CURATORES ET RECTORES ET VICARIOS INL. SIMAE PRAEFECTU
RAE PER DIOECESIS QUAS SORTITI SUNT MANEAT CURA UT
AB EORUM USURPATIONE QUI IN HIS TRANSEUNTES MA
NERE CONSUEVERANT SACRAE DOMUS SERVENTUR IN
MUNES ET EORUNDEM PROVISIONE NULLA NEGLEGENTIA
VEL SENIO QUATIANTUR QUOD NISI OMNIS INSTANTIA FU
ERIT OBSERVATA TRIGINTA LIBRAS A VICARIIS XV A CO
SULARIB. SEU PRAESIDIB. TOTIDEMQ. AB EORUM OFFICIIS
MULTAE NOMINE PROFLIGENTUR ITA UT NEC CURIALES QUIDE
A CONDEMNATIONE SE COGCANT INMUNES FUTUROS HII
QUICUMQ. QUIBUSLIBET MODIS SIBI MANSIONEM PRIVATAE ME
RITAE PRAESUMPSERIT SIVE DIGNITATE ALIQUA VEL FOR
TUNIS NITUNTUR XX. II. LIBRAS AURI CONDEMNA
TIONE SUBIACEANT QUI HUMILIORIS FORTUNAE SUNT EXILIO
TRADANTUR EQUOS SANE NOSTROS A STABULIS PROHI
BERI PALATIORUM SUPERVACUUM IUDICAMUS DAT. VI ID.
IUL. ANCYRAE STILICHONE II ET ANTHEMIO CONSS.
IDD AA. ANTHEMIO PPO. ORDINARII IUDICES IN REMOTIS AB
AGGERE PUBLICO CIVITATIB. SI PRAETORIA NON SINT ME
TU LEGIS AD EMPTIO QUAE DE PALATIIS LATA EST IN AEDIB.
ETIAM SI PALATII NOMINE NUNCUPENTUR COMMANEN
DI HABEANT FACULTATEM DAT. VIIII KAL. DEC. CP. HON.
VII ET THEODOSIO II AA CONSS.

XI NE COMITIB· ET TRIBUNIS LAVACRA PRESTENQ

Imppp· Arcadius Honorius et Theodosius AAA· Anthemio ppo· Omnem vel ex pristinis vel e recenti decreti vel ex hoc sacro praecepto quod sub eadem poena profertur inquietudinem a curiis et civitatib· praecipimus prohiberi nec ullas privatas ab his succendi balneas ad tribunorum sive ad minorum comitum usus sed inlustrib· tantum viris comitib· ac magistris militum si tamen id voluerint concessum esse cognoscant hoc ministerium dat· v· kal· dec· ꝯSP· Arcadio A· VI et Probo vc conss·

Impp· Honorius et Theodosius AA· Monaxio ppo· Lege dudum lata quae omnem licentiam exigendi a provincialib· lavacra tribunis et comitib· inferiorib· denegavit duci limitis Eufratensis diurnos tremisses pro lignis et balneis exegisse conperimus ideoq· praecipimus memorati limitis ducis quos ab hic triennio talia sibi contra legem lucra vindicasse constiterit in duplum ea redhibere et in posterum sub eiusdem poenae metu hanc exactionis licentiam prohiberi dat· v kal· aug· ꝯSTP· Honorio A· XI et Constantio II vc· css

DECOMMEATU

Lib. 12. tit. 43. l. 1

IMPCONSTANTINUSA·ETC· NECCUILICEATPRAEPOSITORUMUEL
DECURIONUMUELTRIBUNORUMCOHORTIUMQUOCUMQ·SE
CONFERRECUIQUAMDEMILITIB·CASTRISATQ·ASIGNISUELHISETIA
INLOCISQUIB·PERIENDANIDISCEDENDICOMMEATUMDARESI
QUISUEROCONTRALEGEMIDFACEREAUSUSFUERITETMILITEM
CONTRAINDICTUMCOMMEATU(de)MISERITATQ·IDTEMPORISNUL
LAERUPTIOERITTUNCDEPORTATIONECUMAMISSIONEHONORU
ADFICIATURSINUEROALIQUABARBARORUMINCURSIOEXTITERIT
ETTUNCCUMPRAESENTESINCASTRISATQ·APUTSIGNAMILITES
ESSEDEBEANTQUISQUAMAFUERITCAPITEUINDICETURDAT
IIIIKAL·MAI·SEUEROETRUFINOCSS· l. 2.
IMPPP·GRATIANUSUALT·ANUSETTHEODOSIUSAAA·ADSYAGRIUM
MAG·OFFICIORUMQUICUMQ·DESCRINIISAUTAGENTIB·INREB·
UELETIAMEXOFFICIISPALATINISHISUEDELICETQUISACRARU
ETPRIUATARUMREMUNERATIONUMCOMITIB·OBSECUNDANT
SEXMENSUMSPATIUMSUPRADIEMCOMMEATUSAUTIUSSIONE
DESECTIONISAFUERITISININFERIOREMLOCUMQUINQ·ANTELATIS
POSTERIORIB·REUOLUATURSIUEROQUIANNIUACATIONEMARBI
TRATUPROPRIOIUDICIARIIPRAECEPTIOBELIUSADSUMPSERITADE
CEMPOSTSEMILITANTIB·TRANSEATURACDEINDECUMIAMALI
QUISDESIDIAQUADRIENNIOOFFICIUMPROPRIUMADIRENEGLE
XERITQUADRAGINTADESEQUENTIB·POSTFERATURQUIUERONE
POSTQUADRIENNIIQUIDEMTEMPUSMILITANDUMNONINMERI
TOMATRICULISAUFERATURDAT·KL·OCT·AUXONIOETOLYBRIOCSS·
IMPP·ARCADIUSETHONORIUSAA·ADANDROMACHUMPU· POST
ALIAHIQUIUACATIONEMTEMPORARIAMUTSAEPEADSOLETUM
PETRARIUTNIHILSIBINECESSITATISUSURPENTNULLORUMAC
TIB·MISCEANTURQUORUMSIQUISPOSTEXACTUMCOMMEATUS

DIEMINDALIUMDEINCEPSDIEMMORANDOCORRUPERIT
NIHILAGEREINTRAPROUINCIAMPOSSITUELLEGENSSEPRAE
to REAPRAECEPTORECTORISPROUINCIAEEATENENDUMLEG
Legis POENAMQUADESIDESGRADUSPROPRIEDEMINUTIONE
PUNIITISEN·DAT·PRID·NON·IUN·MED·OLYBRIOETPROBINOCONSS

XLIII DE TIRONIBUS

IMP·CONSTANTIUS A· AD PFO· POSTALIAQUOTIENSIU
NIORESEXHIBENDISUNTNONANTEPROBENTURNISIPRAE
SENTIB·DECURIONIB·ORIGOEORUMQUAERATURITATAMEN
UTDECURIONIB·HAECFIDUCIADENEGETURNEFORTEQUISFU
GIENSMILITIAMADOMNINOMINEDECURIONISEMILITIAE
ABSCEDATIDEAUXILIARIB·SANECUMEISMINIMEDUCEMLIC
ITACONCEDATURNISIPRIUSCERTUSREDDITUSSITDEXPRESCRIB
UTRUMMINIMEDECURIOSITITAUTABANNODECIMOETNONO
ADMILITIAMELIGANTURDAT·PRIDIENON·IUL·…AN…ET CONSS
IMPP·UALENTINIANUSETUALENSAA·ADFORTUNATIANUMDO
MUMNOSTRAMADEXHIBENDATIRONUMCORPORAPEREASPRO
UINCIASAQUIB·CORPORAFLAGITANTURNOLUMUSPERURGU
ERICETERUMSINIMUSCONUENIRIINQUIB·PRETIAPOSTULA
TURITAUTEXCETERIAPRAEBITIONEREDITUUICEMCONCES

sionis istius repen sentius dat prid kal feb marciano
potieratano et ualente aa conss
dat ad magnum uic urbis rom in quinq pedib et
septem unciis usualib dilectus habeatur dat u kal
mai lupicino et iouino conss
dat ad magnum uic urb rom eos qui amputatione
digitorum castra fugiunt securi dum diu restantini de
cretum tua sinceritas non sinat manus deformatione
defendi siquidem possunt in quacumq reipublicae parte
prodesse qui se sponte truncauerunt dat u kal mai
lupicino et iouino conss
dat ad uiuentium ppo galliarum Siquis ad fugienda sa
cramenta militiae fuerit inuentus truncatione digi
torum damnum corporis expedisse et ipse flammis
ultricib concremetur et dominus eius qui non prohibet
graui condemnatione feriatur dat ui kal mai tribe
ris ualentiniano et ualente aa conss
dat ad modestum ppo si tiro laus iunior fuerit qui censib
tenetur inseritur eo tempore quo militiae sacrame
ta suscepit proprii census capite excuset ac si quinque
nii tempus fideli rei s qui deuotione conpleuerit uxoria
quoq capitatione meriti laborum praestet inmunem
et scilicet seruanda ratione ut quam si uiuuxorem po
pul meratia ffecu et in priore lare dereliquerit memo
rarit inprobata census sarcinam sustineat Nullus
uero hominem uacum aut ueteranum possit offerre
cum ad spontaneam sine cuiusq militiam proposita e inmu
nitatis commoditas inuitentur circa eos enim leges iube
mus ualere beneficium qui non decennas atq ipsius pro
uinciae finitimum ueteranus aut adfixus censitur lad

CRESCENTIB· SENSOBIULGERINT IUNIORES NEQ· ENIM CONUENIT
LUCRUM MORTALITATE GAUDERE QUI IAM AB OBLATIONE UACIATUR
FACIT UIUI UEL UETERANI FILIUS STATEM FUTURAE CONUENTIONI
IN FIRMI ERIT QUOD ACTENUS DECERNIMUS SECUNDUM PRIORI LATI
NUMERUS EX ACRESCENTIB· PRIMITUS REPARETUR AC SI CONP
PESATIO NON POTUERIT CONUENIRE NEQ· EX MINORIB· MODUS
QUI OBLATUS FUERIT QUI UERO REPARARIT ITA DAEMUM DE PU
BLICIS FASCIB· HI QUI EX SUPERFLUO UENERINT EXIMANTUR
Dat XIIII KAL· OCT· HIERAPOLI UALENTINIANO ET UALENTE III AA· CS

IMPPP· UALENTINIANUS UALENS ET GRATIANUS AAA· AD MODE
STUM PPO· TIRONUM PRAEBITIO IN PATRIMONIORUM UIRIB·
POTIUS QUAM IN PERSONARUM MUNERIB· CONLOCETUR UT PRIM
MUNUS QUOD PROUINCIARUM INTERNA DEPASCITUR ANIMIS
DICITUR RADICIB· ERUATUR NAM INTER RELIQUA UITIA HAEC CON
UEL MAXIME INTOLERABILIA IUDICAMUS QUOD AURUM SAEPE
PRO CORPORIB· INMANE DEPOSCITUR ATQ· ADUENARUM COE
TIONI IUNIORUM INSOLENTIUS QUAM CONUENIT AESTIMATUR
CONTRA HAEC SANE REPERTA EST ET FACILITAS ET COMMODITAS
EXIGENDI CUM NEQ· EXCUSARI CUIUSQUAM POTERIT UI ANTE
PRIUILEGIO CONSUETAS FUERAT HOMINIS UENDICATIONE UEL
LUS QUI RELEUANDUS FUERIT PERPETUAE INGRAUATIONIS
ADDICIT ILLUD ETIAM SIMILITER DEFINITUM EST UT HI TANTU
A CONSORTIB· SEGREGENTUR QUORUM IUGATIO ITA MAGNA EST
UT ACCIPERE NON POSSIT ADIUNCTUM CUM PRO SUO NUMERO
IN EXHIBENDO TIRONE SOLUS IPSE RESPONDEAT INTER QUOS
UERO POSSESSIONES EXIGUAE NECESSITAS CONIUNCTIONE
POSTULAT FUNCTIONES ANNORUM ET PRAEBITIONES NECES
SITUDO SERUETUR QUIPPE UT SENATORES CETERIQ· QUI PRIMO
ANNO EI SUAE ET CONSORTIS NOMINE TIRONEM DEDERINT
IN SEQUENTI UICE HABIANTUR IMMUNES ILLIQ· PRAEBITIONE

succedant a quorum conuentione fuerit a necessatum quę
ordinem cum corpora postulantur conuenit et custodiri
si uero aurum fuerit pro tironib· inferendum unu
squisq· pro modo capitationes suae debitum redhibe
re oportet ne aliquid dubium relinquatur et solidoru
numerum qui tironario inferendus est designamus
ut siue senator honoratus principalis decurio uel ple
beius tironem suo ac sociorum nomine ex agro ac domo
propria oblaturus est ita se a coniunctis acceptorum so
lidos nouerit ut integri praetii modus in triginta tantu
m modo ē sex solidis colligatur ut deducta portione quę
pro parte ipsius conpetit reliquum consequatur sex tironi gra
tia uestes ac sumptuum praebiturus ipsorum etiam qui
militaturi sunt priuilegiis accedentib· facilius deuotio
prouocatur uidelicet ut uniuersi qui militaria sacrame
nta susceperint eo anno quo fuerint numeris adgregati si ita
meruerint in suscepto labore permanserint inmunes propriis
capitib· mox futuri sint conpletis uero quinq· annorum
stipendiis qui comitatensib· numeris fuerit sociatus pa
tris quoq· et matris nec non et uxoris suae capitatione
meritis suffragantib· excusauit hi uero qui in ripa per cu
neos auxiliaq· fuerint constituti cum proprio capite
uxorem suam tantum post quinq· annos dicimus esse pres
tet inmune si tamen eos censib· consisterit ad tine uel et
quia publica utilitas quoq· cogitanda est ne sub hac in
dulgentia inserte capitationis numerus minuatur
ex incessib· adq· adcrescentib· in eorum locum qui de
fensi militia fuerint alios praecepimus subrogari dat·
IIII non iun· Anthiociae post consulatum Gratiani a· III
et Equitii uiri clarissimi conss·

Imppp· gratianus ualentinianus et theodosius AAA· edictu
ad prouinciales inter optimos lectissimor· militū
turmas neminem e nŏmero seruorum dandum esse
decernimus neue ex caupona ductum uel ex famosaru
ministeriis tabernarum aut ex cocorum aut pistorum
numero uel etiam eo quae obsequii deformitas militia
secernit nec tra[...]cta de ergastulis nomina poe
etenim grauis di[...]pendii nulla excusatione fugi
turi sunt si hoc eius damni indicio inlustrib· uiris mag
istris aequitum peditum fuerit intimatum sed eum il[...]
animaduersio dura damnauit offerentem tripli
cata nobilioris tirones faucauit inlatio dat· IIII kal·
feb· isip· gratiano A· U· et theodosio A· I· conss·
Idd AA· neoterio ppo· ex oportunis regionib· supplementa
numeris mansuetudo nostra decreuit ac itariin ide
lectos quosq· ueros atq· ab omni suspicione prauitatis
alienos iussimus destinari in his si male se gesserint cor
rigendis non mediocrem fore denuntiamus seueram ani
aduersione sententiam cum iudices supplicium existi
mationis extremum et ultio inexpiabilis exceptura uide
tur ne his quidem prouincialib· temperatura quos in of
ficium ministeriumq· praedarum uel capiendi ubertas
uel formido simulata deduxerit pp· VI· kal· mai· antio
chia gratiano· U· et theodosio· I· AA· conss·
Idd AA· eutropio ppo· quis pur cambam putatione dignitude cli
naturus armorum non euadat illa quae uitat sed insig
nitus macula ferat inpositum militiae laborem quid de
clinauerit dignitatem ipsis qui etiam prouincialib· qui
ex horum ausis iuniorum saepe patiuntur paenuriam
praebendorum haec optio inmobilis decernatur attemp

IDelectusscotandiubiconmunecoeperintconueniridu
osmuntlosiunioresprouinciaeproeminentiaetuaedispo
sitionimoffferantdat·non·sept·hadrianopolieucherio
etsyagrioconss·
idaa·quisquismancipiumiurisalieniintirociniummilitiae
duxeritofferendumconuictusacproditusaurilibram
aerarionostrocogaturinfer[…]re·dat·id·mai·tyro
metropolipp·byrtioantonio[…]etsyagrioconss
imppArcadiusetHonoriusaa·sperechiocom·rp·publica
utilitasiuniorisinarmaconscribere·ideoq·ne
patrimoniumquidemnostrumaprestationepraesē
tiummuneessepatimur·igiturperomnesprouinciasrer
quasresnostradistenditurexpatrimoniosacromatu
ritatequaconuenitpraeberiuolumusiunioris·dat·xvi·kl
iul·med·caesarioetātticouirisclarissimisconss
idaa·theodoroppo·amplissimiordinispetitionib·adnuit
nostraclementiautprotironib·pretiainferantur·da
musitaq·optionemutquodconducibilesenatuiuidetur
eligendihabeatpotestatemidestauttironesaptosoffi
ciismilitarib·praesentautprosingulisuicenosquenq·soli
dosnemerentipostinitamuidelicetsumptuumratione
etuestiumetpastus·quodsiaurumdaremaluerintmox
adnostrāmaerariumdeferetur·dat·viiii·kal·oct·palati
caesarioetatticouirisclarissimisconss
idaa·minerviocrp·aeternaeurbismeritiareuerendam
nobisamplissimisenatuseffecituoluntatem·ideoque
protironib·incorporib·postulatispretiaconferriiube
musabamplissimoordinequodinfundisetiamperpe
tuariisnostraereipriuataeseruaripraecipimus·dat·
prid·id·nou·caesarioetatticoconss·

DAT X DEC IO PP̄ AD CONLATIONEM IUNIORUM COSTANTIUM OPOR
TET ADTINERI QUOS CONSTAT DIGNITATES LEGITIMAS BENEF
EIIS CONSECUTUS NON TAMEN IUSTA PRIUILEGIA SUFFRA
GANTI QR DAT· UIII ID· DEC· RAU· ARCADIO A̅ IIII ET HONO A̅ III CC

IMPPP· ARCADIUS HONORIUS ET THEODOSIUS AAA· PROUINCIA
LIB· CONTRA HOSTILES IMPETUS NON SOLAS IUBEMUS PER
SONAS CONSIDERARI SED UIRES ET LICET INGENUOS AMORE
PATRIAE CREDAMUS INCITARI SERUOS ETIAM HUIUS AUCTO
RITATE EDICTI EXHORTAMUR UT QUAM PRIMUM SE BELLICIS
SUDORIB· OFFERANT PRAEMIUM LIBERTATIS SI APTI AD MI
LITIAM ARMA SUSCEPERINT PULUERATICI ETIAM NOMI
NE BINOS SOLIDOS ACCEPTURI PRAECIPUE SANE EORUND
SERUOS QUOS MILITIA ARMATA DETENTAT FOEDERATORUM
NIHILOMINUS ET DEDITICIORUM QUONIAM IPSOS QUOQUE UNA
CUM DOMINIS CONSTAT BELLA TRACTARE DAT· XU KL· MAI
RAU· ARCADIO A̅ UI ET PROBO UIRO CLARISSIMO CONSS.

DAT A̅A̅ PROUINCIALIB· PROUINCIALES PRO IMMINENTIB· NE
CESSITATIB· OMNES INUITAMUS EDICTO QUOS ERIGIT AD MILI
TIAM INNATA LIBERTAS INGENUI IGITUR QUI MILITIAE OBTE
ARMA CAPIUNT AMORE PACIS ET PATRIAE SCIANT SE DENOS
SOLIDOS PARATIS REB· DE NOSTRO PERCEPTUROS AERARIO CUI
LIB· TAMEN TERNOS EX SUMMA SUPRADICTA IAM NUNC SOLIDOS
PRAEBERI MANDAUIMUS NAM OPTIMOS FUTUROS CREDIDI
MUS QUOS UIRTUS ET UTILITAS PUBLICA NECESSITATIB· ADULIT
DAT· XIIII KAL· MAI· RAU· ARCADIO A̅ UI ET PROBO CONSS.

DAT A̅A̅ STILICHONI COM· ET MAG· UTRIUSQ· MILITUM IUNIORUM CONLATI
NE UEL QUI PROXIME IN PRETIO AB HONORATIS PRO RERUM
NECESSITATE PETITI SUNT UEL SI UMQUAM TALE ALIQUID POR
REIPUBLICAE RATIO PLACITA UERIT MUNERIS HABERI
TERE DECERNIMUS QUI MILITIAE PRAEROGATIUA AD TIRI DONATI

praepositura sue peruenerint dat xi kal april honorio
viii et theodosio iii aa conss
impp honorius et theodosius aa com sl tirones in scholis
locos semper posteriore ponantur nec enim patimur
aliquem quam celsiorem gradum obtinere nisi cui et labo
rum adsiduitas et stipendiorum prolixitas suffraga
tur dat viii kal dec rau basso et philippo conss
idem aa machedonio crp tirones tricenis solidis aestimatos
ab omnib(us) officiis iudicum africae exemplo praecedentis
temporis postulamus quos simul etiam ab honoratis
memoratarum prouinciarum necnon sardiniae sicili
ae et corsicae eos sane honores excipiat his conuenit
quib(us) aut praesenti tempore publicum munus iniunctu(m)
est aut in italiae siue urbis solo barbara uastitate depul
sus sunt dat vi id feb rau uarane uc conss
idem aa hadriano ppo tempore tironatus eorum procurato
res qui refugas occultando s putauerit aut non ipsis ponte
produxerint in iudicio praesententur ac poenas uel uti
reuellis ac decretorum temeratores conpellantur ex
soluere dat iii kal feb theodosio a viii et palladio uc css
impp theodosius et ualentinianus aa uolusiano ppo ma
sura in saeculum auctoritate praecipimus proconsula
ris prouinciae non eadem sacerdotalium quae est de
ceteris in praebendis tironib(us) habendam esse ratione(m)
non iniq(ue) siquidem ea potissimum ab hoc off(icio) prouin
ciaq de iure excepta quae omnium intra africam prouin
ciarum obtinet principatum cuiuscumq(ue) maiorib(us) sa
cerdotes fatigantur expensis in quarum solacium in
demnem esse conuenit dignitatem dat v kal mart
rau felice et tauro uu cc conss

XIIII DE BURGARIIS

IMPP·ARCADIUSETHONORIUSAA·UINCENTIOPPO·POST
INBURGARIISEADEMUOLUMUSOBSERUARIQUAEDECOLO
NIB·LEXNOSTRAPRAECEPITUTHIQUOQ·QUIINTRAHISPANI
ASUELINQUIB·CUMQ·LOCISAUSIFUERINTBURGARIOSUEL
SOLLICITAREUELRECEPTAREEODEMMODOTENEANTURSIMI
LISQ·EOSQUIPUBLICISUESTIB·DEPUTATOSSOLLICITAUERINT
UELRECEPERINTETDECONIUNCTIONEETDEAGNATIONE
ETDEPECULIISETDECUNCTISREB·QUASINILLISDEPRAEHEN
DIMUSPOENACOHIBEAT·DAT·XI KAL·MART·MED·HONORIO
A·IIII·ETEUTYCHIANOCONSS·

XV DE TERRIS LIMITANEIS

IMPP·HONORIUSETTHEODOSIUSAA·GAUDENTIOUICOAFRIC·TER
RARUMSPATIAQUAEGENTILIB·PROPTERCURAMMUNITIONEM
QUAELIMITISATQ·FOSSATIANTIQUORUMHUMANAFUERANT
PROUISIONECONCESSAQUONIAMCONPERIMUSALIQUOSRE
TINERESIEORUMCUPIDITATEUELDESIDERIORETENENTURCIR
CACURAMFOSSATITUITIONEMQUAELIMITISSTUDIOUEL
LABORENOUERINTSERUIENDUMUTILLIQUOSHUICOPERIANTI
QUITASDEPUTARATALIOQUINSCIANTHAECSPATIAUELADGEN

illes si potuerint inueniri uel certa ad ueteranos esse non
in merito transferenda ut hac prouisione seruata fos
sati limitisq(ue) nulla in parte timoris esse possit suspicio
dat. iii kal. mai. rau. honorio viii et theod. iii aa. css.
Idem aa. asclepiodoto ppo et comsori ordinario. quicumq(ue) castel
lorum loca quocumq(ue) titulo possident cedant ac dese
rant quia ab his tantum fas est possideri castellorum
territoria quib(us) adscribta sunt et de quib(us) iudica
uit antiquitas quod si ulterius uel priuatae condi
cionis quispiam in his locis uel non castellanus
miles fuerit detentator inuentus capitali sen
tentia cum bonorum publicatione plectatur
dat. non. mart. cst p. asclepiodoto et mariniano css.

XVI DE LITORUM ET ITINERUM CUSTODIA

Impp. honorius et theodosius aa. theodoro ppo. hostis
publicus stilicho nouum adq(ue) insolitum repperat ut
litora et portus crebris uallaret excubiis ne cuiquam
ex oriente ad hanc imperii partem pateret accessus
huius iniquitate rei moti et ne rarior sit diuersarum
mercium commeatus praecipimus hac sanctione ut lito
rum desistat ac portuum perniciosa custodia et eundi

AC REDEUNDI LIBERA SIT FACULTAS DAT IIII ID DEC RAU BASSO
ET PHILIPPO CONSULIBUS
IDD AA ANTHEMIO PPO OMNES STATIONES NAUIUM PORTUS LITORA
OMNES ABSCESSUS PROUINCIARUM ADDITA QUIN ETIAM LOCA ET
INSULAE TUAE MAGNIFICENTIAE DISPOSITIONE SOLLERTI CUSTO
DIANTUR INDAGINE UT NULLUS UEL UI UEL CLAM UEL APERTO UEL
ETIAM OCCULTO NOSTRI POSSIT IMPERII REGIONES INREPERE QUI
NON AUT INTERIECTIS PROHIBEATUR OBICIB AUT CUM ACCESSERIT
ILICO TENEATUR NISI SACROS APICES A DOMINO PATRUO MEO HONO
RIO AD ME PERFERRE APERTISSIMA RATIONE MONSTRAUERIT
EADEM DILIGENTIA OBSERUANDO UT SI AD ALIUM QUEMQUAM
A MEMORATO PRINCIPE DIXERIT HABERE AFFATUS PORTITOR
DETERIOSAE C RAE RELITTERAE CUM OMNIB CHARTIS SIG
TAE AD MEAM CLEMENTIAM TRANSMITTANTUR HOC ENIM ET
TYRA NNICI FURORES ET BARBARICAE FERETATIS OCCA
SIO P ERSUADIT ET INTER ME DOMNUMQ ET PATRUM
MEUM HONORIUM UICISSIM RECURRENTE ADMONITIO
CONUENIT DAT VIII KAL MAI CSTP UARANE UC CONS
IDD AA EUSTHATIO PPO SALU BERRIMA SANCTIONE DECREUI
MUS NE MERCIS INLICITAE ADNOTATIONES BARBARAS DEFERA
TUR ET QUAECUMQ NAUES EX QUOLIBET PORTU SEU LITORE DE
MITTUNTUR NULLAM CONCUSSIONEM UEL DAMNOSUS SUSTINEANT
GESTIS APUD DEFENSOREM LOCORUM PRAESENTE PROTECTORE
SEU DUCIANO QUI DISPOSITUS EST SUB HAC OBSERUATIONE CO
FECTIS UT ET AD QUAS PARTES NAUIGATURI SUNT ET QUOD NUL
LAM CONCUSSIONEM PERTULERUNT APUD ACTA DEPONANT
QUORUM AUTHENTICUM NAUCLERUS SIUE MERCATOR HABE
BIT SCHIA APUD DEFENSOREM MANENTE DAT XIIII KAL OCT
CSTP DN THEODOSIO A VIII ET QUI FUERIT NUNTIATUS

6

XIII DE LUSORIIS DANUUII

IMPP· HONORIUS ET THEODOSIUS AA· CONSTANTIO MAGISTRO
MILITUM PER TRACHIAS· NONAGINTA RECENTI FABRICATIONE
CONTEXTAS DECEM HIS ADIECTAS EX UETERUM REPARATIONE
LUSORIAS LIMITI MYSIACO CENTUM UERO DECEM NOUAS ADDI
TIS ANTIQUARUM INSTAURATIONE QUINDECIM SCYTHICO QUIA
LATIUS DIFFUSUSQ· PORRIGITUR SUB HAC DEPUTARI CONDICIONE
SANCIMUS UT PER SINGULOS ANNOS UETERUM RENOUATIONE CU
RANDA QUATTUOR IUDICIARIAE IN MYSIACO LIMITE ET DECIM
AGRARIENSES IN SCYTICO UERO QUINQ· IUDICIARIAE ET DUODECI
AGRARIENSES NOUAE DE INTEGRO CONSTRUCTAE INSTRUMENTISQ·
SUIS UNIUERSIS ARMATAE DUCIS INSTANTIA APPARITIONISQ·
EIUS PERICULO CONTEXANTUR HOC SUPPLEMENTO PER SEPTE
NIUM INTEGRI NUMERI CONSTITUTI REPARATIO MATURETUR SUBLIMI
TATE TUA PRO SUA INDUSTRIA DISPONENTE UNDE EARUM CO
TEXTIO UEL CONSTRUCTIO DEBEAT PROCURARI QUOD QUIDE
IAM RECTE CREDIMUS INSTITUTUM NOBISQ· INDICARI PRAECIPE
MUS NAM SI MEMORATUS LUSORIARUM NUMERUS CUM OMNI
SUO INSTRUMENTO NON FUERIT APPARATUS DUX QUIDEM CUIUS
TEMPORE DISPOSITIO FUERIT ISTA NEGLECTA TRIGENTA LIBRARU
AURI OFFICIUM UERO EIUS QUINQUAGINTA PROCUL DUBIO MULTA
BITUR ETIAM SUBLIMITATIS TUAE OFFICIO QUINQUAGINTA LIBRAS
AURI CONDEMNATIONE SUBICIENDO SI NON PER SINGULOS ANNOS
AUT CONPLETUM NUMERUM AUT CERTE NEGLEGENTIA PRAETERMISSU
MAGISTERIAE POTESTATIS SUCCESSERIT ILLO NIHILOMINUS OBSER
UANDO UT ISTIS SECUNDUM DISPOSITIONEM TUAE PRAESTANTIAE AD
BELLICALEAM PRAEPARATIS ADQ· IN CONFLICTUS SPECULA MONITISSI
MA STATIONE UEL DISCURSUS OPPORTUNITATE DELEGINTIBUS AC DUM
LAXAT QUAECUMQ· EX UETERIBUS FUERINT REFORMATAE TRANSUECTIONIS PE
CIE TANNONARIAE SECERNANTUR DAT· U· K· FEB· CONST· P· D· N· THEOD· A· U· ET QUI
FUERIT NUNTIATUS

136

XVIIII DE DESERTORIB· ET OCCULTATORIB· EORUM

Impp· ualentinianus et ualens aa· edicta ad uo per italiam
et alpes unusquisq· apud quem desertor fuerit depre
hensus si plebeiae et humilioris condicionis est
sciat supplicio puniendum qui autem superioris cuius
cumq· loci dignitatis ue est mediae bonorum parte cog
noscat esse multandum in hac poena sit et off·icium un
us cuiusq· iudicis quod forte desertores in consortio
sui probatos habet nec eos prodit dat· uiii kal· april· med·
ualentiniano et ualente aa· conss·

Imppp· gratianus ualentinianus et theodosius aaa· ad hes
perium ppo· Actor eius fundi in quo alienigena uel ido
neus militiae uel ante iam traditus latuerit ultima f·lam
marum animaduersione consumatur hoc interim nos
constituisse suf·ficiat nam si parum profecerit in seruos
interminatio constituta in dominos peccatum deinceps
emendatura decernat dat· ui non iul· aquileia ausonio
et olybrio uu cc· conss·

Ddd· aaa· neoterio ppo· Si temonarius prodiderit desertorem
protostasiae onere biennio releuetur proposita iii kal·
mai· anthiociae gratiano u et theodosio i aa· conss·

Ddd· aa· ad syagrium ppo· Si quis latebram praebuerit deser
tori possessionis in qua latuerit amissione multatus
etiam grauiorem sententiam pertimescat porro acto
rem flammis subiciendum esse non dubitet qui in per
niciem fortasse domini aut sceleris participatione con
fouit aut dissimulatione neclexit aduero si desertore
seruos prodiderit libertate donetur si mediocris loci
ingenuus immunitate potiatur neq· solum eos loquimur

quiproximesionisfelicib·adplicatimilitiaerudimenta
timueruntuerumquistipendiismilitarib·degenerem
latebrampraebuissemonstranturdesertorautem
habiturquisquisbellitemporehaberrasignishorum
quisponteprocesseritpeccataanterioressuppliciumno
timebitsinueroflagitiosaignauiadelitescatpereum
incuiusdomofueritinuigilantib·forinsecusquoq·of
ficiispublicisubicumq·correptusseueritatiiudiciisof
feraturdegenerimortegladiumsubiturussiautem
rectorprouinciaepropositamsiueritatemuelgratia
ueldissimulationedistuleritpatrimoniiatq·exestimati
onisdamnosubiciaturetinofficiiprimoriscapitaliter
uindiceturpp·id·iul·rom·gratiano·u·ettheodosio·aa·css·
dat·neotherioppo· Siquisfortedesertoremprotectoq·
susceperitatq·apudsediupassusfueritdilitiscereauctor
quidemuelprocuratorlocihocsciensprudensq·condomi
sericapitalisuppliciosubiacetur dominusuerosieius
reiconsciusfueritpraediiinquolatueritdesertor
amissisicnepuniaturdat·xuiiikal·feb·eucherioet
syagriouirisclarissimisconss·
dat·adseuerumppo· desertorumiuueturpretiauindica
musquosintraannuitemporismetassinteripsatra
ditionesexordiadeseruisseconstiteritipsorumquip
peestprouidentiaequoshuiusmodimunusamplecti
turmilitaturispotiusquamfugacib·instruerene
cessariassupplimentasiueroindisertorib·occule
dractorumscelusatq·conmissumsitflammisscele
rapunianturs idominumquoq·conscientiatalisin
uolueritpraediisquaelatebramprestiteruntsacro
patrimoniouindicatisgrauioriexitiodominumquoq·

casus inuoluat PP. Rom. IIII non. April. Antonio et Syagrio css.
Id. A. Constantino uic. dioecesis Ponticae. Quisq. in fun-
do suo desertores uel latrones habere se meminerit nec ui
nisi eos ex die constitutionis emissae intra sex menses pro-
diderit aut conprehensus etiam seueritati iudiciariae
obtulerit sciat dissimulatione conuictus fundum ipp-
sum in quo praedictos postea potuerint inueniri fisci nos-
tri iuribus esse nectendum quod si forte contegeia ouin-
cio domino memorati latuisse uideantur pari concons-
tituti temporis dimensione seruata actores capite dam-
nentur quam condicionem et circa actores rerum nos-
trarum uolumus custodiri. Dat. IIII id. Iul. Constp. Mero-
baude II et Saturnino css.
Id. A. ad Flauianum PPO. Quisquis desertorem uel a se
receptum uel in suo latitantem cognoscit nisi eum
ex die publicati huius edicti intra duos menses adhibi-
ta inquisitione correptum ordinario iudicio offerre
curauerit detectus in crimine pro qualitate atq. ordi-
nis personae incurrat in legem et siquidem potuerit
corporali iniuriae subiacere seruatae ex iure substan-
tiae et fustib. coherceatur uel metallo perpetuo de-
putetur et nonnumquam se alterius exigente censu-
rae exilio perpetuae relegationis plectatur quod si eius-
modi fortasse fuerit ut iniuria corporali ingenui gene-
ris aut honoris excipiatur non pro sceleras tantum auc-
toritate sententiae per singula capita eorum quos
contra interdictum retinuerit atq. occultare non
timuit denos iuniores maxime idoneos militiae of-
ferat aut quinquaginta pondo argenti restituat
quod si procurator possessionis siue actor celo ua-

COLONUSLATEBRAMDESERTORIDOMINOIGNORANTEPRAE
BUERITDETECTUSINCRIMINECAPITALISUPPLICIOMANCIPE
TURCETEROSQUOQ·SIMILESCONSCIENTIAEEXEMPLUM
TRISTEDETERREATILLORUMTANTUMMODOPROBATIONIB·
EUIDENTEROSTENSISINNOXIISRELINQUATURHABITATIO
QUOSIAMDUDUMFISCUSADAERAUITOBLATIAUTEMIUDICIB·
NISIINCONTINUAQUACUMQ·PROUINCIAUELTUAEPRAEFA
TIAPOTESTATISUELHUIUSMODITAXATOORDINESMILITARESUIRI
QUIPOSSINTDECAPITEEORUMFERRESENTENTIAMDEGERE
UIDEBUNTURINTERROGATIESSEUERITATINECESSARIAESUB
IACEANTETADSINCERITATEMTUAMPERORDINARIIIUDICIS
EXSECUTIONEUELOFFICIARECTORISDIRIGANTURCUMPROSE
CUTIONEETCETERADAT·IIIKAL·MART·MEROBAUDEIIET
SATURNINOCONSULIBUS
IMPP·ARCADIUSETHONORIUSAA·ADPOPULUMQUISQUISINDO 10
MOPATRIMONIOUESUOUELQUALIUETOBSTRUSAETLONGISSI
MAEASEPOSSESSIONEDECRETADESERTOREMLATERECOG
NOSCITADEOSQUIB·CURAINDAGANDIMANDATAESTUELSI
FORTEDEFUERINTADRECTOREMPROUINCIAEPROTINUSSPON
TANEAOBLATIONEDEDUCATUENIAMDELICTIUETERISHABE
TURUSEXACTISENIMQUATTUORMENSIB·POSTQUAMEDICTU
NOSTRUMINTRAEAMURBEMQUAMQUISQ·HABITATFUERIT
PUBLICATUMSIQUISNOLUERITMODERATIONIPRAESENTIS
OBOEDIREPRAECEPTIHAECINEUMPOENAINPONITURUTET
QUIOCCULTATUSFUERITERUATURETLATEBRAEAUCTORPRO
UNODESERTOREUELPRODUASPRAETEREAAURILIBRASUEL
DUOSIUNIORESMILITARISROBORISADSIGNARECOGATUR
FISCOABSCISASPETOTIUSDEFENSIONISINFERREETQUONIAM
PLURIMOSCOGNOUIMUSPRIUSQUAMUICTRICIB·AQUILIS
SOCIARENTURUELILLACUNDEELECTIFUERANTUELQUO

placueritabirealiosautemlitterarumınitiatosauspi
cioquamquamnecdumdicanturmeruissesubsignis
praecipimusutposttempusdefinitumquicumqexiu
nioribfueritretentuspraetereumuelduostirones
persingulosuelduasaurilibrasmalocoactusfisco
nostroadnumerarequiuerocausariasuelhonestas
indeptisuntmissionesabinuidiaetformidinedeser
tionisamoueanturetsihaecsunttyrannicotempore
consecutidummodoeosmeruisseuelperactomilitiae
laboreuelprobatadebilitatepateatsiquietiamexe
cutorumnomenmilitiaesesociaruntquosdominis
suislegitimaiudicumreformauitauctoritassineme
tulegisabhisquibrectedocenturredditenebuntur
dat·vi·kal·mai·med·arcadioiiiiethonorioiiiaa·conss·
idd·aa·uincentiopro·galliarum protectoresquiadinqui
sitionemuagorumperprouinciasdiriguntur
nullasinretinendisfugitiuisdumtaxatindigenis
iniuriaspossessoribparentquiahocillistantum
permittiturutdesertoresueteranorumfiliosfilio
acuagosetcosquosmilitiaeorigoconsignatadditec
tumiuniorumprouocetdat·xvi·kal·iun·med·stilichone
etaurelianouirisclarissimisconss·
idd·aa·ettheodosiusa·hadrianoppo·siquidesertoresoberr
rareinprouinciisfuerintconprehensieosetconpre
hendiprotinusuolumusetadiudicemdeduciutaudi
tieumdecriminedesertionissuaeconfessifuerint
carceriscustodiaedeputenturdequorumnominib
adtuamsublimitatemsubditisconfessionibrefera
magistrimilitumquiddehisfierioporteatprosuiauctori
turutinstructitateconstituantsiueroinuentiresis

tendum atq(ue) armis obtinendum putaverint tamquam
rebelles in ipsis temeritatis suae conatib(us) opprimantur
ita tamen ut provinciarum iudices sollicita cautione dis
quirant ne sub falsarum tractoriarum nomine de
sertionis suae crimen defendere moliantur ne sub
positis aut commentis epistulis evadendi habeant fa
cultatem in desertorum quoq(ue) occultator iuxta pro
mulgatas leges severissime vindicetur dat. vi kal. mart.
rav. theodosio a. I et rumorido css.
idem aa. hadriano ppo. si quis militem profugum desertorem
q(ue) castrorum in praedio suo susceperit nisi eum ipse
prodiderit aut conprehensus severitati iudiciariae
potestati obtulerit sciat si in dissimulando convictus
fuerit fundum ipsum in quo praedictus postea potue
rit inveniri fisci nostri iurib(us) sociandum quod si for
te contigerit ut inscio domino in eius praediis habitarit
fundo anixu huius legis sexto actorem conscium seve
ro supplicio damnandum esse censemus quam condici
onem etiam circa auctores domus nostrae volumus cus
todiri dat. iiii kal. aug. rav. theodosio a. I et rumorido css.
idem aaa. hadriano ppo. desertores modis omnib(us) adtinendos
esse censemus universi igitur provinciales sciant oppri
mendorum sibi desertorum facultatem esse permissam
quib(us) ne sit tradita spoenae solacio velox ubicumq(ue)
iubemus esse supplicium quod ad notitiam primatium ur
bium vicorum castellorumq(ue) deveniat quos scire possint
etiam occultatores eorum ad subeundam poenam quae
divi genitoris nostri est constituta legib(us) adtineri dat.
vii non. oct. theod. a. I et rumorido conss.

Id aaa· hadriano ppo· opprimendorumdesertorumfa
cultatemprovincialib·iurepermittimusquisiresis
tereausifuerintvelox ubicumq·iubemusessesup
pliciumcunctietenimadversuslatronespublicos
desertoresquemilitiaeiussibisciantproquietecom
muniexercendaepublicaeultionisindultumhaecta
mencondicioneservataautatironibiunioribquiproxi
maindictionepraesentitemporeconferuntursuppli
ciotemperetur quaperprovincialesintrapraescribtu
legib·tempusadeassignaquib·destinatifuerantred
hibendisuntnepossessoresredhibitionisdamnapercel
lantpropterea eosquinecdumpoenaeauspicatimilitia
fugeruntseduti inhispatientiamtenemusitaomnes
quivelintramemoratamindictionemetnostraebene
ficiasanctioniscastraetmilitiamdeseruerecondem
nationib·obnoxiosessepraecipimusoccultatoresq·
eorumadsubeundampoenamq·diuigenitorisnos
triconstitutaestlegib·volumusretentaridat·vi non·
oct·dn·theodosio a·i·etrumoridoviroclarissimoconss·
Id aaa·longianoppo· quirelictismilitarib·castrissead
depraedationesvel latrociniumcontulerintseveri
tatempublicamnonevadantdat iiii kal·april·rav·
arcadio a·vi·etprobovc·conss·
Impp honoriusettheodosiusaa·gaisonicomitietmagis
tromilitumquisinecommeatualiquoannuminpena
tib·propriisvelinquib·libetlocisdesidiosa [hole] quiete
transigeritdecemsequentib··postponatur [hole] inquo
verobienniumtalisculpadeprehenditur [hole] viginti
sibiantepositoscongemescattertiusautemannus

..RIGINTA PRAELATOS IURE DEFLEUIT ITAQUI QUARIUS EX TEMPLO
..MATRICULAE NULLI UENIAM DERELINQUAT ET CETERA DAT. ..RID.
ID. IUN. RAU. POST CONSS HONORIO UIIII ET THEODOSIO V
AUGUSTIS CONSULIBUS
..AA. CONSTANTIO MAGISTRO MILITUM. OMNES TRIBUNOS
QUI PER AFRICAM UAGORUM ET DESERTORUM REQUIRENDO
RUM SUMPSERUNT OFFICIUM NE SUB HUIUSMODI PROFES
SIONE UASTENT PROUINCIAM SUBMOUERI PRAECIPIMUS IN
FUTURUM AUTEM ITA UT NEQUAQUAM UOCABULUM UEL OFFI
CIUM INFAUSTUM CONSTITUIMUS PER AFRICAM ESSE DEBE
RE ITA UT SI QUIS AD CONDEMNATAM HUIUS OFFICII QUALITA
TEM PRAEDIAE CAUSA ADSPIRARE TEMPTAUERIT CAPITALIS
IN EUM SEUERITAS EXERATUR DAT. PRIDIE KAL. MART. RAU
HONORIO UIIII ET THEODOSIO U AA. CONSS.

XVIIII DE SATURIANIS ET SUBAFRENSIB. ET OCCULTATORIB. EORUM

IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. MESSALAE PPO. SATURIANO
RUM CONIURATIONEM ARMIS SUMUS UT OPORTUIT PERSECUTI

sedaliquotiensinmenendispoenaeeuitationeaddi
sassemetlatibulacontuleruntquorumoccultatores
huicsiueritatisciantseessesubdendosuthaeaepos
sessionesinquib·latebramconlocauerintf·iscinos
tricorporib·adgregenturnisiprotinuspostedictitu
lusauctoritatepoenaeaclegib·fuerintrestitutisic
lietiamseconditioneretenendumessecognoscatet
quiesubafrensib·quiinsaturianorumseconiuratio
nemmiscueruntquempiampraeuideritoccultandu
·quisquisigiturhuiusmodihominemaduersussaluberri
decretiauctoritatemexistimauerit latebrisubtrahen
dumsciatsibicumeofacinusessecommune etsieius
modipersonaefuerintquaemultarirerumamissio
nenonpossintpropriicapitisluendumessesupplicio
nechisanepoenaeseexsortesfuturosessecredant
quideprehensosinquolibetiuretantorumscelerum
machinatoressilentiopraetermiserintetnonstatim
sublicatestificationequib·inlocisinuentifuerint
publicauerintidquoq·obseruandumessecensemus
utadealocaquaememoratislatronib·tenebantur
diligensdirigaturinspectoroblaturusprimitusuete
rib·dominissuishaecpossideredesiderantneneabduc
tismereantcultorib·translatisabundefamiliisru
raqua ehucusq·infructuosaapudeosdemperdituru
temere asfecissuideaturexerceantuelcerte
sitneconu enientiaexistimaueruntsaluatribu
torumpr aestationeadidoneospossessorestrans
ferandat·xiiiikal·aug·theodorouiroclaris simocss·

DE UETERANIS

CONSTANTINUS A. FLORIANO PRAES. UETERANIS QUI EX
DIE V. NONARUM IULIARUM IN EUM PRIMA PER TRACTUM MILI
TIAE UNIUERSO URBANO XII ET QUI POSTEA APUT NICOME
DIAM NOSTRAM MISSIONEM MERUERUNT CERTA PER EDIC
TUM INDULSIMUS QUAE SCRIB. ENDI TABULIS UEL ENEA UIO
ETCETERISSA CONSCRIB. ERGO DETUR EIS LICENTIAM EDICTU
AUTEM CONTINENS INDULGENTIAM NOSTRAM AD DEUOTI
ONEM TUAM MISIMUS UT ET TUA DICATIO ET CUNCTI ALTIRE
COGNOSCANT QUID PRESTITIMUS MEMORATIS PP. IIII ID.
APRL. LICINIO UETERIS PO CAESARE CONSS. lib. n. tit. ...
DAT. CUM INTROISSET PRINCIPIA ET SALUTATUS ESSET A PRAE
FECTIS ET TRIBUNIS ET UIRIS EMINENTISSIMIS ADCLAMATU
EST AUGUSTE CONSTANTINE DII TE NOBIS SERUENT UESTRA
SALUS NOSTRA SALUS UERE DICIMUS IURATI DICIMUS ADUNA
TI UETERANI EXCLAMAUERUNT CONSTANTINE AUG. QUO NOS
UETERANOS FACTOS SI NULLAM INDULGENTIAM HABEMUS
CONSTANTINUS A. DIXIT MAGIS MAGISQUE CONUETERANIS
MEIS BEATITUDINEM AUGERE DEBEO QUAM MINUERE UIC
TORINUS UETERANUS DIXIT MUNERIB. ET ONERIB. UNI
UERSIS LOCIS CONUENIRI NON SIN[...]UR CONSTANTINUS
A. DIXIT APERTIUS INDICA QUAE SUNT MAXIME MUNERA
QUAE UOS CONTUMACITER GRAUANT UNIUS[...]RSI UETE
RANI DIXERUNT IPSE PERSPICIS SCILICET [...] CONSTA
TINUS A. DIXIT IAM NUNC MUNIFICENTI[...]AM MEAM OMNIB.
UETERANIS ID ESSE CONCESSUM PERSPI[...]CUUM SIT NE
QUIS EORUM IN NULLO MUNERE CIUILI NEQ. IN OPERIB. PU
BLICIS CONUENIATUR NEQ. IN NULLA CONLATIONE NEQUE

A MAGISTRATIB· NEQ· UECTIGALIB· INQUIETENTUR CUMQ· NUN
DINIS INTERFUERINT NULLA PROPONENDA DARE DEBEBUN
PUBLICANIS QUOQ· UT SOLENT AGENTIB· SUPER CONPELLE
RE AB HIS UETERANIS AMOUEANTUR QUIETE POST LABO
RES SUOS PERENNITER PERFRUANTUR FISCO NOSTRO QUO
Q· EADEM EPISTULA INTERDIXIMUS UT NULLUM OMNINO
EX HIS INQUIETARET SED LICEAT EIUS EMERE ET UENDERE
UT INTEGRA BENEFICIA EORUM SUB SAECULIS NOSTRIS
ET PACE PERFRUANTUR ET EORUM SENECTUS QUIETE POST
LABORES PERFRUATUR FILIOS QUOQ· EORUM DEFENDANT
DECERTATIONES QUAE IN PATRIS PERSONA FUERUNT QUOS
Q· OPTAMUS FLORESCERE SOLLICITIUS NE SI CONTUMACES
SECUNDUM EOSDEM UETERANOS CONPROBARI POTUER
DECIMENTUR HIS SENTENTIIS CUM PRAESIDALI OFFICIO
ADIUNGENTUR PROBABILIUS IUSSIONE MEA NE EAM CURA
BUNT ERGO STATIONARII MILITES EIUSQ· LOCI COHORTIS
ET PARENTES EORUM DESPERATIONE ME ET AD SANCTIMONIAE
CONSPECTUS MEI SINE ULLA DELIBERATIONE REMITTERE UT SIN
SALUI CUM SENUAS CONSECUNTUR POENAS INDULGENTIAE
DAT· KAL· MART· IN CIUITATE UELOUOCORUM CONSTANTINO
AUG· VI ET CONSTANTIO CAES· CONSS·

IDEM A· AD UNIUERSOS UETERANOS UETERANI IUXTA NOSTRUM
PRAECEPTUM UACANTES TERRAS ACCIPIANT EASQ· PERPETUO
HABEANT IMMUNES ET AD EMENDA RURI NECESSARIA PECU
NIAE IN NUMMO UIGINTI QUINQ· MILIA FOLLIUM CONSE
QUANTUR BOUM QUOQ· PAR ET FRUGUM PROMISCUARUM
MODIOS CENTUM QUI AUTEM NEGOTII GERENDI HABUERIT
UOLUPTATEM HUIC CENTUM FOLLIUM SUMMAM IMMUNE
HABERE PERMITTIMUS PRAETER HOS ERGO QUI UEL DOMICILIS

uel negotiis detinentur omnes qui uacuis et nullum ne
gotium gerentes ne inopia laborentes ad hoc remedium de
[illegible] concurrere. dat. IIII id. oct. Constantinop. constantino
A. VI et constantio caes. conss.
Idem A. ad maximum pu. comitatenses et ripenses milites
atq. protectores suum caput patres ac matris et uxoris si
tamen eos superstites habeant omnes excusent nisi cen
sib. inditi habeantur quod si aliquam ex his personis
non habuerint uel nullam habuerint tantum pro suo
debent peculio excusare quantum pro hisdem si non
deessent excusare potuissent ita tamen ut non pactio
ne cum alteris facta simulato dominio rem alienam
excusent sed uere proprias facultates ueteranos au
tem post emeritae missionis epistulas tam suo quam
uxoris caput excusare sancimus aut si honestam mis
sionem meruerint suum caput tantum modo excusa
re ceteros omnes ueteranos de quocumq. exercitu una
cum uxore sua unius capitis frui excusatione praecipi
mus ripensis autem ueteranos qui ex priore lege post
uiginti quattuor stipendia honesta missione impetra
unius excusatione capitis fruebatur etiam si uiginti sti
pendiis conpletis honestam missionem meruerit ad ex
emplum comitatensium militum unum caput excuset
intra uiginti etiam stipendia dimissus quoniam inue
cilli et debilescensib. non dedicantur eodem bene
ficio utantur halares autem et cohortales dum mili
tant propria capita excusent ueterani quoq. eadem ex
cusationis solacia habituris qui quocumq. tempore
in quib. cumq. partib. meruerint missionem si ex comi

TATENSIMILITIASENECTUTISUELDEBILITATISCAUSAADIO
SEFUERINTINDISCRETODISPENDIORUMNUMERODUOCAPI
TAEXCUSATURISIDESTSUUMADQ·UXORES ET RIPENSIB·IN
DISCRETAEIDEMPRIUILEGIUMHABITURISSISCOBBELLI
UULNERADIMISSUSPROBAUERINTITAUTSIQUISEORUM
POSTQUINDECIMSTIPENDIAINTRAUIGINTIETQUATTUORAN
NOSEXMILITIADECESSERITSUITANTUMCAPITISEXCUSATI
ONEFRUATURUXOREMENIMRIPENSISMILITIADECESSER
SUITANTUMCAPITISEXCUSATIONEPOSTUIGINTIETQUATTUOR
ANNOSEXCUSARIOPORTETPP·XU·KAL·IUL·ANTIOCIAE
PAULINOETIULIANOCONSS·

DAA·MAXIMO·PROUIDENDUMESTDEUETERANIPROTECTORI
DIGNITATECUMULATIAUTQUIHONORESUARIOSPROMERI
TISSUISCONSECUTISUNTINCONGRUISPULSENTURINIURI
ISCUMSIQUISINHOCCRIMINEFUERITDEPREHENSUSRECTO
RESPROUINCIARUMCONUENIATADTUUMIUDICIUMREFER
REATQ·ADTUUMOFFICIUMPRAEDICTOSDIRIGEREUTFACTU
PROSUIQUALITATEPOSSITFACILLIMECOHERCERIDAT·III
KAL·IAN·TRIUEROSIANOARINOETIUSTOCONSS·

IMP·CONSTANTIUSA·ADHELPIDIUMCONSUL·PANNONIAE
PRIUILEGIACONCESSAUETERANISQUISTIPENDIAIUSTA
MERUERUNTPROUTSEQUISQ·INOFFICIISCONPETENTIB·
MILITASSEDECLARETOMNIACONSERUENTURCORPORALIO
SEUPERSONALIUMNMUNERUMUACATIONEEISDEM
TRIBUENDADAT·UIII·KAL·IUL·SIRMIOCONSTANTIO
A·UII·ETCONSTANTIA·II·CONSS·

DA·EUAGRIOPU·QUOSDAMUETERANOSHOCNOMINEIN
DIGNOSLATROCINIAPERPETRARECONPERIMUSIDEOQ·
PR[illegible]AECIPIMUSUTUETERANIQUIB·BONAMENSEST

AUTARUAUERSINTAUTCERTEINOPIFICIISNEGOTIISPECUNIAM
TRACTENTETMERCIMONIAAGITENTQUIUERONEQ·RUSCOLUNT
NEQ·ULLIHONESTAMCONMERCIISEXHIBENTMOXINIPSOCA
PITALITEREXSURGENDUMEXUENIMOMNIB·PRIUILEGIISDE
BENTPERQUOSPUBLICAQUIEXPERTURBATORIIAUTSILENTIS
SIMULCUMALIQUIDDELIQUERINTOMNIB·SUBICIANTURPOENISDAT
IIIID·AUG·CONSTANTIO·A̅·UIII·ETCONSTANTE·I·CONSS·
IMPP·UALENTINIANUSETUALENSA̅A̅·ADUNIUERSOSPROUINCI
ALES·OMNIB·BENEMERITISUETERANISQUAMUOLUNT
PATRIAMDAMUSETINMUNITATEMPERPETUAMPOLLICEMUR
HABEANTEXUACANTIB·SIUEEXDIUERSISUBIELEGERINTAGROS
ETALEGEHABEANTUTSIBISOLLEORUNDEMFRUCTUSCES
SUROSESSECOGNOSCANTNULLUMEXHISAGRISSTIPEN
DIUMNULLAMANNUAMPRESTATIONEMPOSTULAUIMUSAM
PLIUSADDENTESUTETIAMADCULTURAMEORUNDEMAGRORU̅
ETANIMALIAETSEMINAPRAEBEAMUSITAUTHISQUIEXPRO
TOREDIMISSASERITDUOBOUMPARIAETCENTUMMODIOSUTRI
USQ·FRUGISCONSEQUANTURALIIUEROQUIHONESTASMISSI
ONESSIUECAUSARIASCONSEQUUNTURSINGULAPARIA
BOUMETQUINQUAGINTAMODIOSUTRIUSQ·FRUGISACCIPI
ANTSUPERQUIBUSPRAEBENDISADCONPETENTESIUDICES
SCRIPTACONGRUADESTINAUIMUSSIQUOSETIAMUETERA
NISSERUULUSFAMILIASUELADAGRUMDUXERINTINMUNES
PERPETUOPOSSIDEANTDAT·XU·KAL·DEC·ROM·DIUOIOUIANO
ETUARRONIANOCONSS·
IMPPP·UALENTINIANUSUALENSETGRATIANUSAAA·ADDACA
LATFUMMAG·TRUMMILITUM·REMOTISINIURIISIUSSIMUS
UETERANISNOSTRISUELADGNATISLICEREETMEREUEN
DERENEGOTIARIQUOSSECUNDUMUETEREMCONSUETU

DINEMPARENTUMNOSTRORUMABOMNIMUNEREIN
UERSISQ·REDITIB·AURIARGENTIQ·SEDETPORTURIINDE
NESESSEOPORTET·DAT·IIII·ID·DEC·UERONAEGRATIANO
NOB·P·ETDALAGAIFOCONSS·
IDAAA·ADPROBUMPPO· SIQUISPRAEPOSITUSFUERITAUT
FABRICAEAUTCLASSISAUTLAETISIDENTIDEMSIPRAEPOS
IUSROM·LARGITIONUMUELCOHORTISCESSERITTRIBUNA
TUMAUTQUICUMQ·HISADMINISTRATIONIB·ADQUASNON
NISICUMCERTISFIDEIUSSORIB·SINEALIQUAQ·UENIUNT
FORTASSEPRAEFUERITQUINONUELINTRAPALATIUMCON
GRUOLABOREMERUISSEUELEXTRAMATAMINUENIATURSUOS
SEMILITIAMHISPRIUILEGIISCAREATQ·MILITARIB·PALATINIS
Q·TRIBUNITIUR·DAT·X·KAL·IAN·TRIUERISUALENTINIANO
NOBILISSIMOPUEROETUICTORECONSS·
IDAAA·ADIOUINUMMAG·TRUM·MILITUM· CONMONEATUA
SINCERITASHACSANCTIONEUETERANOSUTLOCAABSENTIUS
QUALIDAETSITUDISSIMULATIONISHORRENTIADESOLIDAS
FRUCTUUMINDEMNITATESECURIQUANTUMUIRESUNIUSCU
IUSQ·PATIENTUREXERCEANTNAMQ·DECERNIMUSUTHISQUI
SOLIRELICTITERRASSULCAUERINTSINEMOLESTIAPRAEMI
CIOQ·DOMINORUMPROUECTUUMEMOLUMENTAQUAERAN
TURNIHILQ·ILLISQUIMESSIUMTEMPUSADSOLENTAUERTI
RIAGRATICINOMINEDEFERATURDAT·XIII·KAL·FEB·UALEN
TINIANOETUALENTEAA·IIICONSS·
IMPP·ARCADIUSETHONORIUSAA·STILICHONIMAGTROUTRIUSQ·
MIL·PLERIQ·TESTIMONIALIB·FRAUDEQUAESITISFUNT
UETERANIQUIMILITESNONFUERINTNONN
INTEREXORDIAMILITIAEINIPSAAETATISFLORE
DISCEDUNTQUISQUISIGITURLAETUSALAMANNUS

SARMATAUAGUSUELFILIUSUETERANIAUTCUIUSLIBETCOR
PORISDILECTUSOBNOXIUSETFLORENTISSIMUSLEGIONIB·INSE
RENDUSTESTIMONIALEMEXPROTECTORIB·UELCUIUSLIBET
DIGNITATISOBTINUITUELEASQUAENONNUMQUAMCOMITU
AUCTORITATEPRESTANTURNEDELITISCATTIROCINIISCASTRENSI
B·INBUATURSIQUISPRAETEREAUELPRIMASTIPENDIAUELNON
DUMUTOPORTEBATINPLETAMISSIONISCOLOREDESERUITNIHIL
IMPETRATAUALEANTNISIFORTEQUEMPIAMAUTDEFENSAE
AETATISAUTCORPORISAEGRITUDOAUTGLORIOSORUMUULNE
RUMCICATRICESCAUSARIAUELHONESTAMISSIONEDEFEN
DUNTDUMMODOHOSISTANONADIUBENTQUIAETATESOLIDA
ETINTEGROCORPOREHAECOCCUPARUNTETQUONIAMPLURI
MOSUELANTEMILITIAMUELPOSTINQUOATAMUELPERACTA
LATEREOBIECTUPIAERELIGIONISAGNOUIMUSDUMSEQUIDA
UOCABULACLERICORUMETINFAUSTISDEFUNCTORUMOBSE
QUIISOCCUPATOSNONTAMOBSERUATIONECULTUSQUAMOTII
ETSOCORDIAEAMOREDEFENDUNTNULLIOMNINOTALIEXCU
SARIOBIECTIONEPERMITTIMUSINSIQUIAUTFRUCTUSSE
NIOAUTMEMBRISDEBILISAUTPARUITATEDEFORMISINDIG
NOSCONSORTIOUIRORUMFORTIUMREPPERITURILLIUSQUO
Q·SANCTIONISOPORTETADMONERIUTSIQUISDECURIONU
PRIMIPILARIORUMCOLLEGIATORUMCIUILIUMAPPARITIONU
UELALIORUMNECESSITATIB·INRETITUSMILITIAESACRAME
TADURASSETDEFENDICASTRENSIUMSTIPENDIORUMEXCUSA
TIONENONPOSSITDATIII·KAL·FEB·MED·STLICHONEETAURI
LIANOUIRISCLARISSIMISCONSS·

IMPPHONORIUSETTHEODOSIUSAA·STILICHONICOM·
ETMAGISTROUTRIUSQ·MILITIAE OPORTETINTEREOS
QUIAMBITUACSUFFRAGIISADTRIBUNATOSPRAEPO

siturasque perueniunt et eos qui labore periculis atque or
dinem militiae decurso huiusmodi dignitates accepe
rint esse discretionem quare inmunes eos haber de
cernimus qui militiae praerogatiua ut dicenum est ad
tribunatum praepositurasque perueniunt. Conmonen
di autem sunt comites et duces militum ut et ipsi eos
reuelatos esse cognoscant neque aliquid hoc nomine
ab his flagitandum. De quibus ad omnes militares iudi
ces paria scribi adireximus. Dat. XI kal. April. Rom.
Honorio VIII et Theodosio III AA. conss.

XXI· DE TESTIMONIALI EX TRIBUNIS ET PROTECTORIB

Imp. Constantinus A. ad Rufinum ppo. Ferri non po
test in titulo militaris laudis inripere eos qui nec aciem
uiderint nec signa perspexerint nec arma tractaue
rint. Ideoque si qui ex protectoribus uel ex praepositis
uel ex tribunis epistulas reportauerint non habeant
priuilegium quod merentur qui ordinem militiae sub ar
morum labore decurso ad hunc honorem peruenerint

PP · IIII · ID · AUG · SIRMIO CONSTANTINO A · IIII · ET LICINIO · III CONSS ·
IMP CONSTANTIUS A · AD PPO · POST ALIA · SI QUIS DE PAGANIS UEL
DECURIONIB · AMBIERIT AD HONORES PROTECTORIAE DIGNITATES
NEC TEMPUS NEC STIPENDIA EI POST HANC LEGEM CONPUTANDA
SUNT HOC ET CIRCA EOS QUI AD PRAEPOSITURAS IMBITU PERUE
NERINT CUSTODIRI PRAECIPIMUS ET CETER · DAT · KAL · MAII · CONS
TANTIO A · VI ET CONSTANTE II CONSS ·
IMPP · ARCADIUS ET HONORIUS AA · FLORENTINO PU · QUICUMQ · EX
PROTECTORIB · AUT DOMESTICIS HONORARIAS MISSIONES ME
RUERINT SUB HAC NORMA PAENES EOS DIGNITAS MANEAT UT NEQ ·
MUNICIPIS CURIAM NEQ · COLLEGIATUS OBSEQUIUM PROPRIAE URB ·
EFFUGIANT NEQ · NEGOTIATORA PENSIONIS AURARIAE INSTITU
TA SUMMA MILITIAE SUFFRAGIO SUBTRAHATUR NEQ · AB ULLO
POST REMO OFFICIO MILITIA UEL CORPORE TALIS SE IMPETRATI
QUISQUAM OBIECTIONE DEFENDAT SED MANENTE NORMA SOL
UAT OMNIA QUAE AB ILLO UEL CONDICIONE NASCENDI UEL IURE
PRORII POSTULANTUR OFFICII DE LIBERIS ETIAM EORUM CENSE
MUS NE DE HIS EDICTIO RIGINIS MUNUS PER PRIUILEGIA EMEN
DICATAE DIGNITATIS EFFUGIANT QUAE QUIDEM OMNIA OFFI
CERE ILLIS ALIQUANDO NON PATIMUR QUOS EMERITOS FELICIB ·
CASTRIS UEL HONESTA INTERDUM ADUERSAE UALETUDINIS
MISSIO UEL UULNERUM LAUDABILIS EXCUSATIO UEL EMEN
SUM SUB SIGNIS TEMPUS ABSOLUIT · DAT · XIIII · KAL · MAR · MED ·
ARCADIO · IIII · ET HONORIO III AA · CONSS ·
IMPP · HONORIUS ET THEOD · AA · THEODORO PP · EOS QUI TESTIMONIALES
NON SUO MERITO SED EORUM CONTEMPLATIONE SUNT ADEPTI QUI
PRO HIS NOSTRAM CLEMENTIAM SUNT PRAECATI PAR SEUERI
TAS PERSEQUATUR EOS TAMEN ESSE IN URBE SACRATISSIMA NON
UETAMUS QUI POSUERUNT ILLIC LAREM ADQ · DOMICILIUM DAT ·
V · KAL · DEC · RAU · BASSO ET FILIPPO CONSS ·

XXII DE FILIIS MILITARIUM APPARITORUM ET VETERA

IMP· CONSTANTINUS A· AD OPTATIANUM VETERANORUM LI
BEROS APTOS MILITIAE QUORUM QUIDAM UIDESIDES RECU
SANT MILITARIUM MUNERUM FUNCTIONEM QUIDAM ADEO
IGNAUI SUNT UT CUM DISPENDIO CORPORIS MILITIAE UELIN
NECESSITATEM EUADERE IUBEMUS SI AD MILITIAM INUTILES
RESECTIS DIGITIS IUDICENTUR CURIALIB· SINE ALIQUA AMBIG
ITATE MUNERIB· ATQ· OBSEQUIIS ADGREGARI DAT· XIII KAL·
MART· SIRMIO ACC· IIII· ID· APRIL· REGIO CONSTANTINO A· U·
ET LICINIO C· CONSS·

IDEM A· AD SEUERUM UETERANORUM FILIOS PROPTER PRIUILEGIA
PARENTIB· EORUM INDULTA UACARE NON PATIMUR SED PRO
GRAMMATA PER OMNES CIUITATES PROPOSITO DILIGENTER
QUAESITOS AD ALTERUTRUM CONPELLI IUBEMUS UT AUT DECU
RIONATUS MUNERIB· OBTEMPERENT AUT MILITENT OBSERUA
TURO DEUOTIONIS TUAE OFFICIO UT QUI PROBANTUR AB ANNIS
UIGINTI USQ· AD UIGINTI ET QUINQ· ANNOS AETATEM AGANT
SI AUTEM UETERANORUM FILII QUI EQUESTREM MILITIAM
TOLERAUERUNT INTER EQUITES PROBARI UOLUERINT HABE
ANT FACULTATEM ITA UT CUM SINGULIS EQUIS IDONEIS PRAE
DICTO ADGREGENTUR OBSEQUIO QUOD SI QUIS DUOS EQUOS
HABEAT UEL UNUM IDONEUM ET SERUUM UNUM CUM CIR
CITORIA MILITET DIGNITATE ET BINAS ANNONAS ACCIPIAT
QUI GRADUS PRAEBETUR ALIIS POST LABOREM SINGULARUM
AUTEM CIUITATUM DECURIONIB· INTIMETUR UT UETERANO
RUM FILIOS QUI PRAEDICTAE AETATIS SUNT SI MILITARE NOLU
ERINT UEL MINUS INUENIANTUR IDONEI AD CURIAS UO
CARE NON MORENTUR OBSEQUIA SIT TAMEN PATRIMONIIS

IDONEIESSENOSCUNTUREXHISAUTEMQUIMILITAREUOLUERINT
SIQUIMINUSAPTISUNTEQUESTRIMILITIAEDEFICIENTECALA
MITATEMEMBRORUMETLEGIONARIAECONGRUISSENOS
CUNTURDEDUCENDIADNOSPROTECTORIQUIOBHOCMISSUSEST
CONSIGNENTURDAT·IIII KAL·AUG·AQUILEIACONSTANTINOA·
VIII ETCONSTANTIOCAES·CONSS·
IDA·ADEUAGRIUMHIIQUIEXOFFICIALIB·QUORUMQ·OFFICIORU·
GENITISUNTSIUEEORUNDEMPARENTESADHUCSACRAMENTO
TENENTURSIUEIAMDIMISSIERUNTINPARENTIUMLOCUMPRO
CEDANTDAT·PRID·NON·AUG·BASSOETABLAUIOCONSS·
IDA·ADLEONTIUMPPO· IAMDUDUMSANCXIMUSUTUETERANORU
FILIIQUIPOSTSEDECIMANNOSMILITIAEMUNUSSUBIRENON
POSSUNTUELARMISGERENDISHABILESNONEXTITERITCURIIS
MANCIPENTURDAT·IIII ID·APRIL·PACATIANOETHILARIANOCSS·
IDA·ABLAUIOPPO· UETERANORUMFILIIUELEORUMQUIPRAEPOSI
TIUELPROTECTORESFUERUNTUELCETERORUMQUIQUEMLIBET
GRADUMMILITIAETENUERUNTSIINUALIDIETINBECILLISINTCU
RIISADGREGENTURITAUTREIFAMILIARIGAUDENTESETINAPTOS
MILITIAECURIARUMSOCIETATICONIUNGASQUODETIAMNOS
FECIMUSSUBCONSPECTUNOSTROHISQUOSDELICIOSISNUTRI
MENTISENERUATOSESSEPERSPEXIMUSQUIIGITUREXHIS
PATRISFAMILIASSUNTETIDONEISFUNCTIONIB·PUBLICISELI
GANTURADAUGENDUMCURIALIUMNUMERUMSINGULARU
CIUITATUMORDINIB·COMMOUENDISUTQUOSNORUNTIDO
NEOSNOMINARENONDUBITENTPRAETEREOSQUOSUIGORET
FORTITUDODEFENDENDEREIPUBLICAEIDONEOSFACITNAMET
DUCESSINGULORUMLIMITUMCONUENIMUSNEDEINCEPS
UETERANIFILIUSINUTILISSACRAMENTOCINGATUREOSETIAM
QUIIAMPROBATISUNTDILIGENTERINSPICIANTUTQUIMINUSIDONEI

REPPERIUNTUR SACRAMENTO SOLUTI AD GRATIAM TALEM MIT
MITTANTUR DAT· ET PP· III ID· AUG· NOU· DALMATIO ET ZENOF̄
IMP· CONSTANTIUS A· ANTONIO DUCI MESOPOTAMIAE POST ALI
OBSERUETUR NE UETERANORUM SEU MILITUM FILII OFFICIIS
PRAESIDALIB· ADGREGENTUR DAT· IIII NON· FEB· LICINIO
ET CATULLINO CONSS·
IMPP· UALENTINIANUS ET UALENS AA· AD PETRONIUM PATRICIU
QUICUMQ· CASTRENSIS STIRPE PROGENITI DIUERSORUM SE
NEXIB· OFFICIORUM TRADIDERUNT MANUI INIECTA RETRA
HANTUR SCIANTQ· UETERANI QUIB· QUIET POST ARMA CONCES
SA EST LIBEROS SUOS QUOS MILITARIB· APTOS MINISTERIIS
INSITUM ROBUR OSTENDAT OFFERENDOS ESSE MILITIAE NA
SI QUIS MILITARIS PROSAPIAE DEGENER ET MENTE OFFICIIS RU
SE CONSORTIIS ADGREGAUIT ITA UT FRACTIS UIRIB· GRANDEUA
PROFERAT SENECTUTEM AUT DEBILITATIS OBTENTU BELLICO OPE
RI INCONUENIENS IUDICETUR EUNDEM IGNAUIAE LATEBRIS
UEL SERA INDAGATIO PROTRACTUM CURIARUM FUNCTIONIB·
PLACUIT MANCIPARI PP· BYRITI IDIB· APRIL· UALENTINIANO
ET UALENTE AA· CONSS·
IMPPP UALENTINIANUS UALENS ET GRATIANUS AAA· AD PRO
BUM PPO· FILIOS UETERANORUM QUI ARMATAE MILITIA
PARUISSENT SI IN OFFICIIS PUBLICIS UEL MINISTERIO CHAR
TULARUM ATQ· OBSERUATIONE RATIONUM INUENIUNTUR
SCIAT TUA SINCERITAS ESSE REUOCANDOS ET ENIM HI QUIB·
UEL CORPORIS ROBUR UEL STATURA DEFUERIT QUI COMITATEN
SI DIGNI POSSINT ESSE MILITIAE RIPENSI POTUERUNT COPULA
RI PP ROM· XU· KAL· MART· MODESTO ET ARINTHEO CONSS·
IMPPP· GRATIANUS UALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA· QUI
CUMQ· CASTRENSIS STIRPE PROGENITOS DIUERSIS SE OFFICIIS

INDIDERUNT ETIAM MANU INIECTA RETRAHANTUR SCIANT
Q(UE) UETERANI LIBEROS SUOS MILITARIB(US) APTOS MUNERIBUS INSITO
ROBORE OSTENDAT AUT OFFERENDOS ESSE MILITIAE AUT OB
NOXIOS NOSTRAE LEGIS LAQUEIS IAM FUTUROS SCRIPTA PETRO
CONSULARI PHOENICIS DAMASCO PRID(IE) ID(US) MAI(AS) GRATIA
NO A(UG.) V ET THEODOSIO A(UG.) I CONSS.

DDD AAA AD FELICEM COM(ITEM) OR(IENTIS) NON SOLUM IN DIUERSIS OFFICI
IS MILITANTES SED ETIAM UACANTES REB(US) PROPRIIS UETE
RANORUM AC MILITUM FILIOS ARMATAE MILITIAE UOLU
MUS SOCIARI NULLA IGITUR SIT EXCUSATIONIS OCCASIO DAT
VIII ID IUL THESSAL(ONICAE) GRATIANO V ET THEODOSIO I AA COSS.

DD AAA AD NEOTERI PPO SI FILII PRIMIPILARIUM REPERTI
FUERINT QUI INGRESSI LEGITIMOS ANNOS NULLIS STIPENDIIS
FULCIUNTUR SED ANNO PROXIMO QUO AD CURIAM FUERINT
LACESSITI SEMET MILITIAE MANCIPARINT AD CURIAM TENE
ANTUR ITA UT NE OFFICII QUIDEM CUM TRANSACTO ANNO
ESSE COEPERINT CURIALES PRO POSTERA AUDIATUR CIRCA EIUS
PERSONAM AC SERA PETITIO QUOD SI IN EADEM DOMO DUO FI
LII ERUNT ET LATUM ADEO FELIXQ(UE) PATRIMONIUM QUOD POS
SIT DUPLICIUM NECESSITATUM SUSCIPERE FUNCTIONES QUEM
OPORTEBIT MILITIAE UNUM CURIAE UINDICARI QUOD SER
UANDUM PARI NORMA ERIT SI TRES AUT QUATTUOR LIBERI
UEL ETIAM PLURES NUMERO FAMILIAM EIUSDEM STIRPIS
ORNAUERINT UT ETIAM EX NUMEROSIS FRATRIB(US) UNUS AD
CURIAM DEUOCETUR DAT VII ID SEPT SIRMIO GRATIANO V
ET THEODOSIO I AA CONSS.

IMPP ARCADIUS ET HONORIUS AA STILICHONI COM(ITI) ET MAG
ISTRO UTRIUSQ(UE) MILITIAE QUONIAM FILII UETERANORUM
AD DIUERSA OFFICIA SE CONTULERUNT HANC SANCTIONE(M)

Praecipimus ut ab his qui nunc sunt in officiis occu
pati nulli iuniores repetantur ac deinceps post hoc
ou edictum aditum ueteranorum filiis militandi per
in ciuili ex officiis esse praeclusum dat. iii kal. oct.
med. honorio a. iiii et eutychiano conss.

XX.iii DE OBLATIONE EQUORUM

Imppp. ualentinianus ualens et gratianus aaa. ad
probum ppo. quicumq. honorariis codicillis ha
betur ex comite tres protinus equos qui digni
sunt conprobari curet offerre quicumq. au
tem eodem est ex praeside factus in dubio du
os pari deuotione mox tradat ita enim promptius
instruitur usus armorum quod munus in pos
terum ea lege nouetur ut quinto quoq. anno
hoc est magis aliquando quam saepe similis
recurret exactio dat. iiii id. iun. sirmio
159 ualentiniano nobilissimo puero et uictore conss.

XXIIII DE OBLATIONE VOTORUM

Impp. Arcadius et Honorius AA. Basilio p. u. Quando uo
tis conmunib. felix annus aperitur in quina libra auri
solidis et pluxaci nia duo obryziaci principib. offeren
di deuotionem animo libentius suscipimus statuentes
ut deinceps sequentib. annis unius cuiusq. sed ultro
principib. suis talia ingerant semper et deferant.
Dat. III non. Mart. Med. Olybrio et Probino conss.

EXPLICIT LIBER VII

INCIPIT LIBER VIII

160

I. DENUMERARIISACTUARIISSCRINIARIISETEX CEPTORIBUS

Imp. constantinus a. adleontium dudumsancximus
utnullusadsingulaofficiaadministrandaambitione
perveniatvelmaximeadtabulariosnisiquivelordi
nevelcorporeofficiiuniuscuiusq. esthosenimoffi
ciasibiiniunctatamdiuagereiubemusquoadidoneos
essemanifestumestautaetatenoninpedientecomple
reidpossemonstranturutadministrationeaputeun
iugiterpermanentefidesquoq. eiusappareatsiquiser
goexsuffragioambitionisadofficiafiscoobnoxiaac
cesseritmultaenominedenaslib. auriexigaturpp.
v. id. iun. hierapol. constantino a. v. etliciniocaes. conss.

Da. Nehiquiproculabofficiosublimitatistuaesunt
nullummeritumpersedulitatemvelobsequiapraefe
renteslocumpossintlaborantib. debituminrepere
exceptoresplacetploco etordinesuoadcommenta
riosaccedereeteorumadministrationisubrogariet
ceterispropulsatisitautinterexceptoresprout quisq.
locumtemporeadipiscimerueritordineetmeritocon
sequaturdat. kal. iul. triberisbassoetablavioconss.

Da. admaximumppo. utilitatesuadenteannonarioset
actuariosconditionalesessepraecepimusannonis
etiamadiuvarietcapitationemeorumquicensetisunt
haberiinmunemideoq. tuasollertiaconpetentiamone
bitofficiautactuariisbinasannonasannonariisvero
singulasprotinussubministrentcapitationemquoq.

IPSORUMTANTUMQUIEXHISCENSETISUNTFACIATHABEAN
INMUNEMQUOADINACTUFUERINTCONSTITUTINAMPOST
EAUELLAUSEOSETDIGNITASHONORABITUELSINECULPAFUE
RINTDEPRAEHENSIPOENACOMITABITUREMISSA·III·NON·
MAI·DALMATIOETZENOFIL·CONSS·

IDA·ADBENORICIANUMUICUMASIAE UORAXETFRAUDULEN
TUMNUMERARIORUMPROPOSITUMQUIDIUERSISRECTORI
BUSOBSEQUUNTURITAINHIBENDUMESTUTEIANTEASANC
XERIMUSETNUNCITIDEMSANCIMUSCONDICIONIEOSSUB
DITORUMETECULEISADQ·LACERATIONIB·SUBIACERENEC
ULTRABIENNIUMHOCFUNGIOBSEQUIOETCETERADAT·
XIIII·KAL·IUN·OPTATOETPAULINOCONSS·

IMPCONSTANTIUSA·ADTAURUMPPO· ACTUARIICONDICIO
NALESSOLLICITEPROPRIOFUNGANTUROFFICIONECADQUAS
DAMINREPANTDIGNITATESQUIB·EOSPERFRUIDIUALIASTA
TUTAPROHIBENTHOCIGITURIAMCORRIGENTESNOSETIAMIUS
SIMUSUTILITERAPATREPRAECEPTASERUARIETLITTERIS
ADMAGISTROSPEDITUMETEQUITUMDATISIUSSIONIEFFEC
TUMPRAECIPIMUSCOMMODARIDAT·PRID·NON·MAI·ROM·
CONSTANTIOA·UIIII·ETIULIANOCAES·II·CONSS

IMPIULIANUSA·ADAUXONIUMCORRECTOREMTUSCIAENU
MERARIIQUIPUBLICARUMRATIONESCIUITATUMUERSU
TIISFRAUDIB·LACERAREDIDICERUNTSUBIACEANTTORTQ
INOMNEARTISACFRAUDISUERUMCUMQUINQUENNIO
ADMINISTRAUERINTCHARTASPUBLICASUNUMINTEGRU
ANNUMUACENTUTADINCUSANTIUMIURGIAFACILISAD
EPTISSITUITAPRIUATASEPTIMOPORROANNOCUMEOSDE
PRENDECREDITUMMUNUSADMINISTRASSECLARUERITEX
PERFECTISSIMISDIMITTANTURHICABOLEBITHONORDIGNI

TAUIS ADDI AC UETEREM MILITIAM. DAT. XIII. KAL. FEB.
IS PT. MAMERTINO ET NEUITTA CONSS.
IDA(ug). SECUNDO PPO. QUAMQUAM PRAECEDENTE IUSSIONE
OMNE[illegible] S NUMERARIOS CONDICIONALES ESSE PRAE
CEPI[illegible] MUS TAMEN ETIAM NUNC EOS QUI SUMPSERINT
CHAR[illegible] LARIUM NOMINA ET EODEM OFFICIO INHERIN
CONDI[illegible] CIONALES ESSE IUBEMUS UT SCIENTES NULLO
SE PRIU[illegible] LEGIO ESSE MUNITOS AC FACILE PER TORMEN
PA[illegible] FRAG[illegible] DIIUM SUARUM TUTELAS DETEGI POSSE NIHIL
COMMITT[illegible] NDICAMNA REIPUBLICAE. DAT. KAL.
I. MART. MA[illegible] MERTINO ET NEUITTA CONSS.
IDA(ug). AD M[illegible] AMERTINUM PPO. IUBEMUS OMNES NUME
RARIOS NON EOS MODO QUOS PLEBE CONSUS A UULGUS ABS
CONDIT SED PRIMOS ETIAM ET MAGISTROS EORUM OFFICIIS
EDIS AMPLISSIMAE TUAM AUTEM IUDICUM CETERORUM SOLU
TOS PAENITUS MILITARIS SACRAMENTIS CONDICIONALES
ETIAM FIERI NE DIGNITAS FRAUDIB. FACIAT UMBRACULUM
PER QUI[illegible] TRIENNIUM PERINDE IN SERUIRE SCRINIIS
QUIPPE ADEO [illegible] CONTINGIT UT UIDETUR PRO ALIENIS
F[illegible] RUDE SET INUPER ADS QUOS ADIUTORES ROGE PEL
LI RATIOCINIA PRAESTARE ADQ. HIS IN MINERE PERICULU
DAT. EPISTULA PPO. U. KAL. DEC. ULMINACIO IULIANO A. IIII
ET SALLUSTIO CONSS.
IMPPP. UALENTINIANUS ET UALENS AAA. AD DELEARCHUM P. U.
MER[illegible] ARII QUI APPELLARI CONSUEUERANT CONSULARIU
AC PRAESIDIUM DUMTAXAT TABULARII POST HAC NOSTRA
SANCTIONE UOCABUNTUR SCIENTES SE ESSE TORMEN
TIS ESSE [illegible] SUBIECTOS NISI IUDICIB. UEL HIS QUI [illegible]
NOS [illegible] TRO [illegible] IUDICIO AD PROUINCIAS UENERINT ET HIS [illegible]

Quiuis fuerint commoratu debitorum ac reliquo
rum modum frequenter ingesserint sub actorum
testificatione quos scire oportet cum his qui debitores
sunt sese ad solutionem esse retinen[...]dos nisi
omnia debita ipsis fuerint iniudicanti[...]b· perso
luta triennii tamen spatio tabulari[...]orum de
cet tempus omne concludi deniq· eu[...] peregri
nos delegi adq· ad singulas quasq· pr[...]ouincias
oporteat destinari peractis triennii[...]spatiis adq·
hoc tempore conpleto bien[...]nio po[...]st adminis
trationem in prouinciis resi[...]dere[...]debebunt
omnes qui iudicium praestolantes ut[...]e damno
nem corporis adq· segnitiae ac subiacent dispendiis
quae communicari his de[...]m cum exactorib· conue
nit si de tractas se fidem praetermissis suggestionib·
monstrabuntur dat· xiiii kal mart· dsip· ualenti
niano et ualente aa· conss·
Damno uiro magistro equitum actuariis palatinorum
et comitatensium numerorum se[...]nas annonas
senum etiam capitum pseudocomitatensi[...]um
etiam quaternas anno[...]nas et quaternum capitu
ex horreorum conditis praecepimus per decennium
curam eius officii sustinere ut perspicue manifesti
q· fides eorum et industria conprobetur quod cum
ad nos iuxta numerorum testificatione[...]succes
tione excellentiae tuae peruenerint honore per
fectissimatus in palatio nostro potiuntur et tamaio
rem gradum dignitatis postmodum adepturi post
hoc uero beneficium qui fraudib· acr[...]ap[...]inis minime

TEMPERARINT IN EOS IUDICIORUM AUCTORITAS EXSERATUR
DAT VIII KAL IUN MED UALENTINIANO ET UAL[...]ENTE AA CSS
IDAA AD RUFINUM PPO. SUPERNUMERARIUS CELSISSIMI OF
FICII TUI ALITER EST NOSTRA SENTENTIA QUAM DIUAE ME
MORIAE IULIANUS DUXERAT SANCIENDUM ILLE LEGE PRO
SITA NUMERARIOS OMISSO CINGULO CONDICIONIS CONSCI
OS UILIORIS NECESSITATI PUBLICAE OBSECUNDARE PRAECEP
NOS QUI MALUMUS OBSEQUIA HOMINUM ESSE UOLUNTA
RIA QUAM COACTA SUMERE CINGULUM ET MILITIAE ORDI
NEM TENERE NUMERARIOS IUBEMUS CUM SI IN ALIQUO
FRAUDIUM SCELERE FUERINT DEPRAEHENSI NULLO MODO
POSSINT A CORPORALI INIURIA UINDICARI DAT PRID ID DEC
PARISIS UALENTINIANO ET UALENTE AA CONSS
IMPPP GRATIANUS UALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA
OMNIB RECTORIB PROUINCIARUM IN PROUINCIIS SINGU
LIS DUO TABULARII CONLOCENTUR QUO AD UNUM FISCALIS
ARCAE RATIOCINIUM AD ALTERUM LARGITIONALES PER
TINERET[...]TULI IUBEANTUR SCITURI QUOD SI EX ALIE
NIS QUICQUAM ACTIB AD ALTERAM PARTE[...]MIXTUM UEL
TA FUERIT USURPATIONE TRANSLATUM IS[...]QUI IUDI
CIS CULPAM DISSIMULATIONE TEXERIT GR[...]AUISSI
MO SIT SUPP[...]LICIO SUBIUGANDUS[...]DAT III
KAL APRIL[...]D SIT P ANTONIO ET SYAGR[...]IO CSS
IDAA FLORO PPO. POST ALIA NUMERARII NO[...]N NISI EX
ACTO TRIENNII TEMPORE DIUINAM NOSTRI NUMINIS
PURPURAM UENERENTUR CAPITALI SUPPLICIO SUBIU
GANDIS HIS IN FRAUDEM CONSTITUTI UEL STATUTI A TEMPO
RA SUBTERFUGERE UOLUERINT UEL AMBITU USURPARE MA
IORIS MILITIAE DIGNITATEM DAT XVIII KAL OCT D SIT P ANTONIO ET
SYAGRIO CSS

impp arcadius et honorius aa severo pu. nec hon
us ad cu nctorum perniciem actuarii numera
riorum consortiis adiungentur in auctoritas tua
cunctos ex numerariis ab actuariorum societate
praecipiat abstinere adq. ab eorum communione dis
cedere quod si haec monita custodire neglexerint his
dem poenis sequentur actuarios non adiungant si ubi ace
re actuarius vero cunctos intra quinquaginta dies urb.
nos terminos conpelli excedere scituros quod si
ultra statutum tempus praesentes fuerint contrac
hensi XX. II. librarum auri dispendio [illegible] sunt
dat. iiii k. iul. nic. ac honorio a. iiii et eutychiano conss.
impp honorius et theodosius aa. hypatio magistro mil. per
orientem ex insinuatione magnificentiae tuae cog
nitis his quae a scriniariis officii sui crudeliter perpe
trantur dum actuariis sociati permixtaque ren
potestate chartarum rationes eorum pro sua volun
tate perscribunt generali lege censemus ut ad ex
emplum [illegible] numerariorum quorum ob fraudes haec
[illegible] forma professa chartarum [illegible] rien
[illegible] appellantur numquam ad eius [illegible] alterius
[illegible] [illegible] quam [illegible] nitea ab huius mo
[illegible] [illegible] rec [illegible] es servitia
ad prin [illegible] si aliter [illegible] in praesiolen
tur haec pecunia [illegible] actuariis quolibet genere ex
torserunt fisco vindicanda quod et in posterum obs
ervabitur si quis ex scriniariis eiusdem officii aliquos
[illegible] actuariis contractus habuerit quoniam hoc col
legarum commercium [illegible] consensu [illegible]

DAT· XVIII KAL· APRIL· ↄSIP· HONORIO X ET THEODOSIO VI AA CONSS·
IDD AA· VITALIANO DUCI LYBIAE NEMO DE NUMERARIIS TUI OFFI
CII SEU DOMESTICIS UEL SCRINIARIIS SIUE ADIUTORIB· POST
CONPLETUM SUI TEMPORIS ACTUM AD EANDEM RURSUS
SOLLICITUDINEM AUDEAT ADSPIRARE X· AURI LIBRARUM
CONDEMNATIONE PROPOSITA SI QUIS HANC UIOLARE UOLUERIT
SANCTIONEM EADEM POENA OFFICIO QUOQ· PROPOSITA SI
PER AMBITIONEM UEL AUARITIAM EX HIS ALIQUID TEMERARI
CONCESSERIT· DAT· IIII KAL· NOU· ↄSIP· HON· A· X RETCSIANGHIAECC [?]
IMPP THEODOSIUS ET UALENTINIANUS AA· TAURO PPO QUI AD
NUMERARIORUM GRADUM UENIUNT IN OFFICIO TUAE SE
DIS EXCELSAE QUAMDIU EODEM FUNGUNTUR OFFICIO DO
MESTICORUM MILITIAM NON ADFECTENT NE IN ALIO ACTU
CONSTITUTI ALTERIUS SACRAMENTI PRIUILEGIIS PERFRUAN
TUR CONPLETO SANE TRIENNII TEMPORE EAM TANTUM
MODO MILITIAM CONSEQUANTUR QUAE INSTITUTO ANTI
QUITUS MORE DEFERTUR INTRA ALTERIUS AUTEM TRIEN
NII METAS TIOREM QUAMCUMQ· MILITIAM SEU POTIUS
DIGNITATEM NULLAM PAENITUS ADIPISCENDI HABEANT
FACULTATEM ET CETERA DAT· U· NON· IUL· ↄSIP· THEODOSIO
A· XIIII· ET MAXIMO CONSS·

II. DE TABULARIIS LOGOGRAFIS ET CENSUALIB.

Imp. Constantius A. ad Catullinum ppo. Nullus omnino
ex tabulariis uel scribis uel decurionib. eorumq. filiis
in quocumq. officio militet sed ex omnib. officiis nec non
etiam intra nostrum palatium militantes nec dum inpleto
quinquennio reperti et retracti protinus curiis offici
isq. municipalib. reddantur dat. VIII kal. iul. Lauriaco Mar
cellino et Probino conss.

Impp. Ualentinianus et Ualens AA. ad Artemium uicum his
paniarum. Si qui tabulariorum necessitate perfunc
ti uel adspirare coeperint ad curias uel uocari non pri
us eos ordo suscipiat quam fideliter reddiderint adminis
tratorum suo tempore chartularum apud acta ratio
nem dat. kal. iun. Triu. Ualentiniano et Ualente III AA. css.

Imppp. Gratianus Ualentinianus et Theodosius AAA. Neoterio
ppo. Conperimus aliquantos relictis muneribus curiarum
scribas sed et logografos ciuitatum nomen inrepsis
se militiae his retractis legem hanc tulimus ne quis ex
hoc hominum numero paria audeat usurpare hoc admo
dum sufficiente numero militiae supplementis qui ex
uagis ueteranorumq. filiis uacantib. q. potuerit fida
peruestigatione conpleri dat. IIII non. feb. Thessallonica
Gratiano A. V et Theodosio A. I conss.

Idem AAA. Quicumq. decurionum sponte se censuali ministerio
manciparit condicionem habeat quam ipse delegit de
positurus sui ordinis paenitus dignitatem si eum neces
sitas quaestionis subdendum non inuenerit dat. XV kal. oct.
Cstp. Richomere et Clearcho conss.

Impp. Arcadius et Hon orius AA. Hadriano ppo. genera
li lege sancimus ut sive solidis provinciis sive sin
gulis civitatib. necessarii fuerint tabularii liberi ho
mines ordinentur neq. ulli deinceps ad hoc officiu
patescat aditus qui sit obnoxius servitutis. Et si quis
domino iam servum suum sive colonum chartas
publicas agere permiserit consensum enim non
ignorantiam volumus obligari ipsum quidem in quan
tum interfuerit publicae utilitati pro ratiociniis
quae servo sive colono agente tractata sunt obno
xium detineri servum autem conpetentib. affectu
verberib. fisco addici. Praeteritum quoq. decerni
mus cura dominorum praesentari eos qui ratioci
nia tractaverint quorum interfuit ab initio prohi
dere ne publicis actib. privata servitia inmisceren
tur ut temporis sui quisq. ratione compositus in quaes
tione depromat. Dat. VIIII Kal. April. Med. Vincentio
et Fravito conss.

DE PRIVILEGIIS APPARITORUM MAGISTRIAE POTESTATIS

IMPP UALENTINIANUS ET UALENS AA· AD ARTEMIUM CORRECTORE
POST ALIA QUI SE SE IN OFFICIIS MAGISTRORUM EQUITUM AC
PEDITUM MILITASSE AC MILITARE MONSTRAUERINT AB OMNI
NOMINATIONIS INIURIAE EXCUSENTUR ELIGENDI AUTEM ERUNT
SUSCEPTORES E DIUERSIS OFFICIIS ETIAM EX LARGIONALIB· CIUI
TATUM QUI UTIQ· EXTRA PALATIUM DEGUNT DAT· XIII· KAL· OCT·
AQUIL· ACC· XV· KAL· NOU· SALERNI DIUO IOUIANO ET UARRONIA
NO CONSULIBUS

IIII DE COHORTALIBUS PRINCIPIB· CORNI
CULARIIS ET PRIMIPILARIBUS

IMP CONSTANTINUS A· AD CONSTANTIUM PPO· QUONIAM INI
QUISSIME TYRANNUS CONSTITUIT UT QUI EX COHORTALI MILI
TIA HONESTAM MISSIONEM ET UACATIONEM RERUM SUARU
MERUERINT CIUILIB· OFFICIIS ET CURIAE NECESSITATIB· INSER
UIANT PLACET HAC LEGE CESSANTE EOS QUI COHORTALI MILITIA
COMPLETIS XX· II· STIPENDIIS DISCESSERINT AD NULLA DEIN
CEPS CIUILIA MUNERA UEL CURIAE DEUOCARI QUAM REM ET
CIRCA OFFICIALES PRAESIDUM OBSERUARI CONUENIET DAT·

IIII KAL MAI CONSTANTINO AUG IIII ET LICINIO IIII CONSS
IDEM A EDICTO SUO AD AFROS STATIONARIIS PRIMIPILARIUM QUO
RUM MANIFESTA SUNT LOCA CORAM MANDATUM EST UT
SI EXTRA MODUM ALIQUID EXTORSERINT SCIANT SE CAPITE
PUNIENDOS PRAETEREA NE CARCEREM HABEANT NEUE
QUIS PERSONAM PRO MANIFESTO CRIMINE APUD SE HABE
AT IN CUSTODIA NEUE QUIS AMPLIUS QUAM DUOS AGASONES EX
PROUINCIA SECUM HABEAT UEL DE NUMIDIA SIBI ADIUNCAT
NEUE EX ALIIS PROUINCIIS AGASONEM HABEAT UEL QUI ALICUI
IAM STATIONARIO MINISTER FUIT PP UII ID MAI KARTHAG

CONSTANTINO A IIII ET LICINIO IIII CONSS
IDEM A AD BITHYNOS PRIMIPILARIB POST EMERITAM MILITIA
PERFECTISSIMATUS UEL DUCENAE UEL CENTENAE UEL EGRE
GIATUS DARI DIGNITAS POTEST DAT XII KAL AUG GALLICANO
ET BASSO CONSS

IMP CONSTANTIUS A ANTONIO DUCI MESOPOTAMIAE IUXTA SUG
GESTIONEM UICARII MESOPOTAMIAE DE HIS QUI OFFICIA
PRAESIDALIA DESERENTES AD SACRAMENTA MILITIAE ADS
PIRASSE NOSCUNTUR ITERANDA STATUI DESIDERAT UR AUC
TORITAS IDEOQ ETIAM NUNC IUBEMUS UT RETENTIS his QUI UE
TERANORUM SEU MILITUM FILII ESSE NOSCUNTUR CETEROS
GRAUITAS TUA OFFICIIS PROPRIIS RESTITUERE NON MORE
TUR ET CETERA DAT IIII NON FEB LIMENIO ET CATULLINO CSS

IDEM A AD UIROS CLARISSIMOS PPO POST ALIA BENEFICIARIOS
IN EODEM OBSEQUIO PERSEUERARE UOLUMUS ET CETERA
DAT PRID NON MAI CONSTANTINO A UII ET CONSTANTE C IIII CSS

IDEM A AD TAURUM PPO PRIMIPILARIB QUI AD PASCENDOS MILI
TES SOLLEMNITER AD LIMITEM DESTINANTUR GRAUI ASSIS
TINENTIB DETRIMENTA HOC MODO CREDIDIMUS CONSULEN

ut duces qui multa eis extorquere firmantur nomine
munerum uel sportulae nihil amplius percipiant quam
percipiebant a patre nostro perennis memoriae regen-
rem publicam ita ut species a primipilarib. ipsa praeste-
tur nec in nummum aurumue dirigatur ne super inden-
sitate praetiorum necessitas conquirendi exsurgat haec
igitur remota iniuria idonei mittantur qui ex more suscep-
tis omnib. alimoniis militarib. easdem peruehere conten-
dant actis apud rectorem prouinciae conficiendis per
quae designabitur quantitas specierum modus in usum ali-
moniae militaris a primipilarib. praebeatur et quid ob
munera ducib. mittenda uel sportulam cuius habet noti-
tiam officium praesidale dat. epistula pfto cui haec sa-
cra fuerat ante lata XI kal. iun. med. datiano et cereale conss.
dn ad taurum ppo. beneficiarii uel officiales rationales
siue exhibitione cursus seu primipili necessitate neglecta
interuersa etiam ratione fiscali ad ecclesias putauerint
transeundum curialium retrahantur exemplo siue
pro obnoxiis ratiociniis uel necessitatib. non sint sub no-
tione iudicum officiis consentientib. sint probabilis ui-
tae studium postularint transferantur nec cessione
metuant facultatum quod si clandestinis artib. puta-
uerint inrependum ad curialium similitudinem duas
concedant liberis aut si proles defuerit propinquis e pro-
pria substantia portiones tertiam sibimet retenturi
sin uero propinquorum necessitudo defuerit geminae
portiones officiis in quib. militant relinquantur portio-
ne tertia tantummodo retentata dat. IIII kal. sept.
tauro et florentio conss.

Imppualentinianusetualensaa admamertinum
ppo. postaliaquiinproconsulumconsulariumcor
rectorumuelpraesidumofficiisitastipendiame
rerunturutreipublicaepartesprouirilicapitispervi
laborumprocurentsicursuuieredorumobnoxii
uelpastuprimipilimilitiamclarioremadituobstr
iitenerisoccupauerintitainfulasadfectatihono
risamittentutnecessitatemuetustaeprocurationis
agnoscantliberiueroeorumsiabineunteaeuoalte
riusgradussacramentameruerintpaternaenecces
sitatiscondicionenonaliasfatigenturquamsiad
huceoslociquamquamaltioristameneiusmodidoce
biturretineremensuramutparuacontumeliadigni
tatispaternimunerissubdanturinpensisetquoad
huiusmodihominesinhisprouinciismilitabuntquos
autprimipilipastusautnecessitasueredariaenon
adigatfunctionis·xxu·eosstipendiaanexucurialis
nominationisabsoluaniliberiseorumeacondicio
neobnoxiismunicipumconplexuirelinquendissi
miliaedetrectauerintuoluntatemsuscribendarii
uerotabulariidiurnariilogograficensualessieicen
suopulentiieruntetexercitationequantulacumq·
eruditionispostemensummunuseacondicionecuriis
adgregentursicutinofficiisessentuilioribꝰnullaeos
suppliciorummaculaturpaueritetquoniaminfinitu'
estuiritimconctaconplectihocquasigeneralecon
clusiolegisamplectiturutquicumq·aliisinedefen
sionepraedictorumpriuilegioruminquib·liberiurbi
oppidismunicipiisrepperianturprocaptuuirium

ETMEDIOCRITATECENSUUMCURIALIAOFFICIASUAESORTIS
AGNOSCANTETCETERA DAT·III·ID·MAI·HADRIANOPOLIDIUO
IOUIANOETUARRONIANOCONSS·
DAA·ADPROBUMPPO SECUNDUMDIUIIULIANISTATUTASPOR
TULADUCENN·L·IA·LIB·ARGENTINONABUNOPRIMIPILARISED
ABUNIUERSISPARITERINFERATURNIHILQ·AMPLIUSDUCES
SPORTULAESOLLEMNISPRAETEXTOCONENTUREXCULPERE
DAT·IIII·KAL·APRIL·TRIU·UALANO·ETUALENTEAA·CONSS·
DAA·ADDRACONTIUMUICUMAFRIC· PRINCIPESSEUCORNICU
LARIOSSTATIONESQUAEPERSONISSUISMERITODEFERUNTUR
NONALIISUENDERESEDIPSOSPOTISSIMUSHISADMINISTRA
TIUNCULISPERFUNIUBEMUSQUODSIPOSTPASTUMPRIMIPI
LIDEHISPUTAUERINTNUNDINANDUMNONALITERQUAMAD
IUTORIB·SUISETTAMENHISIPSISQUINUMQUAMEIUSMODI
STATIONESEGISSEDOCEANTURHABEANTLIBERTATEMLICEN
TIAMQ·UENDENDI DAT·III·KAL·APRIL·MED·UALENTINIANO
ETUALENTEAA·CONSS·
11 IDAA·FESTOCONSULARISYRIAE SOLITACOHORTALIB·SYRIAE
PRIUILEGIAQUAEADIUODIOCLETIANOPORRECTASUNTADQ·CO
CESSANOSQUOQ·PORREXIMUSACIUBEMUSEOSNONADSOLLI
CITUDINEMUASTACAENONADFUNCTIONEMNAUICULARIAE
DEUOCANDOSNONINUITOSCURIALIB·COETIB·ADSCRIBENDOS
UERUMPERACTOLABOREMILITIAEPASTUSPRIMIPILICONPE
TENTISEQUITATEFUNCTIONETRANSACTAPRAEROGATIUAE
HISRECUSATIONISOFFERIMUS DAT·III·NON·OCT·UALENTINI
12 ANOETUALENTEAA·CONSS·
IMPPP·UALENTINIANUSUALENSETGRATIANUSAAA·ADPROBU
PPO· POSTALIA OFFICIARECTORUMPROUINCIARUMTUAEMAG
NIFICENTIAELITTERISUOLUMUSADMONERIUTSUSCEPTOSINOF
FICIO

Proprio vel probatos e cohortium numero vel legionum
erecti legis esse numeri inserendos. Dat. XVI kal. Iun. Mo-
desto et Arintheo conss.
Imppp. Gratianus Valentinianus et Theodosius AAA.
ad seme[...] [...]rio ppo. [...] [...]rium liberos
sacramenti nexus ad com[...] [...] aequa
eorum maioribus fuerat celsos ad ultima quidem
apparitionis et eandem necessitatem minime devo-
camus auris tamen nec illas tempus et ... ratio vare
rem publicam stativis mus expensis. Dat. III non. April.
Antonio et Syagrio conss.
13 Idem AAA. ad Proculum ... Orientis. Qui relicto princi-
litus officio quod gerebat ad senatoriae dignitatis
nomen ... propriae re ... omnino pervenerit
coherendus est. Dat. prid. non. Iul. Cstp. Merobaude II
et Saturnino conss.
14 Idem AAA. Neotherio ppo. Si apparitor diffugerit cum
... suis edictum quo revocatur possit ... condicio
ne legis subsequatur, cui nisi fuerit satis factum de-
rito in latitantem a iudice pro qualitate ... sen-
tentia proferatur. Veniam enim talibus nos promit-
timus non daturos ut saltem hoc ... scelesti sanc-
tione perterriti eam de indulgentia modestia abe pe-
rerini aut scelerarum conatum tantum ab ... revertant
crimen ... fugae latebris nec indulgentiis reliq.
... Dat. prid. ... Med. Arcadio A. I et Bautone conss.
16 Imppp. Valentinianus Theodosius et Arcadius AAA. Tati-
ano ppo. Ordinariorum iudicum apparitores qui vel
speculatorum vel ordinariorum ... intervenerint ...

NULLO ANNORUM NUMERO NULLA STIPENDIORUM CONTEMP
LATIONE LAXENTUR PRIUSQUAM PRIMIPILI PASTUM DIGESTA RA
TIONE EXPLEVERINT QUOD SI ANTE DEBITUM LOCUM QUIS HUIC FUNC
TIONI HABEATUR OBNOXIUS VEL AEGRI COR PORIS LABE VEL
DEFESSAE SENECTUTIS EXTREMA AD INP ETRANDAM QUIE
TEM MERERE ... DIDERIT PRAETENDANDA NON PRIUS OTIO
CONDONETUR OMNE QUOD PRIMIPILO DEBET IURE EXPENDERIT
[...]S ETIAM QUI PRO SCELERIB· SUIS SOLUTO MILITIAE CINGULO
ADDICUNTUR INFAMIAE NE INTEGRO PECULIO SUB HAC OCCASI
ONE LAETENTUR ITA CONDIGNAE ULTIONI VOLUMUS SUBIACERE
UT FUNCTIONI QUOQ· QUAE EXTREMA MILITIAE DEBEBATUR NI
HIL EX EORUM FACULTATIB· SUBTRAHATUR· DAT· III· NON· MAR
MED· TIMASIO ET PROMOTO CSS·
IDD AAA· CYNEGIO PPO· PER ORIENTEM CUM ANTE PLACUISSET UT A PRI
MIPILARIB· SECUNDUM DISPOSITIONEM DIVI GRATIANI SPECIES HOR
REIS EROGANDAE COMITATENSIB· MILITIB· EX MORE DEFERENTUR
LIMITANEIS VERO PRETIA DARENTUR NUNC PLACUIT AUT AURUM
AD OFFICIUM INL· PER ILLYRICUM PRAEFECTURAE CUM CERTA TAX
ATIONE ID EST PRO OCTOGINTA LIBRIS LARIDAE CARNIS PRO OCTO
GENIS ETIAM LIB· OLEI ET PRO DUODENIS MODIIS SALIS SINGULI SO
LIDI PERFERANTUR DAT· V KAL· IUL· TIMASIO ET PROMOTO CSS·
IMPPP· THEOD· ARCAD· ET HONORIUS AAA· RUFINO PPO· EX HIS
QUI DE NUMERO COMITIANORUM VEL EX APPARITIONE CULMI
NIS VESTRI CONSULARIO OFFICIO DEPUTATI SUNT NULLUS AMBIEN
DI ET TRANSFUGIENDI IN ALTERIUS MILITIAE ORDINEM HABEAT
FACULTATEM DAT· III KAL· IUN· HERACLIAE ARCAD· A· III· ET HO
NORIO· II AA· CONSS·
IMPP· ARCADIUS ET HONORIUS AA· EUTYMIO VICO ASIAE IN SPECIE
B· PRIMIPILARIB· ADERANDIS EADEM PRETIORUM TAXATIO

seruetur quae in uenalib· publicis poterit repperiri. Is
enim qui excedere praecepta nostra temptauerit se
uera iudicis sententia cohercebitur. dat· u· kal· mart·
const· arcadio IIII et honorio III AA· conss·
4 Id· AA· et theod· A· anthemio ppo· quicumq· ad carthas uel
tabulas uel quodcumq· aliud ministerium cohortalis
optauerit non ante accedere permittatur nisi eius no
men matriculis receptum primitus fuerit poena pro
posita his qui contra statuta caelestia crediderint susci
piendos aliquos aut quodlibet eis officium iniungendo
et adtinendis his nihilominus in officio qui etiam post
haec praecepta meditatione quadam futurae frau
dis olam fortassis isitae orum ordinum actib· interfuerunt
ut obtentu non dati militiae nominis liberum sibi cum id
expedissent praecogitarent abscessum. De his sane
quibus modi artib· antehac sicuitanda officia rescri
ptorum impetratione crediderit id statuimus ut rescri
ptis quae ad tuae sublimitatis iudicium emittuntur nul
lis praeterea ad alios iudices elicitis eos utpatiamur
uel si obreptio aliqua fuerit impetrata a nullo alio iu
dice suscipiantur. dat· xuii· kal· april· const· ddnn· hono
rio· uii et theodosio iterum AA· conss·
4 Impp· honorius et theodosius AA· anthemio ppo· polychro
nio qui ex primipilarib· in me[illegible] moriali um scrinia in
pepsit condicioni propriae [illegible] restituto generali lege
decernimus omnes qui ex hu[illegible]ius modi condicione pa
tinis semet indecenter inserue[illegible]runt obsequiis
omissis adsignari natalib· adq· omnes quorum inter
est huius rei sollicitudo obseruare ne quis [illegible] desertis

adsuetis officiis ad palatinam militiam sacramen
ta adspiret· dat· prid· non· april· const· p· uarane u c conss
2 dd· aa· seleuco ppo· quicumq· post militiam prouincialis
officii uel certe ad hoc militans ad maius priuilegium
militiae dignitatis spoliis prouincialium properauit abso
lutus sacramento eius militiae originario solo adg
status suis reddatur obsequiis nec his de min futu
rum nulla adtemptandi maioris splendoris officii
adq· sacramenti potestas sit dat· prid· kal· mart· rau·
dd· nn· honorio viii et theodosio u aa· conss·
3 dd· aa· euchario proc· africae quia plurimi consuetam
proconsularem ueterorumq· iudicum fugientes mi
litiam in diuersis palatinis seu inlustrium potestatum of
ficiis se sociasse dicuntur decernimus omnes abso
lutos cingulo militiae ad propriam functionem re
duci in futurum sane praecipimus ut si quis conpra
hensus ad militiam palatinam adspirare aliquib· in
diciis adprobetur in aeternum mancipatui uel sus
ceptionis societur non ante ex eius officii conuersati
one remouendus quam militiae finis huius modi sen
tentiae eundem potuerit liberare dat· prid· kal· mart·
rau· honorio viii et theodosio u aa· conss·
4 dd· aa· probo com· s· l· quisquis in officio palatino appa
ritorum electus [illegible] eodem munere ex proconsu
lario officio uel or[illegible]dinarii iudicis potuerit reppe
riri sublatis mi[illegible]litiae priuilegiis functioni pro
priae regioni[illegible]q· reddatur dat· prid· kal· mart·
rau· ddnn· honorio viii et theodosio u aa· conss·
dd· aa· [illegible] liberio ppo· quicumq· ex diuersis officiis

omniummoderatorumofficialescontrauetitū·
altiorismilitiaegradaminde fuie obtinuissenosco·
turinpropriareuocenturofficiauniuersosigitur
apparitoresquosextraconscientiamtuamuelsti
pendiorummeritumclarueritadmilitiamconuo
lassepraecipimusreuocarisimiliq·praeceptione
diuersorumiudicumofficialesantiquaemilitiae
restituietceteradat·ui·kal·dec·rauhonorioum
ettheodosio·u·aa·conss·

6 ddaa·anthemioppo· siquisegregecohortalinorumur
guentecriminisinsectationestipendiisfuerit ex
emptusautotiotraditusquietisartib·inmore
turautsiadpristinasacramentapraecuminse
rationemualueritrepedareindultumnostraema
iestatisoraculumamplissimaetuaesedioffera
allegandumsanctionehacedictispropositisdiuul
gandumutprouinciarumiudicessciantsiquas
caelestespraescriptionessuperreddendami
litiaeliceritprouincialisapparitorquasnon
antepraecelsaesedistuaelibrauitauditionemhu
iuslegisintercessionedepulsa·dat·xiii·kal·mart·
6 constp·honorio·x·ettheodosio·ui·augg·conss

ddaa·eustatioppo· prosingulislib·argentiquaspri
mipilaresuirisspectabilib·ducib·sportulaegra
tiapraetantiquaternisolidipraebeanturs inonipsi
argentumofferresuaspontemaluerint·dat·xiii
kal·iul·constp·honorioxiiiettheodosiox·aa·conss·

8 ddaa·asclepiodotoppo· ualentinianaecetera
quaelegumquaediuersasupertemporibusimpaix

militiaestatuerunt auctoritate cessante haecprae
cepimusobseruariprimumutneq·curialisneq·co
hortalinusneq·curialisautcohortalinifiliuscon
dicionedesertaadaliamaudeatadspirarefortuna·
cuimaiorumsuorumexemplapraeiudicantdeinsi
quismemoratarumcondicionumlaqueisinretitus
admilitiamarmatampersubreptionemuelinli
citumpatrociniumtransieritetidcuriaeexquattuo
oriusestperdecenniumiugitersiluerituisquiin
castrissinealiquafortunaepristinaeconuenti
oneincessanterstipendiameruerintdesignata
estetstrenuesusceptisarmisinsuaueritmini
meconueniaturulteriusseoprivilegiaetpraemia
uirifortisexpectetetcetera·dat·xu kal·iun·sir·
asclepiodotoetmarinianouucc·conss·
29 impp·theodosiusetualentinianusaa·florentioppo·
hiiquorumnominaexcellentiaetuaesuggestio
conprehenditomnesq·quiexprimipilarisexquacu̅
q·prouinciaquamlibetmilitiacontralicitumprae
sumpseruntetiamsiobtinuisseeamspecialiadno
tationenostraeindulgentiaeuideanturspoliati
cinguloadprioremstatumetcondicionempris
tinamreuocenturomniaditucuiuslibetdignita
tisitahuiusmodicondicionipraeclusoutnonsolu̅
impetratisiambeneficiiscareantuerumetiamsi
quidpostmodumeliceretemptauerintidomnein
inritumdeuocetur praeceptisenimuestrisetpub
licisutilitatib·inperpetuumdebentessesubiectinec
exsequendarumnecessitatummuniadeclinare

30 dat ui id· iul· constp· felice et tauro conss·

Idd aa· isidoro ppo· post alia eodem exemplo eugulo
ppo illyrici si cohortalis apparitor aut obnoxius
cohorti ad ullam posthac adspirauerit dignitatē
spoliatus omnib· impetrati honoris insignib·
ad statum pristinum reuocetur liberis etiam
in tali eius condicione susceptis fortunae patriae
mancipandis si qui uero cohortalis uel subiectus
cohorti ullam ante hanc legem gessit militiam
aut coeptam dudum etiam nunc gerit aut causidi
cinam in foro amplissimae praefecturae orien
tis adq· illyrici uel urbano profitetur iudicio
in eodem latarum pridem constitutionum sanc
tio ob· seruetur post hanc uero legem si quis ex his
ausus fuerit ullam aff·ectare militiam nulla
praescribtione temporis muniatur sed ad con
dicionem propriam retrahatur ne ipse uel eius
liberi post talem ipsius statum procreati quod co
horti debetur ualeant declinare dat iii non april
constp· isidoro et senatore conss·

V DE CURSU PUBLICO ANGARIIS ET PARANGARIIS

Imp. Constantinus A. ad Istantium. Si quis iter faciens bovem non cursui destinatum sed aratris deditum duxerit abstrahendum per stationarios et eos qui cursui publico praesunt debito uigore correptus aut iudici si presto fuerit offeratur aut magistratibus municipalibus conpetenti censura tradatur eorumque obsequio transmittatur aut si eius fuerit dignitatis ut nequaquam in eum deceat ali uigore consurgere super eius nomine ad nostram clementiam referatur qui enim explecaverit mansionem si forte boves non abuerit inmorari debet donec fuerint exhibiti ab his qui cursus publici curam egerunt nec culturae terrae inservientes abstrahere. Acc. XI kal. feb. Caralis Constantino A. IIII et Licinio IIII conss.

Id. A. ad Titianum. Quoniam plerique nodosis et validissimis fustibus inter ipsa currendi primordia animalia publica cogunt quidquid virium habent absumere placet ut omnino nonullus in agitando fuste utatur sed aut virga aut certe flagro cuius in cuspide infixus brevis aculeus pigrescentes artus innocuo titillo poterit admonere non ut exigat tantum quantum vires valere non possunt qui contra hanc fecerit sanctionem promotus regradationis humilitate plectetur munifex poenam deportationis excipiat. Dat. prid. id. mai. Sabino et Rufino conss.

3 Idem A. ad Acyndinum pp(raefectum) p(raetori)o. Praesidib(us) et rationalib(us)
ceterisq(ue) quib(us) propterea res publica et annonas
et alimenta pecorib(us) subministrantur usurpandi
agminalis seu paraveredi licentia derogetur
quib(us) illud quoq(ue) licere non patimur ne quid de
provincialib(us) citra ordinem poscant nisi his tan
tum quorum fides cognita est cum usus neces
sitatis exegerit vestrae vero gravitatis arbitrio
exegerit cursus publicus p(rae)sidiis quib(us) si a publi
co itinere aliquam militarem viam devertendum fuerit
ubi evectio non erit publicis vel etiam agminalib(us)
sed modice et temp(e)rate et tantum ad usum proprium
necessariis quae res sine electa fuerit vobis aesti
mationis vestrae nota incurrentib(us) praesides
periculum sustinebunt cum super hac re explora
tores iam missi sint quae enim [mala] potest quod nostris
itinerib(us) provincialib(us) inferantur conivere eo etiam
potest quod nostris itinerib(us) quos publica utilitas mo
vet maxima atq(ue) anxia dispositione vix ullorum
etiam agminalium numerus subministrari queat
P(ro)p(osita) XV Kal. Mart. Constantino A. VII et Constantio Caes. conss.
4 Idem A. Menandro. Certis nuntiis conpertum est quod plu
res vel utilitatib(us) ac necessitatib(us) propriis petitas an
garias taxato pretio distrahunt quamvis ita ag
raro posthac et non nisi urgentib(us) evectiones
praebendae sint. Omnes tamen quicumq(ue) sunt
cursus publici observatione destricti inquirant
si cuius in hoc genere crimen patuis possint intercipi ...
... emptore et venditore nominis ... relegetur ...

QUIB·SERUAREIUSSISUNTPRODISSIMULATIONEUELNEGLE
GENTIAIDEMSUPPLICIUMLUITURIUSNONINPROBUMTAME
ESTHISQUIANGARIALEMHABETCOPIAMADTUTELAMUITAE
UELLABOREMADEUNDUMITINERISPROSOLACIOSIBIQUEN
DAMSOCIAUERITNAMQ·HOCFACTUMMERETURUENIAMNEC
LATEREPOTERITEXPLORANTI[s]ILLUDPOENASUPERIUSDICTA
PLECTENDUMESTSUPERQUAREPROCONSULESRECTORESPRO
UINCIARUMPRAEFECTOSUEHICULORUMATQ·OMNESQUI
CURSUIPUBLICOPRAESUNTADMONERICONUENITDAT·X·KAL·
IUL·CONSTANTINOA·UIII·ETCONSTANTIOCAESARECONSS·

IDA·ADMUSONIANUMPPO· IAMDUDUMNOSTRAECLEMENTIAE
IUSSAEXSISTUNTUTRECTORIB·PROUINCIARUMEUECTIONU·
FACIENDARUMCOPIADENEGETURQUONIAMCURSUIPUBLICOMAG
NAINFERTURPERNICIESSIHAECLICENTIALATIUSPANDERETUR
IDEOQ·HOCIPSUMREPETIMUSQUODANTEPLACUERATACIU
BEMUSEOSAUCTORITATISTUAELITTERISCOMMONERIUTIUS
SISPAREREFESTINENTDAT·[u]III·KAL·AUG·CONSTANTINOA·UIII·ET
CONSTANTIOC·CONSS·

IDA·MAGNOAGENTIUICARIAMPRAEFECTURAM HOCINTER
DICTOPROHIBEMUSNEQUISAGMINALESACPARAUEREDOS
AESTIMETPOSTULANDOSINEOSENIMQUIHOCTEMEREPRAE
SUMPSERINTUINDICARIACRIUSOPORTEBITIUSSIONENOS
TRACUNCTISPROUINCIALIB·INTIMATADAT·KAL·AUG·CONS
TANTINOA·UIIIETCONSTANTIOC·CONSS·

IMPCONSTANTIUSA·OLYBRIOPROCAFRIC· PARAUEREDORUM
EXACTIOPATRIMONIAMULTORUMEUERTITETPAUITAUARI
TIAMNONNULLORUMIDEOQ·PRAELATAIUSSIONENOSTRAPRO
UINCIARUMRECTORESEXCELLENTIATUACOMMONEATUTEX
CEPTISAGENTIB·INREB·QUIADMOUENDUMMILITEM [hole] MITTI

CONSUERUNT QUISQUIS ALIUS PARAUERE DUM EXEGERIT
NON EI CEDAT INPUNE SED NEC ILLI QUI DEDERIT DAT III NON AUG
ANTIOCHIAE CONSTANTIO A VIII ET CONSTANTIO CAES CONSS
8 IDEM A AD TAURUM PPO EUECTIONES AB OMNIB POSTULENTUR
QUACUMQ CONSPICUI FUERINT DIGNITATE NON ENIM DEBET ES
SE EUMQUAM [illegible] EFFICAX USURPATIO QUAE POSSIT ANIMA
LIB PUBLICIS C[illegible]URSUS INFERRE PERNICIEM QUOD SIQUIS
PUTAUERIT SE RESISTENDUM ET SINE EUECTIONE ITER FACE
RE DETEGITUR UBI REPERTUS FUERIT EUNDEM IUSSIMUS DEUINE
RI AC DE EIUS NOMINE AD PRUDENTIAM TUAM ET AD MUSONIU
CLARISSIMUM UIRUM COMITEM ET MAGISTRUM OFFICIORUM
REFERRI STATUIMUS REDAE MILLE PONDO TANTUMMODO
SUPERPONI BIROTE DUCENTA UEREDO TRIGINTA NON ENIM
AMPLIORA ONERA PERPETI UIDENTUR OCTO MULAE IUNGANTUR
AD REDAM AESTIUO UIDELICET TEMPORE HIEMALI DECEM BI
ROTIS TRINAS SUFFICERE IUDICAUIMUS AD Q HAEC CUNCTA REGI
ONIB PRAESTITUTOS CURARE PRAECEPIMUS POENA EIS PRO
POSITA DAT VIII KAL IUL MED CONSTANTIO A VIIII ET IULIANO
CAESARE II CONSULIBUS
9 IDEM A AD TAURUM PPO MIR[illegible]ANDA SUBLIMITAS TUA NULLOS EUECTIO
NI DIES ADDENDOS ESSE COGNOSCAT NEC PASSIM REDARUM
TRACTORIAS UEL EUECTIONES IRRITUM FACIAT ET AGENTIB IN REB
TUA SUBLIMITAS RIBUI UEL FIERI EUECTIONEM UETAMUS SUF
FICERE NAMQ POSSE CONFIDIMUS QUAE HISDEM A NOBIS
UEL MAGISTRIS OFFICIORUM COMITATUS NOSTRI IUSSIS NECES
SARIA HABITA RATIONE PRAEBENTUR DAT VIIII ID DEC MED
CONSTANTIO A VIIII ET IULIANO CAESARE II CONSS
10 IDEM A AD FLAUIANUM PROC AFRIC NULLI DE CETERO SUBIUNCTORIO
PRIUATO ANIMALIA PUBLICA PRAEBEANTUR NEC REI HUIUS

NOS FACULTAS MOTIONIS RELINQUATUR SED PRAEDIUS
CONQUIESCAT DAT VI KAL NOV SIRMIO POST CONSS CONSTANTI
A VIII ET IULIANO CAES I
IDEM A HELPIDIO PPO NE QUA POST HAC LEGE AMPLIUS QUAM BINAS
ANGARIAS ET HOC EORUM SI QUI AEGRI SUNT CAUSA USURPARE
CONETUR CUM AD DESTINATA PROFICISCUNTUR ITA TAMEN UT
PRO SINGULIS ANGARIIS BINA TANTUM [illegible] BOUM PARIA IUG
SEQUANTUR SI QUI POST HANC LEGEM AMPLIUS MOVERIT IN
MAXIMAM SE REPREHENSIONEM SCIAT ESSE VENTURUM DAT
XVI KAL DEC INDICTIONE IIII
12 IMPP IULIANUS A AD MAMERTINUM PPO QUONIAM CURSUM
PUBLICUM FATIGAVIT QUORUNDAM INMODERATA PRAE
SUMPTIO ET EVECTIONUM FREQUENTIA QUAS VICARIA POTES
TAS ET PRAESIDUM ADQ CONSULARIUM OFFICIA PROROGARE
NON DESINUNT CURAM AC SOLLICITUDINEM HUIUS REI NOS
SUSCIPERE CONPULSIT FACIENDARUM EVECTIONUM LICENTIAE
[illegible] EXCEPTIS IGITUR NOBIS NULLI EVECTIONE
LICEBIT FACERE DE CETERO SED UT NECESSITATES PUBLICAE
IMPLEANTUR VICARIIS DENAS VEL DUODENAS EVECTIONES
IN ANNUM PERSCRIBTAS IPSE PERMITTAM PRAESIDIB
VERO BINAS ANNUAS FACIAT VESTRA SUBLIMITAS QUIB
AD SEPARATAS PROVINCIARUM SECRETASQ PARTES NECES
SARIIS EX CAUSIS OFFICIALES SUOS DIRIGERE POSSINT SED HIS
QUOQ NOSTRA ETIAM MANSUETUDO EVECTIONES SINGULAS
DABIT UT AD NOS REFERRE POSSINT CUM ID FIERI NECESSITAS
QUAEDAM EXEGERIT ACC VIIII KAL MART SYRACUSIS MAMER
TINO ET NEVITTA CONSS
IDEM A AD MAMERTINUM PPO AD SUGGESTIONEM COMITIS AEG EO
RUM QUI LARGITIONIB PRAESUNT TRANSLATIONIS SPECIE RUM LAR

Citionalium conpetentes euectiones rectores prouin-
ciarum cum absit uicarius facere debet quod uniuer-
sis rectorib· tua sublimitas indicare non differat
acc· xii· kal· iul· mamertino et neuitta conss·
Id· a· ad mamertinum ppo· qui contra adnotationem
manus nostrae plures euectio continebit ueredos cre-
diderit usurpandos capitalem rem fecisse uidebitur
et si instantis necessitatis gratia non retineatur quis
tamen ille sit ad censurae tuae cum ad serenitatis no-
strae conscientiam referendum est et quamquam in
quid sit parhippus et intellegere et discernere sit pro-
cliue tamen ne forte interpraetatio deprauata aliter
hoc sic nificet sublimitas tua noscat parhippum eu-
ui deri et habendum esse si quis usurpato uno uel
duob· ueredis quos sola se euectio continebit alterum inter-
tium ue extra ordinem commoueat nihil autem inter-
esse debet nec ad crimen uocari utrum agens in reb·
suo ann emulionis itineris subiugando modo euec-
tionis da tae formam et licentiam non excedat· dat·
u· id· sept· mamertino et neuitta conss·
Id· a· ad auitianum uicarium afric· mancipium cursus publici
dispositio proconsulis formate neatur neq· tamen sit
cuiusquam tam insignis audacia qui parangarias aut
parauerdos inclinatib· ad canalem audeat commo-
uere quo minus marmora priuatorum uehiculis prouin-
cialium transferantur ne otiosis aedium cultib·
prouincialium patrimonia fortunaeq· lacerentur
dat· iii kal· nou· antiochiae iuliano a· iiii et sallustio css·
Id· a· ad mamertinum ppo· in prouincia sardinia in qua

NULLIPAENEDISCURSUSUEREDORUMSEUPARAUEREDORU
NECESSARIIESSENOSCUNTURNEPROUINCIALIUMSTATUS
SUBRUATURETEMORATUMCURSUMPAENITUSAMPUTARI
OPORTEREDECERNIMUSQUEMMAXIMERUSTICAPLEBSIDEST
PAGICONTRAPUBLICUMDECUSTOLERARUNTEXCELLENSIGITUR
AUCTORITASTUAOFFICIOPRAESIDALINECESSITATEMTOLERAN
DAEHUIUSMODIEXHIBITIONISINPONATAUTCERTESIHOCEXIS
TIMANTONEROSUMSUISANIMALIB·UTIDEBEBUNTQUOTIENS
EOSCOMMEAREPERPROUINCIAMNECESSITASPUBLICAPER
SUASERITSANEANGARIARUMCURSUMSUBMOUERINONOPOR
TETPROPTERPUBLICASSPECIESQUAEADDIUERSOSPORTUSDE
FERUNTURPROINDECONSIDERATARERUMNECESSITATEPROLO
CORUMSITUATQ·ITINERISQUALITATETANTUMNUM[...]ERUM
ANGARIARUMCOLLOCARIOPORTEREDECERNASQUAN[...]TUM
NECESSARIUMESSEADHIBITAEPLENISSIMAEDELIBERATIONES
SUASERINTDAT·UIII KAL·KAL·DEC·ANTHIOCHIAEIU[...]LIANOA̅
IIIIETSALLUSTIOCONSS

IMPP·UALENTINIANUSETUALENSAA̅·ADME[...]NANDRUM
UEHICULISNIHILULTRAMILLELIBRARUMM[...]ENSURAM
PATIEMURINPONITAUTUEREDARIISUTHABEANTQUODHIS
XXXTALIBRASEQUISUEHERECONCESSIMUSQUIDQUIDIGITUR
SUPRAMENSURAMEXSUPERARECONSTITERITADDISPEN
DIUMEIUSQUIINLEGEMCOMMISERITFISCOCONUENIETETAD
SCRIBIILLUDSANEUTPAENITUSENORMIUMUEHICULORUM
USUSINTERCIDATSANCIENDUMESSEDECERNIMUSUTQUIS
QUISOPIFICUMULTRAHANCQUAMPERSCRIBSIMUSNORMA
UEHICULUMCREDIDERITESSEFACIENDUMNONAMBIGATSI
BISILIBERSITEXILIIPOENASISERUUSMETALLIPERPETUASUP
SUPPLICIASUBEUNDADAT·PRID·ID·MART·MED·DIUOIOUIANOET
UARRONIANOCSS·

18 ID AA· AD MAMERTINUM PPO· SIQUANDO PRAEPOSITUS
LARGITIONUM SPECIES TRANSMITTENDAS NENESSARIAS
ESSE SUGGESSERIT AC BREUEM DIUERSARUM SPECIERU·
CUIUS SUBUECTIO UEHICULORUM POSCITUR DESIGNAUERIT
A PRAESIDIB· DIUERSORUM OFFICIORUM EUECTIO CONPE
TENS PRAEBEATUR ILLUD ETIAM SUBLIMITAS TUA OBSER
UARI OMNI CAUTIONE PRAECIPIAT NE AMPLIUS IN SINGU
LIS QUIB·Q· CARPENTIS QUAM BINI AUT UT SUMMUM TER
NI HOMINES INUEHANTUR QUOS TAMEN DIRECTARUM
RERUM CUSTODES UEL PROSECUTORES ESSE CONSTITE
RIT DAT· III· ID· MAI· DIUO IOUIANO ET UARRONIANO CSS·
19 ID AA· AD SYMMACHUM PU· MAGNIFICAS SEDES TUAE EUECTIO
NUM FACIENDARUM ARBITRIUM IN PUBLICIS TANTUM CAU
SIS USURPET UERUM INGENTI PROCURABITUR CAUTIONE
NE PARUM CONSIDERATA FACILITAS ITA PUBLICIS INCIPIAT
13 UISCERIB· IMMINERE UT FATIGATIONE NIMIA PAENITENTIA
HUIUS CONCESSIONES SUSCIPERE COGAMUR DAT· IIII· KAL
IUL· PHILIPPOPOLIM DIUO IOUIANO ET UARRONIANO CSS·
20 ID AA· AD FLORIANUM COM· RP· IUXTA DIUI IULIANI CONSULTIS
SIMAM LEGEM AD TRANSFERENDAS LARGITIONUM RES
NECESSARIAS CONPETENTIA IUDICES EUECTIONUM SUB
SIDIA PERFERANT ILLUD QUOQ· ADIECTUM EST NE QUICQUA·
ONERIS UEHICULIS PUBLICIS CUMULATIUS QUAM RATIO
FISCALIS POSCERET SUPERPONERETUR SIQUIDEM NON
AMPLIUS IN SINGULIS QUIB·Q· UEHICULIS QUAM BINOS
AUT UT SUMMUM TERNOS SEDERE PRAECEPTUM SIT
DAT· PRID· ID· SEPT· DIUO IOUIANO ET UARRONIANO CONSS·
21 ID AA· AD ARTEMIUM CONPETENTI RATIONE PROHI
BEMUS NE HI QUI FAMILIAE PRAESUNT IN NOUUM RAPINARU·

189 †

aut fraudium genus exerceant ut pro rotarum tritura
ac ministeriis pecuniam ab angariarum praebitorib(us)
poscant pro rotis igitur et pro angariis praebitores dis
pendia nulla patiantur dat. iiii kal. oct. aquil. diuo io
uiano et uarroniano conss.
idem aa. ad uolusianum pu. cunctos iudices laudanda tua
sinceritas monebit ut minime quosq(uam) transire pati
antur antequam seriem euectionis aspexerint et
congrua sub notatione dimiserint sane cuiuscum
q(ue) fuerit dignitatis qui nostra interdicta calcauerit
retenetur dum super ipsius nomine ad mansuetu
dinem nostram quaerella dirigatur cui uindicta
non deerit in eos autem protinus ultio conpetens
exserenda est quos sinceritas tua pro loco graduq(ue)
militiae ibidem cohercere posse crediderit prae
terea illud adiungimus ut parhippum uel auertari
um nullus accipiat nullus inpune praesumat nisi eu(m)
nostrae serenitatis arbitrio aliqua necessitate cogen
te uir inl. magister officiorum textui euectionis ad
diderit prolata litteris sub die xii kal. mart. rom. acc.
iiii kal. april. uenabri conss. ualentiniani et ualentis aa.
idem aa. mamertino ppo. ad procurationem clabularii cur
sus eligendi sun(t) ex eo hominum genere qui in prouinciis
codicillis comitiuae et praesidatus aut rationum episto
lis honorariis nixi ab omnium seculium et publicorum
officiorum ministerio remouerunt his tamen ab hac mo
lestia segregatis qui legationum reuerentia principaliu(m)
beneficiorum iudiciis honorem ipsis principib(us) traden
tib(us) sunt adepti uel qui emeritis officiis palatinis missione(m)

DONATISUNTLOCANDIAUTEM [illegible] ERUNTPERSINGULAS
MANSIONISUELLONGIUSSINCERITASTUAPROCURATIONEM
EORUMEXISTIMAUERITPORRIGENDAMINQUONEGOTIO
SIQUIDNEGLECTUMSECUSUEGESTUMFUERITADEORUMQUID
QUIDPECCATUMERITCRIMENINUIDIAMQ·REFERETURQUA·
TOAUTEMTEMPOREUNUSQUISQ·INIUNCTIOF·FICIISSARCINA
DEBEATSUSTINERECELSITUDINISTUAEARBITRIISRELINQUI
MUSSANCIENDUMQUIUIRIETEUECTIONESCOMMEANTIU·
EXACTISSIMACURAINSPICEREDEBEBUNTETANIMALIB·ALI
MENTA [illegible] QUAEFISCUSNOSTERSUGGERITMINISTRARE
DAT·UI·ID· [illegible] MART·MED·UALENTINIANOETUALENTEAA·CSS
24 IDAA·ADBULE [illegible] FORUMCONSUL·CAMPANIAENONNULLUS
IDAGERECONPERTUMESTUTSIFORTEDETECTAFUERINTANI
MALIAQUAEUEHICULISDEPUTATASUNTUELREDORUMNUME
RUMQUIALTERIUSERUIUNTNECESSITATIADREDASQUIB·
UTUNTURUSURPENTHANCLICENTIAMPERMANCIPES
LOCORUM [illegible] OMNIFARIAMPROHIBERICONUENIET
UTSIQUIS [illegible] EXTITERITQUIFORMAMNOSTRAESANCTIO
NISEXCED [illegible] ATCUIUSCUMQ·FUERITDIGNITATISTAM
DIURESISTE [illegible] REACRESIDERECOGATURQUAMDIUANI
MALIAQUI [illegible] ITERPERAGATREUERTANTURDAT·UIIII·KAL·
APRIL·MED·UALENTINIANOETUALENTEAA·CONSS·
25 IDAA·ADSYMMCORRECTORLUCANIAEETBRITTIORUMCONPER
TUMESTUSURPATIONEQUORUNDAMINPUBLICICURSUSDA·
MNAGRASSANTEABITINERESOLITODEUIARIPROINDESIQUIS
ITERFACIENSCUIUSCUMQ·DIGNITATISFUERITMILITANSAB
ITINERERECTODEUERTERITQUINGENTISPASSIB·POENAIN
EUMCONPETENSPROFERATURETADNOSTRAMSCIENTIAM
REFERATURDAT·UIIII·KAL·APRIL·MED·UAL·ANOETUAL·TEAA·CSS·

IDAA·ADMAMERTINU[hole]MPPO· CURSUSMANCIPESCLABU
LARIISEXQUOGENEREHOMINUMDEBEANTORDINARIAPERTIS
SIMALEGEDECREUIMUSQUORUMSIPRAEDICTAENUMERUS
FUNCTIONONPOTUERITOCCURRERECURIALISADHOCMINUSSUNT
UOCANDIDAT·UIKAL·MAI·UALENTINIANOETUAL·TEAA·CONSS·
IDAA·ADFORTUNATUMCONSULAREMPANNONIAESECUNDAENEQ·
PLURESPARHIPPOSDIMITTENDOS·NECEMENSISEUECTIONIB·
DANDAMCONMEANDICUIQUAMFACULTATEMGRAUITASTUA
COGNOSCATINEOAUTEMNEADMONITIONEMQUIDEMADHI
BENDAMPUTAMUSUTANULLOOMNINOCURSUSPUBLICUS
SINEEUECTIONISAUCTORITATEMOUEATUR DAT·U·KAL·IUN
MED·UALANOETUALENTEAA·ↃSS·
IDAA·ADPROBUMPPO QUODIAMGALLISPRODESTADILLYRICU·
ETIAMITALIAEQ·REGIONESCONUENITREDUNDAREUTNON
AMPLIUSREDAQUAMMILLEPONDOSUBUEHETANGARIAE
MILLEQUINGENTASUFFICIATUEREDOULTRATRIGINTANULLUS
INPONATDIRECTA·U·KAL·IAN·SIRMIOUALENTINIANOET
UALENTEAA·CONSS·
IDAA·ADDOMNUMCONSSICILIAEHUTAN IUMPARHIPPO·
PRAESUMANTQUIB·NOSIPSIINEUECTI ONEQUAMFACI
MUSUEREDUMCUMPARHIPPUMTRIBUIUSSERIMUSSIQUIS
UEROCITRANOSTRAEADNOTATIONISINDULTUMIDLICENTER
EXEGERITSEUERISSIMAESUBIACEATULTIONIDAT·IIII NON·DEC·
TRIUERISPOSTCONSSLUPICINIETIOUINIUUCC·
3· IMPPP·UALENTINIANUSUALENSETGRATIANUSAAA·ADUIUEN
TIUMPPO·PERSPICUAESANCXERAMUSUTINCARPENTISRE
DARUMMENSURAMSUPRADICTAMNULLUSEXCEDERETNE
MOAMPLIUSREDAEQUAMMILLEPONDOANGARIAEQUAM
MILLEQUINGENTAUEREDOQUAMTRIGINTAAUDERETINPO

NEREIDEOQ·ADINL·MAGISTROSEQUITUMETPEDITUMSCRIB
TAPORREXIMUSUTPERLOCAQUAEHUIUSCEMODIOBSERUATIO
NISEXCUBIISMUNIENDASUNTSOLLICITOSPROTECTORESDI
LIGENTESQ·CONSTITUANTQUOIDEMETMENSURAMUEHIC
LORUMETUIMONERUMSEMPERINSPICIANTNIHILQ·FIERI
CONTRAHAECIURAPATIANTURQUIETIAMQUOTIENSCUM
ALIQUISFUERITINUENTUSEXCESSISSELEGEMUELUEHICUL
INORMITATEUELPONDERISQUAMLIBETLOCUMQUAMCUMQ
ILLEPROTULERITDIGNITATEMQUIDQUIDULTRAMENSURA
ESSECONSTITERITAPUTSEPROTECTORQUIINSOLENTIAM
DEPRAEHENDERITRETENTABITDONECSUPEREOQUIINTER
DICTACONTEMPSERITADCLEMENTIAMNOSTRAMRELATIO
DIRIGATURDAT·UIIII KAL·OCT·UALANOETUALENTEII AA·CSS·

31 DAAA·ADCATAFRONIUMUIC·ITAL·NECMULIONIB·NECARPE
TARIISNECMULOMEDICISCURSUIPUBLICODEPUTATISMER
CEDEMAQUOQUAMSINCERITASTUAFUERITMINISTRARI
CUMIUXTAPUBLICAMDISPOSITIONEMANNONASETUESTE
QUAMHISDEMCREDIMUSPOSSESUFFICERECONSEQUANTUR
ETCETERADAT·XUIII KAL·SEPTEMB·TRIUERISUALENTINIANO
ETUALENTEIII AA·CONSS·

32 DAAA·ADAMPELIUM EUECTIONUMCOPIAMSENATUICUM
PROFICISCENDIADNOSNECESSITASFUERITSERENITASNOS
TRALARGITAESTINAMSIADCLAMATIONIB·POPULIROMANI
NOSTRIALIISQ·ANTIQUISETSOLLEMNIB·REB·CONCESSAIU
GITASINLIBATASERUATURPROUINCIALIB·ETIAMQUANDO
EREESSECENSERENTEUECTIONUMCOPIANONNEGATAEST
UTADNOSSUMPTAEUECTIONECONTENDANTQUANDOMAGIS
HUIUSARBITRIIHISFACULTASESTDEFERENDAQUOSCOLLE
GIIMERITOUIDEREFREQUENTIUSCUPIMUSDAT·IIII ID·DEC·

TRIUER· GRATIANO Ā· III ET PROBO CSS·

DEM AAA· AD CONSTANTIUM EUECTIONUM ET MITTENDARU̅·
ETIAM PER CETERAS PROUINCIAS DUMTAXAT IN TRANSLATIO
NEM UESTIUM TUAS INCERTAS HABEAT FACULTATEM UT SI
FORTE IN ITINERE UICARIUS NON FUERIT CUM UESTES EADE̅
TRANSFERUNTUR TARDITAS NULLA GENERETUR CERTE UBI
IDEM UICARIUS FORTE MORABITUR AUT DIMITTET TUAS AUT
ALIAS IPSE RENOUABIT ET HOC QUIDEM EO CONSTITUTUR EXEMPLO
QUO AURUM ARGENTUM QUE TRANSFERTUR IN QUO
UIIQ· NULLUM EUECTIONIB· TUIS ADFERTUR OBSTACULUM
QUOMINUS ID QUOD TRANSMISSUM FUERIT AD LOCA STATUTA
PERUENIAT EADEM AUTEM UESTES MILITARES USQ· AD
EA LOCA SUNT TRANSFERENDAE UBI IPSI MILITES SUNT
CONSTITUTI NEQ· ENIM PAULO DEUERTICULO ABDUCENDI
SUNT AB EXCUBIIS SIBI PRO PUBLICA UTILITATE COMMISSIS
TALES IGITUR UESTES A PROUINCIIS DIRIGANTUR QUAE PRIUS
QUAM MOUENTUR INSPECTIONE GRAUITATIS TUAE DISPLI
CERE NON POSSINT· DAT· UI ID· IAN· ROBORE GRATIANO Ā
III· ET EQUITIO UC CONSS·

DEM AAA AD HESPERIUM PPO· QUIA IN OMNIB· ALIIS PROUIN
CIIS UEREDORUM PARS QUARTA REPARATUR IN PROCONSU
LARI PROUINCIA TANTUM DETUR QUANTUM NECESSITAS
POSTULAUERIT ET SI QUID QUID ABSUMPTUM NON HABUE
RIT HOC NEC PRO DEBITO HABEATUR NEC A PROUINCIALIB·
POSTULETUR NON DUBITAMUS AUTEM PLUS QUAM QUAR
TAM AD REPARATIONEM NECESSARIAM NON ESSE IUMĒ
TORUM PRAETEREA IN SINGULIS MUTATIONIB· ARBI
TRAMUR TERNIS UEREDIS MULIONES SINGULOS POSSE
SUFFICERE NAM UT STABULA IN PENSIS PUBLICIS EXTRU
ANTUR CONTRA RATIONEM EST CUM PROUINCIALIUM

194

SUMPTUFUERITUSARBITRETURETMILITIISADPARANDA
IAMUEROPRINCIPIUMNONOBORDINEMNECAMAGISTRATIB·
ACCIPIENDAUIDENTUROBSEQUIASEDABOFFICIOPROCO–
SULARIQUIMISSIONEDONANTURUELEXALIISOFFICIIS
QUOSIDONEOSATQ·EMERITOSESSECONSTITERITNONEN
INPROBABILISHAECDISPOSITIOESTCUMETINCUBICULAR
ISREGIONIB·HAECCONSUETUDOSERUETUR DAT· IIII KAL·
MART·TRIUERISGRATIANOA·IIII ETMEROBAUDECONSS·
35 IMPPP·UALENSGRATIANUSETUALENTINIANUSAAA·ADAU
SONIUMPPO·ANULLOUMQUAMOPPIDOAUTFREQUEN
TICIUITATEMANSIONEDENIQ·ADQ·UICOUNODIEULTRA
QUINQ·UEREDORUMNUMERUSMOUEATURACSIQUIS
EORUMQUIPRAEPOSITIUOCANTURAUTMANCIPESPUBLI
CODENIQ·CURSUINOMINEALIQUOPRAESUNTHUNCQUE·
PRAESCRIBSIMUSMODUMPATIATUREXCEDISEUERIS
SIMAESINCERITATISTUAEAUCTORITATECONPESCETUR
AUTMILITANSEXAUCTORITATEMSUBIBITAUTDECURIO
UELMANCEPSRELEGATIONEANNUAPLECTETURHIAUTE–
QUISUPRASCRIBTUMNUMERUMSUPERGREDIMOLIEN
TURCUIUSCUMQ·SINTHONORISAUTNOMINISQUINQ·AR
GENTILIBRISINUNIUSUEREDIUSURPATIONEMULTENTUR
SITAMENNECESSITASMAIOREUECTIONISSUPERSOLLE–
NEMNUMERUMIUBEMUSADMITTIQUODUTAG[illegible] A
CRASLITTERASFERRICONSTITERITAUTHABEREEUEC
TIONIB·ADNOTATUMUTALIQUADECAUSAINSTANTIUS
IREIUBEANTURQUODUELSPECTABILISUIRIOFFICIORU
MAGISTRIUELSINCERITATISTUAELITTERISOPORTEBIT
ADSCRI[illegible]TUMUTEXSISTETEUIDENSCAUSAQUAEPRAES
CRIBTUMLEGISEXCEDATINUEHICULISETIAMHACUOLUM

RATIONE MODERARI NE SUPRA ASSIGNATUM NUMERO REDA MO
UEATUR QUOD FIERI IUSSIMUS SUBLIMIS AUCTORITAS TUA SI CONTRA
UETITUM CERNAT ADMITTI PROMOTOS SUOS SEUERITATE COHI
BEBIT DAT. XII KAL. MAI. TRIUERI UALENTE UI ET UALENTI
NIANO II AA. CONSS.

IMPPP. GRATIANUS UALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA. AD SYAGRI
UM PPO. MANCIPIBUS SUPRA INLUSTRALE TEMPUS CURANDI
INMINEAT MANCIPATUS NEC INTRA TRICINTA DIES AMPLIUS
CUIQUAM LICEAT EX MUTATIONE DISCEDERE QUOD SIQUIS SUPRA
PRESCRIBTUM NUMERUM DIERUM ENIM AD STATIONE QUAM
RECEPERIT EXCESSERIT CAPITALI ANIMADUERSIONE PUNIATUR
IDCIRCO ENIM QUENQUENNIO DEUOLUTO EOS HONORE MPER
FECTISSIMATUS MANERE PRAECIPIMUS OMNIUMQ. ALIARUM
NECESSITATUM INMUTATE FOUEMUS UT TEMPUS PROCURATIONIS
INPOSITAE SOLLERTI FIDE ET INTEGRITATE SUCCEDANT DAT. III KAL.
MART. SYAGRIO ET EUCHERIO CONSS.

IDAAA. AD PALLADIUM P(RAE)F. AUG. EUM QUI SACUM HIPPOCOMORUM
NOTABILI POPULATIONE UOLUERIT USURPARE UEL SCINDERE CU
IUS LIBET FUERIT DIGNITATIS SINE ALIQUA EXCEPTIONE IUBEAS
DETINERI UT CUM DE EIUS NOMINE RELATIO FUERIT DESTINATA
QUID SUPER EIUS CONTUMACIA STATUENDUM SIT OPPORTU
NIUS AESTIMEMUS DAT. PRID. ID. MAI. CSTP. ANTONIO ET
SYAGRIO CONSS.

IDAAA. FLORO PPO. PROFICISCENTI UICARIO TRIGINTA ASINI UERE
DI DECEM TANTUMMODO MOUEANTUR QUINQUAGINTA LI
BRARUM AURI DISPENDIO EIUS OFFICIO SI HAEC FUERINT CON
TEMPTA NON INMERITO SUBIUGANDO ILLUD ETIAM SIMILITER
OBSERUETUR NE QUIS FACIENDAE EUECTIONIS IBI UINDICET FA
CULTATEM DAT. UIII KAL. MAI. CSTP. ANTONIO ET SYAGRIO CONSS.

39 IDAAA FLORO PPO · QUISQUISSEUCIUILISEUMILITARIDEPOSITA
DIGNITATEAGETOTIUMNONPRIUSUSQUAMFIDUCIAEUEC
TIONUMPRODEATQUAMEDICTISCAUSISNOSTRAMAIESTATE
CONSULTAUERITIDEMCURSUSPUBLICIACCEPERITPOTES
TATEMRELIQUOSUEROETIAMSIEXPRAESSERINTTALITENO
RECOPIAMLATIUSEUAGANDIATFRUCTUFRUCTIUAEIMPE
TRATIONISARCEMUS · DAT XIIII KAL · AUG · CONSTP ANTONIOET
SYAGRIOCONSS ·

40 IDAAA FLORO PPO · IUDICIB · FACIENDAEEUECTIONISCOPIAM
DENEGAMUSCUMIDNOSTRONUMINIETUESTRISTANTUMSIT
POTESTATIB · RESERUANDUM HISENIMTANTUMAMBULANDI
FACULTATEMIUDICESEXSUOARBITRIOPRAEBITURISUNIQUOS
INTRANSMISSIONELARGITIONALIUMTITULORUMPROSECU
TORESUIDERINTCONSTITUIUSSCITURISIDEFINITIONEMNOS
TRAMEXCESSERINTSEQUIDEM XXV · AURILIBRISOFFICIU ·
UEROQUINQUAGINTAESSEMULTANDOSSANEUTETIAMAGENDI
ITINERISPOSSINTESSEMODERATIORESENIUEREDISINGULAEETIA
REDAEPERDIESSINGULOSDIMITTANTURDAT X KAL · AUG · CONSTP ·
ANTONIOETSYAGRIOCONSS ·

41 IDAAA · FILAGRIO COM OR · CAPITALISPERICULIACERUITATEPROPO
SITAEUECTIONUMCONTRACTUSASINORUMQ · MERCESET
EMENTISETDIS[illegible]TRAHENTISPOENAPROHIBEMUS PP · BYRITO
DAT XII · KAL · [illegible] OCT · ANTONIOETSYAGRIOCONSS ·

42 IDAAA · CONSTAN · TIANO · UICARIO DIOCESEOSPONTICAE REPA
RATIONISCONLATIONEABOFFICIALIUMPERSONASUBMOTA
IDONEOSMANCIPESCONSTITUTOSQUINQUENNIITEMPUSIMPLE
REPRAECIPIMUSDAT III KAL · IAN · CONSTP ANTONIOETSYAGRIOCONSS ·

43 IDAAA · ADNEOTERIUM PPO · QUIB · IUSANTENONFUITEUECTIO
NUMABSTINENTIAMQUIB · FUIT FACIENDARUMMODERATIONE

REIPUBLICAE PROCIANIUNT· ENIM UIRI MILITIAE EQUESTRIS AC
PEDESTRIS MAGISTRI QUI HAC USURPATIONE CARUERUNT
DUBIO IN POSTERUM PATIENTIUS ABSTINEBUNT CUM ETIAM AMA
TES REIPUBLICAE SINT ET CIRCA COMMUNES UTILITATES NOS
TRIS SIMUL ANIMADUERTANT MORIBUS ESSE UIUENDUM· DAT·
KAL· FEB· RICOMERE ET CLEARCO CONSS·
IDAAA· CYNEGIO PPO· NULLUS ELECTIONE UTATUR PRIUATUS TAM
ETSI UALUERIT IMPETRARE EXCEPTIS HIS QUOS SUBLIMIS
SIMAE ADMINISTRATIONIS INLUSTRAUIT INDEPTIO ET QUOS
MAGISTRI EQUITUM AC PEDITUM POMPA SUBLIMRI QUI
TAMEN OMNES IN ACTU IPSO POSITI REIPUBLICAE PROUI
DERINT NAM HI QUOS HONORARII TANTUM NOMINIS SUF
FRAGIA PROSEQUUNTUR SUB HAC UIDELICET DEFINITIONE
UT CUM SEMEL AD PROPRIA UEL OPTATA PERUENERINT
HABENDAE EIUSDEM ELECTIONES NON HABEANT FACUL
TATEM NISI CONSULTA ITERUM CLEMENTIA NOSTRA GE
MINAE HUIUSDEM BENEFICIUM DETULERIT LARGITATIS ETIAM
QUA ADMINISTRATIONE DEPOSITA AD LAREM PROPRIUM RE
UERTUNTUR DAT· UI· NON· MART· CONSTP· RICHOMERE ET CLEARCO CSS
IDAAA· CYNEGIO PPO· NULLUS NUMERUM AMPLIUS QUAM SIN
GULAS UEL BINAS ANGARIAS SECUNDUM PRIUS NOSTRAE
PRAECEPTUM SERENITATIS USURPET DAT· III· ID· APRIL· CONSTP·
RICHOMERE ET CLEARCO CONSS·
IMPPP· UALENTIANUS THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA· CYNEGIO
PPO· DIUERSORUM OFFICIORUM UETERANI MANCIPATU
DEBITUM CURSUI PUBLICO REPRAESENTENT NAM SI POST CON
TRA[illegible] ADEPTI SINT DIGNITATEM AUT PER
SUFFRAGI[illegible] HONORARIUM PATRONATUS
[illegible] AD SOCIETATEM CONSORTIUMQUE LAURENTIUM AUT AD

decuriae herculeae suffragium adspirasse oceani
in his uero qui non terrena sed celestia priuilegia quae
siuerunt hoc custodiendum esse sancimus ut si quem
quam ex huius modi genere hominum iam tenet religi
sacrosancte iusq· operam non potest accepere man-
cipatus facultates memorati cursus publicus conse
quatur dat· u· id· april· med· arcad· o a· i· et bautone uccss·
47 dd aaa· cynegio ppo· redae mille librarum onus inponi
debet carro sescentarum nec amplius addito equita-
rum ceteraeq· species largitionales non ad libidine
prosecutorum uel susceptorum sed a pusoneriae po-
deri uehiculis deferantur quib· utiq· non licebit sub ca-
pitalis exitii minis quicquam oneris priuati secus qua
lex nostra praescribit inponere neq· alios mercede
subuehendos uelut proposita licitatione conducere
exceptis his quos necessitas prosecutionis adiunxe-
rit et quoniam ueredorum quoq· cura pari ratione tracta-
tanda est sexaginta libras sella cum frenis triginta
quinq· uero auerta non transeat ea condicione ut si
quis praescribta moderaminis imperatorii libramenta
transcenderit eius sella in frustra caedatur auerta
uero fisci iurib· deputetur dat· xu kal· iul· constp· arca-
dio a· i· et bautone conss·
48 dd aaa· cynegio ppo· si aurum sacrarum largitionum
uel argentum ad comitatum nostrum destinatur
una reda quingentis auri libris mille uero argen-
tisi uero priuatarum auri trecentis quingentis ue-
ro argenti lib· oneretur sin praeterea duo palatini
prosecutores singularum redarum cum trib· seru

habentesquinquagenarumlibrarumauertasetsaga
quib·pareriteosprominerisnecessitatemuniritaut
siquidultraperscribtumnostraeserenitatisinue-
tumfueritadcomitatumnostrumprotinusdiriga
turlineaeuelamictoriaquib·actenusonerariredae
solebantnecul teriusredissedangariisuelnauib·
dirigantureTsialicubirepertaefuerinthuiusmodis
speciesthensauriseiusurbisinquadepraehensaefu
erintdeputenturperangariasubifacultasfuerit
destinandaereliquaeuerodelicataeuestessedet
linteamenamictorumnostrorumu[si]b·necessarium
redissubmillelibrarumponderationemittantur
dat·IIII non·mart·dsp·honorionp·eteuodiouccss·
dAAA·caesariomagistroofficiorum hiiquiprouinciis
praesuntinspectiseuectionib·exquacumq·parteueni
entiumaduehiculorumuicemcomitesquattuoruere
doscumparhippotribunosmilitumternosmouere
permittantceterosdomesticosprotectoresetage-
tesinreb·binissuttantummodopatianturdat IIII non·
sept·ualentinaetimasioetp·motoconss·
dAAAppo· nonpatimurinhippocomosperEosquiuere
desuterenturindignasspoliationeuexarisiquidem
nonnullisueredariissagaeorundemdicanturauferre
quocircaperomnesiudicesetcuriososmiserabilis
remoueaturiniuriascientib·cunctisquodsiobser
uatanonfueritnostrisanctiononsolumdamnare
sarcireuerumueruametiamnotametmultamqui
neceglexeritsubirecogeturuthisretentisquifuerint
detectihippocomissagaabstulissesupereorumno

mi[…]nib· adnostramclementiamreferatur
pp·[…]xv· kal· iul· triueris ualano a· iiii etneoterio conss
daaa· […] potamio praef· aug· publicicursusexhibitio
antiquaexconsuetudineinductacurialib· uiritim
percuriasdebetpensataloc orumhominumfa
cultatumqualitatedistribui dat· iii kal· aug· constp·
arcadio a· ii etrufino conss·
daaa· rufino pppo· faciendarumeuectionumlicentia
inexcidiumpubliciursusacomitib· aegyptiaci li
mitisusurpatamsublimismagnitudotuaaucto
ritatehuiuscelegisinhibebit dat· iiii kal· april· constp· dn·
theodosio a· iii· etabundantio uc conss·
impp· arcadiusethonorius aa· dextro pppo· quia c non
perimusquosdamanimaliapublicasubtraxisse
eaperinquisitionemmulionumetmancipumuolu
musredhiberi adq· ideopermulionesetmancipes
nisianimaliaperductafuerintdiligentiinquisitio
nietplenaecognitionilocusnonnegeturetcum
manifestarationedeprehenderitinlicitausurpa
tionecursumpublicumfuisseuexatuminqua
druplumsuperdictorumanimaliumpretium
inferricensemusetneidemetiaminfuturum
admittaturpraecipimusutsiqui uel perunammuta
tionemueredummulamueatbouemsuperduce
dumessecredid eritmemoratamfisciiuribus
multaminferat dat· xv kal· april· mediolano
olybrioetprobino conss·
dd aa· dextro pppo· meminimuseuectionesinl· trib·
uirishonoripotiusquamusuidetulisseneigitur

cursus publicus pereat hac lege sancim[…]s ne
quis sibi deinceps cursum publicum pri[…]uatos
usurpet nisi cuicum aut nobis euectio caiura uta[…] clemen
tiae nostrae ueneratione discedit si quis ergo post
hac contra uetitum sibi cursum publicum inlicitate
meritate praesumpserit motum in se nostrae man
suetudinis excitabit et cetera dat IIII kal mai med
olybrio et probino conss
dat florentino p u duorum ueredorum euectiones
te praesumpsisse propria relatione signasti cuius
facti ueniam indulgemus sed nihil tale posthac
ne usurpari uolumus nec licere dat VII kal mart
med arcadio IIII et honorio III aa conss
dat simplicio mag militum sufficiunt iudicum potes
tatib euectiones quas a nostra serenitate uel sede
inlustrium praefectorum necessitatib publicis accipi
unt seruitaras insignis igitur auctoritas tua statu
tis nostrae clementiae sibi faciendarum euectionu
usurpatam licentiam negatam fuisse cognoscat
tunc enim quemue etu praeceptum custodire oportet
iudices inferiores cum cognouerint a potiorib custodi
ri si uero posthac eadem culpa permanserit in of
ficium auctoritatis tuae graui supplicio uindicabi
tur dat XV kal ian pst p arcadio IIII et hon o III aa css
dat remis theoducia rmeniae r[…] epetita lege sanci
mus nec experientiae tuae post hoc prorsus sit
licentia aut euectiones facere aut sine euectionib
nostris facultatem cursus publici uindicare cuius
rei temeritatem si posthac laudabilitas tua credi

202

deriiesse repetendam scias a te xl lib. auri x. etiam ab
officio quod tuis iussionib. obsecundat protinus exi
genda his tantummodo utendi cursus publici faculta
te concessa qui ligati de diuersis generib. ad nostra
clementiam properare festinant dat. u kal. mart.
cstp. caesario et attico conss.
idem aa. uincentio ppo. si quis mulionem mutationib. depu
tatum uel sollicitatione uel receptione subtraxerit
per singula capita humana x libras argenti inferre
cogatur et ne sollicitatorib. et occultatorib. sit ullo
in aliqua excusatione perfugium nec mutari
quemquam per conpensationis simulationem
uel absolui subaetatis aut debilitatis alicuius obtentu
licebit ideoque iudex qui sibi hoc uindicauerit ut seruo
publicum liberet unam lib. auri per homines singulos
officium quoq. eius si legem supprimendo consen
serit simili poena multetur haec in futurum man
suetudo nostra cstituit in praeteritum autem hoc sta
tuisse sufficiat ut si muliones publici repperti fuerint
licet senes aut debiles cum uxorib. suis et omni pecu
lio adq. agnatione retrahantur et cetera dat xii
kal. mart. med. honorio a. iiii et eutychiano conss.
idem aa. messalae ppo. si quispiam parauereduum aut par
angariam non ostensa euectione quae tamen pro
publica facta sit necessitate praesumpserit pericu
lo curatoris siue defensoris siue defensoris et
principalium cipalium ciuitatum ad ordinarium iu
dicem dirigatur singulas lib. auri per singulos pa
rauereduos uel parangarias fisci iurib. inlaturos

QUAINPARTESIRECTORPROUINCIAEADQ·OFFICIUMEIUS
CONLUDIUMPRAEBEREUOLUERINTDUPLUMEXSUISBONIS
NOUERINTEXEGENDUMDAT·XV·KAL·DEC·STILICHONEETAU
RILIANOCONSULIBUS
IDAA·MESSALAEPPO· ANIMALIAPUBLICADUMLONGEMAIO
REACPERINIQUOPRETIOPABULAAESTIMANTURPERMANCI
PESADQ·APPARITORESAPERTEUEXANTURNEIDCONTINGAT
SUBLIMITASTUADISPONATUTNEQ·PABULAMUTATIONIB·DE
SINTNEQ·PROUINCIALESULTRAQUAMIUSTITIAESINITRATIO
PRAEGRAUENTURDAT·U·K·DEC·MED·STILICHONEETAURILIANOCSS·
[illegible]AA·UINCENTIOPPO· MACROBIUMINLICITAPRAESUMPTIONE
EUECTIONESFECISSECONSTITITCUMNECESSITASPUBLICA
NONFLAGITARETQUIQ·MULTAMTEMERITATISEXCEPITNEAU
TEMIDEMINFUTURUMCONTINGATSUBLIMITASTUAUICARIOS
ADMONEBITATQ·EORUMOFFICIAINTERMINATIONEPROPO
SITAUTABHUIUSMODIUSURPATIONENOUERINTABSTINE
DUMDAT·U·ID·DEC·MED·STILICHONEETAURILIANOCSS·
IDAA·CAESARIOPPO USURPATIONEMCURSUSPUBLICIPAENI
TUSIUSSIMUSAMPUTARISCILICETUTEXCEPTAMAGNITUDINE
TUAPRAESUMENDIUELOCISETCLABULARIISCURSUSNULLUS
HABEATPOTESTATEMQUODSIQUISIUDICUMUELCONTEMP
TUSUELIGNORANTIEUETITANOSTRINUMINISTEMERAN
DACENSUERITUNIUMQUOQ·OFFICIUMQUODEIPARETSCIAT
SEXXX·TA·LIB·AURIESSEMULTANDUMDAT·III·NON·FEB·CSTP
UINCENTIOETFRAUITOCSS·
IDAA·PROUINCIALIB·PROUINCIAEPROCONSUL ARISQUONIA
MULTOSPERSPEXIMUSINLICITAPRAESUMPTIONEPARAUERE
DOSUELPARANGARIASPOSTULAREHACLEGESANCIMUSUT
NULLIDEINCEPSUSURPANDILICENTIACONCEDATURNISIINCAUSA

PUBLICAUELMANIFESTISEUECTIONIB·DESTINATOSIQUIS
CONTRAFECERITQUINALIB·AURIMULTETURETCETERA·DAT·
PRID·KAL·APRIL·MED·UICENTIOETFRAUITOCONSS·
IMPPP·ARCADIUSETHONORIUSETTHEODOSIUSAAA·SEPTIMI
NOPROC·AFRIC· COMPERIMUSPROUINCIALESETPABULA
ETPECUNIAMPROEOQUORUMCURSUALIUMSOLLEMNI
RATIONEↃFERREEXTRINSECUSPARAUEREDORUMONERE
PRAEGRAUARIPROUINCIARUMIGITURRECTORESPROCU
RENTNEUMQUAMCURSUSPUBLICOSUENIATINQUAEREL
LAMETOCCASIODECEPTIONISCURIALISANIMALIAINDEBITA
PRESTARECONPELLATDAT·UIIKAL·APRIL·RAU·DN·THEOD·O·
A·I·ETRUMORIDOCONSS·
IDAAA·HADRIANOPPO· PRESTATIONESSINGULASIDONEOSMAN
CIPESUOLUMUSCONLOCARIAMOTISDEINCEPSUSURPANTIU
PRAESUMPTIONIB·ADTERATURDAT·IIIKAL·MART·ROM·
HONORIOA·UI·ETARISTENETOCONSS·
14 IDAAA·ANTHEMIOPPO· NEMODUCUMINGRESSUSSEMELPRO
UINCIAMSUAMPOSTMODUMITINERIB·FACIENDISCURSU
ADQ·ANGARIISIPSESIUESUAMUTATUROFFICIUMSEDEX
PEDITIONEMMILITAREMIUMENTISPROPRIISEXEQUAN
TURDECOHORTALINISETIAMOFFICIISEADEMLEGESAN
CIMUSNEQUISEXHISPERPROUINCIAMSUAMDISCUR
RENSUEREDOUTICONETURINPOSTERUMCUMSACRA
PROHIBITUMSANCTIONECOGNOSCANTQUODSIQUIS
DUCUMUELAPPARITORUMUELCOHORTALIUMTEMERA
RIOANIMOEAQUAEDECERNIMUSCONTEMNENDAPUTA
UERITPERSINGULAANIMALIAQUIB·USUSFUERITSINGU
LARUMLIBRARUMAURIINLATIONEMULTABITURDATIIII
NON·AUG·ↃSTP·DDNN·HONORIO·UIIETTHEOD·O·IIAAA·CONSS·

VII. DE TRACTORIIS ET STATIVIS

Impp ualentinianus et ualens aa ad rufinum ppo ne
mini ex his qui ex castrensibus muniis absoluti ad domu
redeunt post labores tractoria praebeatur a sacro
separata iudicio sed unusquisque in epistulis nostris
quib ad uacat relinquitur testimonium singulos sequimer
uiaticum conficiendi itineris consequatur hanc
igitur sanctionem sinceritas tua congrua auctorita
te custodiat ac si quando aliquis ex hoc genere hominum
annonas poposcerit imperialibus litteris sua subscripti
one subiecta modum debitae praebitionis inperiat
sed ne quis ut actenus factum est siquas superfluas
impetrauerit largiatur auferendat ne quis ad quaes
tum de haec erogatione capiendum ulterius nomen
apponat miss x sen die IIII kal feb rom ualentini
ano et ualente aa conss.

Imppp theodosius arcadius et honorius aaa rufino ppo
tractoriae cum statiuis solitis biduitantummodo
temporis accipiant nulli uero paenitus cum necessa
riis praebeantur nisi his tantummodo qui anima
lia atque equos siue ro usui necessarios pro se contr
it at tamen ... missis in tractoria eorum corpo
re praefinitus quinque dierum numerus adscribi
tur ut nullus ultra hoc temporis spatium ad resi
dendum in quoquo libitum fuerit loco copia comman
discatur dat IIII kal sept cp arcadio a III et ru
fino conss ...

XII. DE DIVERSIS OFFICIIS ET APPARITORIB. ET PROBATORIIS EORUM

I

IMP. CONSTANTINUS A. [...] AD VERSENNIUM FORTUNA
TUM CONSULAREM A[...]ARUM PROMOTIONIS OR
DO CUSTODIENDUS EST UT PRIMUS IN OFFICIO SIT QUI PRI
OR FUERIT IN CONSEQUENDO BENEFICIO PRINCIPALI
DAT. IIII ID. MART. THESSAL. CONSTANTINO A. IIII ET
LICINIO IIII CONSS.

2 ID. A. AD PHILIPPUM PPO. OFFICIALES QUOS EX DIVERSIS OF
FICIIS EX PROTECTORIB. EPISTULAS IMPETRASSE CONS
TITERIT PRISTINAE REDDI IUBEMUS MILITIAE DAT. III
NON. NOV. ARELATO CONSTANTINO A. IIII ET CONSTA
TIO CAES. CONSULIBUS

3 IMP. CONSTANTIUS A. AD SILVANUM COM. ET MAGISTRO
MIL. ET POST ALIA UNIVERSI OFFICIALES DIVERSORUM
OFFICIORUM QUI EX PROTECTORIB. EPISTULAS MERUERU(NT)
OFFICIIS PRISTINIS MILITIAEQ. REDDANTUR NEC OPPO
NANT QUAE SIT AE SIBI VOCABULUM DIGNITATIS DAT.
III KAL. IUN. SIRMI LIMENIO ET CATULLINO CONSS.

4 ID. A. AD VULCE. PPO. POST ALIA DE COHORTALIB. ATQ. MAGIS
TRORUM EQUITUM ET PEDITUM OFFICIALIB. IUBEMUS
UT MINIME DE CETERO AD ADORANDAM PURPURAM
NOSTRAM VENIANT NISI SI SUB ARMIS MILITIAM TO
LERAVERINT ET OMNIB. EXPEDITIONIB. ADFUERINT
DAT. PRID. ID. MAI. CONSTANTIO A. IIII ET CONSTANTE I.
CAESARE CONSULIBUS

ID. A. AD PPO. POST ALIA DE CHARTULARIIS MAGISTRORUM

equitum et peditum si qui post XXV annos obnoxii
curiae fuerint reppertus habeat privilegium militiae
et omnes autem qui probaverint in militia hi dum
taxat qui ministeriales et dagogiani et silentiarii
et decuriones ex sistū[...]ni ita ut post quindecī
annos minime ab aliqu[...]o inquietentur et cetera
dat. XV kal. iun. Constantio a. IIII et Caes. conss.
Idem a. ad ppo. post alia de largitionalib. comitatensib.
et officialib. rationales rerum privatarum custo
diri praecepimus ut post viginti et quinq. annos ad cu
riam minime revocentur hoc idem de officialibus
praefectorum vicariorum observari sanximus
de primipilarib. vero quia cursum exhibent anni
decem observandi sunt officiales enim pu. propter
ea quod non exhibent primipili pastionem post vi
ginti quinq. annos minime persequantur quod sa
ne ad logografos pertinet prius promulgatam le
gem firmam esse volumus dat. prid. non. oct. Cons
tantio a. IIII et Constante III conss.
Impp. Constantius et Constans aa. ad Taurum ppo. Ins
taurata necessaria sanctione id volumus de cetero
custodiri ne ullus quemquam iudicum probare au
deat vel provehere excipimus tamen officia cursus
publici sollicitudinem sustinentia nec enim tanto mu
neri adminiculum denegari publica permittit utilitas
quae cum ita sint ceteris officiis universis eiq. quod
paret laudabili prudentiae tuae nullus nisi nostro exis
tente statuto debebit adscribi dat. VI kal. ian. med. acc.
VIII id. iul. Datiano et Cereale conss.

8 IMPP UALENTINIANUS UALENS AA ADMAMERTINUMPPO·PRAE
FECTURAECORNICULARIOSQUIANNISSINGULISEXNUMERO
DEPUTATORUMEXEUNTPOSTTRANSACTOSCORNICULOSNOS
TRAMADORAREPURPURAMUOLUMUSQUOHONOREPER
FUNCTISCUMIAMMISSIONEMTENUERINTLIBERUMOTIU
DAMUS UTADSUSCEPTIONEMUELCUIUSLIBETNECESSITA
TISOF FICIUMQUIEXCORNICULARIOADORAUERINTMINI
MEDEUOCENTURHAECIGITURMISSIOEAHABEATPRIUILEGIA
QUAEUETERUMPRINCIPIUMSANCTIONESHABERECONSTI
TERITDAT·IIIIKAL·FEB·MED·UALANOETUALENTEAACSS·

9 IDAA·ADGERMANIANUMPPO·QUIDECORNARIORUMOFFICIIS
IUDICUMUELAMPLITUDINISTUAEEXCEPTISHISQUICORNI
CULARIIHONOREPERFUNCTISUNTUELHISQUISECUNDU·
LEGEMPURPURAMNOSTRAMADORARUNTINTERPROTECTO
RESDOMESTICOSUELSCHOLARESMILITANTADEIUSQUOD
DECLINARETEMPTARUNTMUNERISFUNCTIONEMETADNE
CESSITATESCONSTRINGANTURMANCIPATUSDAT·III·ID·
APRIL·REMISGRANOETDAGALAIFOCSS·

10 IDAA·ADUIUENTIUMPPO·PROBABILEETCELEBRANDUMUX
SINCERITATISEXAMENLEGEFIRMAMUSQUODEXOFFICIO
TUICULMINISINERSUULGUSEIECISTIETINDIGNOSMILITIA
DIUERSISIUSSISTIINHEREREMUNERIB·IDEOQ·NULLIEORU
QUOSINL·PRAESTANTIATUAPROPOSITISPUBLICAUITEDICTIS
HABENDIUELADIPISCENDIGRADUMALTERUMSITFACUL
TASQUINETIAMSIQUISDEHISUMQUAMINTERDICTAM
ADFECTAUERITDIGNITATEMINIECTAMANUAQUOCUMQ
RECTORERETRAHANTURUTACONDICIONESENTENTIAE
NONRECEDATDAT·XVIIKAL·IUN·CONPLATIIUALENTINIANO
NP·ETUICTORECSS·

209

IMPPP·VALENTINIANUS·VALENS·ET·GRATIANUS·AAA· SEVERO
MAG·MILITUM SIQUANDO PRAEFECTUS PRAETORIO UEL UICA
RIUS AUT RECTOR PROUINCIAE SIGNIFICAUERIT EUM QUI
TIOCINIIS PUBLICIS INUENITUR OBNOXIUS AD PRAEPOSITU
OB HARUS SACRAMENTA CASTRIA MILITUM TRANSISSE RETRA
CTUS ILLI ADSIGNETUR OFFICIO A QUO AD NECESSITATEM PRAS
TANDI RATIOCINII DEUOCATUR TAMEN IN RE[...]IECTIUE
RO LOCO IS POTISSIMUM DESTINETUR CUI ME[...]RITO RA·
ADSUPPULENTUR INSIGNIA DAT·X KAL·IAN·GRANO·A·II ET
PROBO·SS· EMENSA AD MAGISTROS MILITUM ET COMI
TES ET DUCES OMNES
IDAAA·AD IULIANUM PROC·AFRIC· NULLAM MILITEM A QUOLI
BET NUMERO AD STATIONES AGENDAS PER CONSULARES
BYZACENAM ET TRIPOLITANAM PROUINCIAS DESTINARI
IUBEMUS SED PROBATI NOBIS E QUIS PRAESIDALIB·EIUS OFFI
CII IN QUO PARENT UOCABULO CENSEANTUR NEC QUICQUA
HIS SIT CUM ARMATAE MILITIAE NUNCUPATIONE COMMU
NE SED ET SI QUIS FORTE EX HIS QUI IN LEGIONIB·UEL IN NUME
RIS DEPUTENTUR GESTANDIS ARMIS IDONEUS SIT QUI TAME
PASTU PRIMIPILI NEUTIQUAM OB NOXIUM DETEGATUR
ET EIUS ADSCRIBTUS EST MILITIAE INDUBITANTER RĀĪNGA
TUR DAT·IIII KAL·IUN·NASSONACI ACC·III·KAL·DEC·MODES
TO ET ARINTHEO CONSS·
IDAAA·AD ROMANUM COM·AFRIC·NUMQUAM OFFICIALES
IUDICUM IN QUOLIBET MILITUM NUMERO DEPUTENTUR
PROBATOS ENIM EIUS OFFICII IN QUO PARENT APPELLATI
ONE CONGRUAT NOMINARI SI QUIS ANE IN QUOLIBET NU
MERO EX APPARITORIB·PRAESIDENTIUM NUNC REPPERI
ENTUR ADSCRIBTI NEQ·PASTU PRIMIPILI DETEGUNTUR OB
NOXII HIQ·ARMIS GESTANDIS PRO STATURA AC ROBORE

CORPORIS IDONEI SUNT REUOCENTUR AD NUMEROS QUIB·
DE MORE ACTENUS DEPUTATI SUNT DAT· III KAL· IUL· MODES
TO ET ARINTHEO CONSS·

14 DAAA· TITIANO COM S L· NULLUS THENSAURENSIS UEL OFFICI
ALIS COMITIS THENSAURORUM SEMEL DEPRAEHENSUS
EUERSOR QUACUMQ· FACTO AUT REPETAT MILITIAM SUA
AUT ALIAM SIBI REQUIRAT PER AMBITUM DIGNITATEM UEL
SESE TRANSFERAT AD ALIAM QUAMCUMQ· MILITIAM SED
NEQ· HII QUI NUPER THENSAURORUM CUSTODIAM SUS
CEPERUNT SCRINIARII ETIAM COMITUM THENSAURORU
UEL CETERI THENSAURENSES ALTERIUS MILITIAE SPERENT
SE OCCASIONE DEFENDI UEL AD HONORES ALIQUOS DIGNI
TATESUE TRANSIRE SED EA PERPETUO TENENDOS ESSE MI
LITIA QUA SUNT A PRINCIPIO MANCIPATI DAT· UIII KAL· FEB·
ANTHIOCIAE GRATIANO A· IIII· ET MEROBAUDE CONSS·

15 IMPPP GRATIANUS UALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA·
AD SYAGRIUM PO· QUI AB HINC QUINQUENNIO DESERTIS
PROPRIAE APPARITIONIS OBSEQUIIS IN ORDINES INDEBI
TOS EUOLARUNT PRISTINIS OFFICIIS REDDANTUR ET CETE
RA DAT· IIII· ID· OCT· SYAGRIO ET EUCHERIO CONSS·

16 DAAA· AD PRINCIPIUM PPO· PRAETER EOS QUI DE OFFICIO EMI
NENTIUM POTESTATUM NUMERO STIPENDIORUM ET CUR
RICULIS EOLUTIS URBIQ· PRAEFECTI UICARIAE ETIAM PO
TESTATIS SERENITATIS NOSTRAE ANNIS SINGULIS AD TINCE
RE PURPURAM UENERARIQ· PRAECEPTI SUNT NULLI PRORSUS
UEL EX NUMERO UEL ILLORUM CERTE QUI PROUINCIALIA OF
FICIA PEREGERUNT TRANQUILLITATES NOSTRAE MURICEM
ADORARE SIT LIBERUM OMNIUM SUFFRAGIORUM OBREP
TIONE CESSANTE ADEO AUTEM UNUMQUEMQ· EA QUIB·

uelsponteinitiatusestuelsuorumretineturco
sortiomaiorumnonsinimusciuiliumofficiorum
sacramentadefugereueletiamadpalatinahosadq.
agentuminreb·transireuetemusofficianisiomni
b·expeditisquaeeorumperagiposcitordomilitiae
siquisigitureaquaesuntsalubritercautauiolaretno·
solumseillicosciatesseretrahendumuerumetiam
bonorummediapartemultandumacmancipatusstati·
munerisubiugandumitautperhoctempusquodhac
legepraescribtumestistiusfunctionismunerisenο
riessesubdendamomnesitaq·iudicesciuilesarbi
triotuamagnificentiamoneatcuramhisoportere
inessequammaximamnequisapparitionispropriae
desertoremadindebitamadspirarepatiaturretrahi
enimoportetcontumacemaclegeslaqueisinplicari
dat·xiiiikal·oct·aquil·arcadioa̅·i·etbautoneucconss·
17 dataadprincipiumppo· exceptoresomnesiudicib·obse
quentesquinecmilitiamsustinentneq·afiscoullas
consequunturannonasabsq·metunauarecoeptis
operametiamsidecurionessintminimeprohibemus
dummodomuniapropriaeciuitatisagnoscantet
peractosecundummoremexceptionisofficioadpro
priamsibicuriamredeundumessenonnesciant
dat·iiii·id·dec·aquil·arcadioa̅·i·etbautoneconss·
18 dataetarcadiusa̅·adeusigniumppo· nullusexhisquos
clarueritmilitaresolutusindebitadenuosacra
mentasuscipiatsiquisautemidperobreptionem
fortemeruerilquinq·librarumaurimulteturincom
mododat·prid·id·iul·med·honorionb̄p·eteuuodiocss·

19 Impp. Arcadius et Honorius AA. Florentio PU. post alia.
cuiuslibet iudicis apparitores inter quos etiam prae
fectianos locamus ad quamcumque aliam militiam
uel palatinam uel militarem ambiendo transierint
retrahendi hoc copiam illis quos deseruerint tribu[...] ui
mus ita ut uilissima quaelibet officia ac manci
patus quoque si modo ab his cui natus uni ordo exe[...]e
rit administrent in quorum idem seruandum quod in a
curialium successione decernimus ut etiam si pa
tres haec fugerint teneatur agnatio et cetera.
dat. xii kal. ian. med. Caesario et Attico conss.

20 Impp. Honorius et Theodosius AA. [...] Graecco PU. quicumque
apparitores ob culpam u[el] neglegentiam
fuerint iudicato discincti ad nullam militiam
adspirandi habeant facultatem nec ex rescripto
his ullus aditus reseretur quos congruit poena gra
uissimae subiugari si contra inhibita quoque sa
cratissimis constitutis adspirare praesumserint.
dat. viii kal. aug. Rav. Honorio x et Theodosio vi AA. css.

21 Impp. Theodosius et Valentinianus AA. Hierio PPO. ne
mo aliter ad tuae sublimitatis admittatur offici
nisi eum emissa ex sacris scriniis probatoria con
secrari quod et in ceteris officiis quib. similis e
rat consuetudo militiae diuerso quidem modo sed
pari diligentia sublimitas tua iubeat custodiri sed
in his quoque id est uirorum spectabilium proconsu
lis Asiae com. Orientis praefecti augustalis et uica
riorum quos etiam monuimus sub uiginti intermi
natione librarum auri hirenarchas quoque et actuarios

ETCORNICULARIOSTAMCLASSIUMURBISCONSTANTINOPO
LITANAEQUAMTHYMELAEEQUORUMQ·CURRULIUMCIUI
TATIUMDIUERSARUMNONALITERNISIUTCONSUEUERAT
MANUSSANCXERITPRINCIPALISPRAECIPIATORDINARI
QUINSIQUISTALISSUBTUAFUERITIUDICATIONECONUIC
TUSPROFECTOINRITISHISQUAEUETITACONTRECTAUIT
ETIAMCONGRUAMINDIGNATIONEMINCURRETHISRE
TENTISINSUOORDINEETGRADUMILITIAEQUIQUALITER
CUMQ· ADPRAESENTEMDIEMADMISSISUNTETCETERA
DAT·X KAL·IUL·NICOMEDIAE DDNN·THEODOSIO XII ET
UALENTINIANO IIAA· CONSS·
IDAA·THEOFILOPU· NEMOALITERADIUAESUBLIMITA
TISINPOSTEROADMITTATUROFFICIUMNISIEUMEMIS
SAEXSACRISSCRINIIS PROBATORIACONSECRARITACTU
ARIOSQUOQ·THYMELAE ETEQUORUMCURRULIUMSUARI
OSETIAMETOPTIONESPEROMNESREGIONESURBISCONS
TANTINOPOLITANAEETALIA OMNIAQUAEUELINMILITIA
UELGRADIB·ACTIB·Q·NUTUMPROSOLLEMNITATEPRISCAE
INSTITUTIONISDESIDERANTPRINCIPALEMNONALITERNISI
UTCONSUEUERATMANUSSANCXERITPRINCIPALISPRAECI
PIATORDINARIQUINSIQUISTALISSUBTUAFUERITIUDICATI
ONECUICTUSPROFECTOINRITISHISQUAEUETITACONTREC
TAUITETIAMCONGRUAMINDIGNATIONEMINCURRATHIS
RETENTISUIDELICETINSUOORDINEETGRADUMILITIAE
QUIQUALITERCUMQ·ADPRAESENTEMDIEMUIDENTUR
ADMISSIDAT·KAL·IUL·NICOMEDIAETHEOD·XII ET UAL·ANOB·AA·CONSS·
IDAA·ACACIOCOM·SL·COMITUMTHENSAURORUMDIOECE
SEOSPROUECTIONESETIPSOSTHENSAURORENSESUETUS
OBSERUATIOPRINCIPALIDEXTERAERESERUAUITNECALITER

214

uoluit eos uel in iudicum suorum oboedientiam uel
uel in committendis publicis necessitatib· habere pro
gressum nisi militiam eis emissa ex sacris scriniis
probatoria condonasset quod ita esse decretum ad
notitiam eorum quib· hoc uidetur esse conueniens
peruenire tua magnitudo constituet non absq· in
dignatione arbitrium principale passura quorun
dam temeraria usurpatione diminui his retentis
uidelicet in suo ordine et gradu militiae qui qualiter
cumq· ad praesentem diem uidentur admissi
dat· kal· iul· nicomediae dd nn· theodosio a· xi· et
ualentiniano n aa· conss·

VIII DE EXSECUTORIB· ET EXACTIONIB·

Impp· ualentinianus et ualens aa· ad florianum co
sularem uenetiae dies solis qui dudum faustus
habetur neminem christianum ab exactorib·
uolumus conueniri con tra eos qui id facere
ausi sint hoc nostro statuto interdicta periculo
sancientes dat· xi· kal· mai· triueris ualentiniano
et ualente aa conss·

IMPPP· GRATIANUS VALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA· AD
POTITUM VIC· QUISQUIS FUERIT EXHIBITUS USQ· AD NEC CON
TERMINUM AB EO CUI PRIMUM TRADITUS FUERAT OBSERVA
RI EUM A PPARITORE DECERNIMUS SI QUA PRAESUMPTIO
NE FUERIT HAEC MANSUETUDINIS NOSTRAE POSTHABITA
PRAECEPTIO PRIMISCRINIO QUI IUSTA TEMERAVERIT QUIN
Q· LIBRARUM AURI CONDEMNATIONE MULTANDO DAT
VIII KAL· NOV· AUXONIO ET OLYB· CSS·
IDEM AAA· AD PRINCIPIUM PPO· SOLIS DIE QUEM DOMINICUM
RITE DIXERE MAIORES OMNIUM OMNINO LITIUM NEGOTI
ORUM CONVENTIONUM QUIESCAT INTENTIO DEBITUM PUB
LICUM PRIVATUMQ· NULLUS EFFLAGITET NE APUD IPSOS QUI
DEM ARBITROS VEL IN IUDICIIS FLAGITATOS VEL SPONTE DE
LECTOS ULLA SIT AGNITIO IURGIORUM ET NON MODO NOTA
BILIS VERUM ETIAM SACRILEGUS IUDICETUR QUI A SANC
TAE RELIGIONIS INSTITUTO RITUVE DEFLEXERIT PP· III NON
NOV· AQUIL· ACC· VIII KAL· DEC· ROM· HONORIO NOBILISSI
MO PUERO ET EUODIO VC· CONSS·
IDEM AAA· AD EUSIGNIUM PPO· NULLUS APPARITOR AMPLITUDI
NIS TUAE VEL DE OFFICIIS PALATINIS AD EAM PROVINCIA
EX QUA ORIUNDUS EST VEL IN QUA CONLOCAVERIT LAREM
OBTENTU PUBLICAE NECESSITATIS VEL EXSECUTOR PRIVATI
NEGOTII DIRIGATUR ETENIM OFFICII CELSITUDINIS TUAE PRI
MISCRINIUS TRES LIBRAS AURI FISCI UTILITATIB· SINE DILA
TIONE PERSOLVET SI STATUTA FUERINT TEMERATA APPARI
TOR VERO QUI HUIC SE [hole] MUNERI PASSUS EST DEPUTARI
SOLUTUS MILITIA MANCIPUM CORPORI SOCIABITUR HAEC
VERO POENA ETIAM CETERIS INROGATA EST UT SI DOMESTI
CUS AUT PROTECTOR STRATOR VEL AGENS IN REB· VEL PALATINUS

ctiariusq· officii uel ad eam prouinciam in qua natus est
uel ad eam in qua conlocari matriculis quidem cum hu
ius modi usurpatione perrexerit matriculis quide
exemptus ipse quis euoluntati auri libram unam fis
ci iurib· inferre cogetur adiutores uero officiorum
palatinorum ac numerarii comitum inl· um uirorum
siue actuarii libram fisci iurib· soluant nisi statuta
fuerint custodita dat· iiii non· dec· med· honorio nobilis
simo puero et euuodio uc conss·

Impp· arcadius et honorius aa· dextro ppo· siue a palatinis
petantur quae sunt sacris largitionib· inferenda siue
quid res priuata nostra desiderit uel si quod subsidium
publicarum necessitatum magnificentia tua per appa
ritionem suam arcae nomine deposcit remota exigen
tium permixtione per rectorem prouinciae instantib·
officiis memoratis exactionem celebrari decernimus
qui ad se intellegit uel desidiae inuidiam uel industriae
gloriam pertinere dat· xvii kal· iun· med· olybrio et probino c

Idd aa· ad prouinciales et ad proconsules ne per diuersas
prouinciarum partes aut palatinus exactor accederet
aut inl· um uirorum apparitoru agaretur uel militaris
terror inferret formidinem hac lege sancimus ut om
nis memoratis intentio ad prouinciae rectorem sit eu
eo agant illo insistendis ponente adq· agnoscentes suo
periculo rem peragendam conpleant uniuersa dat·
xvii kal· iul· med· olybrio et probino conss·

Idd aa· andromacho pu· quicumq· e palatio nostro cuiusli
bet tituli ad prouinciam con[m earit con]pulsor exactor admoni
tor portitor ue praecepti agens in reb· uel palatinus

UELAPPARITORINL·UIRPOTESTATUMHOCTANTUMPOTESTA
TISARRIPIATQUODMANDATUMCURAESUAESPECIALITERAD
PROBATURNECQUODINIUNCTUMALTERIF·ITCOLLEGIIIURE
PRAESUMATNEDUMHOCSIBIINUICEMMUTUOOFFICIILICE
TIAPARTIUNTURACANTECUNCTIQUODSINGULISCREDEBA
TURETCETERADAT·PRID·ID·IUL·MED·OLYBRIOETPROBINOCSS·
IMPPHONORIUSETTHEODOSIUSAA·IOHANNIPPO· POSTALIA
DIESABBATAACRELIQUISSUBTEMPOREQUOIUDAEICULTUS
SUIREUERENTIAMSERUANTNEMINEMINEMAUTFACERE
ALIQUIDULLAEXPARTECONUENIRIDEBEREPRAECIPIMUS
CUMFISCALIB·COMMODISETLITIGIISPRIUATORUMCONS
TETRELIQUOSDIESPOSSESUFFICEREETCETERADAT·IIII·KAL·
AUG·RAU·HONORIOUIIII·ETTHEODOSIO·IIIAA·CONSS·
IDAA·PALLADIOPPO· SIUEEXPRAETORIANOOFFICIOSIUEINL·
COMITIUAESEDISLARGITIONUMNECNONETREIPRIUATAE
NOSTRAEUELEXQUACUMQ·APPARITIONEADQUAMCUMQUE
NECESSITATEMPROFLIGANDAMQUISFUERITDESTINATUS
SCIATINTRAANNIMETASDEBERECOLLECTISRATIOCINIIS
ADPROPRIUMIUDICEMREMEAREEIQ·SUAMEFFICACIAM
OSTENDEREQUIDEIUSINSTANTIAEXACTUMFUERITQUIDUE
INDEBITISHABETURUELPENESQUOSRESEDERITUELCUIUS
CULPAAUTCAUSAINEADEMPROUINCIAFUERITDERELIC
TUMQUODSIEXACTOSPATIOANNIEIUSREGIONISUISCERIB·
PRAEDATORINSIDENSDEPRAEHENSUSFUERITREMORA
RITUNCABSOLUTUSCINGULOMILITIAABICIETURPRIMORI
B·EIUSDEMMILITIAEDECEMLIBRARUMAURIMULTAPRO
POSITASINREDIREDISSIMULETLIGATUSFERREISNEXIB·
CURAPROUINCIALISOFFICIISUBELOGIOADDEBITUMMIT
TATUREXAMENNECEILIBERUMSITUTHOCSEPRIUILEGIO

ALIO OCCASIONE DEPENDAT QUIQUID SUMMA ALIQUA NEC COLLIG
QUAE ULLAM NECESSITATEM POSTINIUNCTAM ESSE CAUSE
IURE CUM HIS DEPALLECENTIA MAXUFERIX CONSIN EADEM
PROUINCIA ITERARE EXACTIONEM ET EXIGERE. DAT. X
KAL. OCT. RAU. D. N. THEODOSIO A. VI ET PALLADIO CONSS.
IDEM AA. [illegible] PO. POSTHAC NUNQUAM POSSESSIONE
ALTERIUS PRO ALIENIS DEBITIS POSSIDERI SI PRIUATIS
PRAECIPIMUS CONUENIRI. DAT. [illegible] KAL. MAI. RAU.
HONORIO XIII ET THEODOSIO X AA. CONSS.

VIIII DE LUCRIS OFFICIORUM

IMP. CONSTANTINUS A. AD PACATIANUM. ORDINIS DECURIARU
SCRIBARUM LIBRARIORUM ET LICTORIAE CONSULARIS
OBLATIS PRAECIBUS MERUERUNT UT IN PUBLICIS CAUSIS ET
EDITIONIBUS UEL LITTERARUM OFFICIORUM SOLLICITUDINE
FUNGANTUR [illegible] AUT LEGE IUSTA [illegible] TA DESIDERIUM [illegible] EST
[illegible] PRAEROGATIUA [illegible] RES INTER
CESSIONES PROCUL [illegible] CAUSIS SE CON
TINEANT RECTORES ITAQUE QUAE [illegible]
[illegible] DAT. [illegible] KAL. [illegible] CONSTANTIO ET [illegible] CONSS.

IMPPP GRATIANUS UALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA
AD SEUERUM CAPUT EMOLUMENTA CETERAQ· CONPEN
DIA QUIB· MAGNITUDINIS TUAE APPARITIO SUSTINETUR
NEQ· HIS AUFERRI SANCIMUS QUIB· PRIUEIUS DE EO OFFICII
LIBERALITATE CONLATA SUNT NEQ· IN EOS UEL ULLI EX
NECESSITATE TRANSFERRI FUTURA AETATE PERMITTI
MUS QUOS SIUE HUIUSMODI LARGITATE UEL PRAEMIO OPINA
TUR INDIGNOS MODO UT NIHIL A BEO NECESSARII MORIS
AUT ORDINIS PANDATA NALIQUITAS SE DUOLENTIUM POTIUS
FUISSE DOCEATUR QUAM PRINCIPIATUS IPSIUS ADQ· ADMI
NISTRATIONIS OFFICIUM DAT· KAL· AUG· ANTONIO ET SYAGRIO
CSS·

X DE CONCUSSIONIB· ADUOCATORUM SIUE APPARITORUM

IMP· CONSTANTINUS A· PROC· AFRIC· SI QUIS SE A DUCENARIIS
UEL CENTENARIIS AC PRAECIPUE FISCI ADUOCATUS LAESUM ES
SE COGNOSCIT ADIRE IUDICIA AC PROBARE INIURIAM NON
MORETUR UT IN EUM QUI CONUICTUS FUERIT CONPETENS
SEUERITATE UINDICETUR DAT· UIII ID· NOU· TRIUERIS ACC·
XU· KAL· MART· CARTHAGINE CONSTANTINO A· IIII ET LI
CINIO· IIII· CONSULIBUS
IMP CONSTANTIUS A· EUBOLIDAE UC· UIC· AFRIC· PRAETER
SOLLEMNES ET CANONICAS PENSITATIONES MULTA PRO

uincialib· afris indignissime postulantur ab of-
ficialib· et scolasticis non modo in ciuitatib· sin
gulis sed et mansionib· dum ipsis et animalib· eo
rundem alimoniae sine pretio ministrantur
nec latet mansuetudinem nostram saepissime
scolasticos ultra modum acceptis honorariis
in defensione causarum omnium et annonas
et sumptus accipere consuesse quib· tantis con
modis fulti itinere suam auaritiam explere neq·
unt prouinciales itaq· cuncti iudices tueantur
nec iniurias multas transire permittant dat·
iii kal· iul· leontio et sallustio conss·

3 Impp arcadius et honorius aa· pompeiano pcons· afric·
quotiens conpulsor arguitur in depraedatione
conuictus non consulta clementia nostra poe
nam subeat legib· conpetentem dat· prid· kal·
ian· med· stilichone et aureliano conss·

4 Impp· honorius et theodosius aa· euchario pcons·
afric· uniuersa conpulsorum genera ex afri
canis prouinciis constituimus esse pellenda
his uidelicet restitutis quae forsitan per teme
ritatem sustulerant dat· ui· id· aug· rau· ddnn·
honorio· uiii et theodosio· u aa conss·

221

lib 8

XII NEQVIDPVBLICAELAETITIAENVNTIIEX DISCRIPTIONEVELABINVITISACCIPIANT

IMPP·VALENTINIANUSETVALENSAA·ADEUGRAMMIUMCO·
CUMANNIEXORDIACERTISINCHOANDACONSULIB·NUN
TIANTURATENUIORIB·SPORTULAESPECIAECONLATIO
NISNECESSITASSEPARETURNESCILICETDESCRIPTIONE
FACTAPROCAPITATIONEAUTIUGATIONEQUICQUAMHIS
DEMUELUTILEGITIMIMUNERISEXPRIMATURIUBE
MUSTAMENUTUIRIPERPROUINCIASEMERITOIAM
HONOREPOLLENTESPRAETEREACURIALESQUOSHISGRA
DUSHONOREETINCONLATIONIB·HONESTATEFUNCTIONIS
CONUENITESSEFINITIMOSARBITRATUSUOTRIBUANTQUANTU·
PUTAUERINTLARGIENDUMPORROTENUIORIB·ABHACSORTE
INIURIOSAENECESSITATISALIENISQUODQUIDEMINTERDICTI
SEUERITATEFIERIUETAMUSINPOSTERUMUTRECTORESPRO
UINCIARUMDUCENISAURILIB·PORROOFFICIAQUADRA
GENISCONSTITUIMUSESSEMULTANDASIQUICQUAMPAU
PERESHACADSCRIPTIONEPRAEBUERINTUELHISEXTORQUE
RIQUICQUAMPASSIFUERINTAUTAEQ·QUOSCONTRAUETITU·
FECISSECOGNOUERINTTACITURNITATEALICUIUSDISSIMU
LATIONISABOLEUERINT DAT· XIIII KAL·IAN· DSIP·DIUOIOUIA
NO·ETUARRONIANOCONSS·

IDAA·PROUINCIALIB·SALUTEMDICUNT SIQ̄DOUICTORIAE
SIQUANDOLAETITIAEPUBLICAENUNTIANTURUELNOUO
RUMCONSULUMNOMINAPERFERUNTURCONLATIONI
NULLUSLOCUSNULLASITLICENTIANIHILQUISQUAMEXI
GATNIHILAUDEATPOSTULARESIQUISUEROHONORATORU·

222

SPONTE QUID OFFERRE UOLUERIT ID ANIMO RECOR-
DANTIS DUCAMUS CETERUM QUIDQUID EX POSTULATU ALI-
QUO FUERIT INDICTUM RECTOR QUIDEM PROUIN-
CIAE EIUS SUMMAE EX RE SUA EXACTAE ERIT DUPLUM QUOD INDIX-
ERIT QUOD UEL DAMNO COEGERIT EX SUO FISCO INFERAT PEN-
DET OFFICIUM AUTEM QUIA AD EXPLISUM MALUM PROERUE-
NE NECESSITATE PERSOLUET DAT. UI ID. IAN. MED. UALEN-
TINIANO ET UALENTE AUGUSTIS CONSS.

3 IMPPP. UALENTINIANUS UALENS ET GRATIANUS AUGGG.
AD MAXIMINUM PRAEFECTUM PRAETORIO SI QUANDO
FAUSTIORUM NUNTIORUM GAUDIA PROUINCIALIBUS INTI-
MANTUR QUOTIENSQUE QUID PER TERRARUM ORBE
DISSEMINATUR SEU MILITUM INTER RES UICTORIAS SEU
PACES HOSTIUM AUTEM NOSTRI TRIUMPHI PERFERUN-
TUR UEL HI QUOS CREAREMUS AUT DEFERIMUS CONSULATUS
NULLI PUBLICA DISTRIBUTIONE ET ARBITRIO SUPPLICI MU-
NERA QUAE UOCANT SPORTULAS DEPUTENTUR CETERA
SIQUIS IUDICUM UIM DECRETORUM NOSTRORUM UIOLA-
UERIT EIUS REI QUAE UIRITIM DISTRIBUTA FUERIT ET COAC-
TA DUPLICEM POENAM SUBIBIT AUT OFFICIUM QUOQ.
QUAE EI PARUERIT IN QUATTUOR PARTIB. MULTAE EXAG-
GERATA CONSTRINGAT HONORATI UERO ET URBIB. SUIS E-
MINENTES EX ARBITRIO SUO QUANTUM MENS TULERIT
LARGIANTUR MISSA A PPO DIE ID. FEB. MED. UALENTI-
NIANO NB. P. ET UICTORE UC. CONSS.

IMPPP. GRATIANUS UALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA. FLO-
RO PPO. QUIDQUID NOSTRORUM UMQUAM NUNTIARI COE-
PERIT PROSPERORUM BELLA SI DESINENT SI ORIUNTUR
UICTORIAE FASTIS SI HONOR DATUS FUERIT REGALIUM

trabearum conpositae pacis sierit efferenda tra-
quillitas sacrosuultius inhiantib· si forte populis
inferemus haec sine pretio nuntiari excipiq· san
cimus gerulum iubemus esse castissimum indices
nummarios esse prohibemus iudices statuimus es
se sollicitos ne turpi conludio quaeratur ex miseris
praetium gaudiorum [ae] qs si id sacrilega fuerit dissimu
latione uiolatum et c̄ipientem pudoris fortunaru
q· manebit excidium et cogentem par poena multabit
et officium trigentalib· rarum auri uexatione qua
tiatur· dat· IIII· non· feb· ĉstp· merobaude h̄· et saturnino conss·
Imppp ualentinianus theodosius et arcadius aaa· ha
beat iane k nb· legem nostram qua nihil ab inuitis
prouincialib· gratulationis nomine exigendum es
se decreuimus uolumus custodiri dat· IIII kal· mai·
med· timasio et promoto conss·

XII DE DONATIONIBUS

1 IMP CONSTANTINUS A AD MAXIMUM PU DONATIONES SIUE DI
RECTAS SIUE MORTIS CAUSA INSTITUTAS SIUE CONDICIONIB(US)
FACIENDI AC NON FACIENDI SUSPENSAS (SI)UE EX ALIQUO NOTA
TO TEMPORE PEREMISSAS SIUE ANIMO DANTIUM ACCIPIENTIU
UE SENTENTIIS QUANTUM IUS SINIT COGNOMINATAS SUB HA
FIERI DEBET OBSERUATIONE UT QUAS LEGES INDULGENT ACTIO
NES CONDICIONES FACTIONESQ(UE) CONTINEANT HISQ(UE) PAENITUS
COGNITIS UEL RECIPIANTUR SI CONPLACITAE SUNT UEL REI
CIANTUR SI SUNT MOLESTAE ET AUT MINORUM DEFENSO
RES SI PER EOS DONATIONUM CONDICIONE LECTA EST REI A
MISSAE PERICULUM PRAESTENT IN CONSCRIBENDIS AUTE(M)
DONATIONIB(US) NOMEN DONATORIS IUS AC REM NOTARIO
PORTET NEQ(UE) ID OCCULTE AUT PER IMPERITOS AUT PRIUATIM
SED UT TABULAE AUT QUODCUMQ(UE) ALIUD MATERIA ET TEM
PUS DABIT UEL AB IPSO UEL AB EO QUEM SORS MINISTRA
UERIT SCIENTIB(US) PLURIMIS PERSCRIBATUR ET CORPORALIS
TRADITIO SUBSEQUATUR AD EXCLUDENDAM UIM ADQ(UE)
INRUPTIONEM ADUOCATA UICINITATE OMNIB(US)Q(UE) ARBITRIS
ADHIBITIS QUORUM POSTEA FIDE PROBABITUR DONATA
REM SI EST MOBILIS EX UOLUNTATE TRADITAM DONATO
RIS UEL SI INMOBILIS EST ABSCESSU DONANTIS NOUO DO
MINO PATEFACTAM ACTIS ETIAM ADNECTENDIS QUAE
APUT IUDICEM UEL MAGISTRATUS CONFICIENDA SUNT
DAT III NON FEB ROM SABINO ET RUFINO CONSS

2 ID A ACONIO CATULLINO PROCONS AFRIC SI QUIS INEMANCIPATU
MINOREM PRIUSQUAM FARI POSSIT AUT HABERE REI QUAE
SIBI DONATA E AFFECTUM ITALICUM SIUE STIPENDIARIU

FUNDUM EREDI ERIT CONFERENDUM OMNE EIUS CONPLEUIT
INSTRUMENTIS ANTE PRAEMISSIS ET INDUCTIONE CORPORA
LITER IMPLETA QUOD PROPTER ADTESTATIONEM FIDEI PER
FUNCTI SERUUM QUEM IDONEUM ESSE CONSTITERIT TRANSI
GIT PLACUIT UT QUI EOUSQ. IN STATU SUO PERMANEBIT DONEC EIS
CUIUS FACULTATIB. CESSERIT ANNOS LAETORIAE LEGIS EG
RESSUS LEGITIMAM CONPLEUERIT AETATEM QUO TUNC
DEMUM SI EIUS INTEGRITAS AC FIDES FUERIT CONPRO
BATA SIT TAS EDERIT POSSIDENTIB. LIBERTATIS PRAEMI
UM CONSEQUATUR DAT. XII KAL. MAI. SEUERO CAES. SABI
NO ET RUFINO CONSS.
ID. A. AD CASSIUM PPO. PROMULGATUM QUIDEM EST DONA
TIONES NULLO ALIO MODO FIRMAS POSSIDERI NISI
APUD ACTA [illegible] CONTESTATIONE CONFECTAE FUE
RINT SED QUIA MULTI ALIENA UEL NON PLENO IURE AD SE
PERTINENTIA DONANTES EXTRA PATRIAM ET PROUINCI
AM QUA POSSIDENT ACTA CONFICIUNT PLACET UT NULLI LI
CEAT EXTRA PROUINCIAM LAREMQ. SUUM DONATIONU.
INSTRUMENTA APUD ACTA ALLEGARE SED IN QUO DOMI
CILIUM HABUERIT ADQ. POSSESSIONES CONSTITUTAE
SUNT APUT SUUM ORDINARIUM IUDICEM UEL SI EUM ABES
SE CONTIGERIT APUD CURATOREM MUNICIPALES UEL EIUS
DEM CIUITATIS NAM SI HOC PRAETERMISSUM FUERIT
NULLAM FIRMITATEM HABERE DONATIONES SANCI
MUS DAT. KAL. MAI. ROM. SABINO ET RUFINO CONSS.
IDEM A. AD BASSUM PPO. IUXTA DIUI PII CONSULTISSIMI PRIN
CIPIS INSTITUTA UALERE DONATIONES PLACET INTER
LIBEROS ET PARENTES IN QUOCUMQ. SOLO ET CUIUSLI
BET REI LIBERALITAS PROBABITUR EXTITISSE LICET

NEQ· MANCIPATIO DICATUR NEQ· TRADITIO SUBSECUTA
SED NUDA TANTUM UOLUNTAS CLARUERIT QUAE NON DU
BIUM CONSILIUM TENEAT NEC INCERTUM SED IUDICIUM
ANIMI TALE PROFERAT UT NULLA QUAESTIO UOLUNTATIS
POSSIT INREPERIRE ET CONLATA INTE[illegible] CETERAS EXCEP
TAS CINCIAE LEGI PERSONAS OBTI[illegible]NERE PROPRIA
FIRMITATEM SIUE MANCIPATION[illegible]IS DECURSA FUE
RIT SOLLEMNITAS UEL CERTE RES [illegible] TRADITA DOCEA
TUR QUAM LEGEM AD LITES UOLUMUS PERTINERE QUO
CUMQ· TEMPORE IUSSIONIS NOSTRAE INUENIUNTUR
ESSE SUSPENSAE ET QUAE POST FUTURAE SUNT NE
TRANSACTA NE COTIARE FRICENTUR DAT· NON· OCT
CONSTANTINO A· U· ET LICINIO CAES CONSS·
IDEM A· AD SEUERUM COM· HISPANIARUM DATA IAM PRIDE
LEGE STATUIMUS UT DONATIONES INTERUENIE[illegible]NTE
ACTORUM TESTIFICATIONE CONFICIANTUR QU[illegible]OD
UEL MAXIME INTER NECESSARIAS CONIUNCTISSIMAS
Q· PERSONAS CONUENIT CUSTODIRI SI QUIDEM CLAN
DESTINIS AC DOMESTICIS FRAUDIB· FACILE QUIDUIS
PRO NEGOTII OPORTUNITATE CONFINGI POTEST UEL ID
QUOD UERE GESTUM EST ABOLERI CUM IGITUR NEC LIBE
ROS QUIDEM AC PARENTES LEX NOSTRA AB ACTORU·
CONFECTIONE SECERNAT ID QUOD NECESSARIO SU·
PER DONATIONIB· APUD ACTA CONFICIENDIS IAM PRI
DEM STATUIMUS UNIUERSOS TENEAT SALUO TAMEN
IURIS PRIUILEGIO QUOD LIBERIS ET PARENTIB· SUFFRA
GATUR SCILICET NE TRADITIONIS UEL MANCIPATIO
NIS SOLLEMNITAS SIT NECESSARIA DAT· IIII· NON· MAI
CONST· P· DALMATIO ET ZENOFILO CONSS·

Impp constantius et constans aa. ad celsinum a uene
rabili parenti nostro statutum est inritas donatio
nes esse quae actorum indicia non habere nt nec
signius etiam lenitudinis nostrae cura succedit
dat. IIII kal. ian. marcellino et probino css.
Idem aa. ad orfitum pu. cum genetoris meis certis eui
denter expressum sit nullam donationem
inter extraneos firmam esse si ei traditionis
uideatur deesse sollemnitas et idem huiusmodi
necessitatem liberis tantum ac parentib. relaxauit
in omnib. deinceps obseruari negotiis oportebit ut do
natio inter extraneos minus firma iudicetur si ui
re mancipatio et traditio non fuerit impleta datum
kal. mai. arbitione et lolliano conss.
Impp. honorius et theodosius aa. aureliano ppo.
donationes debere sortiri perpetuam firmitatē
quas corporalis traditio fuerit subsecuta sancimus
ne usus fructus exceptio pro traditione possit in
tellegi qui enim post liberalitatem re donata per
frui concupiscit hoc sibi quo uoluerit modo consi
nat a uidelicet possessione debet praecipuum cus
todire ne inperfecta uacillet donatio gestorum
quoq. confectionem siue ante traditionem siue
post traditionem fieri oportebit ut instrumentū
quo continetur munificentia aput acta publice
iur in hac quidem urbe aput magistrum census in
prouinciis uero aput prouinciarum rectores uel si
presto non fuerint aput magistratos municipales
uel si ciuitas ea uel oppidum in quo donatio celebratur

NONHABEATMAGISTRATUSAPUDDEFENSOREMPLEBIS
INQUALIBETCIUITATEFUERITREPERTUSCURATORESEM
CIUITATUMABHUIUSCEMODINEGOTIOTEMPERAREDE
BEBUNTNETANTARESEORUMCONCIDATUTILITATESED
IAMALLEGATASAPUDCURATORESDONATIONESETGESTA
CONFECTAUALERENECESSEESTINPOSTERUMOMNIB·
QUAESTATUTASUNTOBSERUANDISQUONIAMSIQUID
FUERITPRAETERMISSUMNULLIUSMOMENTIUIDEBITUR
ESSEDONATIOGESTAAUTEMCONFICISUPERREB·ETIA̅
ALIBICONLOCATISUBICUMQ·SUFFICIETITAUTTRADITIO
CORPORALISINLOCISUBIRESDONATACONSISTITOMNI
MODOCELEBRETURDATXKAL·APRIL·ↃSTP·DDNN·HONO
RIO·X·ETTHEODOSIO·UI·AA·CONSS·
IDA̅A̅·MONAXIOPPO·LEGISANOBISPAULOANTELATAECE
TERAQUIDEMCAUTIONECESSARIANOBISADMODUM
UISAESTSUBLATAUEROINDONATIONIB·SPECIESTRADI
TIONISQUAMOBLIMREIENTIOUSUSFRUCTUSINDUXE
RATNONSINEMAGNARATIONEDESIDERATAESTCUM
OBSERUATIONEMIURISCONTRAHEREPOTIUSQUAM
PROPAGAREDEBEAMUSIDEOQ·IUSPRISTINUMRENO
UAMUSUTQUISQUISREMALIQUAMDONANDOUEL
INDOTEMDANDOUSUFRUCTUMEIUSRETINUERITETIA̅
SISTIPULATUSNONFUERITEAMCONTINUOTRADIDIS
SECREDATURNEQUIDAMPLIUSREQUIRATURQUOMA
GISUIDEATURFACTATRADITIOSEDOMNIMODOIDE̅
SITINHISCAUSISUSUMFRUCTUMRETINEREQUODTRA
DEREDAT·PRID·ID·MART·ↃSTP·DN̅·HONORIOA̅·XI·ET
CONSTANTIOUC̅·II·CONSS·

DE REVOCANDIS DONATIONIBUS

IMPP CONSTANTIUS ET CONSTANS AA AD PHILIPPUM PP
LICET IAM MATRIBUS IMPIOS FILIOS PROBARE SE POSSE CO
FIDANT QUIBUS LICET EXIRE IN ODIUM MATRIS TAM AUTEM INGE
NUAM LIBERAM LIBERTAM UEL LIBERTINAM [illegible]
[illegible] ROMANAE [illegible] SUNT ITA UT QUAE
[illegible] QUOD IURE POTERANT ACCIPI MAXIMORUM DECERNIMUS
NEMINEM FILIOS FILIAS INGENUOS INGENUAS LIBEROS LIBER
TAS LIBERTINOS LIBERTINAS CIUES PARI CONDICIONE RO
MANOS SECLUDIMUS ET MULIEREM QUAE IN SECUNDI MATRI
MONII FOEDUS INNUBSERIT [illegible] MATRIMONII
MULIERIS REUOCANDARUM DONATIONUM PRO DIGNITATE [illegible]
PARTE DECERNIMUS ET REGULARITER ET HIC [illegible] MATRE
IN PIETATIS [illegible]
NATIONIS TENET [illegible] CONTROUERSIA [illegible]
PRINCIPALIUM [illegible] REPPERI
[illegible]
[illegible]
[illegible] INCHOATUM COEPTUM [illegible]
IAM [illegible] DATA CETERIS [illegible]
[illegible] MINIME REUOCAMUS ET [illegible]
[illegible] PERSONALEM ESSE UOLUMUS [illegible]
[illegible] HABEAT EFFECTUM NEC [illegible]
TRIBUATUR HEREDI QUARE DE CETERIS [illegible]
[illegible] PORTENT UOS [illegible]
[illegible] TACITE [illegible]
[illegible] QUIBUS ALIQUID [illegible]
ESSE [illegible] ETIAM ILLIS QUAE IURE SECUNDAS [illegible]

CONTRAXERUNTNUPTIASNIHILEXHISPRIUSLEGECONSTI
TUTUMESSEUELLEMUSDAT·XII·KAL·OCT·LIMENIOETCATULLINOCONSS
IDAAA·ADPHILIPPUMPPO·AUINOSTRIPROPATRIISFIRMAREC
SANCXERUNTUTSIQUIDPATRESINLIBEROSMUNIFICEN
TIAETITULOCONTULISSENTSIEOSIMPIOSINOBOEDIENTESDE
CLARASSENTOMNEIDESSEREUOCANDUMNEPR[illegible]
PRAEMIUMAPUDSCELESTOSETFLAGITIOSOSANIMOSPER
MANERETDAT·XII·KAL·OCT·LIMENIOETCATULLINOCONSS
IDAAA·ADORFITUMPU·SIUMQUAMLIBERTISPATRONUSFILI
USNONHABENSBONAOMNIAUELPARTEMALIQUAM
FACULTATUMFUERITDONATIONELARGITUSETPOSTEA
SUSCEPERITLIBEROSTOTUMQUIDQUIDLARGITUSFUERIT
REUERTATURINEIUSDEMDONATORISARBITRIOACDICIO
NEMANSURUMDAT·U·KAL·APRIL·ARBITIONEETLOLLIANOCONSS
IDAAA·ADORFITUMPU·SIQUISFORSITANFILIORUMMATER
NAMMUNIFICENTIAMCONSECUTUSINMATREMIMPI
USDETEGITURNONIAMDIMIDIAMPORTIONEMUTANTE
FUERATIUSSUMREIDONATAESEDOMNEMSUBSTAN
TIAMPROPRIETATISAMITTATMATRESUEROQUAEINSE
CUNDASCONUENERINTNUPTIASREPOSCEREUETAMUS
AFILIISQUAEEARUMPERCEPERINTLARGITATEQUINETI
AMIDENTIDEMCOMMONEMUSALIAOMNIAIUXTAPRI
ORISLEGISTENOREMDEBERESERUARIDAT·IIII·KAL·IUL·
SIRMIODATIANOETCEREALECONSS·
IMPPP·THEODOSIUSARCADIUSETHONORIUSAAA·UICTORIO
PROC·ASIAE·MARITUSDONATIONESQUASINSTABILES
ESSETESTATUR·FORMATAE·LEGIB·REPETATACTIONEDAT·
U·KAL·IUL·CP·THEODOSIO·A·III·ETABUNDANTIOCONSS·
IMPP·THEODOSIUSETUALENTINIANUSAA·ADSENATUMPOST

[illegible] IONEM CIRCA FILIUM FILIAMUE NEPOTEM
NEPTEM [illegible] NEPOTEM PRONEPTEMUE EMANCIPATI
ONIS TEMPORE CELEBRATAM PATER SEU AUUS UEL PROA
UUS R[illegible] ARE NON POTERIT NISI EDOCTIS MANIFESTIS
[illegible] IS QUIB· EAM PERSONAM IN QUAM CONLATA
[illegible] SI CONTRA IPSAM UENIRE PIETATEM ET EXCAU
[illegible] QUAE LEGIB· CONTINENTUR FUISSE CONSTABIT INGRA
TAM QUAS TAMEN CAUSAS IN COGNITIONE DISCUTI OPOR
TEBIT ET NOSTRO ADEMITI IUDICIO CUM HOC INTER PARTES
CONPETENTIUS QUAM FUERIT COGNITORI ALIAS IUBEMUS
NON AUDIRI PARENTIS QUAERELLAS ET CETERA DAT· IIII· ID·
NOU· RAU· DD NN THEODOSIO X[illegible] ET UALENTINIANO [illegible] AA CONSS

lib· 8

XIIII DE INGRATIS LIBERIS

IMPPP UALENTINIANUS UALENS ET GRATIANUS AAA· AD PRAE
TEXTATUM P U· FILIOS CONTUMACES QUI PATRES UEL ACER
BITATE CONUICII UEL CUIUSCUMQ· ATROCIS INIURIAE DOLO
RE PULSASSENT LEGIS MANCIPATIONE RESCISSA DAMNO LIBER
TATIS IN MERITAE MULTARE UOLUERUNT DAT· XVI KAL· SEPT·
AMBIANIS LUPICINO ET IOUINO CONSS·

AGRIPPINAE · ΤΩ ΤΟΠΩ ΕΚΕΙΝΩ ΟΥ ΚΕ ΠΑΙ ΑΡΧΕΙ · CONSTAN-
TINUS A. ET C. SED IURE CONTINETUR NE QUIS IN ADMINIS
TRATIONE CONSTITUTUS ALIQUID COMPARARET UNDE
QUIDEM NIHIL INTEREST AN IN SUO PAGO AN IN ALIENO
COMPARAVIT CUM CONSTET CONTRA EOS EUNDEM
COMPARASSE ET ADIECIT IGNORANS FISCALE EFFICI
TOTUM QUOD QUID ADMINISTRANTES COMPARAVERINT
AGRIPPINAE ΤΟΥΤΟ ΠΟΥ ΕΚΕΙΝΟΥ Π ΡΑ ΠΠΟ ... ΕΟΥ
ΚΗΝΕΙΩ ΗΙΟ ΡΑCΑ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙ
ΔΕΑΙΩΝΑΙ CONSTANTINUS A. ET C. RECIPIENT A UENDI-
TORE CODIAE ET AGRIPPINA CONPETENS PRETIUM
DAT. AD UERONICIANUM UIC. ASIAE POST ALIA DAMUS PRO
UINCIALIB. FACULTATEM UT QUICUMQ. SIBI ANUME-
RARIIS QUI DIUERSIS RECTORIB. OBSECUNTUR CONQUES-
TI FUERINT ALIQUAS UENDITIONES EXTORTAS INGRATAS
INANESQ. EFFICIANT ET IN ALIUENDU AD UENDITORIS
DOMINIUM REUERTANTUR AMISSIONE ETIAM PRETII
INLICITIS ACCEDENTIS ANDIS EMPTORIB. PUNIENDIS
DAT. XIIII KAL. IUN. OPTATO ET PAULINO CSS.
IMPP. UALENTINIANUS ET UALENS AA. AD IOUINUM PU.
PRINCEPS CORNICULARIUS COMMENTARIENSIS NU-
MERARIUS ET ORDINARII PER SINGULA OFFICIA POS-
SESSIONUM ATQ. AEDIUM NECNON ETIAM MAN-
CIPIORUM COMPARATIONEM SCIANT SIBI ESSE PRAE-
CLUSAM SI UEL IGITUR IN IPSIS PROUINCIIS IN QUIB. ME-
MORATA OFFICIA SUSTINERE NOSCUNTUR CONSTI-
TERIT EOS ESSE PROGENITOS SEU IN ALIIS OMNIMODO
A PRAEDICTIS COMPARATIONIB. PER PROUINCIAS IN
QUIB. MILITANT TEMPORA REDEGE BONIS OLASTA

MENRES[illegible]OSMERCARIPOSSEPRAE
CEPIMUS[illegible]REMPROUINCIAENONMINO
RIB·PRE[illegible]TIOAEQUITATISEXPOSCITUENDI
TIO[illegible]III·ID·APRIL·SIR·DIUOIOUIANOET
U[illegible]
D[illegible]ASE[illegible]CAEPOSTALIAUIMILLIUSLEGISASPRETIOEIQ·PA
RETOQUAPROXIMECONSTITUTUMESTUTPUBLICUMMU
NUSAGITANTESNIHILINSUSCEPTOMERCARENTUROFFI
CIODAT·U·KAL·IUL·UALENTINIANOETUALENTEAA·CONSS·
IDA·ADPROBUMPPO·OMNISETURBIB·NUNDINISADMI
NISTRATORABSTINEATIDEMSIMILITIORIUDEXIDEMME
DIAEDIGNITATISIDEMQUICUMQ·UELMINIMUSPUTETURES
SEPRAESCRIPTUMNEMOINPROUINCIAQUAMILITETUR
DONECINEADEMCOMMORABITURALIQUIDCONPARAN
DISUMATADFECTUMSIMILITERADMINISTRANTIUMSO
CIIADQ·PARTICIPESQUAEDAMENIMUNIUSCUIUSQ·PER
TINUITETURADSESSORPATRONUSETIAMFISCIABHISCON
TRACTIB·IUBEMUSINHIBERIETQUIPRINCIPATUMOFFI
CIORUMGERUNTSEUCORNICULUMQUIQ·COMMENTARI
ENSIUMNOMINEEXOSAMISERISCLAUSTRACUSTODI
UNTTABULARIOSQUOQ·PROUINCIARUMETURBIUM
SINGULARUMPARICONDICIONECONSTRINGIMUSETIDEM
IDEMNUMERARIIPRAEFECTURAEUELUICARIAEPOTESTA
TISOBSERUENTPRAETEREAOFFICIALESADQ·MUNICIPES
QUIEXACTIONESQUASCUMQ·SUSCEPERINTEOSETIAM
QUIB·UELDISCUSSIONISINDAGOUELNEGOTIUMCENSUA
LEMANDATURINSUPERPRINCIPALESAQUIB·DISTRIBUTIO
NUMOMNIUMFORMAPRAECEDITCURATORESETIAM
LEXISTACONTINEATUERUMSIQUIEXHISMEDIOMU

NERISSUNTEMPORE [illegible] ALIQUIDENIM [illegible]
PUBLICEDETEGETURINI [illegible]
CO PARATORESAUTEMCONTR [illegible]
NONMODOHISQUAEPERSEMET [illegible]
RINTEMPTAPERSONAUMSIUE [illegible]
MANCIPIASEUQUAECUMQ·MOBILIASE [illegible]
NIAETAXATIONEQUAMDEDERINTEXUANTURNE [illegible]
INQUIRATURRUMCIUILITERREMACTAMCONSTETA
BIDENECOBSITPROPRIAREPOSCENTIUELUENDITIONIS
IECTAUELLARGITASUELMENTIOULLALEGATINAMUEC
Q·INALTERUMRESFUERITACONPARATORETRANSLATA
QUAMEENIMINOFFICIONONOPORTETLIBERUMCORPORIS
PERSEQUENDIPRESTAMUSARBITRIUMADIUNGIMUSAU
TEMUTSIDOMINICORPORUMUENDITORUMPOSTQUAM
EMPTORESCOEPERINTESSEPRIUATIQUINQUENNIOINTE
GROINREPETITIONECESSAUERINTCONTINUOSIBIFISCUS
USURPETQUAECONTRAHOCUETITUMUENDITADOCE
BUNTURDAT·III·NON·AUG·SIRMIOUALENTINIANO
ETUALENTE·AA·CONSS·

IMPPP·GRATIANUSUALENTINIANUSETTHEODOSIUSAAA
FLOROPPO·QUICUMQ·ADMINISTRANTIPROUINCIAMPRO
UINCIAESUAEADQ·INDIFFERENTESSUBQUOQUOAPICEPO
TESTATISQUIDDONAUERITREPETENDIUSQ·ADQUINTUM
ANNUMPROXIMUMEXQUOIDEMPRIUATUSESSECCE
PERITHABEATFACULTATEMADQ·HOCSCITONOSTRONON
UNIUSIUDICISPERSONAMCONPRAEHENDIMUSSEDLATI
USSTUDIOPROUISIONISEXCURRIMUSSIUEIGITURETSI
UEEIUSUXORIFILIOFILIAEUELNEPTIUNEPOTIETDEINC
ININFINITUMINDIFFIDENTIEREMANCIPATOANINSACRIS

agenti matri patri fratri sorori socero socrui uel
quibus consilio erit domesticoue coacta quisse u pa-
lam [illegible] dhis [illegible] querelam et latenter inposita pro m[illegible]
ex[illegible] [illegible] non secus repetere quae [illegible] in
tra[illegible] persecutionis simus tempora ac si de iure ip-
sius nullo uel inchoata alienationis titulo reces-
sisset ita actam ad repetendam possessionem nec de-
nuntiatione quidem opus sit sed sufficiat apud
iudicem in cuius ea de re notio erit docuisse tempus
quo liberalitas sit parata quo patefacto non secus
ad eundem possessio cum fructib(us) reuertatur ac
si ex eius numquam iure migrasset donatoris ad
heredib(us) similem relinquimus actionem si dona-
tore o tempore obierit quo adhuc in potestate is de-
gerit cuius obtentu uidetur expressa donatio si in
autem donator superstes fuit quam dimissa bierit
potestate tum heredum extinguimus actionem ma-
xime cum donator non statim ab initio donatione
taciturnitatis suae uideatur firmasse consensu
dat. xv. kal. iul. thessal. gratiano a. u. et theodo-
sio a. i. consulibus
data a(d) floro ppo. numerarii nihil emant nihil tra-
hant et cetera dat. xviii. kal. oct. sirm. antonio
et syagrio conss.
impp. arcadius et honorius aa. caesario ppo. omnes
quos olim legum forma conplectitur amplissimae
etiam potestatis nihil administrationis suae tempore
aut emptionis aut donationis titulo consequantur
dat. iii. id. iul. sirm. caesario et attico u. c. conss.

caelibatus

XVI· DE INFIRMANDIS POENIS CAELIBATUS ET ORBITATIS

iure ueteri

IMP· CONSTANTINUS Ā· AD POPULUM QUI IURE UETERI CE
LIBES HABEBANTUR INMINENTIB· LEGUM TERRORIB·
LIBERENTUR ADQ· ITA UIUANT AC SI NUMERO MARITO
RUM MATRIMONII FOEDERE FULCIRENTUR SITQ·
OMNIB· AEQUA CONDICIO CAPESSENDI QUOD QUISQ· ME
REATUR NEC UERO QUISQUAM ORBUS HABEATUR PRO
POSITA HUIC NOMINI DAMNA NON NOCEANT QUAM
REM ET CIRCA FEMINAS AESTIMAMUS EARUMQ· CER
UICIB· INPOSITA IURIS IMPERIA UELUT QUAEDAM IU
GA SOLUIMUS PROMISCUE OMNIB· UERUM HUIUS BE
NEFICII MARITIS ET UXORIB· INTER SE USURPATIO NON
PATEBIT QUORUM FALLACES PLERUMQ· BLANDITIAE UIX
ETIAM OPPOSITO IURIS RIGORE COHIBENTUR SED MA
NEAT INTER ISTAS PERSONAS LEGUM PRISCA AUCTORITAS
DAT· PRID· KAL· FEB· SERDICAE PP· KAL· APRIL· ROM·
CONSTANTINO Ā· UI ET CONSTANTIO C· CONSS·

XVII DE IURE LIBERORUM

IMPP· ARCADIUS ET HONORIUS ĀĀ· AD CAESARIUM PPO SAN
CIMUS UT SIT IN PETENDO IURE LIBERORUM SINE DEFINI
TIONE TEMPORIS LICENTIA SUPPLICANDI NEC INPLORAN
TUM PRAECESA AETAS UEL TEMPUS INPEDIAT SED SOLA

miseri[illegible]posse[illegible]iugium sufficiat despe
ran[illegible]nat. Dist. p. Arcadio IIII
et Honorio III AA. conss.

[illegible] Theodosius AAA. Isidoro p. u. In perpetuu
hac le[illegible] inter uirum et uxorem ra
tionem [illegible]cessare ex lege Papia decimarum et qua
uis non interuenianti liberi ex suis quoque eos sol
dum capere testamentis nisi forte lex alia minue
nerit derelicta tantum igitur post haec maritus
uel uxor sibi inuicem derelinquant quantum
superstes amore recegerit dat. prid. non. sept.
Uarane u c cons.

Idd AA. Isidoro p u. Nemo post haec a nobis ius libero
rum petat quod simul hac lege detulimus et cete
ra. dat. prid. non. sept. Uarane u c cons.

Idd AA. Iohanni ppo. Post alia quod impetratum ius
communium liberorum superstite Catullino
clarissimo uiro minus allegatum esse cognos
citur nec succedendi obesse permittimus nec
ullium quam in simili causa statuimus nocitu
rum et cetera dat. XIII kal. mart. Rau. Honorio
VIIII et Theodosio V AA. conss.

XVIII· DE MATERNIS [BO]NIS ET MATERNI GENE RIS ET CRETIONE [illegible]

IMP CONSTANTINUS A̅ AD SULP[illegible]
BIS SENATUI SALUTEM DICIT [illegible]
TIA ET PIETATE SACRIS NOMINIB(US) DEBITA QUI POTESTA[illegible]
DE MELIUS FRUENDI RES LIBERORUM SUORUM IN SAC[illegible]
CONSTITUTORUM IN MATERNIS DUMTAXAT FACULTATI[illegible]
PENES PATRES MANEAT DESTITUENDORUM AUTEM LIBE
RORUM EIS LICENTIA DEROGETUR CESSET ITAQ(UE) IN MATER
NIS D[illegible]MTAXAT SUCCESSIONIB(US) COMMENTUM CRE
TION[illegible] ET RES QUAE EX MATRIS SUCCESSIONE FUERINT
AD FILIOS DEUOLUTAE ITA SINT IN PARENTUM POTESTATE
ADQ(UE) DOMINIO UT FRUENDI PONTIFICIUM HABEANT ALI
ENANDI EIS LICENTIA DEROGETUR NAM MATERNUM PA
TRIMONIUM QUOD FILIIS IN POTESTATE CONSTITUTIS OBUE
NERIT CUM PATRE MORTUO SUI IURIS FUERINT PRAECIPUUM
HABERE EOS EI SINE CUIUSQUAM CONSORTIO PLACUIT QUOD
SI PATER SUUM FILIUM PATREM FAMILIAS UIDERE DESIDE
RANS EUM EMANCIPAUERIT REPRESENTARE EI MATER
NAM DEBEBIT SUBSTANTIAM ITA UT FILIUS ACCEPTO MU
NERE LIBERTATIS REIQ(UE) SUAE DOMINUS EFFECTUS NE UI
DEATUR INGRATUS TERTIAM PARTEM CUSTODITAE SIBI
REI MUNERIS CAUSA PARENTI OFFERAT AESTIMATIONE
SI RES DIUIDI COEPERINT BONORUM UIRORUM ARBITRIO
PERMITTENDA QUAM TERTIAM ALIENARE QUOQ(UE) PATER
SI HOC MALUERIT HABEBIT LIBERAM POTESTATEM ANTE
EMANCIPATIONEM AUTEM PARENTES QUOS MATER

NARUM RERUM UTENDI FRUENDIQ· POTESTAS EST OMNE
DEBENT TUENDAE REI DILIGENTIAM ADHIBERE ET QUOD
IUR [illegible] DEBETUR IN EXAMINE POSCERE ET SUMPTUS
EX FRUCTIB· INPICERE FACERE ET LITEM INFERENTIB· RE
SISTERE ATQ· ITA OMNIA AGERET TAMQUAM SOLIDUM PER
FECTUMQ· DOMINIUM ET PERSONAM GERANT LEGITIMA
NAUT SI QUANDO REM ALIENARE UOLUERINT EMPTOR UEL
IS CUI RES DONATUR OBSERUET NE QUAM PARTEM EARUM
RERUM QUAS ALIENARI PROHIBITUM EST SCIENS ACCIPIAT
UEL IGNORANS DOCERE ENIM PATER DEBET PROPRII IURIS
EAM REM ESSE QUAM DONAT AUT DISTRAHIT ET EMPTORI SI
UELIT SPONSOREM AUT FIDEIUSSOREM [illegible] DEBET AC
CIPERE QUIA NULLAM POTERIT PRESCRIB[illegible]TIONEM
OPPONERE FILIIS QUANDOQ· REM SUAM UINDICANTIB· DAT
III· KAL· AUG· AQUIL· RECITATA APUD UETTIUM RUFINUM PU·
IN SENATU NON· SEPT· CONSTANTINO A· U· ET LICINIO C· CONSS·
ID A· IULIO SEUERO CUM AD PATREM ALIQUID EX MATERNA SUC
CESSIONE INTERPOSITA ERETIONE PERUENERIT ET AD LIBE
ROS MATERNARUM RERUM SUCCESSIONES DEFLUXERINT
ITA EAS HABERI PLACET IN PARENTUM POTESTATE UT DOMI
NI EUM TANTUM POSSESSIONIS USURPENT ALIENANDI UE
RO LICENTIAM FACULTATEMQ· NON HABEANT UT CUM AETA
TES LEGITIMAE LIBERORUM AD EMANCIPATIONEM PAREN
TES INUITAUERINT ET PATRES FAMILIAS UIDERE LIBEROS SU
OS UOLUERINT TERTIAM PARTEM MATERNORUM BONORU
EIS FILII TAMQUAM MUNERIS CAUSA OFFERANT QUAM SI
SUSCIPIENDUM PATRES PUTAUERINT FACIENDAE DIUISIONIS
ARBITRIUM PERMITTI OPORTEBIT IUSTITIAE AC BONORUM UIRO
RUM PER QUOS FACTA DIUISIONE TERTIAM PARTEM OBLATA

PARENTESITAACCIPEREN[illegible]
TISHAECANTIFACTU[illegible]CON
NIRICUIPLACETHANCAD
MODOFILIOSCONDUCATA[illegible]
IUMEREANTURACCIPEREEAMQUA[illegible]
PORTI[illegible]ONEMDAT·VIII·ID·SEPT·ME[illegible]
CONSTANTINOA·V·ETLICINIOCAES·CONSS·
IDĀ·ADSEUERUMCOM·HISPANIARUM INSINUATUMESTQUO
DAMPATRESPRINCIPALISCONIUGISCOPULATIONEDESTITU
TOSINPERNICIEMFILIORUMULTRAMISERICORDIAM
SANGUINISPROPERAREETRECEPTISDEINCEPSALIISMA
TRIMONIISMAIOREMSIBIINREB·FILIORUMUINDICARE
PERSONAMQUIQUONIAMINHISUSUFRUCTUARIIREMAN
SISSEUIDENTURUSURPAREEAACPERUERTERECONFU
DUNTUTPERHOCHISQUIINORBITATEREMANSERUNTNUL
LANECPOSSIDENDINECLITIGANDITRIBUATUROCCASIO
IDEOQ·PLACETNEQUISPATERRECEPTISDEINCEPSMA
TRIMONIISEARUMRERUMQUAEPRIORISCONIUGIS
FUERUNTSIBIIUSDEFENDENDUMEXISTIMETNISITU
TELAENOMINEDONECMINORESPROBATAAETATEESSEUIDE
ANTURHISAUTEMMODERATIONOSTRACUNCTAIUB
SERUARIATQ·RESTITUIPP·IIIKAL·APRIL·ISTP·OPT
ETPAULINOCONSS·
IMPCONSTANTIUSĀ·ADDIONYSIUMCRETIONISOBSER
UANTIAMPRAECIPIMUSREMOUERIPERQU[illegible]
TRIAEPOTESTATISUBIECTIRESEXMATERNA[illegible]
UELEXDIUERSISSUCCESSIONIB·ADSEDE[illegible]
HACHISINQUORUMPOTESTATEFUERANT[illegible]
UITINTRAEXTUMANNUMFACULTATEM[illegible]

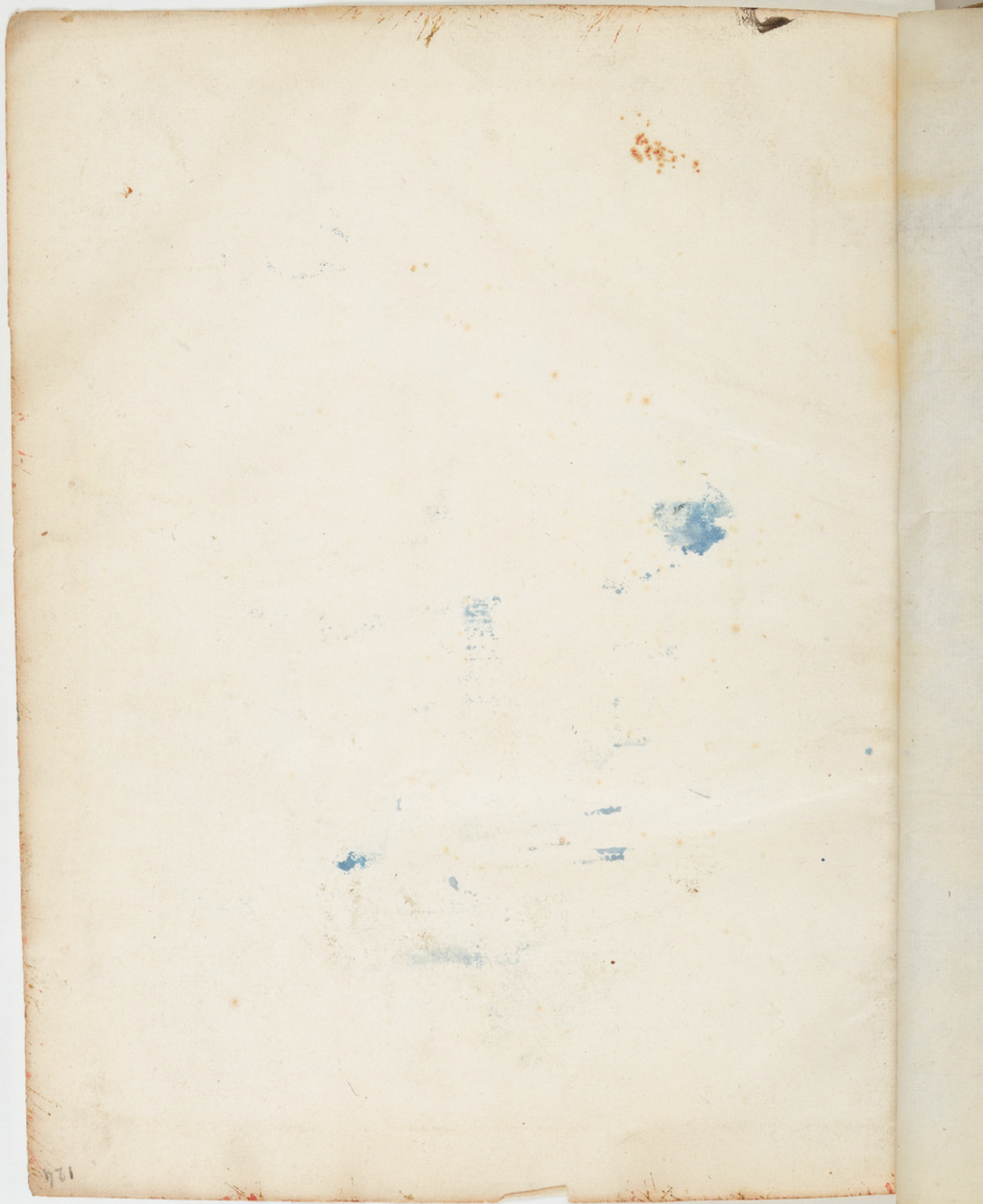

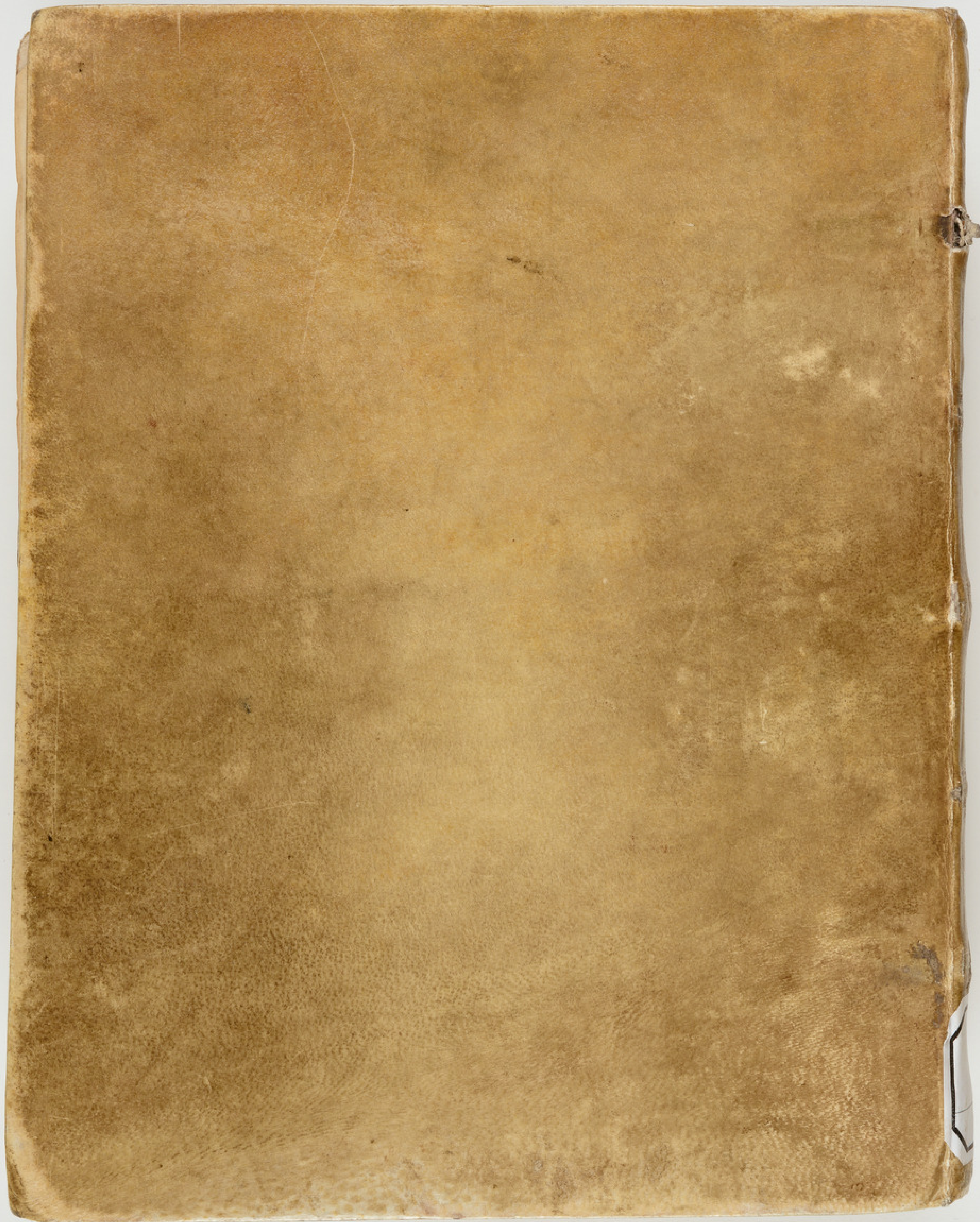
[illegible] em superstites
[illegible] te finitum tempus
[illegible] ditate uel gene
[illegible] euoluta sunt ad proximos
[illegible] nostram iussi
[illegible] ne temporis distinctione fil[illegible]rum
[illegible] cessiones ad patres suos sperat pertinere aequitatis
[illegible] persuasit si quis uero ex paterno genere
[illegible] paternis qua cum [illegible] ratione reliquerint
[illegible] moderamine ad patrem uel ad patris
genus pertineat uel utraq. familia manantes fa
cultates singul[illegible] quibuscumq. cessisse potius quam
ademptae esse uideantur postremo nos cum uero sextu
aetatis suae annum ad[illegible] sine eius de[illegible]cretionis
necessitate delatas sibi qualiscumq. successionis ge
neris facultates adeo sine quorum potestate sunt iu
re patrio [illegible] pp. prid. id. mart. heliopoli
constantio a. [illegible] et constante conss.
[illegible] quis e patris negat heredem
[illegible] facultates non potest maxime
[illegible] possessionem adhu
[illegible] et quod maternus
[illegible] eis legatum fideico
[illegible] rum patris effectum
[illegible] legati uel iam cesserat
[illegible] si uero filius
[illegible] heres ostenditur in sti
[illegible] te prioq. cernente persona
[illegible] ad patrem dudum si

quidem placuisset
cii temporis in hac
in effica resse ad
la sollemnit
excepta cau
bere certis
cretionis ex
[illegible]
patris dicente
est arbitr
d[illegible]

Impp [illegible]
ad he
cum
alia
tria
pro
nim
[illegible]

...BLIGARE NON POSSIT UT
...LICENTIAM TOTIUS POTES
...TAEUE PRAECIPUA CON
...SUNI CONSORTIB
...HURUM CONTRA
...TERA DAT ID OCT
[illegible]
...the
...LIS IN BONIEIU
...PATRE POSCE
...ANTESPLURIAETA
...SUISIUEMATU
...ICIA INTRA
...ORUMPOS
...TIONEM
...ATE FINITA
...IONESQ
...NINTRA
...IONEM
...ETE

[illegible]
Theodosiani
libri [illegible]
[illegible]

Literis
uncialibus

44.

